[illegible] g [illegible] quas que
[illegible] gloriose [illegible] impios.

C. iij. [illegible] Sermo in eodem [illegible]

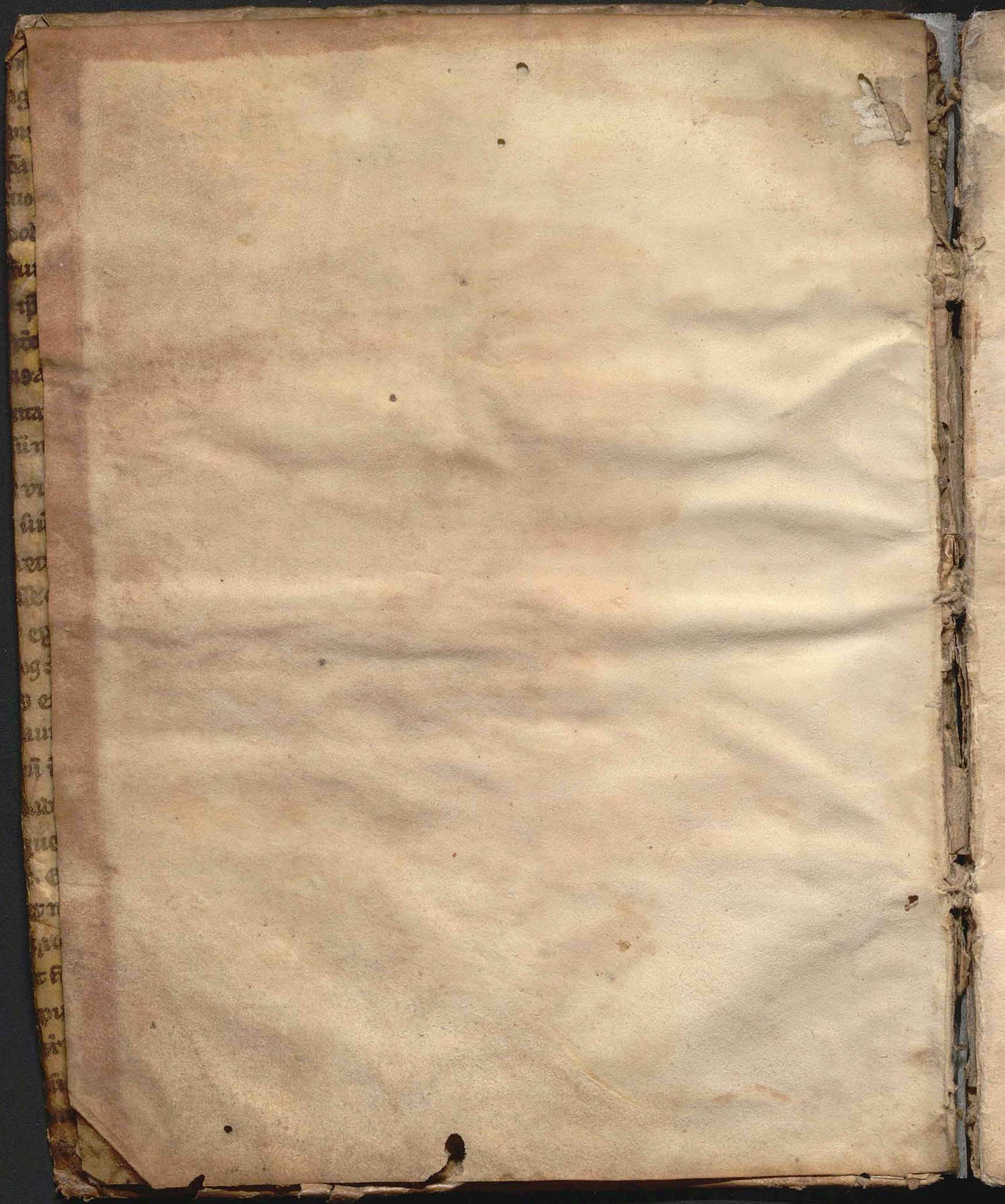
Descendit g sadoch sacerdos et nathan propheta et banaias filius ioiade [illegible] phelethi et imposuerunt salomonem super mulam regis dauid. In his verbis ostenditur quare hoc tempore celebrantur ordines. Secundo quales debent esse qui ad ordines promouentur. Tertio ad quid promouentur. Consuetudo est quod noui reges nouam familiam assumunt et constituunt de nouo aliquos ydoneos in officiis suis. Modo instat festiuitas natalis noui regis et ideo noua familia ordinatur. Sicut [illegible] fuit salomonem qui fuit figura christi qui est rex pacificus ipse est pax nostra qui fecit utraque unum filius bersabee. i. filius beate virginis que puteus est aquarum uiuentium a qua hauriuntur septem. i. omnia bona. vel septem consolatio mestorum. [illegible] ignorantium. [illegible] perplexorum. liberatio captiuorum. defensio obsessorum. stabilitas nutantium. reconciliatio ad [illegible] ipsa enim est consolatio mestorum quia [illegible] uino. [illegible] imperauit [illegible] uinum non habent [illegible] consolationis [illegible] xxx. [illegible] uinum [illegible] [illegible] ipsius [illegible] [illegible] hec [illegible] beata virgo est ave gratia. i. [illegible] quo consola [illegible] quinque

C. vij. [illegible] [illegible] [illegible]

quis agis [illegible]
[illegible]
[illegible] ignorantium [illegible]
[illegible] debent ad [illegible]
[illegible] designatur [illegible]
nobis illum qui [illegible]
[illegible] ipsa enim [illegible]
[illegible]
habebat quo [illegible]
[illegible]. filii enim [illegible]
[illegible] eos [illegible]
[illegible]
[illegible]. Alia [illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
que [illegible] est [illegible]
[illegible] qui [illegible]
[illegible]
unam viam [illegible] multas [illegible]
ab hac quasi a [illegible]
captiuorum. [illegible]
[illegible] in captiuitate [illegible]
liberant. hec est enim [illegible]
[illegible]
[illegible]
gladius [illegible]
[illegible]. Si [illegible]
[illegible] ab hac sicut [illegible]
defensio obsessorum [illegible]
sicut turris dauid [illegible]
[illegible] est cum [illegible]
[illegible] omnes [illegible]

V
B
J
C

Decreta Concilii Basiliensis

D. Jacobi de [illegible]

Decreta concilij Basiliensis

Ad vrbem Basileam epigrama Sebastiani Brant.

Concilij decreta tui Basilea videre
  Si libet: hoc presens perlege mater opus.
Mox quoqȝ cõsessus patrũ submittere/ et acta
  Complacet: et Synodi singula facta tue.
Illa quidem multos obstrusa fuere per annos:
  Nunc duce diuino numine abire parant.
Vultu hilari ꝛ leto/ clementẽ prorsus adibunt:
  Et doctũ in primis: Cardineũqȝ virum.
Hinc tibi magnꝰ honos patria o/ domus inclyta diuũ:
  Longius atqȝ tuum fulget abinde decus.
Hac Synodo/ ꝛ studio generalibus/ omnia rheni,
  Oppida precellis: Martigenisqȝ viris.
Iãqȝ Vale: irradient te sydera fausta per euum:
  Et faueant ceptis numina cuncta tuis.

Reuerendissimo in christo τ colendissimo patri dño Johā
ni Anthonio de sancto Georgio / beatorum Nerei τ achillei p̄sbytero
Cardinali Alexandrino: vnico nostre tempestatis oīm bonorū studio
rum / litterarieqȝ palestre longe principi: Sebastianus Brant cū feli,
citate Salutem.

Johannes Schelewort Emeracensis ecclesie decanus vir per
humanus et fidelissimus amplitudinis tue secretarius / pater clemē,
tissime / suas nuper ex vrbe ad me dedit litteras: q̄bus non amice mi,
nus q̄ꝫ piucunde ostēdit: quāta Reuerēdissime tue paternitatis / erga
me homūcionē abiectissimū / eidēqȝ tue amplitudini ignotū / sit chari,
tas: Eandēqȝ pronā fore ait / vt mihi humili immerentiqȝ sua innata
quadā clementia benefaciat. Jd qđ nō modo ad vehemēter amanduꝫ
sed ad sedulo tue pientissime māsuetudini obsequēdū vltro me impel,
lit operāqȝ dabo / vt paternitatis tue integritatē de me nūqȝ fallat opi
nio. Ceterū cū iāpridē in mentē quorundā nostrorū bibliopolarū ve,
nisset / decreta sacre Synodi Basiliensis hactenus in obstruso laten
tia publicare / impressioniqȝ litterarie demandare: precibus suis / ver,
bisqȝ q̄ꝫ honestissimis me adiere: vtqȝ laborē suum τ nauatū opus / ali
cui ex p̄ceptoribus maioribusqȝ meis / viris tāto munere cupidis di,
gnisqȝ / cōmendatione nostra epistolari nominatim dedicarē rogaue,
re. Cōtinuo tua pater in primis ꝑpetuoqȝ reuerenda / mihi in recorda
tionē incidit amplitudo. Tum qꝛ eandē tuā obseruandissimā paterni
tatē: iamdudū antiquorū patrū decreta sanctionesqȝ / diligentissima /
exquisitissimaqȝ tua cōmentatione / nō minus copiose q̄ꝫ diserte τ elegā
ter / in publicā / matureqȝ disputatā / redegisse lecturā / nō ignoro: quip
pe qui easdē paternitatis tue solertissimas lucubrationes τ vigilias /
numinis oraculiqȝ diuini instar veneror / obseruo / deosculorqȝ. Tum
vel maxime quū tuā mihi paternitatē amplissimā: paulo ante nō mo,
do dominā τ magistrā sed et totius vite mee imꝑatorē moderatorēqȝ
cōstitui. vtinā dignus tuo beatissimo feliciqȝ famulatu inueniar. Ha,
beo tamen gratias sempiternas mi obseruandissime pater / imortali
deo: qui tandē causam mihi prestitit: quo aliquo officio meo / rem di,
gnā tue Reuerēdissime paternitati gratificarer. Cupiebā equidē iam,
pridē occasionē offerri mihi morē gerendi tue sanctissime bonitati. So
let aūt a plerisqȝ aride tenuisqȝ religionis hominibus in contentioneꝫ
refricari. Reuerendissime antistes / sacrosancte romane ecclesie cardo
τ columen illustrissimuꝫ fuerit ne Basiliensis quondam Synodus:
Anno salutis christiane Millesimo quatercentesimotricesimoprimo /
Jn spiritusancto legittime celebrata? Nōnullis appellātib⁹ illud cōci,
liabulū siue cōuenticulū / verbis pelagij pape distinctiōe .xvij. Innitē,
tibus. Quo in numero fratricellos quosdā vt in errore sui cōcepti ve,
neni diutius grassent̄ cōperio. quos haud ab re maculistas appella,

re solemus: eo q labē quādā et cōceptionis notā/ illibate immaculate qz virgini deifere impingere nō erubescūt. Quēquidē errorē/ sacrā ipsam Basiliēsem Synodū explodisse tu ipe pater ornatissime testis mihi es locupletissim9: Nec tñ rursum me latet: etiā alios plerosqz ꝓ defensione ptū Eugenij: eā fouisse opinionē: vt conuēticulū illud dicere nō sunt veriti. Ego vero (nihil tñ temere affirmare volēs) Sacrosanctā Synodū generalē Basiliēsem: sacris generalib9 Cōstantiēsi/ Senensiqz cōcilijs ita decernētib9 ꝛ ordinātibus: atqz aplica auctoritate interueniente: ꝓ reductione oriētalis ecclesie/ ꝛ quorūlibet oberrantiū Necnō ꝓ reformatione vniuersalis ecclesie tā in capite q̄z in membris: debite legittimeqz ac rite iniciatā ꝛ cōgregatā fuisse: ab optimis agiographis scriptū cōperio. Quippe cū Basilea/ tanq̄z idoneus celebrādi cōcilij locus: a Martino quinto (vt ex sanctitatis sue litteris patet) delect9 fuerit. Eugeni9 quoqz quart9 Martini successor: idē Basiliēse cōciliū/ litteris suis aplicis cōfirmauit: facta p eū vnicuiqz eūdi ad cōciliū Basilieñ potestate. Presidēte quidē eidē sacro cōcilio Basiliē si: dño Juliano de cesarinis: sancte romane eccl'ie tituli sancte Sabine diacono cardinali: Sācti angeli vulgarit' nūcupato: viro fidei xpiane amatore feruentissimo: ꝛ oibus virtutibus tam diuinis q̄z humanis ornato: Cōfluētib Hispanie/ Gallie/ Germanie/ Pannonieqz principib9: cū diuo Sigismūdo romanoꝝ impatore Augustissimo: plurimisqz ꝑterea variarū mūdi nationū patrib9/ numero trecētis sexagintaduob9: quorū oim votū ꝛ studiū fuit: cōem xpiane reipublice causaz in arbitriū cōcilij reponere. Qua aūt occasione/ Eugeni9 pōtifex Basiliense cōciliū/ qđ antea p eū approbatū fuisse docuim9: postmodū publico cōsistorio ferrariā trāstulerit: atqz deinde oeconomicā Synodū florentie celebrauerit: determinationē nostrā nō expostolat: nec opis est nr̃e. Quātū tñ arbitrari licet: neminē pfecte mētis cōpotē esse reor: qui cōciliū Basiliense saltē ab initio legittime fuisse ꝯgregatū/ negare velit. Sed esto vt emuli volunt: non vocetur cōcilium: vocetur conuentus: vocetur cōciliabulū/ congregatio/ synagoga: nihil interest/ an errorē depulerit quo christian9 ꝓ tpe populus cōturbaba t: dūmodo malū de medio auferat: vocet' quocūqz noīe qui aufert/ dū pacis exinde sequat' effect9. Res quoqz in ꝓpatulo est: Basiliēsem Synodū pulcherrimū certe habuisse initiū: licet humilē satis/ ꝓpter scisma secutū finē fuerit sortita: ꝛ vt in ꝓuerbio est: nobile principiū peior fortuna secuta est. At ne maximis occupationib9 tuis pater amplissime vel intēpestiuior accedā: vel paternitati tue eruditissime rē dudū pspectā ꝛ cognitā/ importunior exaggerē: Jā de his satis. Bene in xpo valeat q̄z diutissime integritas sanctimoniaqz tua pater clemētissime: cui me etiam atqz etiaz cōmendo ꝛ dedo. Ex Basilea Kalendis Marcijs. Anno a natali. Mccccxcix.

IN nomine sancte et indi
uidue trinitatis feliciter amen. Censet vtiqꝫ dignū
et cōgruū ꝓut id singulariter exposcit nimiū labi/
lis hominū memoria/ vt ea que per sacroꝝ gene/
raliū Concilioꝝ sanctiones ad dei laudē ⁊ cōmu/
nem reipublice vtilitatem fore noscūtur instituta
debite scripture cōmendent/ vt per hanc iugis eo/
rū etiã ad posteros transeat recordatio/ hinc est
igit̄ ꝙ in subscriptis cōtinent/ ⁊ sunt de verbo ad verbū inserta decreta
cōstitutiones acta ordinationes ceteraqꝫ gesta in sacro generali Basi/
liensi cōcilio p̄sidente in eodem auctoritate apostolica Reuerēdissimo
in xp̄o patre dño Juliano miseratione diuina sacrosancte Romane ec
clesie sancti Angeli dyacono Cardinali apl'ice sedis legato. Collecta vi
sa et ordinata p nos ꝓthonotarios notarios et scribas infrascriptos/
ad id per dictū dñm p̄sidentē sacro eodem approbāte Cōcilio deputa
tos. Sub annis inditionis diebus horis mensibus ⁊ pontificatu in
ferius annotatis ⁊ descriptis.

ANno siquidē a natiuitate dñi Millesimoq̄dringētesimotricesi
mop̄mo Inditione nona die autē veneris septia mēsis decēbris
pontificatus sanctissimi in xp̄o patris ⁊ dñi nostri dñi Eugenij diuina
ꝓuidētia pape quarti anno p̄mo p̄fato Reuerēdissimo patre dño Car
dinali p̄sidente et legato iam per menses aliquot in ciuitate Basilieñ
nationis Germanice ꝓuincie Bisuntiñ. p̄dicti generalis Concilij ad/
iuuante dño cōgregatione ⁊ celebratione inibi iuxta mandatū aposto
licū alias sup hoc sibi directū/ et infra plenius insertū legittime facien/
dum ꝑsonaliter existente. Conuocatis itaqꝫ iã per eū dicta auctorita
te huius rei causa ad dictam ciuitatē Basilieñ. de diuersis mūdi parti
bus pluribus dñis p̄latis necnō ꝑsonis alijs et viris ecclesiasticis qui
de iure vel ꝯsuetudine ad Conciliū generale venire tenent/ ac etiã quã
pluribus alijs ad dictū conciliū cōuocatis/ eisqꝫ vna cū dicto dño p̄si/
dente legato in certa aula domus ecclesie sancti leonhardi Basilieñ. in
q̄ soliti sunt ꝓ concilijs tenēdis in vnū cōuenire ad hoc specialiter ꝯgre
gatis vnanimi inter eos inito ꝯsensu extitit ordinatū ⁊ decretū p̄mã di
cti generalis Cōcilij Basilieñ. sessionē tenēdã fore auctore dño atqꝫ ce
lebrandã die veneris extunc ꝓxime futura quartadecima p̄dicti men/
sis decembris in ecclesia cathedrali Basilieñ. pro vt in cedula cuius te
nor inferius p̄mo loco describit̄ plenius cōtinetur/ quã cedulã in mul/
tis duplicatã ⁊ transsumptã/ iussit idem dñs p̄sidens ob dicte p̄me ses
sionis publicationē faciendã in pluribus dicte ciuitatis ecclesiarū val
uis affigi pariter ⁊ apponi cuius tenor sequit̄ et est talis.

AD laudem omnipotētis dei exaltationēqꝫ fidei catholice nec/
nō trāquillitatē ⁊ pacē tocius christianitat̄ reformationē quoqꝫ

vniuersalis eccl'ie ac ppl'i christiani. Ex pte reuerēdissimi in xp̄o patris et dn̄i dn̄i Juliani miseratione diuina sacro sancte romane eccl'ie sācti angeli dyaconi cardinalis in p̄senti sacro generali cōcilio Basilieñ. auctoritate aplica p̄sideñ. specialiter deputati approbatione dicti sacri generalis cōcilij intimat̄ p̄ p̄sentes oībus et singulis in hoc ipso generali cōcilio Basilieñ. interessentib⁹ ꝛ interesse debentibꝫ ꝙ auctore deo die veneris prima post instans festū sancte Lucie que erit quartadecima mēsis hui⁹ decēbris prima eiusdē sacri generalis cōcilij Basilieñ. sessio celebrabit̄ i eccl'ia cathedrali ciuitatis hui⁹ Basilieñ. hora nona eiusdē diei a media nocte i antea cōputādo. Jdeoqꝫ p̄cipit̄ ꝛ mādat̄ oibus ꝛ singulis in p̄dicta ciuitate Basilieñ. ad causam dicti sacri cōcilij iam existentibꝫ / ceterisqꝫ ad quorū noticiā p̄sentes deuenerint in dicto cōcilio interesse debentibꝫ / q̄ tunc comode p̄sonaliter interesse poterūt in eodē / quaten⁹ dictis die ꝛ hora in eccl'ia p̄dicta p̄sonaliter ꝛ debite cōpareāt / sub penis iuris nisi legitimo p̄pediti fuerint impedimento. Datū Basilee die septima dicti mēsis decembris / Anno a natiuitate dn̄i Millesimoquadringētesimotricesimoprimo pōtificat⁹ sanctissimi dn̄i nostri pape Eugenij quarti anno primo sub sigillo ꝯsueto dicti dn̄i p̄sidentis in testimoniū p̄missorum.

Dicta die veneris quartadecima p̄dicti mēsis decēbris Anno indicioñ. hora et pōtificatu quibus prime supra sacrosancta generali Synodo Basilieñ. p̄dicta dicto dn̄o cardinali legato auctoritate qua supra presidente legittime vbi supra congregata celebrataqꝫ ibidem solēni missa de sp̄ūsācto p̄ reuerēdū in xp̄o patrē dn̄m Philibertū dei et aplice sedis gratia ep̄m Cōstantieñ. p̄uintie Rothomageñ. Jnsup cantatis et lectis letanijs anthiphonis alijsqꝫ deuotis orationibꝫ in talibꝫ ordinatis / deoqꝫ suppliciter et deuote exhibitis. Jdē dn̄s cardinalis p̄sidens in pontificalibꝫ sedēs sup cathedrā ad hoc sibi p̄paratā alijsqꝫ singulis p̄latis tūc ad p̄missa astantibꝫ in pontificali habitu simul cū mitris planis capitibꝫ eorū impositis existeñ. gratū sermonē ad Synodū p̄dictā sacrosctām habuit / sumens p̄ themate suo. Mūdamini qui fertis vasa dn̄i Esaie. lij. in quo plerūqꝫ salubri exhortatione / ac f̄m ꝙ tali cōueniebat eximie cōgregationi:et in primordio talis actus decuit oēs de puritate mūdicia:et vite integritate solerter in caritate non ficta ammonuit p̄cipueqꝫ exhortatus est / vt celebrationē deo grata p̄sentis sacri cōcilij eccl'ie vniuersali / ac de necessaria ꝛ vtili vt vere decet viros ecclesiasticos constanti ꝛ bono animo iugiter adessent: vigilarētqꝫ ac diligenti⁹ intēderēt ad p̄fectū et vtilitatē reipublice xp̄iane religionis feliciter p̄agendū. Quoquidē sermone p̄ eū tandē finito memorat⁹ dn̄s philibert⁹ ep̄us Cōstañ. eminentē thalamū ascendit / ibiqꝫ de mādato dicte sacre Synodi p̄legit alta ꝛ intelligibili voce / vt ab oibꝫ astātibꝫ audiret̄ / hec q̄ infra de verbo ad verbū inserunt̄: astātibꝫ ibidē nōnullis venerabilibꝫ et egregijs viris dn̄is Ambasia-

toribus serenissimi et illustrissimi principũ dñorum Regis romanoꝝ semꝑ augusti/ ꝛ ducis amedei Subaudie necnõ viris illustribꝫ dominis aliis q̄zplurimis.

¶Decreta ꝛ cetera lecta in prima sessione Sacri generalis concilij Basilensis.

D omnipotentis dei gloriã fidei catholice exaltationẽ xpianeqꝫ religionis ꝑfectũ iaciẽs fũdamẽtũ i illo sũmo angulari lapide xpo iesu in quo oĩs edificatio cõstructa crescit i tẽplũ sanctũ in domio sacrosãcta synodus Basilien. vniuersalẽ eccl'iam repñtans i spũsctõ legitime cõgregata/ p̃sidẽte reuerẽdissimo in xpo patre dño Juliano sctẽ romane eccl'ie sacti angeli dyacono cardinali ap'lice sedis legato/ attẽdẽs ꝙ sacra generalis synod⁹ Cõstantieñ. i spũsãcto celebrata salubꝛe existimans et multimode fructuosum i sãcta dei eccl'ia generalia cõcilia frequẽtari hoc suo decreto constituit huiusmodi sub tenore

¶De celebratione Conciliorum

F Requens generaliũ cõciliorũ celebratio agri dominici p̃cipua cultura est q̄ vepres spinas et tribulos heresum erroꝝ et scismatũ extirpat/ excessus corrigit/ deformata reformat ꝛ vineã dñi ad frugẽ vberrime fertilitatis adducit/ illoꝝ vero neglectus p̃missa dissemi nat atqꝫ fouet/ hec p̃teritorũ tẽporũ recordatio et p̃sentiũ cõsideratio ante oculos nostros ponũt. Quapropter hoc edicto ꝑpetuo sancim⁹ decernim⁹ atqꝫ ordinam⁹/ vt ammodo cõcilia generalia celebrent. Jta ꝙ primũ a finẽ hui⁹ cõcilij in quinquẽniũ imediate sequẽs. Scdm vero a fine illi⁹ immediate sequẽtis cõcilij in septẽniũ/ et deinceps de decennio in decẽniũ ꝑpetuo celebrent in locis q̄ sũmus põtifex ꝑ mẽsem ante finẽ cuiuslibet cõcilij approbãte et cõsentiẽte cõcilio vel in eius defectũ ipm conciliũ deputare et assignare teneat. Ut sic ꝑ quãdã cõtinuationẽ sperãt cõciliũ vigeat aut ꝑ termini pẽdẽciã expectet quẽ terminũ liceat sũmo põtifici de fratrũ suorũ sancte romane eccl'ie cardinaliũ cõsilio/ ob emergeñ. forte casus abbreuiare/ sꝫ nullaten⁹ progare locũ ãt ꝓ futuro ꝯcilio celebrãdo deputatũ absqꝫ euidẽti necessitate nõ mutet Sꝫ si forte casus aliqs occurrerit q̄ necessariũ videret ipm locum mutari puta obsidiõis guerraꝝ pestis aut siłis/ tũc liceat sũmo põtifici d̃ p̃dictorũ fratrũ suorũ aut duarũ partiũ ipoꝝ cõsensu atqꝫ subscriptione aliũ locũ prius deputato loco viciniorẽ ꝛ aptũ sub eadẽ tñ natione surrogare/ nisi idẽ vel simile impedimentũ ꝑ totam illã nationẽ vigeret/ tunc ad aliquẽ alium viciniorem alterius nationis locum aptum huiusmodi conciliũ poterit cõuocari/ ad quẽ p̃lati et alij qui ad conciliũ solent cõuocari accedere teneant/ ac si a p̃ncipio loc⁹ ille fuisset deputat⁹/ quã tñ loci imitationẽ vł' t'mini abbreuiationẽ ꝑ ãnũ añ p̃fixũ

terminū teneat summus pontifex legitime et solenniter publicare et intimare vt ad ipsum conciliū celebrandum predicti possint statuto termino conuenire.

¶ Electio ciuitatis Basiliensis.

Atqꝫ pro ipsius executione decreti ciuitas papie apud italiam fuit electa pro generali Cōcilio in fine tunc ꝓxime sequētis quinquēnij celebrādo. Quodquidē Conciliū suo debito tēpore in dicta Ciuitate papie celebrari extitit inchoatū. Et inde certis ex causis ad Ciuitatē Seneñ. translatū. In quo quidē generali Concilio papie inchoato / et in Seneñ. Ciuitate celebrato hec Basilieñ. Ciuitas ꝓ celebratione tunc futuri generalis Cōcilij post septēniū a fine ipsius Seneñ. Cōcilij celebrandi fuit electa et debite assignata / vt cōstat in instrumento publico inde cōfecto huiusmodi seriei.

In nomine domini amē. Tenor p̄sentis publici instrumēti cūctis pateat euidēter et sit notū. Qđ anno a natiuitate eiusdē dñi Millesimoquadringētesimo vigesimoquarto Inditiōe secūda die vero sabbati. xix. mēsis februarij hora tertiaꝝ vel quasi pōtificatus sanctissimi in xpo patris et dñi nostri dñi Martini diuina ꝓuidētia pape quinti anno septimo vigente et durāte sacro sancto generali Cōcilio Seneñ. in ciuitate Senarū ac p̄sidētibus eidē cōcilio vice et nomine p̄fati dñi nostri pape. Et pro eo Reuerēdissimis in xpo patribus et dñis dominis dei et ap̄lice sedis gratia Petro archiepo Creteñ. Jacobo episcopo Spoletano petro abbate de Rosacio Aquilegieñ. dyocisis et leonhardo de florētia magistro et generali ordinis p̄dicatoꝝ per eundē dñm nostrū papam ad infra scripta specialiter deputatis et ordinatis / idem dñi p̄sidentes quandā cōuocatiōnē deputatoꝝ omniū inclitarū nationum p̄sentis cōcilij Seneñ. sup electione loci futuri concilij fecerunt. In qua affuerūt p̄dicti dñi p̄sidentes cōcilij vna cū singulis Reuerendis patribus ac venerabilibus et circūspectis viris omniū quinqꝫ nationū videlicꝫ ꝓ italia pro parte p̄latorū / et alioꝝ de extra territoriū Seneñ. dñi petrus sanctus epus Castreñ. et dominicus de sctō geminiano decretoꝝ doctor camere ap̄lice auditor. Pro parte prelatoꝝ et alioꝝ habentiū titulos in territorio Seneñ. dñs Nicolaus abbas sci donati ordinis vallis vmbrose se nō habere mandatū ad actū infrascriptū faciendū dicētes / sed ad audiendū et referendū quoꝝ quilibet se dictā italiā nationē rep̄ntare asserebat. Pro natione Gallicana Reuerendi patres et dñi dñi Guilhermus epūs Cauallieeñ. Ludouicus de palude regalis trenorcheñ. ordinis sancti benedicti Cabiloneñ. dyocē et Johānes vrsicampi ordinis Cistercieñ. Nomonieñ. dyocisis abbates. Pro natiōe Germanica reuerēdus pater dñs hartungus de cappel decretoꝝ doctor sacri palacij ap̄lici causarū auditor / ac venerabilis et religiosus vir frater Theodoricus de andel monachus ordinis p̄monstrateñ. in decretis licētiatus eiusdē ordinis ꝓcurator. Pro na

tione hyspanica petrus alfonsi abbas sancti vincētij / ꝛ Canonicus ec
clesie Tolletañ. qui tamē dixit se nō habere aliqđ mandatū a natione
sua ad hunc actū faciendū nisi solū ad audiendū ꝛ referendū: de quo
etiā fuit solemniter ꝓtestatus. Pro natione anglie reuerēdus pater ꝛ
et dñs dñs Frācisc⁹ epūs Aqueñ. ꝛ venerabilis vir magr̄ Thomas
de Werdona canonicus astolo eñ. in sacra pagina baccalarius. Qui
deputati supradicti singulariter singuli ad infrascripta mādata sua in
publicā formā de territorio Seneñ. ꝛ natione hyspanie exceptis Se-
nis in capella domus opāriȷ maioris eccl'ie Seneñ. ꝑe eandē ecclesiā
sita ꝑduxerunt / et quilibet eoꝝ ꝑduxit. Quib⁹ sic cōgregatis ac missa-
rū solemnis aliȷsq꜠ cerimonijs debitis ꝛ cōsuetis ibidē cōpletis / supra
dicti dñi deputati singularū nationū ad infrascripta singularia man
data de q̄bus per instrumēta publica signis ꝛ subscriptione notarioꝝ
publicꝝ tunc ibidē presentiū signata et subscripta legittimā fecerunt
fidē ad hm̄oi electionē loci ꝑ ordinē ꝓcesserūt. Et inter cetera quāpluri
mis allegatiōib⁹ ꝓpositiōib⁹ altercatiōib⁹ dissensiōib⁹ diuersoꝝ locoꝝ
ꝛ ꝓnunciaꝝ hinc inde inter ipsos deputatos habitis atq꜠ factis / demū
ꝓ loco futuri ꝛ tūc celebrandi concilij ꝓximo secuturi iuxta formā et te-
norem decreti siue cōstitutionis concilij Cōstantieñ. desup factis ciui
tatem Basilieñ. in natione Germanica cōsistentē / ꝛ in ꝓuintia Bisun
tinensi tanq꜠ habilē sufficientē ꝛ idoneā ex ipsorū certa scientia vnani-
miter ꝛ cōcorditer nominauerūt et elegerūt / dictis tamē Nicolao san
cti Donati / et petro alfonsi abbatibus pro tunc expresse nō consentiē-
tibus. Quo loco sic per ip̄os dominos deputatos electo supradicti do
mini quattuor ꝑsidentes concilij ex parte dñi nostri pape dictum de-
cretū siue constitutionē concilij Constantieñ. in quo cōtinet̄ de modo
eligendi loca conciliorū / necnō litteras apostolicas dñi nostri pape ꝑ-
dicti eius vera bulla plumbea vt prima facie apparebat more Roma-
ne curie munitas super potestate dictis dominis ꝑsidentibus ad pre-
sentē actum a dño nostro papa p̄dicto concessa per venerabilē virum
dñm Michaelē de pisis decretoꝝ doctorem / et prefati dñi nostri pa-
pe secretariū ibidem ꝑsentem publice alta et intelligibili voce corā do-
minis presidentibus deputatis nationū / aliȷsq꜠ supradictis infrascri-
ptorum tenorum legi et publicari fecerunt. Tenor vero decreti sequi-
tur et est talis.

FRequens generaliū Conciliorꝝ celebratio agri dominici preci-
pua cultura est que vepres spinas ꝛ tribulos heresum errorum
et scismatū exstirpat / excessus corrigit / deformata reformat / et vineā
domini ad frugem vberrime fertilitatis adducit. Illorum vero negle
ctus premissa disseminat atq꜠ fouet / hec p̄teritoꝝ temporū recordatio
et presentiū consideratio ante oculos nostros ponūt quapropter hoc
edicto perpetuo sancimus decernimus atq꜠ ordinamus vt ammodo
cōcilia generalia celebrent̄. Ita q̄ primū a fine huius concilij in quin-

quenniũ immediate sequẽs. Secundũ vero a fine illius immediate se quẽtis cõcilij in septemniũ / ⁊ deinceps de decẽnio in decenniũ perpetuo celebrent̃ in locis que summus pontifex per mensem ante finẽ cuiuslibet concilij approbante ⁊ ꝯsentiente cõcilio vel in eius defectu ipm̃ conciliũ deputare ⁊ assignare teneat̃ / vt sic per quandã continuationẽ semꝑ aut conciliũ vigeat aut ꝑ termini pendẽciã expectet̃ / quẽ terminũ liceat summo pontifici de fratrũ suoꝝ sancte romane ecclesie Cardinaliũ cõsilio ob emergen̄. forte casus abbreuiare sed nullatenus ꝓrogetur / locũ autẽ ꝓ futuro concilio celebrando deputatũ absq̃ euidẽte necessitate nõ mutet. Sed si casus forte aliqs occurrerit quo necessariũ videret̃ ipm̃ locum mutari puta obsidionis guerrarũ pestis aut similis: tunc liceat summo pontifici de p̄dictoꝝ fratrũ suoꝝ / aut duaꝝ partiũ ipsoꝝ cõsensu atq̃ subscriptione aliũ locum prius deputato loco viciniorẽ ⁊ aptum sub eadẽ tamẽ natione surrogare nisi idem vel simile impedimentũ per totam illam nationẽ vigeret / tunc ad aliquẽ alium viciniorẽ alterius nationis locũ aptum huiusmodi conciliũ poterit cõuocare / ad quẽ prelati ⁊ alij qui ad conciliũ solent cõuocari accedere teneant̃: ac si a p̄ncipio locus ille fuisset deputatus / quã tamẽ loci mutationẽ vel termini abbreuiationẽ per annũ ante prefixũ terminũ teneat̃ summus pontifex legittime ⁊ solẽniter publicare ⁊ intimare vt ad ipm̃ conciliũ celebrandũ p̄dicti possint statuto termino ꝯuenire

¶ Tenor bulle talis est.

Martinus epũs seruus seruoꝝ dei venerabilibꝰ fratribꝰ Petro archiep̃o Creteñ. et Jacobo ep̃o Spoletano / ac dilectis filijs Petro abbati de Rosacio sancti petri Aquilegieñ. dyocis. necnõ leonhardo de florẽtia ordinis fratrum predicatorum ac sacre pagine professori ac eiusdẽ ordinis generali magistro nostris et apostolice sedis nuncijs. Salutẽ ⁊ apostolicã benedictionẽ. Nuper siquidem cupientes generale conciliũ iuxta deliberationẽ et ordinationẽ sancte Synodi Constantieñ. ad deputationẽ loci olim eadem approbante sinodo per nos factã in ciuitate papie auctore dño celebrari / vt illa in eo statuerent̃ et fierent que cederent ad laudem dei et bonum publicũ ecclesie sue sancte vos ad ciuitatem predictam pro futuro ibidem tenendo et celebrando concilio generali nostros et apostolice sedis nuncios de fratrum nostrorũ consilio prouidimus destinandos vobis inter cetera nomine ⁊ auctoritate nostris ipsi consilio presidendi / et inibi pro vestra sapientia illa prouidendi deliberandi statuendi decernendi et cõcludendique ad conseruationẽ et augmentum religionis et fidei christiane ac reformationẽ cleri et status ecclesiastici pertinent potestatem plenariam concedentes / prout in alijs nostris litteris plenius cõtinetur. Nos igitur attendentes vt in bene gerendis rebus dicti cõcilij eo vtilius ⁊ pfectius perficere valeatis / quo ampliori fueritis per nos auctoritate muniti. Et ne propter aliquem casum qui solet quandoq̃ cõ

tingere celebratio et continuatio eiusdem concilij retardetur oportu/
ne prouidere volentes / discretioni vestre vbi legittima causa subsistat
ipsum concilium de ciuitate predicta ad quamcunqȝ ciuitatem aliam
eiusdem nationis ad hoc liberam habilem et sufficientem de qua vo/
bis videbitur auctoritate nostra transferendi illudqȝ prorogandi mu
tandi et dissoluendi. Ipsumqȝ concilium in huiusmodi alia ciuitate
ad quam id forsan transferri et mutari contigerit continuandi tenen/
di et celebrandi / et ad illud prelatos ꝛ ad alios euocandi eiqȝ nomine
et auctoritate predictis presidendi / et in eo quecunqȝ decreta eodem
approbante concilio ordinandi statuendi et decernendi illaqȝ in pu/
blicis sessionibꝫ iuxta morem solenniter publicandi ꝛ approbandi / vt
nihilominus ante dissolutionem presentis concilij locum pro alio fu/
turo Concilio inde ad septemniū celebrando iuxta deliberationē ꝛ or
dinationē predictas / etiam ante mensem vbi rationabilis causa esset
ne aliquo modo huiusmodi loci deputatio differatur nominandi de/
putandi ꝛ assignandi. Et alia in premissis omnibus agendi disponen
di statuendi ꝛ exequendi ac concludendi que pro statu honoreqȝ no/
stris ꝛ Romane ecclesie / ac tranquillitate et pace reipublice christiane
noueritis profutura plenam ꝛ liberam de dictorum fratrum consilio
auctoritate apostolica tenore presencium concedimus facultatem ra/
tum et gratam habituri / quicquid per vos super premissis in eodem
concilio propositum deliberatum statutum ꝛ decretum fuerit ac con/
clusum. Idqȝ faciemus auctore domino vsqȝ ad satisfactionem condi
gnam inuiolabiliter obseruari. Datum Rome apud sanctū Petrum
viij. kalēdas Marcij pontificatus nostri anno sexto.

Quibusquidem decretis ꝛ litteris apostolicis sic lectis ꝛ pub/
licatis predicti domini quattuor presidentes ibidem presentes
per organum dicti Reuerendissimi patris domini Petri archiepisco/
pi Creteñ. vnius ex ipsis presidentibus in ipsum locum videlicet ciui
tatem Basileñ. sic vt premittitur per ipsos dños deputatos electam
consenserunt / ac eandeȝ ciuitatē Basileñ. in prouincia Bysuntina cō/
sistentem de vna cum dictis dominis deputatis nationū et ipsi depu/
tati nationū videlicȝ italice extra territoriū Seneñ. Gallicane germa
nice ꝛ anglicane iuxta dicti decreti Constantieñ. concilij vim formam
et tenorem / ac potestatis a domio nostro papa predicto eis tradite vt
premittitur et concesse elegerunt et nominauerūt ac ciuitatem ipsam
habilem et ydoneam pro loco futuri proxime celebrandi cōcilij depu/
tarunt assignarunt ꝛ pronunciarunt. Protestantes tamen ꝙ propter
hoc ipsum concilium Seneñ. non censeatur dissolutum esse. Sed ꝙ
ipsi presidentes cum inclitis nationibus ad omnem reformationem
hic possibilem concurrere vellent. Et hoc idem prefati deputati per or
dineȝ similiter fuerunt protestati quilibet pro natione sua ꝙ ad refor/
mationē hic possibilē attēdere vellet. Quo loco taliter electo ꝛ pronun

ciato ac assignato et deputato: vocati fuerũt in locũ dicte cõgregatio/nis Reuerẽdissimi pr̃es et dñi dñi Johes archiepus Tolletan⁹ na/tionis hyspanice p̃sidens Johes archiepus Rothomageñ. nationis gallicane p̃sidens Richardus elect⁹ Eboraceñ. anglicane natiõis p̃si/dẽs. Et andreas epũs poczananieñ. In quorum p̃sentia dicta loci electio fuit solenniter publicata / et p ipos dños archiepos et epos approbata et cõfirmata / Excepto q dict⁹ reuerẽdissim⁹ pater dñs Johãnes ar/chiepus Tolletañ. hyspaniarũ primas regniqz castelle maior cãcella rius / et supra dicte nationis hyspanice p̃sidens / ad dictã electionẽ re/spõdit se habere duas voces / vnã vt p̃sidens nacionis sue hyspanice aliã vero vt archiepus et primas hyspaniarũ. Quãtũ ad primã vocẽ nõ posset cõsentire / nisi requisita et cõsentiente natiõe sua p̃dicta: Quã tũ vero ad scđam vocẽ videlicet vt archiepus et primas dixit se cõsenti/re / et expresse cõsensit. De et sup quib⁹ oibus et singulis p̃missis sic actis factis et gestis / p̃fati dñi p̃sideñ. dñi nostri pape / necnõ deputati supra dicti p ordinẽ ac honorabilis vir magister Martinus welle clericus Sambreñ. dyoceš. in decretis baccalari⁹ / ac dñi nostri pape p̃fati p/curator fiscalis / et hmõi sacri Seneñ. concilij pcurator sibi a me nota/rio publico infrascripto et aliarũ nationũ notarijs ibidẽ tunc p̃sentib⁹ fieri petierũt / et quilibet eorũ fieri petijt atqz tradi vnũ vel plura pu/blicũ seu publica instrumẽtũ aut instrumẽta acta fuerunt / hec Senis sub anno indicione die mẽse hora loco et pontificatus qbus supra pre sentib⁹ ibidẽ venerabilib⁹ ac honorabilib⁹ et discretis viris dñis domi/nico de creponica ap̃lice camere clerico michaele d pisis supradicto de cretorũ doctorib⁹ / necnõ magistris anthonio olim Michaelis de san/cto Geminiano curie causarũ camere ap̃lice et italice de extra territo/riũ Seneñ. Hermãno voynem de Rocken clerico monasterieñ. dyo ceš. ap̃lica et impiali auctoritatib⁹ / ac inclite nationis Germanice in p̃dicto cõcilio Seneñ. notarijs: necnõ Laurẽtio staforde Anglicane nationis p̃dictarũ notarijs clericis florentiñ. monasterieñ. ac lincho/nieñ. dyoceš. ac Frãcisco de Bononia seruieñ. armorũ dñi nostri pape p̃dictis testibus ad p̃missa vocatis spãliter atqz rogatis.

¶ Subscriptiones notariorum.

Et Ego petrus clerici cleric⁹ Ambianeñ. dyoceš. magister in ar/tibus publicus auctoritate ap̃lica / ac inclite nationis gallicane in p̃dicto sacro cõcilio Seneñ. notari⁹ / qz hmõi electioni pnũciationi assignationi et deputationi loci futuri concilij vt p̃mittit proxime cele/brandi p̃ns fui / eaqz sic fieri vidi et audiui ideo qz hoc p̃sens publicũ in/strumentũ manu mea ppria scriptũ. Exinde cõfeci subscripsi et publi/caui signoqz et noĩe meis solitis et consuetis signaui in fidẽ et testimo nium omniũ et singulorũ p̃missorũ requisitus et rogatus.

¶ Alter notariorum.

Et Ego laurẽtius Staforde clericus Lincholineñ. dyoceš. pu/

blicus auctoritate apostolica ac inclite nationis anglicane in predicto sacro Seneñ. concilio notariis premissis omnibꝫ ꝛ singulis vna cum pnoiatis testibꝫ ꝛ notariis pñs fui eaqꝫ sic fieri vidi ꝛ audiui / ꝛ exinde hoc instrumetũ per alium fideliter scriptũ signo meo solito cum dicto notario requisitus signaui in testimoniũ omniũ premissoꝝ.

¶ Initium ꝛ approbatio cõcilij Basilieñ.

Cum vero finis instaret septẽnij quod est tempus ex pinserto concilij Constantieñ. decreto celebrationi huius cõcilij prefinitũ / felicis recordatiõis dñs Martinus quintus sancte romane ac vniuersalis ecclesie tunc presidens pontifex volens celebrationẽ generalis concilij fieri iuxta prememoratũ decretũ cui tamen ꝓpter etatem decrepitã et multiplices sui corporis morbos in persona ꝓpria nõ poterat presidere dictũ dñm Julianũ sancte Romane ecclesie sancti angeli dyaconum cardinalẽ de fratrũ suoꝝ cõsilio ad celebrandũ ipm conciliũ ac eidem vice ꝛ loco ipsius sũmi pontificis presidendi suũ ac sedis apostolice destinauit legatũ per suas apostolicas litteras / vt ecce.

Martinus episcopus seruus seruoꝝ dei dilecto filio Juliano sancti angeli diacono Cardinali apostolice sedis legato / salutẽ ꝛ apostolicã benedictionẽ. Dum onus vniuersalis gregis dñici superna dispositõe nobis iniũctum diligenter attendimus ꝛ qꝫ singulis christiane rei publice occurrentibꝫ per nos ipsos debitũ apostolice seruitutis exequi nõ possumus animo nostro reuoluimus nõnunqꝫ viros fide feruẽtes dignitate ac scientia preditos et rerum agendarũ experiẽtia cõspicuos in partẽ nostroꝝ ꝛ ecclesie Romane negotioꝝ assumimus vt duꝫ tempus postulat eoꝝ operationibꝫ vices nostras supplentes ministeriũ nobis cõmissum diuina assistente gratia iuxta vires nobis ex alto cõcessas exequi valeamus. Dudũ siquidẽ sacrũ generale Constañ. cõcilium ex certis causis tunc expressis statuit ꝛ decreuit primũ generale cõciliũ in quinquẽniũ extunc ꝓxime futurũ. Secundũ vero a fine illius imediate sequentis cõcilij in septẽniũ / ꝛ deinceps de decẽnio in decẽnium perpetuo fore celebrandũ in locis per Romanũ pontificẽ ꝑ mensem ante finem cuiuslibet cõcilij approbante ꝛ cõsentiente cõcilio vl' in defectũ per ipm cõciliũ deputandis ꝛ assignandis / vt illa que circa statũ ꝛ bonum publicũ ecclesie sancte dei agenda / ꝛ expediẽda restabant matura possent deliberatõe cõpleri / ꝓut quãtũ in nobis fuit in cõcilio Seneñ vltimo celebratũ factũ extitit in quo per nostros ꝛ sedis apl'ice nũcios tunc in dicto cõcilio Seneñ. presidẽtes eodem approbãte cõcilio ciuitas Basilieñ. ꝓ loco ꝓxime futuri tunc in septẽniũ celebrandi concilij deputata extitit / ꝓut in decreto prefati Seneñ. cõcilij ꝛ aliis nostris litteris desuꝑ cõfectis plenius ꝯtinet. Cum aũt finis hmõi septẽnij quo cõciliũ ipm in eadẽ ciuitate Basilieñ. tenendũ ꝛ celebrandũ fore statutum fuit instare noscat. Cũqꝫ ꝓpter notoriã egritudinẽ nostrã in ipo fu-

turo Basilien. cõcilio, deo auctore celebrãdo iuxta desideriũ cordis nostri interesse nõ possumus / te vite integritate z sapientia pclarũ z magnitudine cõcilij cõspicuũ / ac in maximis nostre z pfate ecclesie negotijs diuturna experientia cõprobatũ legatũ cum plena z omnimoda potestate legati de latere de fratrũ nostrorum cõsilio auctoritate apostolica tenore psentiũ facimus cõstituimus / z etiã ordinamus / teqz ad ciuitatem Basilien. predictã pro futuro ibidem auctore dño tenẽdo z celebrãdo cõcilio generali iuxta deliberationẽ z ordinationẽ pfatas tanqz angelũ pacis destinandũ puidimus. Et cum sup omia in ipo futuro cõcilio ad reformandũ statũ ecclesiasticũ qui hoc tpe indigere videt habundante nequitia z frigescente charitate hominũ suscitatis inter fideles bellis z discordijs ac inualescente in pluribus mũdi partibus heretica prauitate ad huiusmodi hereses extirpãdas / z pacem inter catholicos principes / z ceteros xpianos cõponendã animũ efficaciter intẽdamus super qua re quantũ in nobis fuit dedimus operã efficacẽ tibi nomine z auctoritate nostris ipsi cõcilio presidẽdi / ac in illo pro tua sapiẽtia illa ponendi / deliberandi / ordinandi / statuendi / z decernẽdi que ad laudem z honorẽ dei z conseruationẽ z augmentũ religionis fidei xpiane statũ eccl'ie reformationẽ quoqz totius cleri z ecclesiastici status in moribus z vita. Necnõ reductionẽ orientalis ecclesie / et quorũlibet aliorum oberrantiũ ad gremiũ ecclesie militãtis ac cõseruationẽ ecclesiastice libertatis salutẽ quoqz quietẽ z pacem regnorum regũ / ducũ / principũ / et quorũlibet fideliũ ipsorum noueris ptinere / ac etiaz ibidem cum debita maturitate z deliberatiõe / put in tanta re cõuenit ea omnia ponendi decernendi / cõcludendi / et exequendi / per que hereses et errores tam de Bohemie qz de alijs quibuscũqz regnis / puintijs / terris z locis in quibus sunt penitus extirpent. Et nihilominus de pmissis heresum / et qbuscũqz alijs causis fidẽ catholicã cõcernẽtibus quõlibet cũ cõsilio dicti cõcilij cognoscendi / illaqz per te vel per alium seu alios a te deputãdos audiendi decidendi / et fine debito cum pfato cõcilio terminandi. Et cõtra dictores quoslibet z rebelles cuiuscũqz status gradus pemi nentie vel cõditionis existant / z quanis ecclesiastica vel mũdana / etiã si regali vel pontificali pfulgeant dignitate auctoritate nostra per censurã ecclesiasticã / z alia iuris remedia appellatiõe postposita cõpescẽdi z sup hijs quotiẽs opus fuerit auxiliũ brachij secularis inuocãdi omniaqz alia z singula in eodem Basilien. cõcilio / agendi / tractandi / disponendi / statuendi / declarãdi / decernẽdi / z cõcludendi / que in pmissis z circa ea pro statu nostro z eiusdẽ ecclesie / ac salute animarum fideliũ extirpatiõe heresum z errorum de agro dñico reductiõe quoqz oberrantiũ ipsorum z cõseruatiõe ecclesiastice libertatis / ac pro quieto statu reipublice xpiane. Necnõ reformatiõe in omnibus mẽbris suis noueris pfutura plenam z liberã auctoritate pdicta tenore pñtiũ cõcedimus ptãtem ratum z gratum habituri / quicquid super pmissis per te vna cum eodẽ Ba-

silien. cōcilio ordinatū statutū deliberatū / et decretū fuerit et cōclusum idq̄ faciemus auctore dn̄o vsq̄ ad satisfactionē cōdignā inuiolabiliter obseruari. Quo circa circūspectiōi tue per ap̄lica scripta mandamus / quatenus tibi iniunctū ministeriū laboris hm̄oi pro diuina et dicte sedis ac nostra reuerētia / sic in eodē futuro Basilien. cōcilio dicto nomine pro tpe presidēs ad honorē dei ecclesie / atq̄ nostrū salutē quoq̄ et pacem pp̄lorum fideliū iuxta datā tibi a dn̄o prudentiā laudabiliter exequaris / quod ex tuis fructuosis operibus fructus optati proueniāt quos speramus. Tuq̄ deinde illā que pias causas agētibus superna retributiōe impenditur gloriā cōsequi merearis felicitatis eterne. Datum Rome apud sanctos ap̄los kalen. Februarij pontificatus nostri Anno. xiij.

¶ Stabilimentū concilij Basilien.

Ipse autem reuerēdissimus dn̄s legatus mandatū apostolicū exequi cupiens cum tpe quo iam instabat celebrationē cōcilij inchoari circa expeditionē aduersus pestiferū heresum hussitarū esset pro causa fidei ad modū occupatus suos ad hanc ciuitatē vices gerentes destinare curauit / ac postmodū q̄citius fuit possibile ad p̄ntem ciuitatē accessit vt iniunctū legatōis officiū posset in celebratōe huius generalis cōcilij p̄stante diuini numinis gratia adimplere / prout etiā sanctissimus dn̄s noster dn̄s Eugenius diuina prouidētia papa quartus repetitis sue sanctitatis litteris sibi mandauit. In qua ciuitate iam per tres mēses et vltra cum prelatis / et ceteris qui ad ipam ciuitatē causa celebratiōis dicti generalis cōcilij aduenerāt quāplurimas cōgregatiōes fecit habuitq̄ tractatus sup ipius stabilimēto / et celebratōe cōcilij. Tandē decretū est p̄sentē solēnem fieri sessionē. In qua primū cum ex p̄missis cōstat aperte qd̄ hec ciuitas sit locus celebratōi generalis cōcilij deputatus Et adsit a iam diu citra tēpus ipius cōcilij celebrādi sacrosancteq̄ sedis ap̄lice nō desit auctoritas decernit diffinit et declarat in hac ciuitate et loco esse generale cōciliū stabilitū canonice et fundatū. Et q̄ ad eius celebrationē tenentur accedere om̄s tam p̄lati q̄ ceteri qui de iure vel cōsuetudine ad generalia cōcilia accedere sunt astricti.

¶ Intentio concilij Basilien.

Ceterum cum vnūquodq̄ eo directius atq̄ intētius suas dirigat actiones quo ipaꝝ destinatū finem agnoscit. Idcirco hec sancta synodus necessitates christiane religionis sedula meditatōe recogitās matura et digesta deliberatiōe decernit ad hec tria a quibus cūcta bona procedūt auctore toto sollicitudinis studio operā dare primo vt oīm heresum a xp̄iani pp̄li finibus tenebris profugatis lumen catholice veritatis christo vera luce largiente refulgeat. Secūdo vt bellorum rabie qua satore zizanie seminante in diuersis partibus affligitur et dissipatur populus christianus congrua meditatione sedata pacis auctore prestante in statum reducatur pacificum et tranquillū. Tertio vt cum multipicibus vitiorū tribulis et spinis christi vinea iā quasi siluescat p̄ nimia densi-

tate vt illis debito culture studio resecatis euangelico agricola celitus operãte refloreat honestatisq3 fructus ⁊ honoris felici vbertate ꝑducat Et qm̄ absq3 celestis influxu gratie hec tam grandia bona sperari nõ possunt. Omnes christi fideles in dño ꝓpensius exhortat̃ vt ad obtinẽdam pmissoꝝ cõsumationẽ felicẽ deuotis orationib⁹ ieiunijs ⁊ elemosynis apud maiestatẽ diuinã diligenter insistant vt pius ⁊ misericors deus humilib⁹ placatus obsequijs optatã rerum cõsumationẽ huic sacro cõcilio sua pietate solita prestare dignet̃ / eis in remissionem suoꝝ peccaminũ hoc iniungens.

¶Exhortatio suppositorum

PReterea cum premissa ad que huius sacri concilij tendit intẽtio sint plurimũ ardua ⁊ accuratũ studium exigant multaq3 sint sollicitudine et cura peruigili ꝑtractanda exhortat̃ oĩes in hoc sacro cõcilio ꝑsistentes ⁊ ad ipm̄ venientes vt diligenter secũ illa cogitẽt atq3 cum alijs excogitata ꝑtractent que eis videbunt̃ ad eadẽ vtilia vel etiam oportuna vt inde cõmuni debitoq3 sup eis tractatu habito ⁊ matura deliberatõe digesto melius / et vtilius per sacrũ cõciliũ in premissis queat assistente spiritussancti gratia prouideri. In hac nãq3 sacra Synodo cõgregatis plena ⁊ libera sit omnib⁹ ⁊ singulis loquendi ⁊ cõsulendi facultas eoꝝ que ad agenda esse videbunt̃ accõmoda iuxta materias in ipius cõcilij deliberatõe ꝓpositas.

De modo seu gestu in concilio et sessione

VT autẽ qua moꝝ ⁊ gestus venustate vnusquisq3 in sessionib⁹ ⁊ cõgregationib⁹ huius sacri cõcilij debeat se habere ex antiquoꝝ patrũ iam diu institutis ⁊ regulis innotescat decretũ Tolletani concilij presentib⁹ duximus inserendũ.

¶Decretum Tolletani concilij

IN loco benedictiõis cõsedentes dñi sacerdotes nullus debet aut indiscretis vocib⁹ ꝑstrepere aut q̃buslibet tumultib⁹ ꝑturbare / nullus etiam vanis fabulis nec risib⁹ vel quod est deterius obstinatis disceptationib⁹ tumultuosas voces effundere. Si quis enim vt ait apostolus putat se religiosum esse non refrenans linguam suam: sed seducens cor suum huius vana est religio. Cultum enim suum iusticia perdit quum silentia iudicij obstrepentiũ turba cõfundit dicente ꝓpheta. Erit enim cultus iusticie silentiũ. Debet ergo quicquid aut consedentium consultationib⁹ agit̃ aut ab accusantiũ parte ꝓponit̃ sic mitissima verboꝝ relatione ꝓferri vt nec cõtentiosis vocib⁹ sensus audientiũ turbent / nec iudicij vigorem de tumultu eneruent. Quicũq3 ergo in conuentu concilij hec que premissa sunt violanda crediderit / et contra hec interdicta aut tumultu aut cõtumelijs vel risib⁹ ipm̄ conciliũ perturbauerit iuxta diuine legis edictũ / quo precipit̃ ejce derisorẽ / ⁊ exibit cum eo iurgiũ cum oĩ dedecore a cõsessione abstractus a cõmuni cetu recedat / ⁊ trium dierum sententiã excõmunicationis ferat.

¶De honoribus.

Ad obuiandum cõtrouersijs q̄ solent ex hmōi in cōcilijs ꝛ publicis cõgregationibꝫ suboriri / et nonnũquã ipoꝝ ꝓgressum ꝑ longa tpa impedire / hec sacra synodus ordinat statuit ꝛ decernit q̄ ꝑ quoscũqꝫ actus noīationes intitulationes honoris exhibitiones tã in sede q̄ʒ in alijs quibuscũqꝫ dictis factis dicēdis aut faciēdis in hoc cõcilio ꝑ quoscũqꝫ ꝑlatos principes vel eoꝝ aut vniuersitatũ ꝛ cõitatũ quarũcũqꝫ nũcios vel legatos seu ipis vel de ipsis vel eoꝝ altero in eodē cõcilio nullũ ius de nouo acquirat / nullisqꝫ ꝑiudiciũ generet nulliusqꝫ ius in proprietate vel possessione ledat. Et ꝑ ꝑmissa vel hmōi legatoꝝ admissionē ius vel titulus alicuiꝰ approbari nullatenus censeatur vel etiã reprobari / aut ius vel possessio generali ꝯcilio interessendi vel taliter vocē dandi cuiquã acquiri / sed ĩ oībus et ꝑ oīa vnũquēqꝫ in eodē statu post hoc conciliũ remanere in quo ante ipius concilij celebrationem permanebat.

¶De impedimento venientium ad concilium.

Sane qm̄ opus aliqđ intendenti nõ satis est edificationi operã dare si ex aduerso impedientibꝫ nõ resistat / idcirco decretũ in sacro cõstantiñ. cõcilio edictũ aduersus eos qui veniētes ad cõciliũ stantes vel redeuntes impediũt iniuriant vel molestant ex supabũdanti cautela cõtra eos q̄ veniētes stãtes aut recedentes ab hac sancta synodo in persona vel bonis impedire iniuriari vel molestare ꝑsũpserint locum habere declarat ꝛ decernit.

¶Processus contra attemptantes venientes ad concilium

Sacrosancta generalis synodus constantieñ. vniuersalē ecclesiã repñsentãs in spũsancto ad extirpationē scismatꝫ heresũqꝫ ꝛ erroꝝ / necnõ ipius eccľie in capite ꝛ in mēbris debitã reformationē legitime ꝯgregata / ad futurã rei memoriã iusticiã ꝛ equitatē exerceri / nõ dubitat si quos noxie voluntatis adeo captiuat ꝑuersa intētio / q̄đ ꝓcessibꝫ aplicis impudenter obuiare auctoritatē sanctionis canonice cõtēnentes in alioꝝ ꝓlabunt iniurias ꝛ offensas ecclesiastica cēsura ꝓcellat ꝛ pro demerito culpe rigorem adijciat iudiciarie potestatis: Nam si quilibet per campum licentie freno deposito modestie vagaret impune facile quisquis seuiret in proximũ / ꝛ neruus disciplinantis iusticie rumperet. Sane licet nõnulli romani pontifices antiquos romane ecclesie morem et consuetudinem obseruantes prout ad eos ex debito apostolatus sibi iniuncti officij pertinebat ꝑ ceteros suos ꝓcessus in die cene domini annis singulis solenniter publicantes inter alios omnes et singulos qui ad sedem apostolicã venientes vel recedentes ab ea / necnõ ĩ illos omnes et singulos qui per se vel per aliũ seu alios quascũqꝫ personas ecclesiasticas vel seculares ad romanã curiã super eoꝝ causis et negotijs accedentes / illaqꝫ in eadem curia ꝓsequētes aut procuratores gestores

aduocatos et promotores ipsarum/ac etiã auditores seu iudices qui
supradictis causis vel negotijs deputantur occasione causarũ emergẽ
tium huiusmodi verberant mutilant vel occidunt cuiuscũq3 dignita-
tis ordinis conditionis aut status forent p̃dicta vel eorum aliqua cõ
mittentes excõicatiõis et anathematizationis sententias a quib9 nul
lus per alium q̃3 romanuz pontificem posset p̃terq̃3 in mortis articulo
constitutus absolui/nec etiã tunc nisi de stando mandatis ecclesie ac
satisfactione p̃standa sufficienti cautione premissa candelis accensis ꝛ
ad terram ꝓiectis ꝓmulgauerunt/et eos qui taliter excõmunicatis et
anathematizatis vel eorum alicui p̃sumerent absolutionis beneficiuz
impendere similibus sentẽtijs innodauerũt /eisq3 p̃dicationis lectio
nis administrationis sacramẽtorũ ecclesiasticorũ et cõfessionem audi
endi interdixerũt officiũ/necnõ quicũq3 iniuriatores quorũlibet ad sa
cra generalia cõcilia venientiũ seu stantiũ in ipsis aut recedentium ab
eisdem diuersas censuras ecclesiasticas ꝛ penas excõmunicationis tã
ex canonis q̃3 diuini iuris dispositione incurrãt. Tamẽ sicut ad nostrã
fide dignorum multitudine valida insinuatione peruenit noticiã/nõ
nulli iniquitatis filij perditionis alumni huiusmodi censuras vilipen
dentes ac huiusmodi sacri cõcilij extirpationis scismatis heresum ac
errorum ipiusq3 ecclesie reformationis perturbatores diabolico spiri
tu instigante/nec dignitati nec ordini deferentes dei timore postposi-
to nepharijs et sacrilegis ausibus nõnullas p̃sonas ecclesiasticas et
seculares/etiã pontificali dignitate p̃dictas ad sedem apostolicam vel
vel romanã curiã/seu p̃sens generale cõciliũ in ciuitate constantieñ. ꝓ-
uincie maguntiñ. vbi nũc romana curia existit in spiritusãcto legitime
congregata venientes aut recedẽtes ab eisdem inuadere capere arre-
stare detinere incarcerare mutilare occidere ac spoliare bonis suis vel
iniurijs affligere q̃3plurimis/et alias male tractare temeritate ꝓpria
p̃sumpserunt/et dietim p̃sumũt/in apostolice sedis et sacri concilij vili
pendiũ et cõtemptũ/ ac sedationis scismatis reformationis ecclesie et
correctionis morũ/necnõ heresum et errorũ p̃dictorum extirpationis
disturbiũ suarũq3 animarũ periculũ et scandalum plurimorum. Nos
igit̃ volentes in premissis necnõ aduersus quoscũq3 ad ipsũ conciliũ
et quelibet alia futura generalia concilia accedentes aut stantes in ip
sis/seu recedentes ab eisdem ne ab alijs deũ nõ timẽtibus temerarijs
iniurijs infestentur et opprimantur violentijs/ꝛ ne quibusuis delin-
quendi aut excessus committendi pateat audacia de oportuno et salu
bri remedio prouidere huiusmodi/necnon omnes alios et singulos
alios processus sententias et censuras aduersus quarũlibet persona
rum ecclesiasticarum vel secularium ad sacra generalia concilia veni
entium vel stantiuz in ipsis seu recedentium ab eisdem molestatores
perturbatores vel iniuriatores auctoritate dei omnipotentis patris ꝛ

filij et spiritussancti extendentes omnes & singulos cuiuscunque digni/
tatis status gradus vel conditionis fuerint. Etiam si pôtificali impe/
riali regali vel alia quacûque ecclesiastica vel mundana prefulgeant di/
gnitate/ qui quascunque personas ecclesiasticas vel seculares/ que ad
huiusmodi sedem apostolicam romanã curiam hoc presenti sacro du
rante concilio/ vel ad ipsum & quecûque alia generalia concilia venien/
tes aut stantes in ipsis aut ab eis recedentes temeritate propria per se
vel alium seu alios arrestare inuadere capere detinere icarcerare mu
tilare occidere aut bonis suis spoliare: vel iniurijs affligere seu ipsos
sic delinquentes receptare aut alias quôlibet impedire/ seu ea perpe
trantium facta et commissa rata et grata habere/ vel eis dare auxiliû
consilium vel fauorem publice vel occulte directe vel indirecte presum
pserint vel presument in futurum similibus excômunicationis et ana/
thematizationis sententijs innodamus eoipso. Terras quoque ipsorû
& cuiuslibet qui in premissis vel eorum aliquo transgressor vel contê/
ptor fuerit dum tamen vniuscuiusque sic transgressorû vel contemptorum
vltra vnam dyocesim non contineat/ necnon omnia ciuitates villa ca/
stra opida & quelibet alia loca in quibus huiusmodi excessuû patra/
tores seu eorum receptatores/ vel ipsis côsentientes fauentes aut dã/
tes auxilium consiliû vel fauorem publice morabuntur. Necnô illa in
quibus huiusmodi persone que sic temeritate propria detente fuerint
quamdiu extiterint in eisdem memorata auctoritate ecclesiastico suppo/
nimus interdicto. Quod si terra eiusdem duas dyocesim vel amplius
côtineat dominio domicilij principalis ipsius: et illam etiam in qua
fuerit delictum cômissum si sua sit/ et duas alias que sub ipso sint eidê
loco magis vicinas interdicto subiacere volumus supradicto/ & etiam
omnes & singulos huiusmodi excômunicationis & anathematizatio/
nis sententijs ligatos in quibuslibet ecclesijs loco vbi tale delictum fu/
erit perpetratum vel terris et locis propter hoc interdictis magis conui
cinis vbilibet existêtibus omnibus diebus dominicalibus et festiuis
pulsatis campanis candelis accensis publice nunciari/ ac terras ciui
tates villas castra opida & loca ecclesiastico interdicto predicto sup/
posita/ donec sic excômunicati meruerint ab huiusmodi sententijs be/
neficium absolutionis obtinere/ dictumque interdictum debuerit re/
laxari ita tamen quod nullus ex transgressoribus ac contêptoribus huiusmodi per aliû
quam romanû pontificem: vel sacri côcilij auctoritate possit nisi dûtaxat
in mortis articulo côstitutus/ nec etiã tunc nisi de stãdo mãdatis eccle
sie satisfactione vel sufficiêti cautione si hoc cômode facere possent pri/
mitus prestita absolui: vel interdictû huiusmodi relaxari. Eos vero cuiuscûque
dignitatis ordinis status vel côditionis fuerint. Etiã si pôtificali digni
tate prefulgeãt qui côtra tenorê presentiû processuum talibus vel eorû alicui
absolutionis bñficium impendere presumpserint volumus statuimus

et decernimus similibus excōicationis et anathematizationis senten tijs fore innodatos / eo ipso ipsisqꝫ p̄dicationis lectionis administratio nis sacramentorū ⁊ cōfessiones audiendi officiū auctoritate interdi cimus supradicta insinuantes trāsgressoribus et cōtēptoribꝰ p̄dictis: qd spūaliter ⁊ tpaliter ꝓut eorū requirent excessus et demerita grauiꝰ ꝓcedetur nō obstantibꝫ q̄buscūqꝫ cōstitutionibꝰ aplicis et quibuslibet priuilegijs indulgentijs ⁊ litteris aplicis generalibꝰ et spiritualibus quorūcūqꝫ tenorū existant / eisdem transgressoribus aut cōteptoribus vel quibusuis alijs cōmuniter vel diuisim a dicta sede cōcessis / etiam qd suspendi vel excōicari / aut eorū terre dominia ciuitates ville castra opida ⁊ alia loca interdici nō possint. Etiā si de ipsis vel aliorū tenori bus esset in ipsis ꝓcessibus mentio facienda specialis que nec contra hmōi sententias ⁊ processus quominus includant in eis per hoc va leant se terras dominia ciuitates villas castra oppida et loca hmōi tu eri / et que quo ad hoc tollimus et penitus reuocamꝰ / et insuper man damꝰ vt hmōi p̄sens ꝓcessus ad cōmunē omniū noticiā deducat car tas siue membranas ꝓcessus continentes eosdem in maiori et sancti Stephani constantieñ. ecclesiarū valuis affigi / qui ꝓcessus ipso suo quasi sonoro p̄conio: et patulo iudicio publicabūt / vt p̄dicti quos pro cessus cōcernent nullā possint excusationē p̄tendere vel ignorantiā al legare qd ad eos ꝓcessus hmōi nō ꝑuenerint vel ignorauerint eosdem cū nō sit verisimile remanere incognitū quo ad ipsos qd tam patēter fuit publicatū. Ceterū oibus et singulis dñis patriarchis primatibꝰ: archiepis epis ceterisqꝫ locorū ordinarijs p̄cipimꝰ et mādamꝰ vt ipsi et eorū quilibet ꝑse vel aliū seu alios sub pena excōicationis quē ipsoꝝ quēlibet qui mādatoꝝ nostrorū hmōi trāsgressor ⁊ cōtēptor fuerit in currere volumꝰ ipo facto / p̄sentes nostros ꝓcessus ꝑ eoꝝ aut cartarū vel mēbranarū seu trāsumptorū cōtinētes eosdem quibꝰ sicuti nostris ꝓcessibus tantā volumꝰ fidē adhiberi in ecclesiarū valuis seu alijs lo cis affixione publicent / et p̄fatos trāsgressores ⁊ cōtēptores hmōi ex cōicationis et anathematizatiōis sententijs ligatos / ac terras ciuita tes castra villas opida: ⁊ loca p̄fata hmōi ecclesiastico interdicto sup posita q̄primuꝫ ipis vel eoꝝ alicui de hoc legitime cōstiterit tā diu in ecclesijs dominicis et alijs festiuis diebꝫ dū inibi fuerit maior populi multitudo campanis pulsatis / et candelis accensis / et extinctis denū cient / et interdictuꝫ huiusmodi inuiolabiliter obseruari faciant ꝑ cen suras ecclesiasticas et alia iuris remedia inuocato ad hoc si opus fue rit auxilio brachij secularis: donec ipsi transgressores et contēptores meruerint ab excōmunicationis et anamathematizationis sententijs absolutionis beneficiuꝫ obtinere / dictūqꝫ interdictum merito debue rit relaxari: non obstante omnibus supradictis seu si aliquibus cōiun ctim vel diuisim a sede predicta indultuꝫ existat / quod interdici suspē di vel excōmunicari nō possint per litteras apostolicas non facientes

plenam et expressam ac deverbo ad verbum de indulto huiusmodi mẽtionem. Datũ cõstañ. ij. nonas Julij Anno a natiuitate domini Millesimoquadringentesimodecimoquinto sede apostolica vacante regnorum serenissimi principis domini Sigismundi romanorũ ꝛ hungarie ꝛc. Regis videlicet electionis quinto Coronationis primo hungarie vero vicesimonono.

De impedientibus concilium

Porro qm̃ nõnunq̄z lingua subdola plurimuꝫ impedit ꝛ perturbat falsa vel detractoria seminãdo quodqꝫ cum nimis graue sit: tam grandem christianitatis impedire profectũ omĩ animaduersiõe sit dignum. Idcirco malignorũ conatibus cupiens obuiare dicta sancta Synodus omnes ꝛ singulos sub obtestatione diuini iudicij admonet ne impedimentum perturbationem prorogationẽ vel dissolutionem huius sacri concilij moliant̄. Si quis autẽ scienter animo impediendi vel perturbandi hoc sacrũ generale concilium verbo facto vel litteris palam vel occulte impedimenta perturbationem prorogationem vel dissolutionem fieri procurauerit experiet̄ vltione penali perpetrati facinoris grauitatem. Et cõtra eum tanq̄z cõmunis pacis ꝑturbatorem rigide procedet̄ cum ex hoc heresum extirpationẽ pacis procurationem/ et morum reformationem impedire videat̄.

De fructibus beneficiorum percipiendis per supposita Concilij:

Cum hi qui intersunt in hoc sacro generali cõcilio ꝓ cõmuni bono totius ecclesie cõgregato nõ debeant minori ꝑrogatiua gaudere q̄z quicũqꝫ alij quarũuis ecclesiarũ negotijs quibuslibet vel vtilitatibus intendẽtes Ideoqꝫ tanq̄z causa reipublice absentes debent ꝓ ꝑsentibus merito reputari ad instar sacri constantieñ. cõcilij ĩ quo modo cõsimili extitit ordinatũ ꝑsens conciliũ statuit ordinat et decernit ꝙ omnes et singuli qui in eodem cõcilio tanq̄z ipius supposita sunt recepti vel recipientur in posteꝝ ab eodem die quo iter arripuerint ad dictum cõcilium veniendi et q̄zdiu ꝑmanserint in eodem/ et etiam recedentes ꝑ tantum tẽpus quo ad suũ possint domiciliũ reuerti/ fructus oĩm beneficiorum suorũ cum ea integritate ꝑcipiant cũ qua eos perciperent si in ipsis beneficijs residerẽt nõ obstãtibꝰ in cõtrariũ q̄buscũqꝫ.

¶ De officiarijs concilij

Quia vero ad prosecutionẽ huius sacri cõcilij requirunt̄ officiales et ministri ideo deputat et ordinat notarios ad cõscribendũ acta ipsius cõcilij luciuꝫ de wisso secretariũ dicti domini legati: et Rudulphum sapientis dyocet. Gebeñ. et vt omnia eo decentiꝰ ordinentur quo maiori fuerint directa concilio deputat et ordinat venerabilẽ Henricum Nithart decretorum doctorem/ et Ludouicũ Parisij licẽtiatum in decretis Decanum ecclesie beate marie marielete de anessiato dicte Gebeñ. dyocet. qui acta concilij vniuersa per dictos nota-

rios scripta cõspiciant debiteq3 si opus sit corrigant et emendent. ꝓmotores quoq3 ipsius cõcilij deputat magistrũ Nicolauz amici magistrũ in artibus et licẽtiatũ in theologia: et Henricũ anesteter licenciatũ in decretis ꝑpositũ Turiceñ. cõstañ. dyocef. sediũq3 ordinatores q̃ existẽtes in cõcilio in locis ꝛ sedib9 debitis collocẽt / quorũ ordinationi oẽs obedire teneãt: Henricũ stater arciũ ꝛ medicine doctorẽ Decanũ Traiecteñ. et Suderũ de marteshusen in legib9 Baccalariũ: et canonicuz ecclesie sancti Petri Maguntiñ. Lectis siquidẽ vt ꝑfert decretis bulla et instrumento ꝑinsertis memoratus dñs Epus constañ. consimili voce alta videlicet ꝛ intelligibili interrogat9 sciscitat9 est an oĩa et singula ꝑ eum sic vt prefert lecta ipi sacre Synodo placerẽt / ad cuius interrogationẽ ꝑlibatus reuerẽdissim9 pater dñs cardinalis ꝑsidens primo / Deinde ceteri omnes et singuli domini ꝑlati in eadẽ sessione ꝛ sacra synodo tũc ꝑsentes cõcorditer nullo discrepante responderũt viua voce placet. Quibus sic pactis ꝑfate dicte sacre Synodi ꝓmotores siue procuratores supra deputati petierũt ꝛ quilibet ipsorũ petijt ꝑ nos ꝓthonotarios notarios et scribas ad hec supra deputatos fieri et cõfici de ꝑmissis oĩbus et singulis vnũ vel plura publica instrumenta in testimoniũ veritatis ꝑmissorũ / et ad ꝑpetuã rei memoriã.

¶Sessio secunda sacri concilij Basiliensis.

Acrosancta generalis synodus Basilieñ. ecclesiã militantẽ repñsentãs ad ꝑpetuã rei memoriã. Ad laudẽ dei oĩpotẽtis ac benedicte indiuidueq3 trinitatis gloriã et honorẽ ꝓ heresum atq3 errorũ extirpatione morũ in capite et in mẽbris ecclesie dei reformationẽ ac regũ ꝛ regnorũ ceterorũq3 christicolarũ adinuicẽ auctore discordiarũ ꝓcurãte dissidẽtiũ patificatione in spiritusancto legitime congregata decernit statuit diffinit declarat et ordinat vt sequit̃. Et primo ꝙ eadẽ sacra Basilieñ. synodus sacris costãtieñ. et seneñ. cõcilijs generalibus decernentib9 atq3 ordinantibus / et auctoritate aplica interueniente fuit et est in hoc loco Basilieñ. debite legittimeq3 ac rite iniciata et cõgregata. Et ne de eiusdẽ sacre Basilieñ. synodi potestatẽ a quoquã dubitet̃ ipa eadẽ synodus duas declarationes ex decretis synodi constantieñ. in ꝑsenti sessione alijs suis decretis editis seu edendis inserendas ordinat et decernit quarũ quidẽ declarationũ tenor prime sequit̃ et est talis. Et primo declarat ꝙ ipsa synodus in spiritusancto legitime ꝯgregata generale cõciliũ faciẽs et ecclesiã militantem repñsentãs / potestatẽ immediate a christo habet cui quilibet cuiuscũq3 status vel dignitatis / etiã si papalis existat obedire tenet̃ in his que pertinent ad fidez et extirpationẽ dicti scismatis et ad generalem reformationem ecclesie dei. in capite et in membris.

Alterius vero tenor sequitur hec in verba. Item declarat q quicun/qz cuiuscūqz status vel dignitatis / etiā si papalis existat qui mādatis statutis seu ordinationibus aut pceptis hui9 sacre Synodi / et cuius/cunqz alteri9 cōcilij generalis legitime cōgregati sup premissis seu ad ea ptinentibus factis vel faciendis obedire cōtumaciter cōtēpserit ni/si resipuerit cōdigne penitētie subijciat et debite puniat / etiā ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrendo. Premissis igit et nonnullis alijs constantieñ. cōcilij / psertim capituli qd incipit freqūes in priori huius sacre Synodi Basilieñ. sessione recitati decretis attētis plibata synodus Basilieñ. decernit et declarat q ipsa p heresum extirpatio/ne ac morū reformatione ecclesie in capite et in membris / necnon pace inter christianos procuranda vt premittit in spiritusancto legitime cō/gregata per nullū quāuis auctoritate / etiā si papali dignitate pfulgeat dissolui aut ad aliū locū transferri seu ad aliud tēpus progari debuit aut potuit debet aut potest debebit aut poterit in futurū absqz eiusdez synodi Basilieñ. deliberatione et cōsensu. Item diffinit ordinat et decernit hec sancta synodus qd nulla psona cuiuscūqz status dignitatis seu cōditionis fuerit in eadē synodo actu existens aut in futuro eidem incorpata vel incorpanda a tpe arrepti itineris ad ipsam sanctā syno/dū sine fraude cōtinuati ad recedēdū ab eadem a quoquā quauis au/ctoritate / etiā si papali dignitate pfulgeat directe vel indirecte in lesio/nem seu perturbationem dicte sancte Synodi in vita sine deliberatio/ne et consensu ipsius sancte Synodi requiri moueri compelli citari euocari ad alium locum etiam curiam romanā valeat / seu ne ad ean/dem sanctam Synodum veniat possit aut debeat quōlibet impediri. Si autem a quoquā quauis auctoritate etiam si papali dignitate p/fulgeat vt premittitur in cōtrarium attemptatum fuerit seu attēpta/retur in futurum / aut processus penales vel mandata / etiam cēsuras ecclesiasticas seu translationes prelatorum inuitorū / vel priuationes aut inhabitationes eorundem seu aliorum beneficiatorum quorum cunqz alias ne quascunqz penas continentes vt ab eadem sancta Sy/nodo recedant vel non accedant ad eandem aut eidem non adhere/ant fulminati fuerint fulminentur aut fulminarentur in futurum to/tum sit irritum et inane / nec eisdem processibus censuris ac penis tā qz irritis et inanibus quōlibet obediendum fore predictosqz pcessus et censuras cū omnib9 inde secutis et secuturis quatenus d facto pcessis/sent aut pcederēt i futurū cassat irritat et annullat / et p cassis irritis at/qz nullis habēdos decernit diffinit ordinat et declarat. Item decre/tis sacri concilij constantieñ. inherendo statuit ordinat et decernit / q plati et alij qui tenentur huic sacro concilio interesse ab hoc loco ante finitum concilium nisi ex causa rationabili per deputatos seu ab hoc sacro cōcilio deputandos examinanda nō recedant. Quaquidē causa

examinata et legittime approbata possint recedere de licentia illius vel illorum qui pro tempore habent vel habebunt auctoritatem. Et tunc taliter recedens teneatur dimittere aliis in hoc loco remanentibus suam potestatem sub penis iuris per hoc sacrum concilium indicendis et in facientibus contrarium exequendis. Item quia plures promotores in eadem sancta Synodo et etiam notarii ad conscribendum acta eiusdem sunt necessarii citra aliorum per ipsam sanctam synodum in ipsius prima sessione deputatorum revocationem magistros ademarum de rossilione licentiatum in decretis archipresbyterum vivarien. et canonicum Lugdunen. Henricum de webenheym licentiatum in decretis officialem Basilien. promotores et Petrum bruneti baccalarium in decretis canonicum atrabaten. notarium eiusdem ordinat et deputat. Datum in sessione publica eiusdem sancte Synodi in ecclesia maiori Basiliensi solenniter celebrata .xv. kalendas Marcii anno domini Millesimoquadringentesimotricesimosecundo.

¶ Sessio tertia concilii Basiliensis.

Sacrosancta generalis Synodus Basilien. in spiritu sancto legittime congregata vniversalem ecclesiam representans olim sacrum Constantien. concilium volens futuris ecclesie necessitatibus providere matura deliberatione statuit et decreuit vt post finem ipsius concilii in quinquennium et deinde in septennium et postea perpetuo futuris temporibus de decennio in decennium generale concilium celebretur felicis recordationis Martinus papa quintus ipso Constantien. approbante concilio statuit in civitate papien. primum tunc concilium celebrari quod ibidem ceptum fuit/ et de consensu et approbatione ipsius concilii ad civitatem senen. translatum in quo Senen. concilio fuit electa hec Basilien. civitas pro futuro tunc concilio in septemnium celebrando. Appropinquante autem fine ipsius septennii prefatus dominus papa Martinus volens decreto Constantien. et ordinationi Senen. conciliorum satisfacere vt debebat. Reuerendissimum in christo patrem dominum Julianum sancte romane ecclesie sancti angeli dyaconum cardinalem sedis apostolice destinauit legatum cum plena potestate eidem concilio vice et auctoritate sancte sedis apostolice presidenti. Quod etiam sanctissimus dominus papa Eugenius papa quartus ratum habuit et approbauit. Proinde hoc sacrum generale concilium in spiritu sancto legittime congregatum provida et matura deliberatione considerans hereticam pestem in partibus bohemie nimis seuire crudeliter que dei occulto iudicio bello pluries attemptato non potuit superari atque quod in diversis mundi partibus clam heresis pestis pullulat atque serpit/ quodque proch dolor multas christianas provincias bellorum desecat rabies et devastat/ morumque nimia deformatio divinam maiestatem offendit tantis et tam pestiferis malis omnipotentis dei gratia largiente ad ex-

tirpationē heresum pacemq3 in xp̄iano populo componendā et refor/
mationē generalē ecclesie dei in capite ꝛ in mēbris studiose occurrere
ꝛ salutaribus remedijs ꝓuidere disposuit/ ꝛ vt hec ad optatos fines co
modius duci possent cōsiderans hec sancta Synodus p̄sentiam sum
mi pontificis. Reuerēdissimoꝝq3 sancte romane ecclesie cardinaliū in
ipso concilio esse accomodā ꝛ multimode fructuosam venerabilē virū
magistrū Johannē pulchri patris sacre theoligie ꝓfessorē ad sanctissi/
mū dn̄m Eugeniū summū pontificē destinauit atq3 ad p̄fatos reue/
rendissimos dn̄os cardinales prefatū sanctissimū dn̄m papā exoran/
do ꝛ supplicādo vt huc si cōmode posset p̱sonalr̄ accederet. Ipiq3 sacro
ꝯcilio fauoribꝫ ꝛ auxilijs assisteret oportunis. Denuoq3 venerabiles vi
ros Jacobū sirick scolasticū Treuereñ. Thomā fiene decretoꝝ docto
rem suos pro eadē causa oratores ad eundē dn̄m papam/ ꝛ dominos
cardinales trāsmisit. Cum autē ad noticiā ipsius concilij ꝑuenisset/ pre
fatum dn̄m papam ex sinistra informatione motū dissolutionē ipius
concilij attemptasse. Que quidē dissolutio in periculū euersionis fidei
cederet euidēter/ necnō ecclesie dei graue scandalū ad eundē dn̄m pa/
pam atq3 reuerēdissimos dn̄os cardinales suos destinauit ꝓtinus ora
tores. Reuerendū patrem dn̄m Ludouicū episcopū lausaneñ/ ꝛ magi
strū Henricū stater decanū Traiecteñ ad supplicandū instandū et re/
quirendū p̄fatum dn̄m papam vt ipsam dissolutionē reuocare digna
retur huicq3 sacro concilio in tam laudabilibus operibus suffragare/
tur auxilijs ꝛ consilijs oportunis. Considerāsq3 hec sancta Synodus
p̄fatam dissolutionē concilij/ cōtra decreta Constantieñ cōcilij esse fa/
ctam tendereq3 in euersionis fidei graue periculū/ ꝛ status ecclesiasti/
ci ꝑturbationē ꝛ detrimentū atq3 scandalū tocius populi xp̄iani eādez
dissolutionē decreuit nullatenus fieri potuisse/ quinimo ipsa minime
obsistente ad ꝓsecutionē eoꝝ que pro fidei stabilitate et salute christia
ni populi laudabiliter sunt incepta esse cū spiritus sancti gratia ꝓcedē
dum/ verū cu3 redeūtibus p̄fatis ep̄o Lausaneñ. ꝛ decano traiecteñ.
optata responsio a sanctissimo dn̄o papa nō fuerit reportata. Licet nō
solum a p̄dictis concilij oratoribus ipius concilij nomine. Sed etiā a
serenissimo dn̄o rege romanoꝝ fideli ecclesie aduocato p̄fatus sanctis
simus dn̄s papa supplicatus interpellatus requisitus rogatusq3 fue/
rit/ et totis nisibus multiplicatis vicibus obsecratus. Idcirco hec san
cta synodus innitens decretis sacri Constantieñ concilij quoꝝ verba
sunt hec. Que sancta Synodus in spiritu scto legittime cōgregata ge/
nerale conciliū faciens ecclesiā catholicā militantē rep̄sentans potesta
tem a xp̄o immediate habet cuilibet cuiuscunq3 status vel dignitatis
etia3 si papalis existat obedire tenet̄ in his que ꝑtinent ad fidem et ex
tirpationē dicti scismatis/ ꝛ ad generalē reformationē eccl'ie dei in ca/
pite ꝛ in mēbris. Item declarat q̄ quicūq3 cuiuscūq3 status vel digni/
tatis etiā si papalis existat qui mādatis statutis seu ordinationibꝫ aut

p̄ceptis huius sancte Synodi/ et cuiuscūq3 alterius cōcilij generalis legittime cōgregati sup p̄missis seu ad ea ptinentibus factis vel faciē/dis obedire cōtumaciter cōtempserit nisi resipuerit ꝯdigne penitentie subijciat̄ ꝛ debite puniat̄. Etiā3 ad alia iuris subsidia si opus fuerit re currendo. In hac solēni sessiōe p̄m sanctissimū dn̄m papā/ necnō Re uerēdissimos dn̄os cardinales mō ꝛ forma infrascriptis interpellare decreuit. Hec igit̄ sancta synodus in spiritu sctō legittime cōgregata p̄dictū beatissimū dn̄m papā Eugeniū cū omni reuerētia ꝛ instātia sup plicat ꝛ per viscera misericordie Jesu xp̄i exorat requirit et obtestat̄ ac monet/ q̄tenus p̄tensā dissolutionē sicut de facto ꝓcessit de facto reuo cet/ et ipam reuocationē queadmodū ꝛ dissolutionē fecit p̄ diuersas mūdi partes trāsmittet ꝛ publicet ab om̄iq3 impedimēto dicti concilij penitus desistat. Quinimo eidē vt debet faueat ꝛ assistat/ omniaq3 p̄beat subsidia ꝛ auxilia oportuna necnō infra triū mensiū spaciū qđ ad hoc ꝓtermino peremptorio p̄figit ꝛ assignat/ si corporalis ipius disposi tio patiat̄ psonaliter veniat. Qui aūt psonā vel psonas loco ꝛ vice sui destinet ꝛ trāsmittat cū plenaria ptāte ad oīa ꝛ singula in hoc cōcilio p̄ agēda vsq3 ad totalē ipius cōclusionē per oēs ꝛ singulos actus grada tim ꝛ successiue/ alioqn si hec sanctitas sua facere neglexerit ꝙ de xp̄o vicario nō est aliq̄liter spectandū/ sctā Synodus ꝓut iustū fuerit/ et sp̄us sctūs dictauerit necessitatibus eccl'ie ꝓuidere curabit/ ꝛ ꝓcedet se cundū ꝙ iuris fuerit diuini pariter ꝛ humani. Similiter p̄fatos reue rendissimos dn̄os cardinales qui tanq3 p̄ncipales eccl'ie dei cardines ad hec feruētius intendere debent/ exorat requirit obtestat̄ ꝛ admonet q̄tenus cū p̄fato dn̄o papa sup p̄dictis sollicitā instantiā faciāt/ Huic q3 sacro cōcilio faueāt assistāt ꝛ auxilient̄ modis om̄ibꝫ oportunis. Et cū p̄sentia ipoꝝ pro eoꝝ auctoritate magnaq3 prudētia ꝛ experiētia re rū sit huic sacro cōcilio plurimū oportuna. Ipsos dn̄os cardinales/ et quēlibet coꝝ req̄rit monet ꝛ citat/ q̄tenus infra spaciū triū mensium ab intimatione p̄sentiū quē terminū pro trina ac canonica monitiōe p̄cise ꝛ pemptorie p̄figit ꝛ assignat ad dictū sacrū conciliū generale ve niant canonico impidimēto cessante/ alioqn cū eoꝝ negligētia ad ipm̄ sacrū conciliū veniēdi vt tantis necessitatibꝫ eccl'ie succurrat̄ in pericu/lum grauis iacture fidei catholice totiusq3 eccl'ie detrimētū censeat̄ ꝓ/culdubio redūdari. Hec sancta synodus lapso termino supradicto cō tra eos qui venire neglexerint/ eoꝝ exigente cōtumacia procedet pro/ut diuini pariter ꝛ humani dictauerit ꝛ p̄miserit ordo iuris/ ꝛ necessi tatibus eccl'ie altissimo largiēte ꝓinde curabit. In p̄missis autē dicta Synodus reuerēdissimū cardinalē sancte crucis quādiu tractatibus pacis Regnoꝝ francie ꝛ anglie insistet includere non intendit/ atq3 quo ad reuerēdissimos dn̄os cardinales placentini ꝛ de fuxo vulgari/ter nominatos. Et cardinalē sancti Eustachij cū in ꝓpinquioribus lo cis existant/ ad duoꝝ spaciū mensiū restringit, terminū supradictum

Mandat insuper hec sancta Synodus vniuersis et singulis dñis patriarchis archiepiscopis. Epis et alijs ecclesiarū platis clericisqz notarijs et psonis ecclesiasticis necnō alijs christifidelibus cuiuscunqz status dignitatis gradus/ et condicionis existant. Omnesqz et singulos pncipes/ et dños. Etiā si imperiali regali ducali seu quauis alia prefulgeant potestate requirit et rogat qui pro pmissis fuerint reqsiti seu requisitus in virtute sancte obediētie/ ac obtestatiōe diuini iudicij/ et sub pena excōmunicationis/ quatenus pdicta omnia et singula dicto sanctissimo dño pape atqz reuerēdissimis dñis cardinalibus insinuent intimēt et notificēt/ ac itimari insinuari ac notificari faciāt psonaliter eisdē/ si ad eos tutus et accomodus pateat accessus. Sinautē ei vel illis ad quos psonaliter accedēdi facultas nō sit in eorū habitationibus necnō in porta palacij apostolici/ et in ecclesijs scti Johānis lateraneñ. sancti Petri/ et sancte marie maioris de vrbe copias per publicū notariū cōfectas affigendo/ si hoc tute fieri possit. Sinautē in pncipalibus ecclesijs ciuitatū Sutrine viterbij et Seneñ. vel aliarū triū ciuitatum vicinarū de quibus fuerit benevisum. Que quidē loca hec sancta synodus decreuit esse idonea p execucione omniū premissorum. Et nihilominus hec sancta synodus futuris cupiēs obuiare casibus vt ois euitetur dispendiosus circuitus cū rebus de quibus agitur supra per modū periculosa sit mora ordinat et decernit huiusmodi ammoniciōis et citationis decretū. Postquā in hac solenni sessione lectū fuit et publicatū ecclesie cathedralis Basilieñ. valuis affigi vt si forte cōtingat ipsius intimationē exequi nō posse modo aliquo pmissorum eo casu ex nunc tanqz publico edicto ad quattuor mensiū spaciū ab hac die inantea computandū censeatur quo ad oēs eius effectus facta insinuatio monitio et citatio. Sicqz suos oēs effectus sortiri/ et artare eos qbus dirigitur decernit ac si personaliter insinuatū et presentatū fuisset viribus pemptorijs et cōmunicationibus supradictis hic habitis pro insertis. Insuper hec sancta Synodus declarat et ptestatur qp nihilominus predictis dilacionibus pendētibus cū iam pcesserit a iure vocatio ex decreto concilij Constantieñ rerūqz necessitas id suadeat et qualitas agendorū in vlteriori psecutione concilij et agendis in eo pcedere intendit ordinate debite ac mature nec ppterea supsedere aliqualiter in pcessu. Tandem hec sancta Synodus decernit citationes cōtra omnes platos/ et alios qui ad generale conciliū venire tenentur. Omnesqz et singulos generales ordinū quorūcunqz/ ac etiā inquisitores heretice prauitatis sub dilatione termini seu terminorum/ de qbus deputatis fuerit bñ visum cū penis et censuris et clausulis oportunis. Datū in sessione publica sancte Synodi Basilieñ. celebrata in ecclia maiori solenniter celebrata. Sub sigillo eiusdē sancte synodi. Sub anno a natiuitate dñi Millesimo qdringētesimotricesimosecūdo. Inditiōe decima die vero martis. xxix. mēsis aprilis psentibus notarijs et scribis huius scte synodi

infrascriptis. Item quia plures notarij et scribe ad conscribendum acta huius sacri concilij sunt necessarij / hec sancta Synodus citra tamen aliorū notariorum per ipsam alias constitutorū reuocationē venerabiles viros magistros Bartholomeū de lutignano ciuē Seneñ. et Thomā Thesueleti Baccalariū in decretis Remeñ. dyocef. notarios eiusdem deputat et ordinat.

¶Saluus cōductus datus ambasiatoribus regni Bohemie et Marchionatu Moranie lecta in quarta sessione.

SAcrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritusancto legitime cōgregata vniuersalē ecclesiā repsentās. Tenore pñtiū recognoscimus vniuersis q̄ omnibus et singulis sacerdotibus Baronibus nobilibus militarib⁹ popularib⁊ ⁊ alijs quibuscūq̄ viris cuiuscunq̄ status cōditionis aut qualitatis existant de regno Bohemie et Marchionatu Moranie de praga et ciuitatibus ac alijs locis eorūdem ac omnibus alijs ecclesiasticis et secularibus psonis / qui aut que vna cū ipsis ad generale Basilieñ. cōcilium mittent ac pfecture existunt omnib⁊ eorū personis quocunq̄ nomine censeantur aut valeant nūcupari infra tñ numerū ducentarū psonarū tenore pñtiū nostrū plenissimū ac pfectū saluūcōductū ꝯcedim⁹ atq̄ damus verissimāq̄ securitatē veniēdi ad hāc ciuitatē Basilieñ. ibidēq̄ manēdi standi morādi nobiscūq̄ d̄ q̄buslibet negotijs oportunis ipis cōmissis tractādi placitādi disputādi cōcludēdi ⁊ terminandi impartimur ac in loco vel locis hospitiorū suorū diuina officia sine ipedimēto nostrorū pagere pmittim⁹ sic etiā vt pter illorū pñtiū neq̄ in itinere neq̄ in aliquo loco itineris in eundo manēdo aut redeūdo neq̄ in ipa ciuitate Basilieñ. a diuinis officijs cessetur quouismodo p modū īterdicti ceterū in generali cōcilio seu Synodo Basilieñ. articulos quattuor p quorū claritate instant oretenus aut in scriptis libere poterūt offerre aut ppalare scripturis sacris beatorūq̄ doctorū vbis sentētijs ⁊ rōnib⁊ eos declarare ⁊ astruere ac psuadere ac si opus fuerit etiā ad obiecta cōcilij generalis respōdere / aut cū aliquo vel aliquib⁹ de cōcilio sup eisdē disputare aut charitatiue absq̄ oī ipedimēto cōferre obprobrio cōuicio aut cōtumelia pcul motis Seruatis forma et modis inter nostros legatos et nūcios pdictoꝝ regni et Marchionat⁹ in Egreñ. ciuitate specificatis et vniformiter cōclusis / et signanter q̄d in causis quattuor articulorū p eos attēptatorū Lex diuina praxis xp̄i aplica et ecclesie primitiue vna cū cōcilijs doctoribusq̄ fūdātib⁊ se veraciter ī eadē p verissimo ⁊ indifferēte iudice i hoc Basilieñ. ꝯcilio admittet / ⁊ illis p actis vel nō pactis qñcūq̄ de mādato aut ꝯsensu suoꝝ maioꝝ ad ppria reuerti optabūt aut aliq̄s eoꝝ optabit mox absq̄ vlla renitentia occasione ⁊ mora saluis rebus illorū et suorum pariter honore et personis

viceuersa poterunt vel poterit iuxta beneplacitū libere ꝛ secure redire
de scitu tamē deputandorū per conciliū vt pro tunc optime securitati
eorum prouideat̄ sine dolo ꝛ fraude. Nihilominus in hoc eorū saluo-
cōductu omnes quascunqꝫ clausulas includi ac cōtineri volumus/ ac
pro inclusis haberi/ que pro plena efficaci ꝛ sufficienti securitate in eū-
dostando ꝛ redeundo necesse sunt ꝛ oportune/ hec notātur propter bo
num pacis ꝓcurandum ꝛ obseruandū luculenter expressantes. Quod
si quispiā aut aliqui ex illis siue in itinere ad nos in Basileam venien-
do siue ibidem demorādo aut redeundo aliquod enorme quod absit
egerit aut egerint per quod posset assecurationis eorum beneficiū eis
aut eorū alicui cōcessum annullari aut cassari/ volumus etiā ꝛ admit
timus et cōcedimus vt talis vel tales in facinore huiusmodi deprehen
si vel deprehēsus/ ab ipsis dumtaxat ꝛ non ab alijs condigna animad
uersione cum emēda sufficienti per partem nostrā merito approbanda
ꝛ laudanda mox puniat̄ aut puniant̄. Illorū assecurationis forma cō-
ditionibus et modis omnino manētibus illibatis. Et pariformiter si
quispiam vel aliqui ex nostris siue in itinere ad nos in basileā venien-
do siue ibidem demorādo aut redeundo aliquod enorme quod absit
egerit aut egerint/ per quod posset assecurationis eorum beneficiū eis
aut alicui eorū cōcessum annullari aut cassari volumus vt talis vel ta
les in facinore huiusmodi deprehensi a nobis aut a nostris dumtaxat
et non ab alijs condigna animaduersione cum emēda sufficienti per
partem dominoꝝ ambasiatoꝝ et nuncioꝝ merito approbāda ꝛ laudā-
da mox puniat̄ aut puniāt̄ p̄senti assecurationis forma ꝯditionibus
et modis omnino manētibus illibatis. Volumus etiā quod liceat ip-
sis ambasiatoribus omnibꝫ ꝛ singulis tociens quotienscūqꝫ oportu-
num fuerit seu necessariū ad auram capiēdā exire de ciuitate Basiliē-
sis ꝛ reuerti ad eandē/ necnon nunciū vel nuncios suos ad quecunqꝫ
loca pro suis necessarijs negocijs ordinandis libere mittere seu desti-
nare: ac ipsos missos seu destinatos seu missum ꝛ destinatū suscipere
tociens quotiens eis videbit̄ expedire. Ita ꝙ aliqui vel aliquis ꝑ de-
putandos concilij socient̄ qui eorum securitati ꝓuideat aut ꝓuideant
Insuper nec in sermonibus seu ꝑdicationibus publicis aut alijs colla
tionibus in ꝑiudicium derogationē seu deteriorationē cause ipsorum
quattuor articuloꝝ pars nostra terminis quibuslibet in confusionē
vergentibus poterit aut debebit vti ꝛ potiri in loco ciuitatis Basilieñ
Quiquidē saluuscōductus ꝛ securitates stare atqꝫ durare debent/ et a
tēpore ꝛ per tēpus quo in nostre ꝛ nostroꝝ tuicionis curam ipsos su-
scipi cōtigerit/ et vsqꝫ ad basileam perduci/ et toto tēpore mansionis
eorum ibidem et rursum post sufficientē audientiam habitam spacio
viginti dierum premissis cum ipsi petierint aut concilium habita hu-
iusmodi audientia ipsis recessum indixerit a Basilea vsqꝫ in Tuscam
Taconiam aut Englispurg in quem ex locis istis maluerint deo fauē

te restituemus dolo et fraude prorsus exclusis. Etiam pro vniuersis et singulis christi fidelibus / et specialiter pro sanctissimo dño Romano pontifice. Pro serenissimo pncipe dño Sigismundo Romanorum etc. Rege ac venerabilibus dominis cardinalib9 archiepis et episcopis ac dominis abbatibus plãtis et clericis. Necnõ illustrissimis principibus regibus ducibus marchionibus comitibus baronibus et nobilibus militibus vniuersitatibus et cõmunitatibus ciuitatũ castrorũ et villarũ / earũqz consulibus scabinis officialibus ac alijs cuiuscũqz cõditionis et status ecclesiastici vel secularis existant / quocunqz nomine censeant et pro subditis omniũ premissorum / et pro tota parte eorundez pmittimus bona fide et spondemus quod nos oẽs et singuli predicti pscriptã assecuratiõnẽ et saluicõduct9 eorũ formã in oĩbus suis cõditionibus punctis et clausulis superius expressatis inuiolabiliter et incõcusse bona fide et puro corde obseruabim9 custodiem9 obseruabũt et custodient. Insuper promittentes sine fraude et quolibet dolo qz noluimus neqz debemus occulte vel manifeste quacunqz occasione ptensa vt aliqua auctoritate vel potentia iure statuto aut priuilegio leguz vel canonũ / et quorũcunqz conciliorum specialiter Constantien. et Seneñ. quacunqz forma verborũ expressa in aliquod pıudiciũ saluocõductui seu assecurationi ac publice audieñ. ipsis per nos concesse vel cõcesso quod si nos vel aliquis ex nobis vel nostris cuiuscunqz cõdicionis vel status aũt peminentie existens pscripte assecurationis et saluiconductus formã et modum in quocunqz puncto vel clausula violauerit qd tamẽ auertere dignetur omnipotẽs / et sufficiens emenda mox nõ fuerit subsecuta / et ipsorum arbitrio merito approbãda et laudanda habeant nos et habere poterũt incidisse in oẽs penas quas iure diuino et humano aut cõsuetudine huiusmodi saluorũconductuũ violatores incurrere possũt absqz omni excusatiõe aut quauis in hac parte cõtradicione Datum in sessione publica eiusdem sancte Synodi in ecclesia maiori Basilieñ. celebrata. xij. kalẽdas Julij anno a Natiuitate dñi Millesimoquadringentesimotricesimosecũdo.

¶ Epistola bohemis missa super conclusione in egra facta in quarta publica sessione lecta.

SAcrosancta generalis Synodus Basilieñ. in spiritu sãcto legittime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã representans. Uniuersis viris ecclesiasticis nobilibus et toti populo Regni Bohemie vnitatem et pacem in christo iesu dño nostro Pridie oratores nostri ex opido Egra ad nos reuersi et ibidem cũ nuncijs vestris cõclusa seriose referẽtes magno gaudio hãc sanctã synodum repleuerũt asserunt eñi cum tãta charitate et mansuetudine hoc sanctũ vnionis negotiũ fuisse tractatũ / vt non aliud existimemus qz spiritũ sanctum pacis et vnitatis auctorem in medio interuenisse. Concepimus in his que referũt magnã spem future vnionis et

indissolubilis inter nos charitatis. Pro qua re sicut dignũ est / ipi spi
ritui sancto cuius munere hoc factũ esse nõ dubitamus gratias ex to,
to corde retulimus / elemosynas ieiuniaqȝ ꝛ orationes solennes indi
ximus / et vbiqȝ vsqȝ ad rẽ optato fine cõclusaȝ indici faciemus lauda
mus et benedicimus dñm qui tam letam nobis tribuit dieȝ / qua nul
lam adhuc sensimus letiorem. Postquã hunc locum attingimus pa,
rari eam semitã videmus ad magnã dei gloriã ꝛ grandem populi chri,
stiani ꝑfectum. Nemo nostrũ fuit dum ipsi oratores singula vobiscũ
acta recensebant / qui oculis vel corde nõ fleret. Commouebant inusi
tato gaudio viscera audientiũ rem tam cõcorditer fuisse cõclusam / spe
rantiũ post hanc aliã multo letiorem diem adhuc successurã. Exulte,
mus igitur ꝛ iubilemus inuicem deo salutari nostro. Qui recordatus
misericordie sue incipit plebẽ suam tanta cũ leticia visitare. Leuemus
manus nostras ad celum glorificantes dñm nostrũ iesum xp̄m / quia
pacem quam quotidie diebus nostris ecclesie dari petimus iam ap,
propinquare videmus. Magnificemus spiritũ paraclitũ qui animos
pauloante dissidẽtes in hanc spem pacis repente conuertit. Sed si pro
hac spe tantũ gaudij suscepimus quam magna ꝛ inenarrabilis erit il
la leticia tam nostra qȝ vestra quãdo optatum pacis ꝛ vnitatis fineȝ
re ipsa intuebimur. Ut autẽ cognoscatis quantũ hec res nobis est cor,
di ipsis nostris nuncijs in cõmuni cõgregatione auditis formã salui,
conductus et ea que cũ vestris ambasiatoribus concluserũt nihil ad,
dito vel retracto / hec sancta Synodus vnanimi omniũ consensu ap
probauit. Et ecce ipsum saluũconductũ in publica sessione decretum
de verbo ad verbum quemadmodũ in egra cõdictum fuerat ad vos
destinamus. Misimus etiã vt nihil ex parte nostra desit fratrẽ Johã,
nem de mulbron vnũ ex nuncijs nostris qui in egra fuerat ad serenissi
mum principẽ dñm regem Romanoꝝ vt ab eo saluũconductũ in ea
quã optat forma obtineat / quem vt primũ habuerimus ad vos sine
mora trãsmittemus parati semꝑ agere oĩa que pro vestra tutela ꝛ libe
bera audientia necessaria videbunt. Utinaȝ sicut fas est nobis verba
exprimere ita mentes nostras in publicũ exhibere possemus / vtinam
sicut hanc ep̄lam lecturi estis. Ita corda nostra palam inspicere posse,
tis ꝑfecto nõ dubitamus quin cognita nostra in vos summa charita,
te / mox sine vlteriori tractatu in vnitate spũs cõnecteremur. Et quo,
niã saluatoris nostri sentẽtia est nõ qui inceperit / sed qui ꝑseuerauerit
vsqȝ in fineȝ saluus erit. Uos oẽs per spiritũ sanctũ huius sacri nego,
cij directorẽ hortamur ꝛ obsecramus / vt queadmodũ rem istã feruent
inchoastis. Ita firmiter ꝛ cõstanter vsqȝ ad vere vnionis cõplementũ
ꝑseueretis. Speramus in xp̄o iesu videre diem ꝛ iam ꝓpe ẽ forte quo
alter alterũ fraterna charitate nos inuicẽ cõplectemur ꝛ vnanimes in
eadẽ sancte matris ecclesie domo cũ iocũditate ꝑpetuo habitabimus.
Cõsidimus in dño tantam adhuc inuicẽ futuraȝ dilectionẽ vt nullum

inter nos fuisse olim dispendium videat. Et quanquam nondum Hec sancta vnio pro qua laboramus completa sit / tamen ipse spiritus sanctus tantam huius rei spem et affectum cordibus nostris impressit / vt quod futurum est iam quodammodo in foribus esse credamus vel corpore absentes estis Sed ob hanc spem in visceribus charitatis et vinculo vere dilectionis quasi presentes amplectimur / et pre gaudio nosipsi flentes tanquam mater filium ex longinqua patria redeuntem vos tenerrime osculamur. Iam igitur quasi arram prime mutue vnitatis pepegisse videmur. Et nos dudum futuros nostros dilectissimos fratres iam esse existimamus. Talia enim ipse spiritus sanctus inicia dedit vt non aliud quam pacem charitatem / et vnitatem hinc attingere speremus. Leto ergo animo vtrumque simus Iocunda mente inuicem viuamus. Cum prope in ianuis gaudium quod nemo tollet a nobis per spiritum sanctum accepturi simus. Sed vt citius faciliusque consequamur vigilemus supplices in orationibus et continuis precibus dominum nostrum Jesum christum deuotis precibus exoremus / vt quod operari incepit confirmet atque perficiat. Hora iam est vt sancta mater ecclesia que pro tam duro filiorum suorum dissidio diu consternata est pro pace et vnitate letari exultarique incipiat luctumque preteriti temporis conuertat in gaudium. Tempus iam aduenit vt qui eodem christi caractere insigniti sunt et eodem baptismatis fonte renati deposita omni dissensione eundem charitatis et vnitatis spiritum induant / et ad augmentum gloriamque nominis christiani totis viribus intendant fidemque orthodoxam protegere curent. Quam infideles pagani multis in locis ignominiose pessundant / et extinguere moliuntur Eya igitur cum nostre dilectionis et sincere voluntatis iam certi sitis Ammodo vestros legatos preparate quales in premissis litteris postulauimus vt cum Regius saluusconductus aduenerit cum pleno mandato ad hoc sacrum concilium proficiscamini. Quos ita grate benigneque suscipiemus vt a parentibus filij suscipi consueuerunt spiritus sanctus paclitus in cuius nomine hec sancta Synodus est congregata nobis et vobis et toti populo christiano hic veram dilectionem et pacem ac in futuro seculo vitam eternam donare dignetur. Qui cum patre et filio regnat benedictus in secula amen. Datum in sessione publica solenniter celebrata in ecclesia maiori Basilien. die veneris. xx. mensis Junij anno a natiuitate domini Millesimo quadringentesimo tricesimo secundo

¶ Sessio quarta et decreta Concilij Basiliensis.

Acrosancta generalis sinodus

Basilien. in spiritu sancto legittime congregata vniuersalem ecclesiam representans Attendens quod ad prouidentie spectat officium perspicaci consideratione futura prospicere / et aduersus ea que reipublice possent inferre dispendia salubriter prouidere. Cum itaque eadem sancta Synodus ad extirpationem heresum pacem in christi populo et morum reformationem cum spi-

ritussancti gratia put statu rerū z tēpoꝝ cōsiderato est admodū neces/sarium sit intenta. Et ppterea venerabiles in xp̄o patres sancte roma/ne ecclesie cardinales ad ip̄m sacrū cōciliū euocauerit existimās eorū in sacro cōcilio p̄sentiā p eorū auctoritate sapiētia rerūqz noticia mul/timode fructuosam eisqz tanqz veris obedientie filijs ad sacrū cōciliū venientib9 si alibi ptingeret apostolice sedis vacatio in iacturā eoruz qui obedientes vocationē sacri cōcilij deseruirent vtilitati ecclesie pos/set redūdare cū tn̄ vt obedientia nō iacturā afferat sed poti9 vtilitatis z honoris augmētū ratio cūctis nota suadeat/ Et ne aliquib9 forsitan venire neglegētib9 pdesse inobedientia videreť/ hec z alia que animū cuiuscūqz prudentis ad hoc monere possent z deberēt/ puida attentio ne p̄spiciēs hec sancta synodus statuit decernit atqz diffinit/ qđ in euē tum vacationis sedis aplice hoc sacro generali durāte cōcilio / electio sūmi pontificis in loco istius sacre cōcilij fiat/ et interdicit ne alibi ce/lebreť In cōtrariū attēptata quauis auctoritate etiā si papali non ob stantib9 quibuscūqz cōstitutionib9 editis vel edēdis/ aut alijs in ptra riū facientib9/ ac si de ipsis esset de verbo ad verbū facienda mētio spe cialis aut iuramento firmata existant quib9 ex certa sciētia derogat et decernit nulla/ et irrita esse nulli9 roborisqz vel momenti. Ipso iure cō/trariū vero attēptantes sint tā actiue qz passiue quo ad electionē roma ni pontificis / z ad quascūqz alias dignitates inhabiles et omnib9 ha bitis dignitatib9 ppetuo priuati et infamie notā / ac etiā excōicatiōis sententiā incurrāt ipso facto. Qđ si forsan aliqua de facto p̄tensa ele/ctio p̄sumereť tā electus p̄tensus quā illi adherentes: et eū p tali geren tes supradictas penas incurrāt pari modo / absolutionē vero omniū et singuloꝝ qui p̄missis sententias aut earuz aliquā incurrerint quo quomodo dicta synodus tātūmodo p̄terqz in mortis articulo sibi re/seruat. Decernens hoc p̄sens decretum ligare afficere vim et effectum habere atqz sortiri post quadraginta dies cōtinuos pxime futuros a die publicationis eiusdem.

¶ Ne vi iuramenti aut promissionis alicui facte aliqui astrictos se putent vt ad conciliū venire non possunt

ITem ordinat statuit decernit et declarat. Qđ quicūqz et singuli cardinales patriarche archiepi epi abbates p̄lati reges principes duces marchiones comites barōes vicarij ecclesie romane vasalli cō/munitates romane curie officiales sūmi pontificis. familiares siue alij cuiuscūqz cōditionis existāt siue q̄buscūqz nominib9 censeanť ppter iu ramenta pmissiones vel quaslibet alias obligationes p̄fato sūmo pō tifici seu alteri ad hoc eius mādato deputato aut deputando seu qui/busuis alijs quōlibet sup quacūqz re/ vel causa et sub quacūqz verbo/rū forma p̄stita seu prestanda nullatenus obligenť astringantur/ aut se impeditos a veniendo ad hoc sacrūsctm̄ conciliuz occasione dictoꝝ iuramentorum pmissionum vel aliarū obligationū pretendere possūt

aut poterūt in futurū quominus absqz piurij seu infamie nota ad ipsaz Synodum teneant accedere/ qui de iure vel cōsuetudine sunt astricti ceteri vero qui vocati et requisiti fuerint. Et oim p̄dictorū pcuratores obedire/ et adherere ipsi cōcilio et libere accedere possint et teneantur et eidem licite interesse. Processus vero quoscun qz suspensionis et ex/ cōicationis interdicti/ necnō priuatione dignitatū beneficiorū seu offi ciorum quorūcunqz et commendarū reuocationes ac inhabilitatiōis sententias seu piurij aliasve penas mulctas et cēsuras in se cōtinen/ tes in ipsos occasione p̄missorū p quemcūqz quauis/ etiā romane pō/ tificis auctoritate fulminatos seu fulminandos cū omnibus inde secu/ tis aut secuturis. Eadem sacra Synodus nullos cassos ꝛ irritos/ ac nullius roboris seu momenti existere pronūciat declarat ꝛ diffinit/ et quatenus de facto processerunt seu pcesserint reuocat cassat irritat et annullat et pro cassis irritis et nullis habēdos statuit ꝛ decernit.

De bulla plumbea.

ITem vt gesta in ipso Synodo durabiliori testimonio roborētur statuit et ordinat ipsa Synodus quod decetero in litteris suis au tenticis vtatur bulla plumbea pendente cū cordula canapis aut Se/ rici prout varietas causarū et rerum super quibus littere eedem confi cientur postulabit in vno missionis spiritussācti in specie columbe. In alio vero lateribus horū verborum Sacrosācta generalis Synodus Basilieñ. sculpturas continente decernens eisdem plenā et omnimo/ dam fidem adhibendam fore.

¶ Quod papa durante concilio non possit creare cardinales nec creatos publicare.

ITem cum multiplicatio cardinaliū sit ecclesie dispendiosa et one/ rosa, ppterea et ex alijs rationabilibus et legitimis causis eandem sanctā synodū monētibus statuit ordinat atqz ex certa scientia hoc irre/ fragabili decreto decernit ipsa sancta synodus qḋ durāte hoc sacro con cilio romanus pōtifex a loco istius sacri cōcilij absens psonaliter nō debe at nec possit aliquē vel aliqs cuiuscūqz dignitatꝭ cōditiōis gradus seu status existāt In sācte romane eccl'ie cardinalē vel cardinales quouis modo aut quocūqz quesito colore vl' cā assumere, pnūciare secrete aut publice aut pnūciatos seu assūptos secreto publicare. Et si secus attē/ ptatū fuerit ex nūc in antea irritū sit et iane/ nulliusqz roboris vel mo menti. Qḋ si forsan taliter de facto assūpti aut pnūciati se p cardinali bus gerere aut noīare p̄sumpserint qbuscūqz dignitatibꝫ priuati et ad oēs et singulos futuras inhabiles. Et quicūqz eos p cardinalibꝫ gerē tes ꝛ reputātes ex nūc, put ex tūc sñia excōicationis innodati sint ipso facto a qua p̄terqz in mortis articulo nisi a p̄fata Synodo absolutio/ nis siue habilitationis bñficiū obtinere nō possint. Datū in sessiōe pu blica eiusdē synodi in eccl'ia maiori Basilieñ. solenniter celebrata. xij. kalēdas Julij. Anno dñi Millesimoquadringētesimotricesimoscdo.

Sessio quarta

¶Littera cōmissionis regiminis ciuitatis ammonen. et co/mitatus Uenaycini in eadem sessione quarta pronūciata.

SAcrosancta generalis Synodus Basilieñ. in spūsancto legitime cōgregata vniuersalē ecclesiā repsentans. Dilecto ecclesie filio alfonso sancti Eustachij sancte romane eccl'ie dyacono cardinali apostolice sedis legato ciuitatis am/moneñ. et comitatus Uenaycini in spiritualib⁹ et tempo/ralibus ꝑ nobis / et sancta matre ecclesia vicario generali Salutem et omnipotentis dei benedictionē in pacis auctore hec sācta synodus cō/gregata cū vniuersi populi christiani pacē et tranquillitatē exoptans per diuersas mundi partes ad ꝓcurandū ea que pacis sunt et scanda/lis obuiandū sue sollicitudinis opus impendat ecclesie ꝓprium patri monium ab hoc ꝓcurande pacis et trāquillitatis studio expers nulla/tenus esse decuit quinimo ipam debet spālis intuitus cura fouere / cū itaqꝫ ad ipsius sacre synodi noticiā fide dignorum sit relatione dedu/ctum ꝙ ciuitas ammoneñ. que sancte dei ecclesie semꝑ fidelissima et obsequentissima fuit certis vrgentibꝫ rōnibus et causis necessarijs vi/cariū ꝑ summū pontificem ad ipsius regimen destinatū se admittere nō deberet / ꝑtendat atqꝫ eundem summū pontificem plures ambasi atas destinauerit pro vtili et salubri gubernatione ciuitatis eiusdem ac comitatus Uenaycini eidem adiacentis suppliciter postulās vt de alio vtili eis ꝓuideretur vicario quod hucusqꝫ obtinere nequiuit nec spectat posse obtinere / quinimo is qui pro vicario destitutus est intē/dit / et nititur suscipere gubernationis officium inuita ciuitate congre/gare satagens multitudinem gētium armatarū. Unde super p̄missis informatione recepta ex his et alijs que honestas censet calamo nō ꝓ menda de turbatione et periculo graui status ciuitatis illius ⁊ patrie est ex verisimilibus et vrgeñ. rationib⁹ dubitandū / essetqꝫ nimis gra ue dispendiū si forte quod auertere dignetur altissimus ecclesia perde/ret illud tam nobile patrimoniū sui mēbrum aut guerraꝝ inquietudi ne turbaret. Jdcirco hec sācta synodus hmōi periculis cupiēs obuia/re ciuitatēqꝫ illam et comitatū in pace et quiete fouere regimen et gu/bernationē ciuitatis ipsius et comitatus vsqꝫquo cum summo ponti fice ꝑ ipsam sanctā synodum vel aliquo eius nomine habito pleniori tractatu fuerit aliter ordinatū Maxime attēto ꝙ ꝓpter distantiā loco rū et discrimina viarū nō pōt facile haberi recursus ad dictū summū pontificē ⁊ periculū sit in mora Tibi cuius future vtili et fideli guber/nationi fidē facit aliarū terrarū ecclesie regimē ꝑ te hacten⁹ fidelissime plurimūqꝫ vtiliter gestū duxit ad honorē dei sc̄tē mr̄is eccl'ie / ac hui⁹ sa cre synodi tenore p̄ntiū plenarie cōmittēdū cū plenaria ptāte regēdi et gubernādi dictā ciuitatē auioneñ. et comitatum Uenaycini oēmqꝫ in eisdem iurisdictionem merū et mixtum imperiū per te vel alium seu alios exercendi / officiales ammonendi etiam si pontificali p̄fulgeant

dignitate et alios vel eosdē instituendi iuramenta seu ꝓmissiones recipiendi ac illa relaxandi cū quibuscūq̄ semel vł pluries quotiēs visū tibi fuerit oportunū. Quascūq̄ pecunias fructus ꝓuentus et emolimenta in illis ciuitate et comitatu ratione iuris papalis vel sancte romane ecclesie / aut quocūq̄ iure vel titulo pro tp̄e p̄terito p̄senti ꝛ futuro camere apostolice debitas ꝛ debita recipiendi ꝛ exigendi ac recipi ꝛ exigi faciendi cōtradictores quoslibet vel inobediētiā censuris ecclesiasticis et alijs cōpescendi remedijs oportunis. Et generaliter cū omnibus illis potestatibus et facultatibus quas bone memorie Frācīscus archiepus Narboneñ. sancte romane ecclesie camerari⁹ a felicis recordationis Martino papa quinto ac alias habuit dum egeret in humanis licet etiā hic nō specifice exprimanť / Mādans tibi in virtute sancte obedientie ꝛ sub penis iuris quatenus curā ꝛ regimen p̄dictū humeris tuis impositū reuerenter suscipias ac diligenter et fideliter exequaris vtilitatē publicā traquillitatēq̄ / et pacificū statū illius ciuitatis et comitatus sic ꝓcurare sollicite studeas / ipsūq̄ regimen et gubernationē pro modo tue sapientie sic vtiliter gerere vt apud deū eterne vite merita / ꝛ apud mundū fama tua laudis et glorie suscipiat incremēta. Mandat insup omnib⁹ officialib⁹ ciuibus incolis et habitatorib⁹ dicte ciuitatis et comitatus capitaneis / necnō castrorū castellanis baliuis et alijs officialib⁹ quibuscunq̄ quouis noīe censeanť et alijs vniuersis / quaten⁹ tibi ꝛ p̄ te deputādis officialibus ad regimē eorūdē: ꝛ nulli alteri pareant obediāt ꝛ intendāt in oībus et p̄ oīa queadmodū p̄fato archiepo Narboneñ. dū viueret / et ꝓ ecclesia romane dicte ciuitatis et comitatus regimē et gubernationē gereret faciebant / et facere tenebanť Quibuscūq̄ ꝓmissionib⁹ iuramentis obligationib⁹ / et alijs quibuscūq̄ dispositionib⁹ in cōtrariū faciētib⁹ nō obstātib⁹ nullo mō Hec nāq̄ sancta synodus omniū quorūcūq̄ obuiantiū p̄dictis vim et effectū p̄sentiū auctoritate suspēdit / Et quicquid p̄ te rite spiritualiter et tp̄aliter gestum et ordinatū actū vel sententiatū fuerit vel ꝓmulgatū hec sancta synodus ratū et gratū habebit ac faciet auctore dño inuiolabiliter obseruari. Datū in sessione publica eiusdem sancte Synodi in ecclesia maiori Basilieñ. die veneris. xx. mensis Junij: Anno domini Millesimoquadringentesimotricesimosecundo.

¶ Decreta quinte Sessionis concilij Basiliensis.

Acrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritusancto legitime ꝯgregata vniuersalem ecclesiā repñsentans considerans q̄ ipsa inter alia fructuosa opera ad hereses extirpādum et a fide deuios ad eiusdem fidei orthodoxe vnionem reducendos in spiritusancto principaliter cōgregata dinosciť. Et ꝓpterea constituit acco-

modū fore īmo necessariū ꝓ causis fidē cōcernētib⁹ in hoc sacro cōcilio tractādis et examinādis de ꝑsonis idoneis ꝓuidere Ea ꝓpter cōstituit et deputat iudices ad audiēdū oēs et singulas causas fidem quolibet cōcernētes venerabiles Frāciscū papieñ. Cōradū ratisponeñ. episcopos et dilectū ecclesie filiū Johānē abbatē Cistercieñ / quibus ī causis hmōi per deputatos ad hoc prius examinatis ipsisqꝫ designatis ꝛ remissis dat potestatē in p̄dictis causis in hoc loco cōcilij et extra citādi et audiēdi cognoscēdi decidēdi et alia faciēdi: que ad dictas causas ꝑtinent et ꝑtinebūt vsqꝫ ad diffinitiuā sententiā exclusiue / et vt eo facilius cause p̄dicte suū debitū finē cōsequant᷑ / eadē sancta Synodus vt ipsi iudices p̄dicti aut duo ex eis tertio statutis horis nō veniente terminos in causis hmōi tunc occurrētes tenere et obseruari facere / et alias sūmarie simpliciter ꝛ de plano ac sine strepitu ꝛ figura iudicij ꝓcedere valeant statuit et decernit.

¶ De procuratore fidei

Item sancta Synodus p̄dicta deputat et cōstituit dilectū ecclesie filiū Nicolaū amici licēciatū in theologia in causis fidei p̄missis ꝓcuratorē generalē hoc durāte cōcilio cū potestate substituendi de cōsensu et auctoritate iudicū p̄dictoꝝ qui nullā causam promoueat nisi primū ꝑ deputationē fidei fuerit examinata et admissa. Item dicta sancta Synodus ne inter ceteros vberes fructus ꝓ quibꝫ ꝑcreandis summopere desudat Justicia indebite grauatis ꝓ qua ad eandē cōfluunt ministrāda deficiat / aut ipius executio plus debito negligat᷑ / volens in p̄missis oportunis remedijs ꝓuidere cōstituit ordinat ꝛ deputat iudices seu cōmissarios ad audiendū oēs causas ad dictā sanctā synodū deuolutas seu deuoluēdas deductas seu deducēdas causis cōcernentibus fidē exceptis Venerabiles Berengariū petragoriceñ. Petrū augusteñ. ꝓuincie maguntiñ. et Delphinū parmeñ. epos quibus in causis p̄missis ꝑ deputatos ad hoc prius examinatis ipsisqꝫ remissis ꝛ designatis dat ptātē nō obstantib⁹ ferijs in hoc loco cōcilij ꝛ extra citādi ꝛ audiēdi et cognoscendi referendi diffiniēdi ꝛ alia faciendi que ad dictas causas ꝑtinēt et ꝑtinebūt et vt eo facilius cause seu negocia ad debitū finem perueniant / eadem sacra synodus vt tres aut duo ex ipis tertio statutis horis nō veniente terminos in causis hmōi tunc occurrētes tenere et obseruari facere / et alias ſm qualitatē causarū ꝓcedere valeāt statuit et decernit causis tamē eccl'iarū cathedraliū ꝛ maioribus earundē dicte sacre synodo reseruatis de quib⁹ se nō impediāt nisi de generalis cōgregationis patrū et suppositorū eiusdē etiā citra sessionē publicā cōmissione speciali / ratificatqꝫ nihilominꝰ hec sācta Synodus et approbat omnes cōmissiones quarūcūqꝫ causarū / etiam cathedralium et maiorū sub quacunqꝫ potestate in generali congregatione / dictis iudicibus seu alijs cōmissarijs hactenus factas necnō processus exinde secutos: et etiā in antea per eosdē cōtinuādos. Item ne

iudices p̄dicti quaslibet causas ad hoc sacrum cōciliū delatas seu de/ferendas passim et indistincte importunitate petentiū deuicti audien das recipiant sed poti⁹ de qualitate ip̄arū ratio habeat. Hec sancta sy nodus cōstituit / et deputat dilectos eccl'ie filios Julianū apostolice se dis legatū sancti angeli / et dominicū sancte marie in molata sacrosan/cte romane ecclesie dyaconos cardinales / ac quēuis p̄sidentē nunc et in futurū p tpe existentē / et venerabilē Franciscū gebenn. epm ac dilectū ecclesie filiū Henricū Fleckel pallatij apl'ici causarū auditorē dictarū causarum p̄cognitores / dans z concedens quinqz p̄dictis vel maiori parti alijs se absentantibus vel nō cōsentiētibus potestatem huiusmo di causas primū diligenter examinandi et decernendi que aut quales illarū in hoc sacro concilio tractari audiri cognosci decēter possint seu diffiniri debeant et quas tractādas seu in generali cōgregatione refe/rendas / aut absqz relatione p̄missa cognitione decidendas iudicaue/rint ad ipsos iudices remittere habeant designatas sub modificatiōe pcedendi p̄dicta / et nisi ad eos sic vt p̄mittit remisse fuerint de illis se nō impediāt quouismodo. Item decernit hec sancta synodus qd̄ post tres menses cōtinuos a die publicatiōis cōputādos tā iudicū pro fide quā p alijs causis p̄dictis audiendis deputatorū pariter et p̄cognito/rum ptās finiat. Sit tamē in ptāte dicte generalis cōgregatiōis in lo/cū quorūlibet p̄dictorū etiā citra sessionem publicam quos decreuerit deputare Item statuit et diffinit qd̄ nullus huic sacro cōcilio p se vel pcuratorē suū legitime admissum incorpatus etiā pcurator ipse aut in corpandus in futurū a tpe arrepti itineris sine fraude ptinuati animo ad hanc Basilien. synodū veniendi p quacūqz causa seu lite mota seu mouenda aut quauis alia occasione ad romanā curiā seu corā quocū/qz iudice ordinario vel delegato extra locū cōcilij illo durāte inuit⁹ tra/hi seu euocari / aut cōtra ipsos inuitos aut aliquē eorūdē pcedi possit. Si qd vero i ptrariū attēptatū fuerit quouismodo p quēcūqz quauis etiā sūmi pōtificis auctoritate decernit irritū et inane nulliusqz robo/ris existere seu momēti nihilomin⁹ hec sancta synodus offert se para/tam de omnib⁹ suppositis eiusdē / aut aliquo eorū querulātib⁹ seu acti onē mouere volentib⁹ ministrare iusticie cōplementū. Item hec san cta synodus deputat z cōstituit dilectū ecclesie filiū Henricum fleckel apostolici palatij causarū auditorē huius sacri concilij iudicem et au/ditorem ordinariū dans et concedens eidem oēm potestatē seu iuris/dictionē quā in romana curia de iure seu cōsuetudine exercet seu exer cere habet apostolice camere auditor. Item constituit et deputat di/lectū ecclesie filiū Titianū de laude Soldanum cum potestate quā ha bet Soldanus curie romane. Item de ceteris officiarijs i hac sacra Synodo necessarijs ordinetur et disponatur in congregatione gene rali / et quecunqz ibidem super deputatione dictorum officialium acta seu ordinata fuerint eiusdem firmitatis et auctoritatis existant ac si fa

cta fuissent in publica sessione. Item quia plures notarij et scribe i eadem sancta Synodo ad conscribendū acta eiusdem sunt necessarij citra aliorum per ipsam sanctam Synodum in alijs sessionibus deputatorum reuocationē magistros Eusebiū. de Hinstardis de Blensato iuris canonici professorem. Gerhardum ronselli Georgium frey de vilshouen Conradum kneulein de dyebpurg. Petrū de noreto clericos vercelleñ. nomonieñ. patauieñ. maguntiñ. et placentiñ. dyoces. notarios et scribas eiusdem ordinat et deputat. Datum in sessione publica eiusdem sancti Synodi in ecclesia maiori Basilieñ. solēniter celebrata. v. Idus Augusti. Anno a natiuitate domini Millesimoquadringentesimotricesimosecundo.

¶Sessio sexta sacri concilij Basiliensis

Nno domini Millesimo quadringentesimotricesimosecundo / die sabbati sexta mēsis septembris fuit in ecclesia maiori Basilieñ. in qua sessiones celebrari solent. Sexta huius sacri synodi Basilieñ. sessio est celebrata hoc mō / prio videlicet missa solēnis de beata virgine maria per dominū episcopum constantieñ. presidentē celebrata et demū suffragijs antiphona exaudi ac letanijs cū euāgelio scḋm Lucā dixit iesus discipulis suis. Qui vos odit me odit / et qui vos spernit me spernit ac hymno Veni creator spiritus cum versiculo et collecta decātatis / assistentibus dominis legato placentino et firmano cardinalibus cū trigintaduobus p̄latis in eorū mitris planis et pluuialib⁹ existentib⁹ dño duce wilhelmo bauarie protectore hui⁹ sacri assistente ꝯcilij venerabiles viri magistri Nicolaus amici / et Hugo bernhardi promotores hui⁹ sacri cōcilij p̄ organū dicti magistri Hugonis suā petitionem fecerūt in scriptis vt sequit̄ / reuerendissimi patres et vos alij dñi mei prestātissimi sacrosctm̄ generale cōciliū i spūsctō legitime cōgregatū celebrātes / ac vniuersalē ecclesiā repñsentātes cū ex decreto tertie sessionis huius sacri cōcilij sanctissim⁹ dñs noster papa Eugeni⁹ cū omi reuerētia. ꝛ instātia fuerit p̄ viscera misericordie iesu xp̄i exhortatus requisitus ac monitus / quaten⁹ ꝓtensā dissolutionē hui⁹ sacri cōcilij de facto reuocaret sicut de facto ꝓcesserat q̄ notorie scādalizat vniuersalē ecclīam ꝛ pp̄l'm xp̄ianū ꝛ ipam reuocationē queadmodū ꝛ dissolutionē fecerat p̄ diuersas mūdi ptes trāsmitteret ꝛ publicaret ab omniqꝫ impedimēto dicti cōcilij penit⁹ desisteret / quinimo eidē vt debebat faueret et assisteret oīaqꝫ p̄beret subsidia et auxilia oportuna / necnō infra triū mensium spaciū p̄eptorie p̄fixum et assignatū si corpalis ipius dispositio pateretur psonaliter veniret Sin autem psonam vel personas loco et vice sui destinaret et trāsmitteret cū plenaria potestate ad oīa ꝛ singula in hoc

sacro cōcilio peragenda vsqꝫ ad totalē conclusionē ipsius per oēs ꝛ sin/gulos actus gradatim ꝛ successiue. Et dictus dn̄s Eugenius papa q̄r tus ea sup quibus monitus fuit facere nō curauit. Sed in sua ꝑtensa dissolutione ꝑseuerauerit ꝛ etiā ꝑseueret / ac omnē ꝑturbationē ꝛ euer sionē huius sacri cōcilij multipliciter moliat̃. Nec infra terminū ꝑfixū venerit aut miserit. Idcirco nos ꝓmotores huius sacri cōcilij ꝓducen tes memoratū decretū monitionis ꝛ citatiōis ac executionē legittime ꝛ debite factam petimus supplicamus instantissime / ꝛ req̄rimus di/ctum dn̄m Eugeniū papam quartū per hanc sanctā synodū decerni ꝛ declarari cōtumacem in p̄dictis atqꝫ ad vlteriora debite ꝓcedi prout necessitates ecclesie dei exigunt ꝛ requirūt. Ac ꝓut ē de diuini iuris pa riter ꝛ humani deinde ꝓductis per eos monicione ꝛ citatione cōtra do minū nostrū papam Eugeniū modernū / et dn̄os cardinales cū duo/bus instrumētis executionis eiusdē etiam petitu et instanter requisito per sacrosanctū conciliū p̄fatum dn̄m nostrū papam cōtumacē reputa ri / ꝛ ad vlteriora ꝓcedi / dictus dn̄s Ep̄us constantien̄. p̄sidens de mā dato cōcilij iniunxit dn̄is petragoricen̄. et ratisponen̄. ep̄is vt interro/garent. Si dn̄s noster papa vel aliquis pro eo potestatē vel mandatū sufficiēs habēs esset in dicta sessione se rep̄sentaret. Qui quidē ambo episcopi videlicet Petragoricen̄. ꝛ ratisponen̄. primo sup gradus an/te altare dicte sessionis ter eundē dn̄m nostrū papam vocauerūt alta ꝛ intelligibili voce sub his verbis. Est ne hic aliq̄s pro dn̄o Eugenio pa/pa quarto cū legittima potestate cuius cōtumacia nūc accusata est cō/pareat in hac sessione publica. Similiter hoc idē fecerunt ter ante ma ius portale dicte ecclesie. Et deinde facta relatione per eosdē dn̄os Epi/scopos dn̄o ep̄o p̄sidenti q̄ neminē pro p̄fato dn̄o nostro papa reperie runt accesserūt ad dictam sessionē nuncij et oratores ipsius dn̄i nostri pape videlꝫ dn̄i tarentinus et Colloceū. archiep̄i Ep̄us magalonen̄. ꝛ dn̄s Antonius de sancto vito sacri pallacij causarū auditor. Et ipsis sedentibus in eadem iuxta dn̄m ducem protectorem / dictus vero ma gister Hugo alter ꝓmotoꝝ alio sibi assistente trina vice cum instantia petijt ab eisdē dn̄is nuncijs / et oratoribus an haberēt aliq̄d manda/tum vel potestatē a dn̄o nostro papa Eugenio quarto. Qui responde/runt q̄ erāt simplices nuncij ꝛ oratores domini nostri pape. Et tunc ipse ꝓmotor attento q̄ dicti oratores nullā faciebant fidem / de mā da to nomine cōcilij ꝓtestatus est de nullitate actoꝝ ꝛ agendoꝝ per eos/dem. His itaqꝫ pactis / dn̄s magalonen̄. ep̄us alter dictoꝝ nunciorū narrauit se alias in p̄ncipio sui aduētus litteras credētiales dn̄is hic in Basilea cōgregatis exhibuisse ꝛ p̄sentasse. Et quod illa que dicere intendebant in eorū credentia cōtinebant. Deinde dn̄s archiep̄us Ta/rentinus ibidem quandā fecit supplicationē exhortatoriā summens ꝓ/themate obsecro vos in dn̄o vt digne ambuletis vocatione qua voca/ti estis ꝛc. Supplicando iterū q̄ pro bono ꝛ vtilitate ecclesie sancte dei

et ad evitandū scandala dñi dignarent̄ supsedere in negocio pcessus cōtra dn̄m nostrū papam et cardinales. Qua requisitiōe facta et habita inter dños aliquali deliberatiōe dñs psidens eisdem dñis oratoribus respondit quod sup ppositis per pmotorē concilij / et per eosdem dños petitis dñi de concilio deliberarēt et tantū facerēt qd totus mundus merito de concilio pdicto deberet cōtentari. Et tunc dñs colloceñ archiepus de huiusmodi graciosa responsione regraciatus est / et his sic peractis dñi oratores et nuncij pdicti a loco publice sessionis recesserunt et se absentarūt. Demū pmotores cōcilij pdicti per organū magistri Hugonis put supra accusauerūt cōtumaciā dñoꝝ cardinaliū vt in cedula quā in suis tenebat manibus contineť videlicet. Item cōsimili modo accusamus ptumaciā. Reuerēdissimoꝝ dñoꝝ cardinaliū qui vigore dicti decreti moniti / et citati fuerūt procedi petentes ad vlteriora vt supra Jordani episcopi Sabineñ. de vrsinis vulgariter nominati Hugonis epi penestrini de cipro noiati Petri tituli sancti Laurentij in celio monte psbyteri cardinalis. De fuxo Johānis tituli scti laurentij in lucina psbyteri cardinalis Rotgomageñ Ludouici tituli sancte cecilie psbyteri cardinalis Arelateñ. Henrici sancti Eusebij psbyteri cardinalis de anglia Antonij tituli sci Marcelli psbyteri cardinalis. Dñici tituli sctoꝝ Johānis et Pauli psbyteri ylardeñ. Johānis tituli scti Petri ad vincula psbyteri cardinalis Johānis tituli sancti Sixti psbyteri cardinalis Frācisci tituli sancti Clemētis psbyteri cardinalis venetiarū alfonsi sācti Eustachij dyaconi cardinalis. Lucidi scte marie in cosmedini dyaconi cardinalis. De comite ardecemi sanctorū Cosme et Damiani dyaconi cardinalis Nouarieñ psperij sancti Georgij ad velū aureū dyaconi cardinalis de colūna. Et tūc dicti dñi petragoriceñ. et ratisponeñ. epi demādato sacri cōcilij vt supra añ altare ter / et ante valuas eccl'ie etiā ter eosdē dños cardinales / aut aliquos p ipsis vocauerūt. Et facta eoꝝ relatione de pmissis q neminē inuenerūt dñs auditor dñi legati surrexit in mediū et dixit qd paratū se offerebat exhibere mandatū sufficiēs corā dñis a cōcilio deputādis p qnqꝫ dñis cardinalibꝫ vocatis videlꝫ dñis de cipro arelateñ. sancti Sixti rothomageñ. et de monteforti / similiter allegare causas rationabiles / propter quars dñs ilardeñ. qui iā habitus est in cōgregatione generali excusatus / necnō scti Petri ad vincula sci Eustachij de fuxo / et de anglia cardinales merito pexcusatis habebunt̄. Preterea magr̄i Symō de valle / et Johannes de ragusio ordinis pdicatoꝝ p et noie dñi cardina bonomeñ. dixerūt se habere mādatū sufficiēs et obtulerūt se corā eisdē dñis deputatis pducere velle similiter Laurētius de rotella obtulit se rationabilibꝫ de causis excusaturū dn̄m cardinalē de colūna. Et tādez his pactis conciliū p organū dñi psidētis deputauit dños Frisingeñ. et belliceñ. epos qui viderēt / et examinarēt pducta p pmotores et petita necnō mandata dñoꝝ cardinaliū / ac hmōi excusationes audirēt / et

omnia concilio referrent. De quib9 oibus z singulis pmissis pfati pro motores noie concilij petierût/ et quilibet eoꝝ petijt/ ad ppetuam rei memoriã sibi fieri a nobis notarijs vnũ vel plura instrumẽtũ z instrumenta. Datũ in sessione publica eiusdẽ sancte vt supra.

¶Sessio septima celebrata in ecclesia maiori Basilien. viij. idus mensis nouembris.

Acrosctã generalis Synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime ꝯgregata vniuersalẽ ecclesiã repñsentans ad ppetuã rei memoriã. Dudũ hec sancta synodus sup electione romane pontificis in casu vacatiõis sedis apostolice hoc sacro durãte cõcilio quoddã edidit decretũ huiusmodi sub tenore/ ad prouidẽtie spectat officium perspicaci cõsideratõe futura pspicere/ vt habetur in quarta sessione/ et ideo nõ fuit necesse hic inserere.

¶Prorogatio tẽporis cardinaliũ veniendi ad conciliũ tẽpore vacationis papatus.

Cum autẽ ex eodem decreto apud aliquos exorta sit dubitationis occasio ne tẽpus decem dierũ ad intrandũ Conclaue pfinitũ sancte romane ecclesie cardinalibus per ꝯstitutionẽ editam in generali concilio lugduneñ. saltem a tẽpore note vacationis in loco huius cõcilij curreret/ z artaret quod nimis rigidũ videreť/ et terminus nimis breuis ꝓpter multos ex eisdẽ cardinalib9 qui a loco ipius ꝯcilij esse possent in remotis locis absentes. Hec sancta synodus. Cupiens omnem dubitatiõis materiã amputare. Et ea que ad pacẽ z vnitatẽ ecclesie dei sancte accomoda sunt vigilãti studio ꝓuidere/ et tam in his q̃z in omnibus que fidei catholice exaltationẽ generalẽq3 reformationẽ et pacẽ populi christiani cõcernere dinoscunť pro quibus est in spiritu sancto legittime congregata cum omni modestia debitaq3 maturitate procedere pñsentis decreti tenore decernit quod in casu vacationis sedis apostolice pñsente durante concilio ante sexaginta dies a die vacationis cõtinue cõputandos ad electionẽ romane pontificis minime ꝓcedatur. Statuit quoq3 hec sancta synodus quod de beneficijs cardinaliũ qui ꝯtra pre insertũ decretũ aliquid pñsumpserint attemptare statim possit per eos ad quos de iure cõmuni spectat libere disponi per viam collationis pñsentatiõis electiõis seu cuiuslibet alterius ꝓuisionis. Etiã3 si essent ecclesie metropolitane cathedrales aut alia quecunq3 beneficia quocunq3 nomine censeanť que in titulũ vel cõmendam a pdictis cardinalibus teneanť reseruationib9 aplicis specialibus aut generalib9/ et alijs in ꝯtrariũ facientes minime obstãtibus. Datũ in sessione publica eiusdẽ scẽ synodi in eccl'ia maiori Basilieñ. solẽniter celebrata. viij. idus nouembris. Anno a natiuitate dñi. M. cccc. xxxij.

¶Sessio octaua concilij Basiliensis.

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime cōgregata vniuersalem ecclesiā representās. Cum iam dudū de mense aprilis in huius sacri concilij sessione solēni editum ac publicatum fuerit decretuz huiusmodi seriei Sacrosancta ⁊c̄ olym ⁊c̄. Quod quidē vocationis decretuz debite extitit executum ⁊ in termino ꝯstituto solenni sessione celebrata sexta die mensis septembris per ꝓmotores huius sacri concilij fuerit ipsius domini pape ⁊ cardinaliū absentiū cōtumacia debite accusata ambasiatoribus ipsius summi pontificis tunc in hac ciuitate personaliter cōstitutis. Qui quidē ambasiatores ad locum ipsius sessionis venientes magnis precibus a dicto sacro concilio petierunt in procedendo contra dictum dn̄m Eugeniū papam et cardinales supersederi. Et licet secundū iuris ordinem attenta magna dicti dn̄i Eugenij ⁊ dictorum cardinalium cōtumacia/ et multis supplicationibus ⁊ instancijs in dicto decreto memoratis ꝓcedendū fuisset ad declarandū ipsos esse cōtumaces/ et alia iuris remedia oportuna volens tamen agere cum omni mansuetudine ⁊ lenitate. Et si forte resipisceret. Maxime attendens. Qx charissimus ecclesie filius romanoꝝ rex illustris ⁊ fidelis ecclesie aduocatus iugiter apud eundem dn̄m Eugeniū et cardinales instabat ambasiatis litteris ⁊ tractatibus vsqꝫ in presens super sedit ab vlterius procedendo. Cum autē a die dicte accusationis cōtumacie sint lapsi tres menses et vltra/ et etiam a die sue pretense dissolutionis annus effluxerit ipseqꝫ dn̄s Eugenius monitiōibus supradictis sancte matris ecclesie renuat obedire/ sed in sua ꝑtensa dissolutiōe huius sacri concilij perseueret ipsum euertere ⁊ disperdere varijs modis satagens. Et aliam cōgregationē sub nomie generalis cōcilij indicere in graue scandalū/ et damnū totius ecclesie/ boniqꝫ publici ꝑturbationem/ et decretoꝝ sacri Constantieñ. concilij cōtemptū ⁊ eneruationē ac etiā fidei catholice detrimentū. Cum hoc sacrū conciliū ad extirpationē heresum per dei gratiā sollicitudinē ⁊ operā ꝓbuerit et ꝓbeat/ ex qua fructus optimus in ꝓxima dispositione videt̄. Idcirco ad omnē supabundantē cautelā suiqꝫ omnē mansuetudinē ⁊ grauitatē ostendēdum. Et ip̄m dn̄m Eugeniū papā in magis manifesta cōtumacia ꝯstituendū eundē per viscera misericordie Jesu xpi/ et sub obtestatione diuini iudicij admonet exhortat̄/ et eidem ex parte omnipotētis dei ꝑcipit atqꝫ mādat ꝙtenus infra sexaginta dies ab hac die p̄sentisqꝫ decreti in valuis eccl'ie Basilieñ. affixione cōtinue subsequētes dictas ꝑtensas dissolutionē ⁊ ꝓuocationē ꝯgregatōis sub noie ꝯcilij generalis publice reuocet/ ⁊ huic sacro cōcilio etiā pure ⁊ simpl'r adhereat realiter ⁊ cū effectu/ ⁊ deinde cetera i p̄inserto decreto ꝯtēta adimpleat cū effectu

Alioq̄n si infra ꝑdictū terminū ꝑdictas ꝑtēsas dissolutionē ⁊ cōuoca/
tionē nō reuocauerit publice/ Et ipi sacro ꝯcilio pure et simpliciter vt ꝑ
mittit̄ nō adheserit dicta sācta Synodus absq̄ vlteriori monitiōe re/
quisitione vocatione seu citati ōe cōtra ipm̄ suꝑ p̄missis et oibꝰ alijs ī
cōcilio ꝑagendis vsq̄ ad finē debitū inclusiue ꝓcedet ꝓut spūsctūs di
ctauerit/ ⁊ tā de iure diuino q̄ȝ hūano fuerit ꝓcedēdū addiciēs q̄ si di/
ctꝰ dn̄s Eugeniꝰ papa p̄missis parere cōtēpserit/ et dicto termino sex/
aginta dieꝝ pēdēte aliquas ꝓmotiōes fecerit ad cathedrales eccl'ias
vel ecclesiasticas dignitates/ vel alia q̄cūq̄ȝ bn̄ficia vel officia in fomē/
tū dicte sue ꝑtense dissolutiōis et eneruationē diminutionē seu ipedi/
mētū huiꝰ sacri cōcilij de q̄ ipiꝰ sacri cōcilij arbitrio iudicabit̄/ an fa/
cte fuerint in fomētū/ Tales ꝓmotiōes hec sācta sinodus cassat irritat
et annullat. Mādat ꝑterea in v̄tute sācte obediētie/ ⁊ sub pena priua/
tionis quā ipo facto īcurrāt oīm suorū bn̄ficiorū ⁊ officiorū cōmēdarū
pēsionū ⁊ gratiarū quarūcūq̄ȝ etiā expectatiuaꝝ/ oibꝫ ⁊ singulis sācte
romane eccl'ie cardinalibꝫ patriarchis archiepis epis/ ⁊ alijs eccl'iarū
p̄latis officiarijs curie et clericis q̄buscūq̄ȝ i romana curia existētibus
cuiuscūq̄ȝ statꝰ ⁊ cōditiōis existāt q̄tenꝰ in casu ꝑdicto post lapsū dicti
termini infra viginti dies ꝓxime ⁊ imediate sequētes a curia romana
recedāt. Et deinde cardinales oīno sub pena ꝑdicta ad hoc sacrū cōci
liū omi mora postposita veniāt patriarche v̄o archiepi epi ac alij eccle
siastici ꝓut de iure vel cōsuetudine ad generale cōciliū ire tenent̄ sub pe
nis iuris iter suū sine fraude cōtinuādo ad hoc sacrū cōciliū veniāt/ re/
liqui vero q̄ ad generale cōciliū nō tenent̄ venire ad residēdū ⁊ deo ser
uiendū in ꝓprijs bn̄ficijs/ vel ad hoc sacrū generale conciliū sine more
dispēdio/ et omi fraude cessante se trāsferāt et accedāt. Decernit tandē
hec sācta Synodus huiꝰ decreti publicationē i p̄nti sessiōe factā eius/
q̄ȝ affixionē ī valuis maioris ecclesie Basilieñ. habere vim monitionē
citationē ⁊ executionē/ et ita vniuersos artare ac si ꝑsonal'r appħēsi et
eis intimatū fuisset. Insuper ꝓut in prioris monitionis edicto cōti/
net̄ hec sācta Synodus declarat et ꝓtestat̄ q̄ nihilominꝰ hmōi dila/
tione sexaginta dieꝝ pēdēte cū id rerū necessitas suadeat ⁊ q̄litas agē
dorū in vlteriori ꝓsecutiōe cōcilij ⁊ agēdorū in eo ꝓcedere intēdit ordi
nate debite ⁊ mature/ nec ꝓpterea suꝑ sedere aliqualiter i ꝓcessu. Datū
tum in sessione publica eiusdem sancte Synodi in ecclesia maiori Ba
silieñ. solenniter celebrata. xv. kalēdas Januarij Anno a natiuitate do
mini Millesimoquadringentesimotricesimosecundo.

SAcrosancta generalis Synodus Basilieñ. in spūsctō le
gitime ꝯgregata vl'em eccl'iaȝ repsentās/ ad ꝑpetuā rei me/
moriā. Sicut vnica ē eccl'ia sācta catholica xp̄o ipiꝰ spōso di
cēte/ Una ē colūba mea dilecta mea. Et fidei articulo hoc ꝓ
fitēte cū vnitas diuisionē nō capiat. Sic eē nō pōt nisi vnicū generale
ꝯciliū ipam sctām eccl'iaȝ catholicā repsentans. Cū ergo in hac ciuitate

Basilieñ. decretis sacroꝝ generaliũ conciliorꝝ Cõstantieñ. ꝛ Seneñ. ꝛ duoꝝ romanoꝝ approbatione pontificũ scilicꝫ felicis recordationis Martini quinti ꝛ Eugenij quarti generale conciliũ institutũ ꝛ stabilitum sit in spiritu sãcto legittime cõgregatũ. Isto durãte concilio ꝯstat aliud generale conciliũ alibi esse nõ posse. Quicunqꝫ igit̃ hoc sacro durante concilio aliam cõgregationẽ sub nomine generalis cõcilij exigere aut facere p̃sumpserit nõ catholice eccl'ie conciliũ sꝫ scismaticoꝝ cõuenticulũ exigere aut facere cõuincit̃. Idcirco hec sancta synodus oẽs xp̃ifideles cuiuscũqꝫ status aut dignitatis. Etiã si papalis imperialis vel regalis existant sub obtestatione diuini iudicij qd̃ in choro datan ꝛ abiron auctoribus scismatis scriptura sacra cõmemorat ammonet ꝛ hortat̃. Et in virtute sancte obedientie ꝛ penis cõtra scismaticos a iure indictis districte p̃cipit atqꝫ mandat ne hoc sacro durante concilio aliã cõgregationẽ sub nomine generalis cõcilij que reuera nõ esset cõcilium facere aut cõgregare / nec ad ipam tanqꝫ ad generale ꝯciliũ / etiã p̃textu cuiusuis ꝓmissiõis vel iuramẽti accedere vel inter esse aut recurrere quoquomodo neqꝫ cõcilio generali habere reputare / aut etiã nominare p̃sumant. Etiã si iam indictũ p̃tendat̃ siue in futurũ indici attemptet̃. Si qua vero p̃sona eccl'iastica / etiã si sancte romane ecclesie cardinalis / aut alia quecũqꝫ cuiusuis status gradus aut condicionis existat Bononiã vel ad aliquẽ locũ sub nomine generalis concilij isto durante p̃sumat accedere vel ibi manere sententiã excõmunicationis ꝛ priuationis omniũ dignitatũ beneficioꝝ ꝛ officioꝝ et inhabitatiõis ad ipsa incurrat ipso facto. Et de dignitatibus officijs ꝛ beneficijs talium per eos ad quos de iure spectat / etiam si cathedrales aut metropolitane ecclesie fuerint libere disponatur.

Ambiciosorũ accensa cupiditas nõ cõtenta de acceptis beneficiis gratias nõ agere / ꝛ humanitatis in se iura violare interdum adeo exardescit / vt eos qui credita sibi officia diligẽter obseruãt / et ita cuncta agunt vt omni laude sint digni subuertere moliat̃ / ꝛ a suis deijcere beneficijs. Cuꝫ tamẽ pro eoꝝ bonis actionib' vt extollent̃ amplius dignũ esset / ideo opus est iuris ꝓuidere remedijs vt tuta sit inter improbos innocẽtia. Et in ipsis improbis formidato supplicio refrenetur audacia ꝛ nocẽdi facultas. Quisquis igit̃ tante ambitionis fuerit vt ecclesiã cathedralẽ dignitatẽ officiũ aut beneficiũ pensionẽ vel cõmendã alicuius ex incorporatis seu incorporãdis postqꝫ fuerint incorporati seu adherẽtibus huic sacro cõcilio attemptauerit a romano põtifice vel quouis alio impetrare aut etiã acceptare / etiã si motu ꝓprio conferat̃ non solum iure quod in tali ecclesia dignitate officio seu beneficio habere p̃tendit. Sed etiam omnibus beneficijs sit ipso iure priuatus et ad obtinendũ in futurũ inhabilis. Si qui vero ante huiusmodi edicionem decreti tales impetrationes aut attemptationes habuerint careant gracijs etiam ꝓprio motu concessis.

Ceterum cū ad noticiā huius sacre Synodi fide dignoꝝ sit relatione deductū qḋ dictus dn̄s Eugenius papa sup alienādis nōnullis ciuitatibus castris ꝛ terris ecclesie romane et aliarum ecclesiaꝝ habuit ꝛ habet diuersos variosqꝫ tractatus. Que quidē alienatiōes in fomentū dicte ꝑtense huius sacri concilij dissolutionis / et ipius cōcilij eneruationē fieri moliunꝭ ꝛ in damnū ꝛ iacturā patrimonij beati petri aliarūqꝫ ecclesiarū cederent manifeste. Idcirco his ꝛ alijs ex bonis et iustis causis que adhoc cuiuslibet recte censentis animū inducere debent. Hec sancta synodus eidē dn̄o Eugenio om̄e alienationis infeudationis ꝛ impignorationis genus bonoꝝ immobiliū ac etiā mobilium ꝑciosorū ꝛ iurium ecclesie romane ꝛ aliarū ecclesiarū quarūcunqꝫ necnō auctorisationē alienationū bonoꝝ immobiliū ꝛ iuriū aliarū ecclesiarū omnēqꝫ indictionē seu impositionē nouarū gabellarū ꝛ alioꝝ onerū in alma vrbe romana ꝛ alijs terris ecclesie romane necnō impositionē cuiuscūqꝫ grauaminis seu subsidij sub nomine decime vel quocunqꝫ alio nomine censeanꝭ penitus interdicit / oēsqꝫ alienationes infeudationes ꝛ impignorationes de eiusdē bonis immobilibus ꝛ iuribus ecclesie romane ꝛ aliarū ecclesiarū / ꝛ auctorisationē huiusmodi ꝑ dictū dn̄m Eugeniū factas ꝛ fiendas ac gabellas ꝛ alia onera per eūdem dn̄m Eugeniū imposita seu impositas cassat reuocat irritat ꝛ annullat / adeo vt nec ius aliqḋ tribuant nec ꝑscribēdi etiā causaꝫ pareāt.

¶Sessio nona.

Sacrosancta generalis synodus Basilien̄. in spiritu sancto legitime cōgregata vniuersalē ecclesiā repn̄tans. Ad ꝑpetuam rei memoriā. Inter iusticie opera nil iustius nilqꝫ dignius esse constat qꝫ eos qui pro vniuersalis ecclesie vtilitate sollicitudinis studia vtilesqꝫ labores impendunt ipius ecclesie munire ꝑsidijs aduersus ea ꝑsertim incomoda que in eos ꝓ impensis ecclesie dei obsequijs moliunꝭ. Cum itaqꝫ. Charissimus eccl̄ie filius / et eiusdē fidelissimus aduocatus Sigismūdus romanoꝝ vngarie bohemie ꝛc̄. Rex ꝓ vniuersal' eccl̄ie vtilitate hui' sacri cōcilij general' ipam reꝑsentatis ꝓtectionē in se suscipiens ipsiqꝫ cōstanter adherens sue laudabilis sollicitudinis studijs virtuosisqꝫ laboribus tam cū dn̄o Eugenio papa quarto vt attemptatā dissolutionē ipius cōcilij reuocādo ipi cōcilio adhereret / qꝫ etiam cū xpianitatis ꝑncipibus ꝛ p̄latis dn̄isqꝫ ꝛ cōmunitatibus ipius sacri cōcilij fauoꝛē ꝛ augmentū studuerit et studeat multifarie ꝓmouere. Idcirco digne gratitudinis vicez rependēs Hec sancta synodus eundē sub specialis ꝓtectionis sue munimine suscipit / necnō quoscunqꝫ ꝓcessus etiā priuationē regnoꝝ ꝓuinciarū dominioꝝ honoꝝ ꝛ quarūlibet dignitatū forsan cōtinentes cōtra ꝑfatuꝫ romanoꝝ regeꝫ factos / aut etiā sub censuris et penis ecclesiasticis aut

alijs quibuscūqꝫ per ipm dn̄m Eugeniū papam aut aliū eius nomine ꝑlatos vel in posterū quouismodo faciendos/aut etiā ꝓferendos au ctoritate omnipotētis dei cassat irritat ꝛ annullat/ac si decetero attem ptent̄ fieri nūc ꝓtunc cassos ꝛ nullos esse decernit/ ac nullius existere roboris vel momēti. Uniuersis autē xp̄ifidelibus ac sub penis late sen tentie excōmunicationis ꝛ ꝑuationis dignitatis cuiuslibet eccl'iastice vel mūdane interdicit/ne quispiam ipsi dn̄o Eugenio pape/aut alteri eius nomine circa ꝓcessus huiusmodi factos vel fiendos/aut eoꝝ ex ecutioni quouismodo obedire vel parere p̄sumat. Quinimo p̄fato re gi quilibet obediat/ꝛ parere teneat̄ sicut prius de iure tenebat̄/ac si di cti ꝓcessus nunqꝫ emanassent vel etiāz emanarent. Et insuper pari modo quoslibet ꝓcessus per p̄fatum dn̄m Eugeniū papaz aut alium eius nomine cōtra quaslibet alias ꝑsonas cuiuscūis gradus status pre eminentie ꝛ honoris extiterint/etiā si regali Reginali ducali aut alia quauis ꝓfulgeant dignitate. Et ꝑsertim cōtra dilectū eccl'ie filiū nobi lem virum wilhelmū ducem bauarie huius sacri cōcilij nomine p̄fati regis romanoꝝ ꝓtectorem/necnō ciuitates vniuersitates quarūcūqꝫ ciuitatū ꝛ terrarū/ꝛ maxime romane ecclesie mediate vel immediate subiectas vicarios quoqꝫ rectores gentiū armigeroꝝ capitaneos offi ciales/ꝛ singulares ꝑsonas earūdē huic sancte synodo adherētes fa ctos seu ꝑlatos vel in posterū faciendos aut ꝓferendos/etiam contra similes ꝑsonas ciuitates ꝛ vniuersitates que in futurum adherebunt Postqꝫ adheserint/hec sancta synodus cassat irritat ꝛ annullat. Et si in futurū fieri attemptent̄ nunc pro tunc cassos ꝛ nullos esse decernit ac nullius existere roboris vel momēti vniuersis quoqꝫ xp̄ifidelibus etiam sub simili pena late sententie excōmunicationis ꝛ ꝑuationis di gnitatis cuiuslibet ecclesiastice vl' mūdane iterdicit ne quispiā ipi dn̄o Eugenio pape aut alteri eius noie circa ꝓcessus hmōi factos vel fien do aut eorū executionē quouismodo obedire vel parere p̄sumat. Cele brata fuit hec sessio die. xxij. Januarij Anno dn̄i Millesimoqdringen tesimotricesiotertio. Lecta ꝛ publicata ꝑ reuerēdū patrē ꝛ dn̄z dn̄m F. Ep̄m cumanū celebrāte reuerēdo dn̄o ꝑriarcha anthioceno.

¶Sessio decima.

Sacrosctā generalis Synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime cōgre gata vniuersalem ecclesiam representans ad per petuam rei memoriam. Pridem in octaua sessio ne huius sacri concilij in decreto citatiōis dn̄i Eu genij pape quarti clausula quedā infrascripti te noris adiecta fuit videlꝫ adijciēs. Qd̄ si dict⁹ dn̄s Eugeni⁹ papa p̄missis parere ꝯtēpserit/ꝛ dicto tp̄e sexaginta dieꝝ pēr

dente aliquas promotiones fecerit ad cathedrales ecclesias vel eccl'iasti cas dignitates vel alia quecunqȝ beneficia vel officia in fomentū dicte sue ptense dissolutionis ꝛ eneruatione diminutionē seu impedimētuȝ huius sacri cōcilij de quo ipius sacri cōcilij arbitrio iudicabit an facte fuerint in fomentū tales pmotiões hec sancta synodus cassat irritat ꝛ annullat. Hanc autē clausulā p tutione huius sacri cōcilij ꝛ psona/ rum eidē adherentiū/ hec sancta synodus extēdit et vires habere vult vsqȝ quo per ipsam sanctā Synodū sup hoc aliter fuerit ordinatum. Ex eadem etiā causa decretū illud quod incipit ambiciosoꝝ ꝛc. in ea/ dē sessione pmulgatū hec sacta synodus extēdit ad psonas collegioꝝ capl'orū monasterioꝝ ꝛ cōuētuū seu alias quascūqȝ q̄ aliquē admitte/ re seu recipere psumpserint ad possessionū dignitatū officioꝝ vel bene ficioꝝ psonarū q̄ in dicto decreto exprimūt. Quibusquidē decretis si/ cut pmittitur lectis magister Hugo ꝛc. alter pmotoꝝ sacri cōcilij/ nos norma eiusdē cōcilij ad ppetuā rei memoriā/ vt de huiusmodi publica tiōe acta/ et similiter instrumēta quotiēs opus fuerit faceremus roga uit ꝛ requisiuit. Ibidē incōtinēti ꝛ statim pmotores pfate sancte syno di per oraculū magistri Henrici de Beymheim officialis curie Basi/ lien. ꝛc. cōtumaciā dn̄i nostri pape Eugenij quarti accusarūt prout in cedula Cuius tenor sequit ꝛ est talis Reuerēdissimi reuerēdiqȝ patres ꝛ dn̄i. Cum iam dudū de mense aprilis prime pterito in publica sessio ne hec sancta synodus exorasset monuisset/ ac debite omni cū instantia humiliter requisiuisset dn̄m Eugeniū papā quartū/ vt illam suā pre/ tensam dissolutionē huius sacri ꝯcilij alias per ipm factā sicut de facto pcesserat/ de facto etiā reuocare deberet/ ac ipam reuocationē quēad/ modū ꝛ dissolutionē huiusmodi ptensam per diuersas mundi partes trāsmitteret ꝛ publicaret/ ac ipsi sacro cōcilio Basilien. sicut tenebatur assisteret fauoribus oportunis fuerit quoqȝ statutus exinde sibi termi nus quattuor mensiū ad veniendū psonaliter vel alias psonas ydone as mittendū ad hoc conciliū cū plena potestate ad oīa ꝛ singula pagē/ da in hoc sacro cōcilio put hec latius in decreto ipius sancte synodi cō tinent. Et dicto termino quattuor mensiū adueniēte fuerit per nos se pedicte sacre synodi pmotores ꝛ pcuratores ac nomine eiusdē coram vestris reuerēdissimis paternitatibus ipius dn̄i Eugenij nullatenus in pmissis parētis cōtumacia debite accusata/ petitūqȝ ipm cōtumacē declarari. Et licet tunc sancta synodus solita vtens mansuetudine hu iusmodi petitionē nostrā nō spreuerit/ neqȝ cōtumaciā petitā declara/ uerit pducta tamen nostra assumens interloquēdo se deliberare velle decreuit. Quequidē deliberatio per tres mēses exinde subsequētes p/ durauit per quos hec sancta synodus ad omnē eius grauitatē ꝛ man/ suetudinē in pcedendo clare ostendendū ipo dn̄o Eugenio expectato si forte resipisceret in pmissis/ nec tamē adhuc parēte die decimoocta/ uo mensis decembris prime pteriti in publica sessione/ cum adhuc vi

deret p̄fatū dn̄m Eugeniū in priori sua cōtumacia ꝑdurare/ ac etiā
qḋ longe deterius erat hoc sacrū cōciliū subuertere varijsmodis sata
gere/ necnō quandā cōgregationē sub noīe generalis cōcilij in p̄iudi/
ciū et euersionē hui⁹ sacri Synodi indicere ipm̄ p suū decretū solenne
iterato ad suphabundantē cautelā/ ⁊ vt magis manifesta cōstitueret
cōtumacia omni cū reuerentia admonuerit. Exhortata est ac eidē ex
parte omnipotentis dei p̄cepit atq3 mādauit/ quaten⁹ infra sexagin/
ta dies a dicta die decimaoctauo mensis decembris subsequētis p̄di
ctas p̄tensas dissolutionē et cōuocationē cōgregationis sub noīe gene
ralis cōcilij publice reuocaret/ huicq3 sacro cōcilio publice pure et sim/
pliciter adhereret realiter et cū effectu/ alioquin hec sancta Synodus
absq3 vlteriori monicōn. seu citatione cōtra ipm̄ sup p̄missis/ et omni
bus alijs in ipso sacro cōcilio ꝑagendis vsq3 ad finē debitū inclusiue ꝓ
cederet ꝓut spūssanctus dictaret/ et tā de iure diuino q̄3 humano foret
ꝓcedendum Verū reuerendissimi reuerendiq3 patres ⁊ dn̄i cū p̄fat⁹
dn̄s Eugenius dictis sexaginta diebus iam elapsis pro vltimo et p/
emptorio termino sibi quo ad p̄missa assignatis circa oīa et singula si
bi p hanc sacrā Synodū vt p̄missum est p̄cepta ac mādata negligentē
se reddiderit/ et minime paruerit imo ī eius priori cōtumacia qḋ dolē/
ter referim⁹ adhuc ꝑseueret et ꝑduret Nos duo magister Hugo ⁊ ego
ꝓmotores et ꝓcuratores p̄dicti ad ꝓbationē et iustificationē oīm ⁊ sin
gulorū p̄missorū pridie in generali cōgregatiōe in domo p̄dicatorū de
cimaseptima hui⁹ mensis habita ꝓducentes et repetentes oīa et singu
la instrumēta et decreta acta et actitata/ et munimenta in p̄missis fa/
cietia et maxime prime monitiōis et requisitiōis cū executione eorun/
dē debite facta/ necnō eiusdem dn̄i Eugenij cōtumaciā alias accusatā
ac decretū hui⁹ scōe citationis cū eius debita publicatione et executio/
ne ꝓut hec oīa latius apud acta hui⁹ sancte synodi sunt cōscripta p̄fa/
ti dn̄i pape cōtumaciā accusauerim⁹ debita cū instantia requirentes vt
eundē vestre reuerēdissime paternitates ꝓ cōtumace habere vellent et
reputari cōtraq3 eundē sup p̄missis et omnib⁹ in hoc sacro cōcilio ꝑagē
dis vsq3 ad finē debitū inclusiue sine vlteriori citatione ꝓut spūssanct⁹
dictaret ꝓcederet: necnō certā diē ꝓ sessione publica habēda ad hm̄ōi cō
tumaciā solenniter accusandū deputare/ et locū cōgregationis genera
lis fore habilē ꝓ hm̄ōi actu contumacie accusate declarare dignarent
Vestreq3 reuerendissime paternitates post nōnullas deliberationes
dictum locū cōgregationis ad hoc habilē et idoneū ad p̄missa decer/
nētes et declarātes ꝓ p̄missa ꝯtumacia p nos accusanda hāc diem nec
non et sessionem publicam p̄sentem nobis misericorditer statuere et
assignare decreuistis ꝓut hec omnia in supradictis actis huius sacri
concilij plenius continentur/ ad que quo ad hoc nos referimus Un/
de reuerendissimi reuerendiq3 patres et domini iuxta predictam sessi
onis publice assignationem nobis vt prefertur gratiosius concessam

nos predicti promotores iterato cum ea qua possumus et debemus instantia apud reuerendissimas dominationes vestras: et coram hoc sacro concilio prefati domini Eugenij pape super omnibus et singulis indictis citationum decretis contentis cõtumaciaz accusamus petentes / et eadem cum instantia requirẽtes vt reuerendissime paternitates vestre prout iusticia suadet et ordo iuris postulat et rationis declarẽt ipsum dominũ Eugeniũ in premissis cõtumacem ac pro tali eũ habeant et reputent. Et insuper cõtra ipsum super premissis et omnibus alijs in hoc sacro concilio pagendis vsqz ad finem debitum inclusiue sine vlteriori citatione ꝓut spiritussanctus dictauerit et de iure diuino pariter et humano fuerit ꝓcedendum ꝓcedi / ac prout in hui⁹ sacre Synodi decretis plenius continet. Qua siquidem cõtumacia sicut prefertur in scriptis accusata reuerendissim⁹ pater dominus cardinalis legatus pro et nomine sacri concilij iniunxit reuerendis patrib⁹ dñis vticeñ. et nouarieñ. episcopis quaten⁹ ad valuas eiusdem ecclesie irent ad inquirendum vtrũ sanctissimus domin⁹ noster Eugeni⁹ papa quartus cuius cõtumacia nũc ꝑ promotores fuit accusata: aut aliquis alius eius nomine esset ibidem qui vellet comparere coram sancta Synodo ibidem existẽte facturus et adimpleturus illa ad que ꝑ duas citationes seu monitiones citatus seu monitus fuit. Quiquidẽ duo domini episcopi de mandato quo supra assumptis etiã nobis notarijs infrascriptis ad easdem valuas iuerũt altaqz et intelligibili voce per organum ꝑfati domini episcopi nouarieñ. trina vice proclamauerunt inquirentes prout eisdem per dictum dominũ legatuz nomine dicti sacri concilij fuerat iniunctum petentes a nobis notarijs publicũ instrumentum ad perpetuã rei memoriam ꝛc. Qua sic facta trina proclamatione nemineqz pro dicto domino Eugenio cõparente ad presentiã eiusdem sacri concilij in eadem ecclesia constituti redeuntes retulerunt prout supra proclamasse / nec aliquẽ nomine predicti domini Eugennij coram eis cõparuisse. Postqz quidẽ relationem promotores sacri concilij per organum domini officialis Basilieñ. ꝑponentes dixerunt in effectu similia verba reuerendissimi reuerẽdiqz patres et domini audiuerunt vestre reuerendissime paternitates relationẽ ꝑ dominos Vticeñ. et nouarieñ. episcopos et quia ꝑfatus domin⁹ Eugenius / licet debite vocatus et expectatus per se vel alium non comparuit prout neqz cõparet eius contumaciam. Iterum et exsuphabundãti accusarunt trina vice petentes ipsum per sacrum concilium ꝓ contumace reputari et declarari reproducentes et repetentes acta et decreta huius sacri concilij Basilieñ. necnõ duas citationes et earũ executiones vna cũ omnibus actis et acticatis in huiusmodi causa petẽtesqz diem certam pro sessione publica pro huiusmodi declaratione fienda eisdem assignari. Quibus petitis dominus cardinalis legatus et ꝑsidens generalis dicti sacri concilij et nomine eiusdem verba sua di-

rigens ad ipsos promotores dixit Venerabiles promotores audiuit hec sancta Synodus relationem factā per p̄fatos dn̄os ep̄os et petitionē vestrā idcirco hec sancta Synodus iudices huius sacri concilij deputat et ordinat ad videndū et ad examinandū processum factum contra eundē dn̄m Eugeniū et referant in cōgregatione generali. Qua facta relatione sacrū cōciliū deliberabit sup declaratione cōtumacie et alijs in huiusmodi causa peragendis/ ac in sessione super hec decernēda vobis respondebit/ de et sup quibus omnibus et singulis supradicti promotores/ et eorū quilibet ad perpetuā rei memoriam petierūt et petijt a nobis notarijs fieri vnū vel plura publicum et publica instrumenta. Datum in sessione publica eiusdem sancti Synodi in ecclesia maiori Basilien. solenniter celebrata die Iouis. xix. mensis Februarij. Anno domini Millesimoquadringentesimotricesimotertio.

¶ Sessio vndecima sacri concilij Basiliensis.

Sacrosancta generalis synodus Basilien. in spiritusancto legitime cōgregata vniuersalem ecclesiam representans/ ad perpetuā rei memoriā Quoniā frequēs generaliū conciliorū celebratio tanq̃ agri dominici pcipua cultura vniuersalem ecclesie statū cōcernit Ideo summa cū diligentia intendendū est vt cūctis obstaculis que tā salubrem institutionē impedire possent accurate obuietur Inherēs igit̄ hec sancta Synodus ordinationi decreti cōcilij cōstan. quod incipit frequens cupiensq; ne scandala que proch dolor diebus nostris cōtigerūt futuris tpibus in pniciē eccl'ie repullulēt statuit et decernit vt roman⁹ pōtifex qui prim⁹ in vinea dn̄i laborare/ et alios suo exemplo ad laborādū trahere tenet̄ p se vel legatum de latere aut legatos eligēdū vel eligēdos de cōsilio et assensu nō auriculari duarum partiū cardinaliū in concilijs generalibus debeat interesse/ necnō omnes et singule psone ecclesiastice/ que de iure vel consuetudine in generalibus concilijs ad esse debent deinceps/ ad ipsa generalia concilia tam vigore ipsius constitutionis Frequens indicta quā huius sacri concilij Basilien. vel alterius futuri legitime congregati auctoritate indicenda sine alia vocatione venire personaliter astringantur nisi legitimo detineantur impedimento: quo casu personas idoneas cū sufficienti mandato destinare teneantur. Quod si ipse romanus pontifex et alie predicte psone hoc facere neglexerint aut ip̄m cōciliū quoquomō de facto impedire mutare prorogare dissoluere opam dederint/ et infra quattuor mēses cū reali satisfactione nō resipuerint extūc roman⁹ pontifex a papali/ et p̄dicte psone a suarū dignitatū administratione sint ipso facto suspēsi. Quequidem papalis administratio ad sacrum concilium ipso iure deuoluatur Quod si penas p̄dictas per duos menses post dictos quattuor animo susti-

nuerint indurato cōtra tā romanū pōtificē ꝙ̄ ꝑdictas ꝑsonas vsq; ad
priuationē inclusiue ꝑ cōciliū generale ꝓcedat. Statuit quoq; hec sā-
cta Synodus vt nō obstante quacunq; etiā romani pōtificis ꝓhibiti-
one omnibus cuiuscunq; status et conditiōis existant Etiā si sint san-
cte romane ecclesie cardinales liberum sit ad generalia concilia ꝓficisci
Quodq; ipse romanus pontifex ad ipsa cōcilia generalia accedere vo-
lentibus et ꝑsertim dictis cardinalibus licētiā si petierint impꝫtiri te-
neat. Declarat quoq; hec sācta Synodus verba illa videlicet nul-
latenus prorogetur in dicto decreto posita ita prohibitiue intelligi: vt
etiam ꝑ papā prorogari non possit Qōq; conciliū actu cōgregatū dis-
solui / aut de loco ad locū mutari sine ipsius concilij expresso cōsensu ꝑ
romanū pontificem nullaten⁹ possit cassatq; irritat et annullat / Si
quid forsitan cōtra hec vel etiā in derogationē aut impedimētuz ipsius
cōcilij generalis ꝑsonarum et ꝑlatorūq; ac suppositorū eiusdem ꝑ pri-
uationē trāslationē cēsurasq; ecclesiasticas vel aliter quōlibet in futurꝫ
cōtingerit attemptari. Statuitq; ex certis et rationabilibus causis
vt ꝑsens Basilieñ. cōciliū per neminē / etiam si papalis fuerit dignita-
tis dissolui aut de loco ad locū mutari possit nisi de expresso consensu
duarū ꝑtiū cuiuslibet deputationis votis singulorꝫ scrutatis subsequē-
tiq; approbatione duarū ꝑtiū cōgregationis generalis similiter scru-
tatis votis ac demū in sessione publica facta declaratione obsecratq;
ꝑ viscera misericordie iesu christi ⁊ ꝑ aspsionē sui sanguinis ꝑciosi om-
nia supposita hui⁹ sacri cōcilij tam ꝑñtia ꝙ̄ futura obrestat vt ante cō-
pletā reformationē in capite et in mēbris ꝙ̄tū rationabilibus fieri po-
terit nullatenus dissolutioni cōsensum ꝑstent nec loci mutationi fieri
ꝑmittant nisi ex causis iustis et manifestis. Juxta ipsi⁹ cōstañ. conci-
lij ordinationē vult oīno saltē ꝑ mensem ante tempus dissolutionis eli-
gi locū ꝓ futuro celebrādo cōcilio declaratq; ad habundantē cautelaz
verbum illud in decēniū in ꝑdicta positū cōstitutione sic intelligi debe-
re vt decēniū totaliter cōpleat / et eo integre completo ex tunc faculta-
tem cōcilij generalis celebrandi incipere Qō si casu aliquo contingat
eos qui in cōcilijs generalibus interesse tenent in principio tp̄is nō ad
uenire declarat nō propterea dictam concilij celebrandi facultatem ex-
spirare Si vt quātotius comode fieri poterit celebret Ne aūt diu dif-
ferri possit statuit vt per viginti dies ante ꝑdictū decēnij tēpus cōple-
tum vel aliud si forsan ex causa ꝑ cōciliū ꝑfigi cōtingat roman⁹ ponti-
fex per se vel legatum aut legatos suos / necnō archiepūs in cuius pro-
uincia vel dyocesi fuerit cōciliū celebrādum / ⁊ omnes prelati vicini lo-
co celebrationis cōcilij per quattuor dietas vulgares cessante impedi-
mento canonico in ꝓprijs personis vel eo obsistēte per viros idoneos
ad hoc vicarios constitutos ad esse teneantur vt de loci dispositione ⁊
alijs preparatorijs concilij valeant habere tractatū Die autē inchoa-
tionis concilij generalis prefinita / hij qui ibidem fuerint missam de

sancto spiritu solenniter celebrent et conciliũ ex eo die stabilitũ ꝛ inchoatum esse efficaciter censeat. Verũ ꝓpter multas necessitates que contingere possunt venientib9 ad conciliũ exhortat hec sancta Synodus eos qui tunc p̄sentes fuerint vt ad ardua negocia cōcludenda nisi decēti expectatione absentiũ moderata cōgruo interuallo tp̄is non procedant sed sic diuino timore p̄uio ꝓcedatur in cunctis cũ debita grauitate/ sicut tanta magnitudo negociorũ vniuersalis ecclesie exigit et requirit. In his aũt casibus in quibus ẜm statutũ decreti cōstantieñ. pape licet locũ futuri cōcilij de cōsensu sancte romane ecclesie cardinaliũ mutare Statuit vt si papa id facere negligat collegiũ cardinaliũ hoc suppleat ita tamē vt due partes ipsorũ cardinaliũ cōsentiant seruando nihilomin9 modũ qui in dicto capitulo frequens cōtinet Ipsam autē loci mutationē si fieri cōtingat iurabũt dicti cardinales ẜm deũ et cōscientiam suam illā facere ꝛ ex causis manifestis in capitulo frequēs cōtentis. Ut premissa facilius executioni demandent Statuit ipsa sancta Synodus ꝙ electores romane pontificis ante ingressum conclauis iurare deoq3 et ecclesie ꝓmittere teneant/ ꝙ si contingat aliquem ex eis in papā assumi p̄missa supradicta decreta statuta ꝛ ordinata seruabit ꝛ pro posse implere realiter ꝛ cũ effectu curabit Adijciens ꝙ quicunq3 in romanum pontificem futuꝝ deinceps tēporibus assumet inter alia que profiteri debet iuxta decretum cōcilij constantieñ. qđ incipit. Quāto roman9 pontifex ꝛc̄. iuret etiam p̄sens decretũ efficaciter obseruare/ quāquidem ꝓfessionē teneatur postea in primo publico cōsistorio de nouo facere ꝓfiteaturq3 Si eorũ que in hoc decreto continent fuerit violator/ necnō rōne cuiuslibet notorij criminis ecclesiā scādalizantis iudicio generalis cōcilij se esse subiectum/ Hancq3 professionē tam ipse q3 collegiũ cardinaliũ inserant litteris quas de noua assumptiōe pape per orbem de more trāsmittent. Ut tam salutaris ac necessarij decreti nullus possit ignorantiā p̄tendere Mandat hec sancta Synodus in virtute sancte obedientie omnibus metropolitanis vt in ꝓuincialibus ep̄is in Synodalibus concilijs p̄latis religionũ in suis capitulis generalibus hm̄ōi decretum legi faciant et publicari. Cum liberũ esse debeat omnibus ad hoc sacrũ generale concilium qđ vniuersalē ecclesiā rep̄sentat ꝓficisci et cōsequenter quicquid in contrariũ quacũq3 auctoritate/ etiā si papali statuat irritum sit cēsendũ ideo hec sancta Synodus cassat et annullat quecũq3 mandata etiam sub censuris priuationibus beneficiorũ et officiorũ inhabilitationibus ad eadem et alijs quibuscunq3 penis facta et fienda tam per dñm Eugenium papā quartũ q3 eius camerariũ vel aliũ eorum auctoritate curialibus et officialibus romane curie vel alijs quibuscũq3 p̄sonis cuiuscunq3 status et dignitatis existant/ ne de curia romana recedant ꝑ que facultas ad hoc sacrum conciliũ veniendi impediri vel restringi quolibet posset. Datum in sessione publica eiusdem sancti Synodi in eccle,

sia maiori Basilieñ. solenniter celebrata. v. kalēdas Maij. Anno a natiuitate dñi Millesimoquadringentesimotricesimotertio.

¶Sessio duodecima concilij Basiliensis.

SAcrosctā generalis synodus Basilieñ. in spiritusancto legitime cōgregata vniuersalem ecclesiā repsentās. Ad ppetuam rei memoriā Sancta catholica ecclesia in sacro constātieñ. cōcilio cōueniens cū aīaduerteret neglectū sacrorū conciliorum pteritis temporibus occasionē fuisse heresum errorū scismatum ac plurimarū deformitatū in populo christiano ipsorūqz cōciliorū frequētationē optimū fore dictarū pestiū ac malorum antidotū/ diuina inspiratione instituit deinceps certis mō et tēpore generalia concilia celebrari. Prius aūt ne quisqz de ipsorū conciliorum potestate hesitaret declarauit conciliū generale catholicam ecclesiam repsentans potestatē a christo immediate habere/ cui quilibet cuiuscunqz status vel dignitatis/ etiā si papalis existat obedire tenetur in hijs que ptinent ad fidē/ et extirpationē scismatis atqz ad generalē reformationē ecclesie in capite et in membris Quoqz eius mādatis statutis ordinationibus et pceptis sup pmissis seu ad ea pertinentibus quicūqz/ etiam si papalis fuerit dignitatis obedire cōtumaciter cōtemnens nisi resipuerit cōdigne penitentie subijciendus est et debite puniendus/ etiā ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrendo. Auctoritate igitur memorati cōstantieñ. cōcilij/ ac deinde ex instituto sacri concilij Seneñ. approbationeqz felicis recordationis Martini pape quinti: et moderni dñi Eugenij pape quarti Hec sancta Basilieñ. synodus legitime cōgregata ad opus generalis reformationis ecclesie in capite et in mēbris/ necnō ad extirpationē heresum oīm cū diligentia in suo primordio pcedere decreuit. Sed quoniā absqz pace christianorū principum/ hec duo sacratissima opa nō facilē executionē habere poterant pfessa est etiam ad pacē cōcordiāqz christiani populi velle totis viribus laborare/ queādmodū hactenus fecit fecissetqz vberius/ ac forte felicius nisi grauibus fuisset p pfatū dñm Eugeniū obstaculis impedita. Et quoniā inter christianos nemo est cuius p sua dignitate magis intersit qz sūmi pontificis huiusmodi sacris operibus intendere. Hec sancta Synodus a sue cōgregationis initio dñm Eugeniū per binas ambasiatas cū magna instantia depcata est vt suas operas cōsiliaqz et auxilia ad ipsam Synodum fouendā ac promouendam vellet impendere/ Cū vero ab ipso domino Eugenio pro suo pastorali officio omne genus subsidij ac suffragij speraremus lugubri nūcio ad nos platum est hoc sacrum concilium tam solenniter institutum/ et pro tam necessarijs negotijs congregatum in publico consistorio de facto cū de iure nō posset attēptasse dissoluere Quod nos audientes tristicia cōsterna

ti magnoqꝫ merore confecti sumus / nec modo nos sacrum concilium celebrantes huiusmodi pretensa dissolutio supra modum scandalizauit sed et omnem populum christianum qui tam sanctorum operū felicem exitū magno cum desiderio expectabat Existimans tunc hec sancta synodus sinistris informationibus ipsum dominū Eugeniū fuisse circūuentum mox ad eum venerabilem episcopum Lausaneñ. et decanū Traiecteñ. oratores destinauit eidem ostensuros causas p̄tense dissolutionis a veritate procul esse supplicaturosqꝫ / vt cum huiusmodi res grauiter ac notorie ecclesiam perturbaret plurimeqꝫ in populo christiano exinde calamitates secuture essent ipsam dissolutionem tam scādalose factam omnino reuocaret. Et huic sancte Synodo sicut dignitatem suam decebat cū effectu adhereret Sed ipsorum oratorum rationibus ac precibus nequaqꝫ motus eos ad nos vacuos remisit. Ob tam graue ac notorium scandalum / hec sancta Synodus ferre nō valens ipsum dominū Eugeniū in publica sessione monuit vt infra quattuor menses pretensam dissolutionem tot scandalorum causam penitus aboleret. Interim autem et post charissimus ecclesie filius Sigismūdus romanorum imperator illustris tāqꝫ ecclesie fidelis aduocatus pluribus notabilibus ambasiatis ac crebris litteris ipsū dominū Eugenium humilime deprecatus est vt ab huiusmodi ecclesie perturbatiōe omnino desisteret Idipsū etiā zelo fidei et ecclesie succēsi q̄plures reges ac principes cardinalesqꝫ ac prelati tam in curia romana q̄ extra rogando obsecrando monendo sedula cum instantia fecerunt. Et quidem tot preces et requisitiones vndiqꝫ sibi porrecte sūt tam pie humiliter et deuote vt ꝙ dolenter referimus si pax et tranquillitas ecclesie sibi fuisset cordi nullatenus dissentire potuisset. Circa autem ipsorum quattuor mensiū exitum ad nos quattuor oratores transmisit non vt emendarent sed errata defenderent / nosqꝫ increparent ꝙ mox sue pretense non paruissemus dissolutioni. Quibus per responsiones huius sacri concilij veritas tam iure diuini et humani ꝙ sine consensu concilij dissoluere nequiuerat q̄ facti quod cause pretense dissolutionis vere non fuerant extitit luce clarius patefacta. Transactis his quattuor mensibus cū i publica sessione promotores sacri concilij ipsius domini Eugenij cōtumaciam accusantes eū cōtumacem declarari peterent sancta Synodus a dictis oratorib⁹ fuit exorata vt sup̄ sedere dignaretur pro tunc et vsqꝫ ad tres menses / postea distulit. Et cū interim nulla sue emendationis iudicia apparerent imo quottidie in suo ꝓposito durius perseuerans innumeris modis quos honestatis causa reticemus ipam sanctā Synodū dissipare et euertere conaretur Nos licet suadeñ. iusticia acriorib⁹ remedijs vti potuissemus nihilomin⁹ mansuetudinis nostre nō immemores. Iterū ipsū monuim⁹ / ⁊ ex p̄te omnipotētis dei p̄cepim⁹ vt infra sexaginta dies dissolutionē p̄tēsam ꝓrsus

reuocaret/ et sacro cōcilio pure simpliciter ⁊ cū effectu adhereret. Quibus exactis iterū per ꝓmotores cōcilij ipius dn̄i Eugenij cōtumaciā fortius accusantes instātius interpellati sumus vt ad declarationem cōtumacie ⁊ ad penas quas tanta cōtumacia exigebat ꝓcederemus. Et nihilominus aliquā diu differre decreuimus / si forte tantā sacri cōcilij pietatē videns ipse quoqꝫ ad pietatē flecteret. Inter ea q̄ttuor alij sui oratores ad nos superuenerūt varias secum facultates immo verius difficultates ⁊ inuolutiones afferētes per quas monitioni nr̄e nullatenus parebat nec ꝓtensa irritabat sed potius firmabat dissolutio Multa etiā alia in his cōtinebant nō mediocriter absurda et sacro ꝑiudicialia cōcilio. Quibus sine dei offensa et graui iactura ecclesie nullatenus assentire poteramus ꝓut hec in responsione dictis ambasiatoribus sextadecima die Junij tradita diffuse describunt. Post itaqꝫ duos menses qui decimanona Februarij expiarunt vsqꝫ ad ꝑsentē diē patienter distulimus sperantes ipsum dn̄m Eugeniū plenam tandeꝫ adherentiā ꝓbiturū/sed vt rei euidētia iaꝫ demonstrat quo magis pulsatur eo amplius obdurat aures. Et quāto secum benignius ac modestius agitur / eo tenacius in suo dissolutionis ꝓposito ꝑseuerat Et quātum ex eius verbis factisqꝫ colligi potest / nil aliud ꝓtendere videt nisi vt ecclesiā pessiundet. Jusqꝫ sibi ⁊ successoribus faciat nō solum obrogandi ritum sacroꝝ concilioꝝ / et ea libito dissoluēdi / sed ⁊ ipsoꝝ sacratissima decreta spiritu dei ꝓmulgata a quibꝫ status pendet vniuersalis ecclesie irritādi ⁊ abolendi / ⁊ ꝑsertim declarationē illam q̄ in his q̄ ad fidei extirpationē scismatis / et generalē ecclesie reformationē in capite ⁊ in mēbris ꝑtinent / quilibet etiā papalis dignitatis decretis generalis ꝯcilij subijcit. Ex quibꝫ quot quātaqꝫ mala ac scandala ex nūc ⁊ in futurū succedere possint satis oībus liquet / et in prefata responsio ne late exprimit. Cū ergo iam vltra annū et dimidiū incassuꝫ apud eū laborauerimus / nec nostris aut alioꝝ ꝓcibus ac monitionibꝫ flecti velit / nec eum quātacunqꝫ mā suetudo ac patiētia ad ea que pacis et rationis sunt mouere queat. Quod amplius frustra immorandū est forsan nostrā patientiā putat assensum / et ex longa dilatione fiduciā ꝑseuerandi assumit: quasi arbitret se recte fecisse / nec ecclesiā in eū quicq̄ posse cui nulla irrogare penam ausa est veremur / ne facilitas venie incentiuū sibi tribuat delinquēdi. Timemus ne si delicta notoria intacta dimittamus fouere ipsa iudicemur / christus deus noster cū in hierl'm ꝑgeret opus nostre redēptionis impleturus / et petrus eum ꝓhibere vellet cōpescuit ipsum dicēs. Uade post me sathanas scādalum mihi es / quia non sapis que dei sunt sed ea que hominū. Beatus paulus cum vidisset beatū petrū apostoloꝝ ꝓncipem circa obseruationē legalium reprehensibilē fore ⁊ non ambulare ad veritatē euangelij restitit ei coram omnibus in faciem et eum a simulatione in quā alios deducebat veritatis zelo repressit / ecclesia catholica sepe numero summos

Pontifices siue a fide delirantes siue prauis moribus notorie ecclesie scandalizātes correxit et iudicauit neq3 vbi de fidei periculo aut scandalo christiane religionis augebat romanis pontificibus pepercit: his exemplis ac rationibus hec sancta synodus excitata habēs a deo auctoritatē animaduertēdi in eos qui ipam nō audierint. Cōsiderans q3 expedire tam saluti anime ipsius dñi Eugenij q3 statui vniuersalis ecclesie modernis futurisq3 tēporibus ammodo indictum dñm Eugeniū acrioribus remedijs quādoquidē leuiora nō psunt pcedere decreuit/ et quāquā vitā notorie et incorrigibiliter scandalizantē ecclesiā statim posset finalem ferre sententiā / nesciens tamen materne pietatis obliuisci Intuitu etiā prefati serenissimi imperatoris qui per suas litteras super hec nos exacte rogauit ad huc ipsū dñm Eugeniū tertio monere ac etiam tertiā ei indulgere dilationē pponit vt in sua potestate sit si velit penam euitare. Idcirco hec synodus pfatum dñm Eugeniū cum quāta potest instātia et affectu per viscera misericordie iesu christi rogat orat obsecrat monet citat et requirit/ et ex parte omnipotētis dei vltimo et pemptorio mandat/ et pcipit vt pdictam ptensam notorie scādalosam dissolutionem penitus reuocet. Et hoc sacrū conciliū Basilieñ. per generaliū Constantieñ. et Seneñ. conciliorum statuta approbationē q3 felicis recorda. Martini pape quinti / et ipsius dñi Eugenij legittime inchoatū declaret a tēpore huiusmodi inchoatiōis cōtinuatū fuisse / et esse psecutionem q3 semp habuisse cōtinuariq3 ac psecutionē habere debere. Et ipsi pure et simpliciter adhereat / et cum effectu / et huiusmodi reuocationē declarationēq3 et puram adhesionē per suas litteras more romane curie bullatas huic sacro cōcilio notificet infra sexaginta dies a die presentis publice sessionis immediate sequētē. Quod si pdicta omīa et singula infra prefatos dies adimpleuerit cum effectu / hec sancta synodus ex sua solita benignitate et clemētia ipsū dñm Eugenium quātum cū deo poterit honorare et honorari facere intendit. Si vero quod absit in pertinacia pdurans omnia et singula predicta infra prefatos sexaginta dies realiter et cum effectu non adimpleuerit Elapsis dictis sexaginta diebus ex nunc put ex tunc / et ex tunc put ex nunc. Hec sancta synodus in virtute omnipotētis dei a quo super omnes christifideles immediate potestatē vendicat pdictum dñm Eugenium manifestū contumacē et notorie incorrigibiliterq3 scandalizantem ecclesiā ab omni administratione papatus in spiritualibus et temporalibus ipso facto suspendit / et suspensum esse declarat pcessura / tādem ad vlteriora vsq3 ad sententiā finalem inclusiue si opus fuerit ipso domino Eugenio amplius non citato prout spiritus sanctus dictauerit. Omnē ipsius papatus administrationē in his omnibus que in spiritualibus et tēporalibus ad solam papam vel solam sedem apostolicam de iure ptinere noscunt. Eadem sancta synodus post dictum terminū ad seipsam decernit et declarat ipso facto esse deuolutam. Quic/

quid autē in casu p̄dicto per ipsum dn̄m Eugeniuꝫ lapso dicto termi-
no ratione papatus factum fuerit/et attemptatū decernit irrituꝫ et in
ane. Quo casu oēs reges principes ⁊ cōmunitates/⁊alios quoscunqꝫ
cuiusuis status et dignitatis existant. Hec sancta synodus monet et
requirit/et eisdē in virtute sancte obediētie/et sub diuini obtestatione
iudicij mandat ecclesiasticis vero ꝑsonis quacunqꝫ dignitate/ Etiā si
cardinalatus patriarchali aut pontificali ꝓfulgeant sub penis quas
ipso facto incurrant excōmunicatiōis ⁊ suspensiōis ab omnibus dig-
nitatibus beneficijs ⁊ officijs quocunqꝫ nomine nuncupent̄/etiam si
forent Metropolitane aut cathedrales ecclesie siue in titulū siue in cō-
mendā obtineant vicarijs autē gubernatoribus vasallis feudatarijs
et subditis romane ecclesie sub pena priuatiōis ipso facto omniū feu-
dorum et alioꝝ quorūcunqꝫ iurium et priuilegioꝝ que ab ipsa roma-
na ecclesia obtinent districte precipit vt prefato dn̄o Eugenio durante
p̄dicta suspensione p̄textu cuiusuis iuramenti subiectione aut ꝓmisse
fidelitatis nullatenus ratione papatus obediant. Addicit quoqꝫ hec
sancta synodus ꝙ si prefatus dn̄s Eugenius p̄dicto termino sexagin
ta dierū pendente aliquas ꝓmotiones fecerit ad cathedrales ecclesias
vel ecclesiasticas dignitates vel alia quecunqꝫ beneficia vel officia in fo
mentū dicte sue p̄tense dissolutiōis ⁊ eneruationē diminutionē seu im-
pedimentū huius sacri cōcilij/d̄ quo ipsius sacri concilij arbitrio iudi-
cabitur/an facte fuerūt in fomentū eadem sancta synodus huiusmo-
di sic factas ꝓmotiones cassat irritat ⁊ annullat. Mandat preterea in
virtute sancte obediētie ⁊ sub pena priuatiōis quā ipso facto incurrāt
omniū suorum beneficioꝝ et officioꝝ commendarū pensionū ⁊ gratia
rum quarūcunqꝫ etiam expectatiuarū omnibꝫ ⁊ singulis sancte roma
ne ecclesie cardinalibꝫ patriarchis archiepiscopis Episcopis/et alijs
ecclesiarū p̄latis officiarijs curie/et clericis quibuscūqꝫ in romana cu
ria existentibus cuiusuis status aut cōditionis existant/quatenus in
casu p̄dicto post lapsum dicti termini infra triginta dies ꝓxime imme
diate sequētis a curia romana recedāt. Et deinde cardinales omnino
sub pena p̄dicta ad hoc sacrū conciliū omni mora postposita veniant
patriarche vero archiepiscopi Episcopi ⁊ alij ecclesiastici prout de iure
re vel cōsuetudine ad generale conciliū ire tenent̄ sub penis iuris iter
suū sine fraude cōtinuando ad hoc sacrum conciliū arripiant. Reliqui
vero qui ad generale conciliū non tenent̄ venire ad residendū ⁊ deo ser
uienduꝫ in ꝓprijs beneficijs/vel ad hoc sacrum generale conciliū sine
more dispendio/et omni fraude cessante se transferāt et accedant. Om-
nes autē causas tam ecclesiasticas q̄ꝫ ꝓphanas/Ciuiles ⁊ criminales
inter quascunqꝫ personas cuiuscunqꝫ status ꝯditionis aut dignitatis
existant in curia romana pendētes lapso dicto termino sexaginta die-
rum in casu predicto ab ipsa curia romana/eadeꝫ sancta synodus ad
se aduocat/et aduocatas esse vult expresse inhibens sub pena excom-

municationis late sententie omnibus iudicibus auditoribus / et commissarijs quibuscunqz pdicte curie / ne post dictos dies in pfatis causis procedere aut quicqz agere quoquomodo psumant. Quicquid autem cōtra hanc aduocationē τ inhibitionē attemptare cōtigerit ipo iure decernit irritū τ inane. Decernit tandē hec sancta Synodus huius decreti publicationē in psenti sessione factam eiusqz affixionem in valuis maioris ecclesie Basilieñ. vim habere monitionis citationis τ executionis. Et ita vniuersos artare acsi personaliter apprehensi / τ eis intimatū fuisset. Insuper hec sancta synodus declarat et protestatur φ nihilominus dilatione huiusmodi sexaginta dierum pendente cū id rerum necessitas suadeat τ qualitas agendorum in vlteriori prosecutione concilij τ agendorum in eo procedere intendit ordinare debite τ mature / nec propterea supersedere aliqualiter in processu. Datum in sessione publica eiusdem sancte synodi in ecclesia maiori Basilieñ. tertio idus Julij Anno a natiuitate domini Millesimoquadringentesimotricesimotertio.

¶ Decretū electionū dignitatū et cōfirmatiōis electiuarū.

Sicut in cōstruenda domo pcipua est architectoris cura vt tale iaciat fundamentū super quo firmū perduret edificiū. Ita in generali ecclesie reformatione potissimuz est huius sancte Synodi studium vt tales ecclesijs preficiantur / pastores qui tanqz columnne et bases ipsam ecclesiam doctrine et meritorū viribus firmiter sustentent. Quanta autē in eligendis prelatis diligentia adhibenda sit officium eis iniunctū euidenter ostēdit ad regimē enim assumunt animarū pro quibus dñs noster iesus christus mortuus est τ sanguis eius preciosus effusus propterea sacri canones spiritu dei promulgati proinde statuerunt / vt vnaqueqz ecclesia ac collegium seu cōuentus sibi prelatū eligant. Quibus hec sancta Synodus eodem spiritu cōgregata inherens statuit et diffinit generalem reseruationē omniū ecclesiarū Metropolitanarū Cathedralium Collegiatarū monasteriorū ac dignitatū electiuarum per romanum pontificē decetero fieri aut facta vti non debere reseruationibus in corpore iuris clausis / et his quas in terris romane ecclesie ratione directi seu vtilis dominij mediate vel immediate fieri cōtigerit semper exceptis. Sed quod per electiones ac confirmationes canonicas secūdum iuris cōmunis dispositionē predictis metrapolitanis cathedralibus monasterijs et collegiatis ecclesijs ac dignitatibus electiuis vacantibus debite prouideatur / non derogando propterea statutis priuilegijs ac cōsuetudinibus rationabilibus quibuscunqz postulationibus in iuris cōmunis dispositione remanentibus. Decernitqz hec sancta Synodus ratione fore consentaneū τ reipublice accomodū / vt cōtra hoc salutare decretū romanus pontifex nihil attemptet nisi ex magna rationabili et euidenti causa in litteris apostolicis nominatim

exprimenda et vt eo firmiꝰ hoc salubre decretū custodiat̄/ vult eadem sancta Synodus vt inter alia que romanꝰ pōtifex in sua assumptione ꝓfitebitur iuret decretū hoc inuiolabiliter obseruare. Et qm̄ tales vt ꝑdictū est oportet esse ꝑlatos hij ad quos ius ꝑtinet eligendi omnē curā adhibeāt vt dignā corā deo et hominibus electionē faciant exactāqz ꝑinde apponāt sollicitudinē vt tales eligāt qui tāto officio satisfacere valeāt. Sciētes ꝙ si vel dolose vel negligēter/ ac timore dn̄i postposito in re tā graui se gesserint sicut auctores erūt et causa malorū pastorum ita participes fient penarū quas ipsi mali pastores in districto dei iudicio patient̄. Et cū humane fragilitatis conatus nihil sine omnipotentis dei suffragio queat efficere a quo omne datū optimū et omne donū ꝑfectū descendit Adueniente die electionis hij ad quos pontificis vel abbatis spectat electio in ecclesia cōueniāt magna cū deuotiōe missaz de spūsancto audituri quē humiliter exorabūt vt eos ad dignū eligendū pastorē inspirare dignet̄ Et vt eo faciliꝰ gratiā hanc obtinere mereant̄ quo deuotius ad actū electionis accedāt cōtriti et cōfessi/ sacramentū eukaristie reuerenter suscipiant Ad locū vero electionis ingressi ꝓ quocūqz ꝑlato qui ꝑ electionē assumit̄ iurabūt in manibꝰ eiꝰ qui capitulo ꝑsidebit/ et ipse ꝑsidens in manibꝰ eū immediate sequentis sub hac forma. Ego. N. iuro et ꝓmitto omnipotenti deo et tali sācto vel sancte sub cuius vocabulo dedicata est ecclesia eū eligere quem credam futurum ecclesie in spiritualibus et temporalibus vtiliorem nec illi vocem dare quem verisimiliter sciuero promissione aut datione alicuiꝰ rei tp̄alis seu prece ꝑ se aut aliū interpositaz aut alias qualitercunqz directe vel indirecte ꝓ se electionē ꝓcurare. Idē iuramentū ꝑstet ꝯfiteaturqz et cōicet/ qui cōstituit ꝓcuratorē ad eligendū certam ꝑsonā necnō et procurator generaliter ad eligēdū ꝯstituitꝰ in casibꝰ in quibꝰ ꝼm iuris cōis dispositionē in hmōi electionis negocio ꝓcurator constitui potest. Qð etiā iuramētū ꝑstetur ab his in quos cōtinget sup electione futuri ꝑlati fieri cōpromissum qui etiā cōfiteri et cōicare teneantur. Qð si ꝑdicta nō fecerint eligēdi pro illa vice sint ipso iure potestate priuati Deinde eligant in ꝑfatū ꝑlatū virū etatis legitime moribus grauē litterarū scientia ꝑditū in sacris ordinibꝰ cōstitutū/ et alias idoneū ꝼm canonicas sanciones. Quod si aliter et de alia ꝑsona qȝ vt predictum est/ aut per symoniacā prauitatē electionē fieri contigerit electio sit ipso iure irrita et inanis Et sic symoniace eligentes ꝑter alias penas ꝑpetuo sint ipso facto iure eligendi priuati. Alij vero canonicis penis subiaceāt Symoniace aūt electi/ et qui hmōi symoniace electionis participes fuerint taliterqz eligentes ⁊ cōfirmati in horrorem tanti criminis penā ipso facto excōmunicationis incurrant Nec a tali reatu et excōicatione electi ⁊ ꝯfirmati absolui possint nisi ecclesijs ⁊ dignitatibꝫ ad q̄s turpiter assūpti sūt libere resignauerint et ad eas obtinen-

das quas nephario ingressu adepti sunt ꝑpetuo reddant inhabiles. Ad tollendã autẽ omnẽ ambicionis radicẽ obsecrat per viscera miseri cordie Jesu xp̄i/ Hec sancta synodus ac instãtissime exhortat. Reges p̄ncipes cõmunitates ⁊ alios cuiuscũqꝫ gradus ⁊ dignitatis existant ecclesiastice vel mundane/ ne electoribꝫ litteras scribãt seu p̄ces porri gant pro eo qui per se vel aliũ tales ꝓcurabit litteras seu p̄ces. Multo qꝫ minus cõminationes impressiones aut aliud faciens quominus libere ad electionẽ ꝓcedat. Silr in virtute sancte obediẽtie ipsis electoribus p̄cipit ne ad hmõi lr̄as vel p̄ces cõminatiões vel ip̄ssiões vt p̄mittitur quẽquã eligere p̄sumant. Facta autẽ electione ⁊ ei ad quez ius ꝑtinet cõfirmandi p̄sentata si appareat coelectus vel se oppones electioni/ nominatim vocetur ad videndũ discuti electiõis negotiũ. Et nihilominus generaliter edictuꝫ publicũ in ecclesia in qua facta est electio ꝓponatur iuxta cõstitutionẽ feli. recor. Bonifacij octaui. Cõparentibꝫ autẽ aliquibꝫ vel non nihilominus ipse cõfirmator ex officio tanqꝫ in negocio inquisitionis procedat omnẽ adhibiturus diligentiã vt tam forma electionis qꝫ merita electi/ et oẽs circũstantie debite examinent et discutiãt. Et si electio cõfirmãda sit vel infirmãda iudicialiter cõfirmet vel infirmet. Et vt oĩa mũde et sine labe ac labis suspitiõe ꝓcedãt nõ solũ exigere aliqd quantũcunqꝫ paruũ/ sed etiã gratis oblata cõfirmator ratione cõfirmatiõis sub nomine subiectionis subsidij gratitudinis aut alio colore p̄textu cuiussuis cõsuetudinis aut priuilegij per se vel alium recipere nullatenus p̄sumat. Notarijs aũt ⁊ his qui scripserunt in huiusmodi causis emolumentũ aliquod moderatũ taxetur habendo respectũ ad laborẽ et operã scripture nõ ad fructuũ p̄lature valorem. Si vero cõfirmatores p̄dicti electiones nõ seruatis superius ordinatis/ et de personis non idoneis vt p̄mittitur factas vel alias per symoniacã prauitatẽ cõfirmauerint. Eo ipso cõfirmationes huiusmodi sint nulle. Confirmantes autẽ alias p̄sonas qꝫ supradictũ est pro ea vice per symoniacã autẽ labem ꝑpetuo ipso facto iure cõfirmandi sint priuati. Et nihilominus ꝓpter dictam symoniacã labem si eam cõmiserint/ etiã sentẽtiã excõicatiõis incurrãt eo ip̄o a q̄ p̄terqꝫ ĩ mort̄ articulo absolutionis beneficiũ obtinere nõ possint. Summũ vero pontificem hec sancta synodus exhortat vt cum speculũ ⁊ norma oĩs sanctitatis ⁊ mũdicie esse debeat/ pro cõfirmatione earũ electionũ quas ad eũ deferre cõtigerit nihil penitꝰ exigat aut recipiat/ alioqñ si secꝰ facẽdo notorie ac incorrigibiliter ex h̄ ecclesiã scandalisat futuro cõcilio deferatur. Pro oneribus autẽ que ip̄m pro regimine vniuersalis ecclesie subire oportet proqꝫ sustẽtatione sancte romane ecclesie cardinaliũ ⁊ aliorꝫ necessariorꝫ officialiũ/ hoc sacrũ conciliũ ante sui dissolutioneꝫ omnino debite ⁊ cõgruenter ꝓuideat. Ex si cõtingat aliquẽ circa hec ꝓuisionẽ non facere per hec eadẽ sancta synodus non intendit in aliquo p̄iudicare sancte romane ⁊ vniuersali ecclesie nec alteri cuicunqꝫ. Datũ

in sessione publica eiusdē sancte synodi in ecclesia maiori Basilieñ. so
lēniter celebrata die lune.xiij. Julij anno domini Millesimoquadrin
gentesimotricesimotertio.

¶ Accusatio cōtumacie pape facta per promotores sacri cō
cilij i.xiij.dicti cōcilij sessiō e celebrata die veneris.xi.septēbris

ie veneris.xi.mensis se=
ptembris anno dñi Millesimoquadringētesimo
tricesimotertio in ecclesia maiori Basilieñ.fuit ce
lebrata tredecima huius sacre synodi basilieñ ses/
sio hoc modo/scꝫ.missa d̄ spiritu sancto per reue/
rendum patrē dñm Matheū epm albiganeñ. ita
lice nationis celebrata. Antiphanis letanijs ⁊ suf/
fragijs vt in alijs sessionibus/dictis lectoqꝫ euā/
gelio secundū Matheū. In illo tēpore respiciens Jesus in discipulos
suos dixit Symoni petro. Si peccauerit in te frater tuus vade ⁊ cor/
ripe eum inter te et ipm solū ⁊c. Ac hymno veni creator spiritus ⁊c. de
cantato cū versiculo ⁊ collecta/septē dñis cardinalibus ⁊ alijs dñis p̄/
latis ⁊ patribus in eoꝝ mitris planis ⁊ pluuialibus existentibꝫ in mul
titudine copiosa/assistente dño Guilhelmo duce bauarie sacri cōcilij
noie serenissimi p̄ncipis dñi ipatoris ꝓtectore. Promotores sacri cō/
cilij per organū venerabilis viri dñi Stephani d̄ nouaria legū docto
ris alterius ꝓmotoꝝ huius sacri cōcilij accusarūt cōtumaciā sanctissi
mi dñi nostri Eugenij pape quarti ꝓut in quadā cedula quā ipse ma/
gister Stephanus ꝓmotor in suis tenebat manibus quāqꝫ de verbo
ad verbū alta ⁊ intelligibili voce legit latius continet cuius tenor seq̄/
tur ⁊ est talis. Reuerēdissimi reuerēdiqꝫ patres ⁊ ceteri dñi metuēdissi
mi/quia nuper de mense Julij ꝓxime p̄terito ⁊ die.xiij.eiusdē/ hec san
cta Basilieñ.synodus in publica sessione in p̄senti ecclesia Basilieñ.ce
lebrata attente cōsiderās sanctissimū dñm Eugeniū papā quartū. Ex
hortatiōes obsecratiōes requisitiōes citatiōes ⁊ monitiōes per eādē sa
cram synodū sibi repetitis vicibus factas/et huic sacroscētō cōcilio ad
hereret/et eidē fauores ꝓut tenet̄ impēderet aure surda pertrāsire nec
ipm ad vota aliquatenus ꝓut tamē ipsa sacra synodus sperabat in/
clinari et quanqꝫ eo vt tunc ipsa sacra synodus ꝓpter ipsius dñi Euge
nij manifestā cōtumaciā ad huiusmodi cōtumacie declarationē cōtra
ipam ꝓcedere nō immerito potuisset quēadmodū etiā pro tunc per ꝓ
motores ⁊ ꝓcuratores dicti sacri cōcilij Basilieñ.licet immeritis debi
ta fuit cū instantia postulatū volens solita sua māsuetudine aduersus
eundē dñm Eugeniū vti ⁊ iterato ipm ex superabundāti charitatiue
requirere ⁊ monere. Certum decretū monitoriū edidit ⁊ decreuit/quo
idem dñs Eugenius exoratus requisitus monitus ⁊ interpellatus/ac
in virtute omnipotētis dei sub certis penis modis ⁊ qualitatibꝫ eidē

mandatū extitit/ vt infra sexaginta dies a dicta sessione habita cōputandos pure simpliciter ⁊ libere huic sacroscͦtō Basilieñ. cōcilio adhereret/ necnō ꝑtensam dissolutionē eiusdē sacri cōcilij per ipm alias attemptatā reuocaret ⁊ alia in huiusmodi decreto ꝯtenta cum effectu adimpleret. Alioquin penas in hm̄oi decreto cōtentas ipso facto incurreret: ꝓut hec in dicto decreto lacius ꝯtinenť. Ad quod nos ꝓmotores ꝑdicti nos referimus in hac parte: ⁊ hic pro repetitis cum alijs omnibus actis sacri cōcilij ad causam faciētes haberi volumus ⁊ repetimꝰ Cum autē finis ꝑfatoꝝ sexaginta dierū instet de ꝑsenti/ et nec ipe dn̄s Eugenius per se neqꝫ per alium hanc sacrā synodū de huiusmodi sua adhesione pura simplici ⁊ libera ac reuocatione dicte ꝑtense dissolutione aliorūqꝫ in dicto decreto cōtentoꝝ adimpletione aliquatenus certificauerit/ nec de ꝑsenti certificet. Sed eidem decreto ⁊ cōtentis in eo cōtumaciter satisfacere cōtemnat in nō modicū vniuersalis ecclesie damnum christifideliū scandalū atqꝫ huius sacri cōcilij Basilieñ. vniuersalem ecclesiā repꝛesentantis contemptū. Idcirco nos ꝓmotores ⁊ ꝓcuratores antedicti ex officio nobis incūbenti coram hac sacrosancta synodo debita cū instantia humiliter reqͥrimus: q̄tenus eundē dn̄m Eugeniū cōtumacē prout est declarare ipmqꝫ penas in decreto cōtentas incidisse decerneret: ac ipius cōtumacia exigente ad vlteriora ꝓut spiritus sanctus dabit ⁊ ordo iuris ⁊ rationis exigit ꝓcedere dignareť sup huiusmodi requisitione ⁊ cōtumacie accusatione/ et alijs requirētes per vos dn̄os notarios fieri publica instrumēta. Predictis autē vt ꝑmittitur factis/ et cōtumacia accusata. Illustris princeps dn̄s dux Guilhelmus per organū venerabilis fratris Petri ordinis canonicoꝝ regularium nomie ⁊ ex parte serenissimi dn̄i imperatoris/ et suoꝝ. et dn̄s Johannes offenburg nūcius ꝑfati dn̄i impatoris repetierūt illa que alias videlꝫ die lune ꝓxime ꝑterita dixerūt ⁊ ꝓmiserūt in cōgregatiōe generali ꝓ dilatione ꝓrogatione triginta dierū cōsequēda eadem. Iterū dicentes repetētes ⁊ ꝓmittentes. Similiter magistercuiū/ ⁊ nōnulli alij nomine cōcilij ⁊ ciuitatis Basilieñ. ꝓ hm̄oi dilatione institerunt. Et qđ amplius ꝓ vlteriori dilatiōe nunqꝫ facerēt instantiā sunt ꝓtestati/ de q̄bus petita sunt per ꝓmotores instrumēta publica. Post hec cōtumacia dicti dn̄i nostri pape in scriptis/ vt ꝑfertur accusata ⁊ deuēta ad noticiā dn̄oꝝ ꝑtēsoꝝ archiepi Spalateñ. ⁊ epi Cervieñ. abasiatorum eiusdē dn̄i nostri pape/ mox ipsi ad dictā cōgregationē accesserūt et lecturā decretoꝝ quā reuerēdus pater dn̄s Martinus epus Lectoreñ. Gallicane nationis de mandato sacri cōcilij iam inceperat interruperūt. Quiqꝫ quedam verba intermiscētes duas bullas clausas sub bulla dicti dn̄i nostri pape Eugenij credētiā ī effectu ꝯtinētes exhibuerūt ⁊ obtulerūt/ q̄bus apertis ⁊ deinde lectis vt moris est: ꝑfati dn̄i archiepiscopi Spalateñ./ et episcopus Cervieñ. ꝓposuerūt in effectu/ ꝙ ipsi ad istud sacrū ꝯciliū turbationis causa nullo modo accedebāt/ sed

solum ex eo / quia ipsis relatū erat per aliquē ex suis cōmensalibus / ꝙ
in dicta generali sessione ipius dñi nostri pape cōtumacia fuerat accu-
sata / ac si cōtra prefatū dñm nostrū papam ꝓcederet vel ꝓcedi petere
tur. Et qm̄ vt asserebāt ipsi ambasiatores terminus citatiōis decreti
concilij qui sexaginta dierꝫ dicebant hac die hodierna nō cadebat / nec
iuxta illum p̄fixum terminū citationis dñs noster papa p̄fatus eadē
die per se vel aliū cōparere tenebat. Ideo solū pro sui informatione / ⁊
ne cōtra p̄fatum dñm nostrū papā quoquō saltim debite procederet /
illuc accessrūt put accedebāt ꝓtestantes de huiusmodi termino ⁊ nul-
litate ꝓcessus antedicti petētes de his a nobis notarijs instrumentū.
Quib⁹ auditis reuerēdissimus in xp̄o pater dñs cardinalis sancti an-
geli legatus / et huius sacri cōcilij generalis presidēs verba supra dicto
rū archiepi Spalateñ. ⁊ Ceruieñ. in effectu resumēs eisdem nomie sa
cri concilij effectualiter respōdit qualiter sacrū conciliū ꝓposita per p̄fa
tum archiepm Spalateñ. et epm Ceruieñ. benigne ⁊ cum māsuetudi
ne audiuit / sed quia asserebant se audiuisse sacrū conciliū cōtra prefatū
dñm nostrū ꝓcedere. Ideo dixit se male informatos fuisse. Sed bene
verum erat ꝙ hodie terminus sexaginta dierꝫ alias per decretū sacri
cōcilij prefato dño nostro pape p̄fixus de adherēdo prefato cōcilio pu-
re ⁊ simpliciter p̄tensamqꝫ dissolutionē dicti cōcilij reuocādo hodie in-
stabat. Idcirco ꝓmotores sacri concilij voleñ. termino p̄dicto satisfa-
cere ipius dñi nostri pape cōtumaciā accusauerūt petendo ⁊ requirēdo
cum nullus pro dño papa adesset. Uolens decreto monitorio p̄dicto
ipius dñi nostri pape nomie satisfacere / quatenus eum cōtumacē / et
in penas in decreto cōtentas incidisse declararent ꝓcederentqꝫ ad vlte
riora put daret spiritus sanctus ⁊ dictaret ordo rationis Quapropter
petijt ipse dñs cardinalis legatus ⁊ p̄sidens nomine sacri ꝯcilij / qua-
tenus si dictā adhesionē ipius dñi nostri pape haberēt Ipseqꝫ dñs pa
pa prefato cōcilij decreto satisfecisset / aut ipsi eius nomine debite satis
facere vellent de p̄missis adhesione ⁊ satisfactione fidem facerēt cū effe-
ctu. Nam sic faciēdo dñi et patres de cōcilio illam adhesionē cum ma-
gno gaudio decantādo. Te deū laudamus susciperēt. Alioquin vene-
rabiles patres ipius sacri cōcilij citius mortē eligerent quā ecclesiā dei
p̄textu talis dissolutionis periclitari p̄mitterent / addiciens ꝙ bene ve
rum erat ꝙ ad serenissimi p̄ncipis dñi imperatoris supplicationē ⁊ in
stantiā sacrū conciliū prefatū sexaginta dierū terminū dño pape prefi-
xum vsqꝫ ad triginta dies ab hac die cōputandos ꝓrogandum duxe-
rat ⁊ ꝓrogare intendebat sub modis ⁊ formis in decreto p̄mo cōten-
tis. Et nihilominus quia dicte bulle simplicē credētiā cōtinebant di
xit idem dñs legatus / ꝙ si aliquid exponere volebant ꝙ libenter a pa
tribus concilij audirent De quibus ipse reuerēdissimus pater dñs car
dinalis legatus ⁊ p̄sidens nomine sacri cōcilij petijt a nobis notarijs
instrumentū hoc idē nomine sacri concilij pecierūt ꝓmotores. Postqꝫ

p̄fatus magister Stephanꝰ alter ex promotoribꝫ respondēs hijs que
prius dixerāt dicti oratores pape/ dixit ꝙ quātū ad ipm et alios ꝓmo/
tores satis erat ꝙ tunc cōtumaciā pape accusarēt ⁊ alia facerent ⁊ pe,
terent vt in sua cedula suprascripta continet̄ Et ꝙ p̄dicta facere pote/
rant de iure: qꝛ tūc expirabat terminꝰ cū tēpus deberet de momento
ad momētū cōputari Et si vlterius expectarent nō haberent dños cō
gregatos corā quibus facerent ea que essent necessaria facienda ꝓ pre,
missis Et quātū ad ipsos ꝓmotores ptinebat officiū eorū erat ita face
re. Deliberatio vero ad ipsam Synodū ptinebat petens de hijs om/
nibus publica instrumenta Tandē cū nō cōstaret de adhesione p̄dicta
vel alias satisfactiōe efficaci ipius dñi Eugenij ipsisqꝫ archiep̄o Spa/
laten̄.et cervien̄.ep̄o per illustrissimū dñm wilhelmū ducē Bavarie sa
cri cōcilij nomine dicti impatores ꝓtectorē/ et vices gerentē p organuꝫ
discreti viri fratris petri ordinis canonicoꝝ regulariū sancti Augusti
ni gratiose requisitis vt si adhesionē hmōi haberent illā sacro concilio
offerrēt/ ⁊ ob hoc totꝰ mūdus letaret̄. Alioquin sacrū cōciliū ī suis agē
dis nullo modo pturbarent et ad vlteriorē dictorū decretorū ꝓnuncia
tionē et publicationē ꝓcedere pmitterent Et tñ neqꝫ ad requisitionem
p̄fati dñi legati/ neqꝫ ad requisitionē ipius dñi ducis/ p̄fati ambasia/
tores pape aliquē adhesionē offerrent siue aliquā credētiam exponere
vellent placuit dictis dñis ambasiatoribus ipsius dñi nostri pape di,
cti decreti ꝓrogatio Quibusquidē sic pactis/ et dictis ambasiatoribꝰ
a loco sessionis recedētibꝰ et se absentātibꝰ/ p̄fatus reverēdus pater do
minꝰ ep̄us lectoren̄. de mandato sacri concilij publice alta et intelligi/
bili voce loco ad hoc deputato hmōi decreto de verbo ad verbū legit ⁊
pronunciavit sub his verbis.

SAcrosancta generalis Synodus Basilien̄ in spūsancto
legitime cōgregata vniversalē ecclesiā repꝫsentans/ ad ppe,
tuam rei memoriā. Dudum siquidē hec sancta Synodus
volens periculis ⁊ gravissimis scandalis que ex p̄tensa hu
ius sacri cōcilij dissolutione p dñm Eugeniū papā quartuꝫ
facta vniversali ecclesie notorie imminebāt salubriter ꝓvidere/ post/
qꝫ reiterate exhortationes ac requisitiones Synodi p̄fati et multorū
principū ac dñorū specialiter charissimi ecclesie filij Sigismūdi roma
ne impatoris illustris et eiusdem ecclesie filij advocati vt dictā dissolu
tionē revocaret/ ⁊ purā ac simplicē adhesioneꝫ p̄fate Synodo faceret
minime ꝓfuerunt Tandē iusticie zelo cōpulsa et ne morbus hmōi in
exitiū et scandalū intollerabile militantis ecclesie pduraret die decima
tertia mensis Julij ꝓxime p̄teriti in solemni sessione decretū monito,
riū sub certis penis et alijs in eo cōtentis adversum dictum dominuꝫ
Eugeniū papā decrevit cuiꝰ tenor de verbo adverbū subijcit̄ et est ta/
lis Sacrosancta catholica ecclesia in sacro constantien̄.concilio ⁊c. vt
supra est totaliter scriptum Cum aūt die termini adveniente solēniter

in maiori ecclesia Basilien. publicā tenētes sessionē sederemus serua/tis seruandis Ut si ipse domin⁹ Eugenius aut alius ꝑ parte eiusdem cōpareret:et sacrū cōciliū de paritione cōtētorum in decreto p̄dicto cer/tificare vellet facultatem haberet dilecti ecclesie filij Hugo barardi de vorzellis et Stephan⁹ de nouaria legū doctor huius sacri concilij pro motores p̄fati dn̄i Eugenij pape cōtumaciā nec per se nec per aliū de adhesione sua pura et simplici/ necnon de paritione oīm et singulorū cōtentorū in dicto decreto que facere tenebat accusauerunt/ et cū instā tia postulauerunt vt ad vlteriora aduersum eū ꝓut exigeret iusticia ꝓ/cederem⁹/ cum aūt circa ꝓcessum huiusmodi intēderem⁹ Dilecti eccle sie filij wilhelmus Bauarie dux hui⁹ sacri cōcilij protector/ et Johan/nes offenburg miles et ciuis Basilien. litteras credentiales in eorū ꝑsonis ꝑ parte dicti charissimi ecclesie filij Sigismūdi romane impa.toris huic sacre synodo directas alias in sacra generali congregatiōe exhibitas ⁊ in vim eorū explicata repetierūt. Quorū expositorū tenor in effectu talis extitit. Reuerendissimi in christo patres et domi/ni Mandat nobis illustrissim⁹ et inuictissimus romanoꝝ impator vt solitas recōmendationes et oblationes sacratissimo huic cetui exhibe amus sui parte/ necnō perseuerantiā animi sui circa adhesionem cōti/nuo eidem concilio faciendā nunciemus Quoqꝫ licet notissimum sit su am serenitatem varijs nūcijs et oratoribus/ ac litteris cōtinuo dictū dn̄m Eugeniū papā sup adhesione plenaria sacri ꝯcilij sollicitasse ⁊ ex citasse Etiā se ad ipm ꝑsonaliter transferēdo nō sine maximis pericu/lis incomodis et expensis. Tamē post habitam noticiā ꝑ litteras sibi p̄sentatas sacri cōcilij de decreto monitorio cū suspensionis pena con tra ipm eum sūmam fecisse diligentiā rome dum ibi fuit vt ad paren/dum iniunctis per sacrū conciliū inclinaret significaremus Et cū spe/raret in ea re se posse proficere. Cunqꝫ vt asserit imemores existere nō debetis De hijs que in sacro constantien. cōcilio fecit ꝑ vnione ecclesie ⁊ de periculis et incomodis que subiuit/ et que etiā passus extitit/ pa/titurqꝫ pro isto spem nō mediocrem eū in vestra beneficencia recipere debetis merito existimare Nam exploratissimi sunt cōmeatus ꝑ ipm facti ad cathaloniam et gallias angliamqꝫ ꝑ dicta sanctissima ecclesie vnione/ et nouissime ad italiam ꝓ istius sacratissime Synodi felici ꝓ gressu Unde hac fiducia fretus nobis iniunxit vt cū maxima instātia pro eiusdem parte easdem vestras reuerēdissimas dn̄ationes rogare/mus et dep̄caremur vt terminū alias sexaginta dierū dn̄o Eugenio pape p̄fixum in prima p̄cedenti sessione per triginta dies in eisdem mo/dis/ ⁊ qualitatibus prout est prorogare ob suā cōtēplationē et singula rem cōplacentiā dignaremini Atqꝫ sacrum cōcilium certificaremus ꝙ de cetero nullā aliā circa processum ipsius pape peteret dilationē/ sed li bere permitteret per sacrū cōciliū procedi prout dictauerit et ordinaue rit faciendum Et cunctis per sacrū concilium ordinatis et ordinādis

acquiescet et obtemperabit/et quātū poterit inuiolabiliter faciet obser
uari Et vt in maiori robore hec sancta Synodus ꝑseueret dicam⁹ su/
am existere intentionem infra istos triginta dies quos petim⁹ vbi hu
iusmodi prorogatio cōcedatur dictam suam serenitatem huc profectu
ram Statimqȝ habita noticia prorogationis eiusdem omnes alma/
nie principes cōuocaturam ad hūc locū/ et cū eis efficaciter insistere:
vt eidem concilio debeant adherere Et insuper ne huiusmodi dilatio
sacro concilio vel eius suppositis vel ipsorū familiaribus possit esse dā
nosa contentatꝛ idem imperator/ ꝙ durante huiusmodi triginta dierꝫ
prorogatione/ si quid papa attemptauerit contra aliquē dictorum ex
nunc illud et alia que antea attemptauerit per sacrū concilium irriten/
tur et anullentꝛ Cum autē inter nostra pectora reuolueremus eiusdem
Sigismundi romane imperatoris grandia obsequia vniuersali eccle
sie impensa/ et que in futurum impendi nō dubitamus Quāquā hu
iusmodi dilatio nōnullis ex multis causis vniuersali ecclesie onerosa
videatꝛ/ tamen dictorū obsequiorum intuitu/ ac etiam a certo tenentes
que per dictos wilhelmum ducem illustrem/ et Johānem offenburg
militem pro dicti imperatoris parte exposita et oblata fuere sincere ser
uabuntꝛ petitioni huiusmodi annuendū decreuimus spiritussancti er/
go nomine inuocato cuius nutu dirigitur in agendis Hec sacra Sy/
nodus/et per cuius gratiam sperat omnia feliciter producere ad opta
tum dictum terminum sexaginta dierum/ alias dicto domino Euge/
nio pape quarto in prima sessione vt premittitꝛ solenni p̄cedenti assi/
gnatum ad certificandū sacrū concilium de sua pura et simplici et libe
ra adhesione/ Et dicte pretense dissolutionis cōcilij reuocatiōe/et alijs
que in dicto decreto continentur cum omnibus qualitatibus penis
ac modis quibusuis alijs dependentibus ab eisdem in eo insertis ad
triginta dies proxime futuros/ Hec sancta Synodus prorogat/ et
hunc terminum prorogatum eandem vim executionis/ et modum
quē habebat terminus sexaginta dierum recipere decernit ordinat ⁊ de
clarat/ ac ex nunc statuens/et decernens ꝙ si infra hoc spaciū triginta
dierū plenarie Idem dominus Eugenius nō impleuerit omnia ⁊ sin
gula in p̄fato decreto monitorio cōtenta vt premittitꝛ absqȝ alia decla/
ratione facienda super dicta non paritione/et alia quacunqȝ solenni/
nitate requisita ad vlteriora procedet vt in dicto monitorio decreto cō
tinetur Et proinde omnibus suꝑ prefata suspensione quā durare vult
quousqȝ aliter per concilium fuerit ordinatū/ Et alijs in huiusmodi
processibus cōtentis litteras oportunas sub bulla sacri cōcilij postulā/
tibus per dilectos ecclesie filios Julianū sancti angeli sancte romane
ecclesie dyaconū cardinalē apostolice sedis legatū/ ⁊ hui⁹ sacri concilij
necnon ⁊ alios sacrarum deputationū presidentes vel duos ex eis eē
tradendos decernentes ꝙ decetero nulla alia dilatio ad cuiuscunqȝ in
stanciam cōcedatur. Datum in sessione publica eiusdē sancti synodi

Sessio decimatertia

in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata tertio Idus Septem
bris. Anno a natiuitate dñi Millesimoq̄drigētesimotricesimotertio.

¶ Aliud decretum pro tuitione suppositorum

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritusācto
legitime cōgregata vniuersalē ecclesiā repñsentans / ad ꝑpe
tuam rei memoriā Ut sacri cōcilij et suppositorū eiusdem
indemnitati cōgrue ꝓuideat̃ Statuit et decernit hec sācta
synodus ꝙ quecūqz per dñm Eugeniū papā quartū vł ali/
um sua auctoritate in p̄iudiciū lesionē derogationē seu iniuriā sacri cō
cilij vel incorporatorū seu incorpandorū eidem ꝑ se vel ꝓcuratorē ⁊ fa
miliariū ipsorū seu in eorū seruitijs vbicūqz existentiū facta seu disposi
ta fuerint a die inchoationis cōcilij ꝓbati fientqz et disponent̃ forsitā
in futurū titulū vel possessionē quocūqz tangentia siue in cardinalat⁹
patriarchatus dignitatib⁹ aut in p̄laturis / etiā cathedraliū ⁊ metro/
politanarū ecclesiarū / et etiā monasteriorū / vel alijs ecclesiasticis be/
neficijs p̄stimonijs cōmendis vnionib⁹ pensionib⁹ officijs ⁊ rebus ec
clesiasticis vel tꝑalibus ⁊ circa ipsa aut alias quocūqz et qualitercūqz
etiā si motu ꝓprio directe vel indirecte ꝑ se vel aliū sint ipso iure irrita
et inania et ꝓ infectis penitus habeant̃ Et ex nunc hec sancta synodus
partes lesas in pristinū statū integre reponit / et mādat ꝑ quēlibet iu/
dicem cōpetentē audita querela partis lese ⁊ ꝓbata incorꝑatione ⁊ no
uitate ꝑdictis ipso facta omni exceptione remota strepitu ⁊ figura iu/
dicij cessantibus oia reponi in eū statū in quo fuerant ante dictā factā
nouitatē Qꝫ si dictus iudex in tali repositione dolose vel alias se ꝑpe/
ram habuerit / ipso facto sentētiā excōicationis incurrat a qua nisi per
sacrū cōciliū eo durāte nō valeat absolutionis bñficiū nisi in mortis ar
ticulo obtinere. Et vt pene formidine arceant̃ / qui ambitiose seu teme/
re aliorū p̄laturas dignitates ⁊ ecclesiastica beneficia et vniones com/
mendas p̄stimonia vel pensiones seu officia necnō bona et iura qua/
liacūqz fuerint occupare ꝓcurauerūt et attemptauerūt seu in futurū ꝓ
curabunt ⁊ attemptabūt Statuit et decernit dicta sancta synodus ꝙ
quicunqz clericus siue laicus quacūqz dignitate ecclesiastica vel mun/
dana / etiā si cardinalatus p̄fulgeat siue sit collegiū aut vniuersitas vł
monasteriū ab eodē dño Eugenio seu alia sua auctoritate impetraue/
rit vel obtinuerit seu īpetrabit ⁊ obtinebit / etiā si motu ꝓprio aliquid
quod in p̄iudiciū lesionē derogationē seu iniuriā alicui⁹ ex p̄dictis in/
corꝑatis vel incorꝑandis aut suorū familiariū / ⁊ in eorū seruitijs vbi
cunqz existentiū vel adherentiū huic sacro cōcilio ꝑ se vel ꝓcuratorem
valeat redūdare si virtute hmōi cōcessionis ad aliquā occupationem
deuētū sit nisi infra decem dies elapsis sexaginta diebus a die publi/
cationis decreti huiusmodi vel postqꝫ ipsius verā et indubitatā noticiā
habuerit / et per partē fuerit requisitus a tali occupatione et turbatiōe
realiter et pure destiterit / et siue occupatio secuta fuerit siue non p̄fa/

te cōcessioni et omnib⁹ secutis ex ea corā notarijs et testibus renuncia uerit et rem dimiserit cū effectu: et parti lese de perceptis post cōcessio nem huiusmodi satisfecerit omni iure qđ in dictis prelaturis dignitati bus beneficijs ecclesiasticis officijs pensionib vnionib pstimonijs ꝛ cōmendis bonis tēporalibus et iuribus seu eorum altero habere ptenderit sit priuatus / ac etiā alijs officijs ꝛ beneficijs quibuscūqꝫ que tem pore huiusmodi impetrationis obtinebat / ꝛ eoipso sententiā excōmu nicationis incurrat / a qua nisi ꝑ dictū sacrū cōciliū eo durante vel ei⁹ auctoritate nisi in mortis articulo absolui nequeat quoquomodo / Et nihilomin⁹ ad obtinenda predicta et quecūqꝫ alia beneficia seu officia ꝑpetuo sit inhabilis Talium etiam cōcessionū executores p̄dictis pe nis volumus subiacere vt aūt fraudib⁹ que excogitari possent obuieꝶ quia cū datar anticipationibus in p̄iudiciū alioꝝ littere papales / vel aliorū ipsius pape auctoritate subdata ante dissolutionē hui⁹ sacri cō cilij in p̄iudiciū alicui⁹ p̄dictorum tendentes produci possent nisi ante dictam cōcilij dissolutionem fuerint publicate eis nulla fides debet ad hiberi et pro nullis penitus habeanꝶ Datum in sessione publica eius dem sancte Synodi in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata tertio idus septēbris Anno a natiuitate domini Millesimoquadringē tesimotricesimotertio. Quibus sic lectis et pronunciatis petitoqꝫ ꝑ eundem dominū episcopū an huiusmodi decreta p̄fatis dominis pa tribus de cōcilio placerent generaliter responsum extitit per verbū pla cet / nemine se ad hoc opponente vel acclamante. Tunc p̄fati magister Stephanus et alij promotores sacri cōcilij de premissis oībus et sin gulis modo quo supratacta et facta sunt a reuerendis patribus dñis sancte sedis apostolice prothonotarijs et nobis notarijs / et alijs in sessione presentibus ad perpetuam rei memoriam petierunt instrumē tum assistentes in testimonium premissorum inuocando. Postremo vero prefatus dominus dux protector nomine dicti domini impera toris atqꝫ suo de p̄fata termini prorogatione modo quo per decretū fa ctum est dominis de sacro concilio regratiatus est / et similiter magi stercziuium et nonnulli alij nomine concilij / et ciuitatis Basilieñ. asse rens et affirmans idem dominus dux ꝙ de omnibus que in ipsis de cretis modo lectis cōtinerētur contentissimus erat Et ꝙ ex huiusmo di dilatione nouiter data fecerat sacrum concilium maximā cōplacen tiam domino nostro imparatore. De quibus etiam prefati magister Stephanus et alij promotores similiter petierunt a nobis notarijs publica instrumenta Subsequēter vero his peractis instante supradi cto magistro Stephano de nouaria promotore / allerāder prefati do mini cardinalis legati ꝛ presidentis / ac sacri concilij cursor huiusmo di decreta tam pro rogatione termini qꝫ etiam pro tuitione supposito rum eiusdem sacri concilij / sub Bulla dicti sacri concilij cōfecta in val uis maioris ecclesie Basilieñ. cunctis intuentibus more solito affixit

Et per spacium vnius hore vel circa affixam dimisit De quibus ipse magister Stephanus nomine promotorio a nobis notarijs petijt instrumentum.

¶Decreta quartadecime sessionis celebrata in ecclesia maiori Basiliensi assistente domino Imperatori in habitu imperiali die sabbati septima Nouembris.

Sacrosancta generalis synodus Basilien. in spiritusancto legitime cógregata vniuersalē ecclesiā representans Terminū sexaginta dierū datū sanctissimo dño Eugenio pape quarto iuxta formā monitorij citatiōis ℸ suspensionis in sessione duodecima ꝓmulgati/ac deinde ad triginta dies et postea pluribus vicib⁹ vsq₃ in p̄sentē diem ꝓrogatū Hec sancta Synodus volēs erga ipm dñm Eugeniū omni māsuetudine et benignitate vti tenore p̄sentiū ad nonagīta dies ab hac die immediate sequente cū omnibus clausulis qualitatibus et conditionibus in decretis tam monitorij sexaginta dierum q₃ ꝓrogationis ad triginta dies insertis ꝓrogat/ℸ ꝓrogatum esse statuit Ita tamē q̄ si infra p̄dictos nonaginta dies omnia ℸ singula contēta in quadā cedula cui⁹ tenor inferi⁹ describit̄ realiter et cum effectu p̄fatus dominus Eugenius nō adimpleuerit pene in dictis decretis monitorij/ℸ ꝓrogationis cōtente eoipso inflicte sint et esse intelligant̄.

¶Tenor cedule de qua supra fit mentio.

Eugenius episcopus seruus seruorū dei/Ad ppetuā rei memoriā/vt mētis nostre itegritas ac deuotio quā ad vniuersalē ecclesiam/et sacrū generale cōciliū Basilien. gerim⁹ omnib⁹ cōstet euidenter Ideo tres nostras litteras quarū tenor de verbo adverbū inferius describitur/et alias quascūq₃/ac quicquid per nos aut nostro noīe in p̄iudiciū aut derogationē p̄dicti sacri Basilien. concilij seu cōtra ei⁹ auctoritatē factū et attēptatū seu assertū est cassam⁹ reuocam⁹ irritam⁹ et annullam⁹ cassas nullas et irritas fuisse et esse declaramus. vel sic. Pridem tres nostras litteras in palatio ap̄lico promulgari fecimus quarum tenor de verbo ad verbum sequit̄ et est talis. Uerum cum ex p̄dictis litteris nōnulla scandala orta sint et oriri possint Ideo ipas et alias quascunq₃ ac quicq̄d ꝑ nos aut nostro noīe in p̄iudiciū aut derogationē p̄fati sacri Basilien. cōcilij seu cōtra eius auctoritatē factū ℸ attemptatū seu assertū est cassam⁹ reuocamus irritam⁹ et annullam⁹ cassas nullas et irritas fuisse et eē declaram⁹. vel sic in fine littere adhesionis. Quapropter tres nostras litteras pridem in pallatio apostolico promulgatas quarum tenor de verbo ad verbum inferius describitur/et alias quascunq₃/et quicquid per nos aut nostro nomine in p̄iudicium aut derogationem p̄dicti sacri concilij Basilien. seu contra

eius auctoritatem factum et attemptatū seu assertū est cassamus revocamus irritamus et annullamus cassas nullas et irritas fuisse ꝛ esse declaramus. Poterit p̄fatus dn̄s Eugenius eligere vnā de p̄dictis formis que sibi magis placuerit.

¶ Forma adhesionis.

Eugenius Ep̄us servus servorū dei/ad ꝑpetuam rei memoriā Dudū sacrū generale conciliū Basilien̄. per generaliū cōstan̄. ꝛ Senen̄. conciliorū statuta approbationeq̄ꝫ felicis recordationis Martini pape quinti/ ac nostrā ꝓ heresum extirpatione pace populi christiani/ac generali reformatione ecclesie in capite et in mēbris/ et ꝑtinentib⁹ ad ea legitime inchoatū ex certis causis in aliȷ̄s nostris litteris exp̄ssis de fratrū nostrorū sancte romane eccl'ie cardinaliū cōsilio dissolvimus Verū cū ex dicta dissolutione orte sint graves dissensiōes et graviores oriri possent nihilq̄ꝫ magis optemus q̄ꝫ ꝙ p̄dicta sancta opera debitū sortiant̄ effectum decernim⁹ et declaramus p̄fatū generale conciliū Basilien̄. a tēpore p̄dicte inchoationis sue legitime cōtinuatū fuisse ꝛ esse ꝓsecutioneq̄ꝫ semꝑ habuisse cōtinuari/ ac ꝓsecutionē habere debere ad p̄dicta et pertinentia ad ea ꝑinde/ ac si nulla dissolutio facta fuisset Quinimmo prefatam dissolutionē irritam et inanem declarātes Ipsum sacrū Basilien̄. cōciliū pure simpliciter et cū effectu ac omni devotione ꝛ favore prosequimur et prosequi intendim⁹. Item p̄fatus domin⁹ Eugenius revocabit quoscūq̄ꝫ processus quarūcunq̄ꝫ censurarum privationū et suspensionum factos contra supposita huius sacri cōciliȷ̄ Basilien̄. et adherētes eidē/ necnō oīa gesta ꝛ facta ī p̄iudiciū lesionē ꝛ derogationē eorūdē eis nō legitime citatis/ nec legitime defensis/ de quibuscūq̄ꝫ dignitatibꝫ bn̄ficiȷ̄s cōmendis et officiȷ̄s Etiā si cardinalatus patriarchatus archiep̄atus ep̄atus abbatie ꝛc. existāt iuribꝫ et bonis quibuscūq̄ꝫ Et specialiter ꝯtra reverēdissimos dn̄os cardinales ꝺ Cypro sācti Sixti et firmanū/ ac oīa ī pristinū statū ꝑ suas litteras reducet/ ac si nō emanassent cū clausulis oportunis Mādando sub penis formidabilibꝫ oībus q̄ se de dictis dignitatibꝫ bn̄ficiȷ̄s comendis officiȷ̄s iuribꝫ ꝛ bonis intromisissent vel rōne dictarū privationū seu suarꝫ ordinationū quarūcūq̄ꝫ se vellēt intromittere/ vt ab ip̄a intromissiōe/ et omni molestia penit⁹ desistāt Utrū aūt fuerit legittima citatio ꝛ defensio stabit iudicio ip̄ius sacri ꝯciliȷ̄ Atq̄ꝫ deīceps a novitatib⁹ ꝛ gravaminib⁹ seu p̄iudiciȷ̄s inferēdis ipsi sacro cōcilio vl' suppositis ei⁹ et adherētib⁹ eidē realiter et cū effectu desistet vt sit vera charitas inter sacrum cōcilium et suam sanctitatem ad dei honorem et vtilitatem universalis ecclesie sine aliquo rancore aut suspitione consistere valeat. Et vt ipse domin⁹ Eugenius possit cognoscere puram ac rectam sacri conciliȷ̄ intentionem/ ac verā charitatem quā erga ipsum habet et habere in futurum intendit oblationem alias factam in responsione

data primis ambasiatoribus ipsius dñi Eugenij que incipit Cogitã ti rc. Iterum hec sancta synodus etiã alia addẽdo repetit in hũc modũ. Ecce si quid culpe cõmissum est attẽptando dissolutionẽ aut in cõfectione r publicatione triũ bullarũ in reuocatione per ipm dñm Eugeniũ fienda cõtentarũ sacrũ cõciliũ penitus abolet dũmodo ipse dñs Eugenius oia r singula supius ꝯtenta realiter et cũ effectu adimpleuerit/ et infra terminũ in pñti decreto nostre ꝓrogatione statutum huic sacro concilio per suas autẽticas litteras significauerit. Et si fecerit nemo nostrũ erit qui pedes eius vt beati Petri nõ osculet/ qui vt vicariũ xpi nõ honore/ erit cõcilij caput oẽs ad eum respiciẽt oẽs ei cõplacere obsequi r q̃ztum cũ deo poterũt deseruire curabũt. Offerimus etiã quicquid dici aut cogitari potest/ nos fidelissime facturos quantũ cuz deo fieri poterit ꝓ omi honore r statu tam sue sanctitatis q̃z omniũ suoꝝ. Datũ in sessiõe publica eiusdẽ sancte synodi in eccl'ia maiori Basilieñ solenniter celebrata. vij. Idus nouembris. Anno a natiuitate domini. Millesimoquadringentesimotricesimotertio.

Sessio quinta decĩa de cõcilijs prouincialibus r synodalibus

Sacrosctã generalis synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime congregata vniuersalẽ ecclesiã repñtans. Ad futurã rei memoriã. Pridẽ hec sancta Synodus quoddã saluberrimũ ꝓmulgauit decretũ ꝓ stabilitate r robore generaliũ cõcilioꝝ quoꝝ freques celebratio pcipua est agri dominici cultura. Uerũ cum ad eandẽ culturã nõ dubium sit ptinere. Episcopales synodos r cõcilia ꝓuincialia ꝓut veteres canones decreuerũt frequẽtari. Ideo eadẽ sancta synodus antiquos r laudabiles mores nostris cupiens tẽporibus obseruari. Statuit atq̃z pcipit synodũ Episcopalẽ in qualibet dyocesi post octauas dñice resurrectionis vel alia die secundũ cõsuetudinẽ dyocesum ad minus semel in anno vbi nõ est cõsuetudo bis ãnuatim celebrari per dyocesanũ ꝓpria in psona nisi Canonico impedimẽto fuerit ꝑpeditus/ et tunc ꝑ vicariũ idoneũ. Que synodus saltem triduo vel biduo duret/ vel ꝓut necessariũ episcopo visum fuerit. Prima autẽ die cõuenientibus dyocesano r oibus alijs qui in huiusmodi synodis interesse tenent̃ ĩra missarũ solẽnia vel post dyocesanus vel alius eius noĩe verbũ dei ꝓponat exhortãdo oẽs ad bonos mores sectandũ abstinendũ a vicijs r ad ea que ptinẽt ad ecclesiasticã disciplinã/ et officia singuloꝝ. Presertim vt hi quib9 aiarum cura cõmissa est diebus dñicis r alijs solennibus plebem subiectã doctrinis ac monitis salutarib9 instruant. Postea legantur statuta ꝓuincialia r synodalia/ et inter alia aliquis cõpendiosus tractatus docens quomõ sacramẽta ministrari debeant/ et alia vtilia ꝑ instructione sacerdotũ. Deinde ipse dyocesanus de vita et moribus

subditorum solerter inquirat labem symoniace prauitatis / contractus vsurarios / concubinatum / fornicationem et alia queuis crimina et excessus debita correctione cohibeat. Alienationes rerum ecclesiasticarum a iure prohibitas reuocet. Clericorum abusus / et aliorum subiectorum qui circa diuinum officium delationem debiti habitus defecerint in melius reformet et emendet. Et quoniam multa scandala sepe contingunt ex eo quod constitutio Bonifacij pape octaui / que incipit periculoso. edita super clausura monialium non seruatur. Studeat ipse dyocesanus vt omnino iuxte ipsius constitutionis tenorem executioni demandetur. Necnon vt quicunque religiosi dyocesano subiecti regulas et constitutiones suarum religionum presertim vt ab eis omnis proprietas abdicetur inuiolabiliter obseruent. Ne etiam in receptione ipsorum ad religionem quicquam per symoniam exigatur. Precipua autem in ipsa synodo episcopi cura sit inquirere ac debitis remedijs occurrere ne aliquod dogma hereticum erroneum aut scandalosum seu piarum aurium offensiuum sortilegia diuinationes incantationes supstitiones / et queuis dyabolica figmenta dyocesim suam inficiant. Instituantur preterea testes Synodales viri graues prouidi / et honesti legis dei zelum habentes iuxta dyocesis latitudinem in numero competenti / aut alij eorum potestatem habentes vbi alij ad hoc non sunt instituti qui si dyocesano minus idonei videantur eos ammonendo prout ei videbitur expedire instituat Hij autem in manibus ipsius dyocesani vel sui vicarij iurare teneantur vt tradit canon. Episcopus in synodo qui per anni circulum lustrantes ipsam dyocesim que corrigenda vel reformanda viderint his ad quos talia corrigere vel reformare pertinet referant. Que nisi correcta vel reformata iam fuerint ad Synodum subsequentem proferant in qua debitis remedijs occurratur. Sed et preter illa que a testibus synodalibus vel alijs eorum officium exercentibus dyocesanus audierit. Inquirat et ipse diligenter de cunctis subditorum suorum excessibus et in delinquentes taliter insurgat correctionis debite disciplina vt alijs malignari volentibus transeat in exemplum. Celebretur quoque in singulis prouincijs saltem infra biennium a fine concilij generalis / et deinde ad minus semel de triennio in triennium prouinciale concilium in loco tuto. In quo tam archiepiscopi quam suffraganei omnes et alij qui in huiusmodi concilijs prouincialibus interesse tenentur debite vocati intersint. Et si episcopus canonico fuerit impedimento detentus procuratorem suum destinet / non solum ad excusandum et probandum absentie causas. Sed etiam ipsius nomine in concilio interessendum suscipiendumque quicquid concilium duxerit statuendum. Alioquin ipse episcopus a perceptione medietatis fructuum vnius anni sue ecclesie qui per personam in ipso concilio deputandam in ipsius ecclesie sue fabricam effectualiter conuertantur eo ipso sit suspensus. Alij vero venire negligentes concilij arbitrio puniantur. Alijs iuris penis in suo robore duraturis. Concilio autem generali durante / et per sex menses ante huiusmodi concilia prouincialia non celebrentur. Porro in huiusmodi in-

choatione concilij ipse Metropolitanus vel alius eius nomine infra missarum solennia vel post exhortatoriũ sermonẽ faciat ea que ad statum ecclesiasticũ/ et precipue ad pontificale officium pertinent seriose memorãdo cõminandoq₃ singulis ꝙ iuxta ꝓphete sententiam. Si eorũ culpa cuiusuis anima perierit illi⁹ sanguis de manibus eoꝝ a dño exigetur. Precipue autẽ tunc fiat monitio exacta vt dignis ⁊ bene meritis quorũ vita sufficiẽti testimonio nota sit/ ordines ⁊ beneficia sine vlla symoniaca labe conferanẗ. Et super omnia vt in animarũ cura cõmittenda summa diligẽtia et matura inquisitio adhibeatur. Et vt bona ecclesiastica nullatenus adv̾sus illicitos/ quinimo ad honorem dei ecclesiarũ cõseruationẽ habendo secundũ sacros canones/ precipuam curam pauperũ/ et indigentiũ laudabiliter conuertanẗ Scientes ꝙ de his omnibus apud tribunal eterni iudicis vsq₃ ad minimũ quadrantem rationẽ reddituri sunt. In quibus quidẽ concilijs de corrigendis excessibus moribusq₃ subditoꝝ reformandis Et precipue qualiter episcopi in cõferendis beneficijs cõfirmãdis electiõibus/ ministrãdis ordinibus/ deputandis cõfessoribus p̄dicando ad populũ/ et puniendo excessus subditoꝝ/ obſuatiõesq₃ epaliũ synodoꝝ/ ceterisq₃ ad officiũ epale ac iurisdictionẽ ⁊ administrationẽ eorũ in spiritualib⁊ ⁊ temporalib⁹ quõlibet spectantibus se gesserint. Et p̄sertim an a symoniaca labe manus innoxias seruent diligens inquisitio secundũ iuris cõmunis dispositionẽ fiat/ vt oẽs qui in p̄missis deliquisse comperti fuerint per conciliũ ipsum corriganẗ ⁊ puniãnẗ. Similimodo de ipso metropolitano circa oĩa supradicta diligẽter inquiraẗ. Cuius excessus et defectus ipm conciliũ eidem specialiter exprimat. Ipsum ammonẽdo et obsecrando/ vt aliꝝ aliõꝝ pater voceẗ/ et esse debeat a talibus omnino desistat. Et nihilominus inquisitionẽ de ipso habitam inscriptis redactam ad romanã pontificẽ vel alium eius superiorẽ si quẽ habet sine mora transmittat vt ab eo punitionẽ ⁊ reformationẽ suscipiat cõdecẽtem. Inter cetera si que discordie cõtentiones ⁊ inimicitie inter quoscũq₃ viguerint que quietẽ ⁊ tranquillitatẽ ꝓuincie possent ꝑturbare/ Curet omni studio sacrũ conciliũ illa sedare ⁊ more piorum patrũ ad pacem concordiãq₃ filioꝝ vigilanter intendat. Et si inter regna ꝓuincias seu p̄ncipatus huiusmodi discordias suscitari contingat. Mox sancti dei antistites concilia ꝓuinciarũ suarũ simul cõgregari ꝓcurent. Et sibi inuicẽ conciliũ ⁊ auxiliũ impendẽtes cuncta discordiarũ fomẽta amputare studeant/ neq₃ hoc alicuius amore vel odio p̄termittãt/ sed ad deum solum ⁊ salutẽ populi mentis oculos erigentes ad sanctũ pacis opus omni tepeditate semota inuigilẽt. Cogitenẗ insuper in ꝓuinciali synodo ꝙ immediate cõciliũ generale subsequẽs antecedit omĩa que in eodem generali cõcilio visa fuerint/ ꝓsequenda ad dei gloriã/ ac prouincie comodũ salutemq₃ populi christiani. Ibidemq₃ eligãtur in numero competenti qui ad proximũ generale conciliũ vice totius ꝓuin/

cie debeant pficisci/quibus per subsidium vel alias puideatur prout de iure et cōcilio puinciali fuerit visum expedire. Ita tamē ꝙ illi qui vltra psonas vt predictū est deputatas ad ipsum conciliū generale accedere voluerint/aut eorū clerus nullatenus ppterea grauent. Releganturquoqꝫ in vnoquoqꝫ puinciali Concilio que secūdum canonicas sanctiones in eisdem legi precipiuntur vt ea ꝛ inuiolabiliter obseruentur ꝛ transgressoribus pene debite inferantur. Et si metropolitani seu dyocesani predictis terminis in celebrandis puincialibus ꝛ episcopalibus Synodis cessante legittimo impedimento negligentes fuerint medietatem omniū fructuū et obuentionū ratione suarum ecclesiarū ad eos pertinentiū fabrice ipsarum ecclesiaruꝫ applicandam eo ipso amittant. Qui si in eadem negligētia per tres proximos menses perseuerauerint ab officijs et beneficijs sint ipso facto suspēsi. Quibus trāsactis temporibus antescriptis penis antiquior in puincia ordine Episcopus ipsius metropolitani episcopi aut maior in dignitate post pontificalem in sacris constitutus nisi forte ad alios/de consuetudine vel priuilegio pertineat negligentiam in celebrandis predictis pronuncialibus ꝛ episcopalibꝰ synodis supplere teneat. Iubet insuper hec sancta synodus omnibus prelatis religionum et ordinū quorūcunqꝫ ad quos celebrare capitula pertinet/ꝙ illa statutis tēporibus sub predictis penis seruent ꝛ seruari faciant. In quibus secundū canonicas sanctiones ꝛ religionū cōstitutiones cum omi studio ꝛ diligentia ad veram singularū religionū ꝛ ordinū reformationē intendant. Ita vt deinceps in singulis monasterijs iuxta proprias regulas ꝛ constitutiones debite regularis vigeat obseruantia. Et precipue vt tria substancialia professionis vota omnino obseruent. Per premissa aūt hec sancta Synodus non intendit Iuribus quorūcunqꝫ quomodolibet derogare. Datū in sessione publica celebrata in ecclesia maiori Basilieñ. vi. Kl'as decembris. Anno a natiuitate domini. Millesimoquadringentesimotricesimotertio.

¶Sessio sextadecima.

Sacrosancta generalis Synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime ꝯgregata vniuersalē ecclesiā repsentans/ad ppetuā rei memoriā. Litteris sanctissimi dñi Eugenij pape quarti more curie romane bullatis/ac per nōnullos scē romane ecclesie cardinales subscriptis. Quarum tenor de verbo ad verbū inferius describit huic sacro cōcilio in generali cōgregatione p venerabiles Iohānē archiepm tarētinū ꝛ Cristofforū Cervieñ. epm oratores suos pñtatis ꝛ lectis examinatisqꝫ ꝛ diligēter inspect'. Eadē scā synodꝰ decernit ꝛ declarat pfatū dñm Eugeniū p pdictas lras plenarie satisfecisse monitiōi citatiōi ꝛ reqsitioni huiꝰ sacri

concilij preout in decreto in quartadecima sessione ꝓmulgato ⁊ in ce/
dula in eodem decreto inserta cõtinetur Ipsasqꝫ litteras approbat ad/
mittit et acceptat ratasqꝫ habet et gratas et sic ab omnibꝰ haberi vult
Mandans dictarũ litterarũ trãssũpta sub bulla sacri cõcilij dari debe
re omnibus habere volentibus quibꝫ trãssũptis eandẽ fidẽ dari decer/
nit q̃ ipsis lr̃is origĩalibꝰ darent Tenor vero dictarũ lr̃arũ seq̇tur ⁊ ẽ talis.
Eugenius Ep̃us seruus seruorũ dei/ad ꝑpetuã rei memoriam
Dudũ sacrũ generale cõciliũ Basilieñ.ꝑ generaliũ cõstañ.et Se
neñ.cõciliorũ statuta ordinationẽqꝫ felicis recordatiõis Martini pa
pe quinti ac nostrã ꝓ extirpatione heresum pace ppl'i xp̃iani ac gene/
rali reformatione ecclesie in capite et in mẽbris/et ꝑtinentibꝰ ad ea le/
gittime inchoatũ ex certis causis in alijs nostris litteris expressis de
fratrũ nostrorũ sancte romane ecclesie cardinaliũ cõsilio dissoluimus
Verũ cũ ex dicta dissolutione orte sint graues dissensiones et grauio/
res oriri possent/nihilqꝫ magis optemꝰ q̃ꝫ ꝙ p̃dicta sancta opera de/
bitũ sortiantur effectũ de cõsilio et assensu Venerabilis fratris iordani
ep̃i Sabiñ.et dilectorũ filiorũ nostrorum Anthonij sãcti Marcelli/ Frã
cisci sancti clemẽtis/angeloti tituli sancti Marci p̃sbyterorum / ac lucidi
sancte marie in cosmediñ.ardesim sanctorum Cosme et damiani dyaco
norũ sancte romane ecclesie cardinaliũ decernimꝰ et declaramꝰ p̃fatũ
generale cõciliũ Basilieñ.a tẽpore p̃dicte inchoationis sue legitime cõ
tinuatũ fuisse ⁊ esse/ꝓsecutionẽqꝫ semꝑ habuisse cõtinuari ac ꝓsecutio
nẽ habere debere ad p̃dicta et ꝑtinẽtia ad ea ꝓinde ac si nulla dissolu/
tio facta fuisset Quinimo p̃fatã dissolutionẽ irritã et inanẽ de cõsilio ⁊
assensu simili declarantes ipsum sacrũ generale cõciliũ Basilieñ.pure
simpliciter ⁊ cũ effectu ac omni deuotiõe ⁊ fauore ꝓsequimur ⁊ ꝓsequi
intẽdimꝰ p̃terea vt mẽtis nostre ĩtegritas ac deuotio quã ad vniuersa/
lẽ eccl'iam et sacrũ generale ꝯciliũ Basilieñ.gerimꝰ oibꝫ cõstet euiden/
ter duas nr̃as litteras pridẽ ĩ pallatio ap̃lico ꝓmulgatas/nã tertias q̃
rũ tenor de verbo ad verbũ inferiꝰ describitur q̃ dicuntur incipe Deꝰ nouit
cũ a nobis aũt de scitu nostro nũq̃ꝫ emanarũt licet sup̃fluũ videatur qḋ
nõ extat reuocare/tñ qꝛ petitũ est et ad cautelã si nullo vnq̃ꝫ tp̃e appa/
rerẽt/⁊ alias quascũqꝫ Et quicq̇d ꝑ nos aut nostro noĩe ĩ p̃iudiciũ aut
derogationẽ p̃dicti sacri cõcilij Basilieñ.seu ꝯtra eiꝰ auctoritatẽ factuꝫ
⁊ attẽptatũ seu assertũ est cassamꝰ reuocamꝰ irritamꝰ ⁊ ãnullamꝰ nul
las et irritas fuisse ⁊ esse declaramꝰ.Itẽ reuocamꝰ quoscũqꝫ ꝓcessus q̃
rũcũqꝫ cẽsurarũ priuationũ ⁊ suspẽsionũ factos ꝯtra supposita huiꝰ sa
cri cõcilij Basilieñ.et adhereñ.eidẽ necnõ oĩa gesta ⁊ facta in p̃iudiciũ
lesionẽ et derogationẽ eorũdẽ eis nõ legitime citatis nec legitime de/
fensis:de quibuscũqꝫ dignitatibus beneficijs comendis et officijs etiã
si cardinalatus patriarchatus archiepiscopatus episcopatus abbatie
⁊c.existãt iuribus et bonis quibuscunqꝫ Et sp̃aliter cõtra cardinales de
Cypro sãcti Sixti/⁊ firmanũ/ac oĩa ĩ pristinũ statũ ꝑ p̃ñtes reducimꝰ

perinde ac si nõ emanassent cũ clausulis oportunis. Mandantes sub penis formidabilibus omnibus qui se de dictis dignitatibus benefi/ cijs comendis ꝛ officijs Juribus ꝛ bonis se intromisissent. Uel ratio/ ne dictarũ priuationũ seu nostrarũ ordinationũ quarũcunqꝫ se vellet intromittere vt ab ipsa intromissione et omniũ molestia penitus desi/ stant. Utrũ autẽ fuerit legittima citatio ꝛ defensio stabit iudicio ipius sacri cõcilij. Nos autẽ deinceps a nouitatibus ꝛ grauaminibꝰ seu pre/ iudicijs inferendis ipsi sacro cõcilio vel suppositis eius ꝛ adherentibꝰ eidem realiter et cum effectu desistemus. Tenor vero predictarum lit terarum sequitur et est talis.

¶ Prima bulla reuocata

EUgenius episcopus seruus seruoꝝ dei ad futurã rei me moriã. Inscrutabilis diuine ꝓuidẽtie altitudo ad hoc nos maxime potestatis desup plenitudine tradita sup vniuersũ gregem dñicum presulẽ cõstituit vt ad remouendũ atqꝫ ex tirpandũ de agro dñi vepres ex qbus possent ecclesie sue sancte ꝛ chri stiane reipublice dissensiones ꝛ scãdala ꝓuenire cura assidua ac ꝓuigi/ li intendamus. Sane cũ dudum ex certis ꝛ rationabilibus causis cõ ciliũ quod nõnulli Basilee cõgregatũ esse dicebãt dissoluẽtes illud ad ciuitatẽ nostrã Bononien̄. duximus cõmutandũ. Postmodũ cessanti bus dictis causis p̄fatuꝫ conciliũ in ipsa ciuitate Basilien̄. decreuimꝰ per nostros legatos qui ibidẽ nostro noĩe p̄siderent cõtinuari debere ꝓ ut in diuersis desup cõfectis litteris nostris plenius continet. Cũ autẽ qui Basilee cõgregati erãt ꝓut sunt etiã post dissolutionẽ ꝛ decretum hmõi ac etiã ante aduentũ dictoꝝ legatoꝝ nõ ad cõmunẽ vtilitatẽ sed ad ꝓuatas passiones intenti nullaqꝫ auctoritate sedis aplice suffulti multa ꝛ grauia etiã p̄ter illa tria ꝓpter que fuerat ibi p̄ncipaliter a p̄n cipio conciliũ constitutũ tanqꝫ haberent generalis synodi/ nobis etiã cõtra dicẽtibus disponere patestatẽ ordinare statuere sancire declara/ re ꝛ mãdare p̄sumpserint in nostrũ sedis aplice/ ac venerabiliũ fratrũ nostroꝝ cardinaliũ ꝛ alioꝝ nobis adherentiũ graue p̄iudiciũ / p̄ter et cõtra sanctoꝝ patrũ decreta ꝛ canonicas sanctiones. Nos attẽdẽtes ꝙ ea que per eos sic ꝑperam statuta facta ꝛ ordinata existũt si sub dissi mulatione ꝛ silẽtio p̄terirent in magnũ atqꝫ euidẽs p̄iudiciũ eccl'ie/ et apl'ice sedis ꝛ graue scandalũ plurimoꝝ verisil'r redũdare possent. Cũ nõ ad reformationẽ sed deformationẽ/ nõ ad vnitatẽ sed scissurã eccl'ie nõ adhereses tollẽdas sed nutriẽdas/ nõ ad pacẽ fideliũ sed discordiã seminãdã spectare videant ac ꝓpterea volentes prout ex debito pasto/ ralis tenemur officij quãtũ altissimus ꝑmiserit futuris scandalis cele/ ri remedio ꝓuidere oĩa ꝛ singula gesta facta ordinata sancita decreta ꝛ declarata per p̄fatos Basilee cõgregatos ꝛ existẽtes videlꝫ citatio/ nes ꝓcessus ꝛ sentẽtias statuta ꝛ decreta que de nobis seu ꝯtra nos iu ra ꝛ libertatẽ nostrã ꝛ sedis aplice Uel venerabiles fratres scẽ romãe

eccl'ie cardinales seu ipsoꝝ aliquē aut p̄latos q̄scūq; siue curiales/ aut
romanā curiā seq̄ntes vsq; in p̄sentē diē facere statuere attemptare ⁊ or
dinare nimiū p̄sumpserūt ⁊ q̄ vsq; ad accessuz ipsoꝝ legatorū ad supra
scriptā ciuitatē Basilieñ. et in ipso cōcilio p̄sidētiā quolibet p eos in fu/
turū fient agent ordinabunt sancient statuent attemptabunt ⁊ man/
dabunt. Exceptis his in quibus eis per nostras litteras facultatē con
cessimus irrita esse ⁊ inania nullūq; effectū debuisse aut debere sortiri
auctoritate apostolica de cōcilio ⁊ assensu p̄fatoꝝ fratrū nostroꝝ san/
cte romane ecclesie cardinaliū tenore p̄sentium declaramus decerni/
mus ac p infectis haberi volumus ⁊ mandamus Ipsaq; ⁊ maxime le
gationes in terris eccl'ie creationes ⁊ ordinationes officialiū benefici/
orum collationes ac om̄ia ⁊ singula inde secuta/ vel que in posterū se/
qui possent. Exnunc p̄fata auctoritate cum de facto pcesserint de apo
stolice potestatis plenitudine cassamus irritamus et annullamus ac
nullius esse decernimus roboris vel momenti. Districtius inhibētes
omnibꝫ xp̄ifidelibus ne decretis ordinationibus mādatis factis et ge
stis huiusmodi modo aliquo pareant vel intendant aut pro talibꝫ re/
putent. Declarantes oēs et singulos cuiuscūq; status gradus ⁊ p̄emi/
nentie existant. Etiā si imperiali regali cardinalatus siue quacūq; alia
ecclesiastica siue seculari p̄fulgeant dignitate nullo vinculo Juramēti
pmissionis facti aut cōuentionis p̄dictis facte quomodolibet se tene/
ri. Nulli ergo om̄ino hominū liceat hanc paginam nostre declaratio/
ne cōstitutionis voluntatis mandati cassationis irritationis annul/
lationis ⁊ inhibitionis infringere vel ei ausu temerario cōtrarie. Si
quis autē hoc attemptare p̄sumpserit indignationē omnipotētis dei ⁊
beatoꝝ Petri et Pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurū. Datū ro/
me apud sanctū Petrum. Anno incarnationis dominice Millesimo
quadringētesimo tricesimo tertio quarto kalēdas Augusti pontifica/
tus nostri anno tertio.

¶ Secunda bulla reuocata.

Ugenius ep̄us seruus seruoꝝ dei. Ad futurā rei memori
am. In archano nr̄e mētis sepissime cogitātes q̄nisi sup in
ualescēti hominū malitie qui ecclesiā dei varijs q̄sitis colo
ribus pturbare conati sunt auctoritas romanoꝝ pontificū
restitisset diuersa in eccl'ia dei scādala emersissent nō solum
debitū sed etiā necessariū reputam⁹ / vt nos quoq; ea q̄ in eccl'ia scāda/
lū nostrūq; ⁊ sedis ap'lice cōtemptū ⁊ dedecus fieri cōspicim⁹ debitis
remedijs cōprimamus Sane cū ad nr̄am noticiā nup puenisset qōdā
p̄tensuz decretū Datū tertio idus iulij anno dn̄i. M.cccc.xxxiij. Ema
nasse in quo inter cetera ɔtineri nos infra sexaginta dieꝝ spaciū dictis
ɔgregatis pure ⁊ simpl'r adherere debere venerabilibꝫ aūt fratribꝫ nr̄is
scē romane eccl'ie cardinalibꝫ / necnō q̄buscūq; in romana curia existē
tibꝫ mādari dicebat/ vt post ip̄m terminū lapsum infra viginti dies p

xime seqntes sub pena puatiõis omniũ beneficioꝝ suoꝝ. Comẽdarũ pẽsionũ officioꝝ ꝛ gratiaꝝ quarũcũqꝫ quã incurrãt ipso facto romanã curiã relinquerẽt oẽs in sup causas in ipsa curia pẽdẽtes ad se eo casu a duocabãt put hec ꝛ nõnulla alia in ipo ptenso decreto dicunt pleni9 ptineri nos ex incũbẽti nobis cura officij pastoralis astricti ad tuendã nostrã sedisqꝫ aplice auctoritatẽ cardinaliũ quoqꝫ patriarcharũ archiepoꝝ Epoꝝ platoꝝ officialiũ / ꝛ alioꝝ curialiũ pdictoꝝ asserẽtiũ ipi9 decreti ex defectu potestatis condentiũ / ac in hac parte supplicantiũ vt sup pmissis puidere vellemus graui qrela cõmoti auctoritate dñi nri iesu xpi: q nos suũ in terris pstituit vicariũ ac de ptãtis nre plenitudie pnũciam9 decernim9 / ac etiã declaram9 pmissũ assertũ decretũ / ac oĩa ꝛ singula in eo ptẽta nullũ ꝛ inane penit9 extitisse ꝛ existere nulliusqꝫ auctoritatis valoris vel momẽti ipm qꝫ ꝛ quecũqꝫ in eo cõphẽsa eadẽ auctoritate reuocam9 cassam9 irritam9 / ꝛ pinfectis haberi volumus et mãdam9 decernẽtes insup ꝛ etiã statuẽtes pcessus oim bñficioꝝ officioꝝ dignitatũ pẽsionũ comẽdarũ seu tituloꝝ quorũcũqꝫ collatiões / ꝛ dispositiões qscũqꝫ in vim eiusdẽ decreti quõcũqꝫ ꝛ qlitercũqꝫ factas ꝛ fiẽdas / ꝛ oĩa inde secuta notorie nulli9 extitisse / nec existere firmitat9. Mãdam9 insup oib9 ꝛ singulis xpifidelib9 eccliasticis ꝛ secularib9 cuiuscũqꝫ dignitatis status seu pditiõis existãt. Etiã si impali regali reginali Cardinalat9 pãrchali vel q̃uis alia pfulgeãt dignitate sb anathemat9 pena ꝛ puatõis quã ptra faciẽtes incurrere volum9 ipo facto dignitatũ officioꝝ ꝛ bñficioꝝ suoꝝ quorũcũqꝫ ac ihabilitatiõis ad illa seu alia in posterũ obtinẽda / ne cardinales pñarchas archiepos epos platos officiarios clericos / ꝛ alios romanã curiã seqntes in eoꝝ psonis seu reb9 eccliasticis bñficialib9 spũalib9 vel pphanis occasiõe pfati decreti turbẽt quõlibet vel molestẽt / nec ea faciẽtib9 pstẽt auxiliũ psiliũ vl fauorẽ / pari qꝫ pena illos q auctoritate seu occasiõe qcũqꝫ ea aut eorũ aliq ausi fuerit attẽptare volum9 subiacere inhabilitãtes eos ad qscũqꝫ dignitates honores officia ꝛ bñficia in posterũ obtinẽda supplentes ex eadẽ ptãtis plenitudine oẽs defect9 Si q forsan interuenerint in pmissis nulli ergo oĩno hoim liceat hãc paginã nre pnũciatiõis pstitutionis declaratiõis reuocatõis cassatiõis irritatiõis volũtatis mãdati statuti inhabilitatiõis ꝛ suppletiõis infringere vel ei ausu temerario ptraire. Si qs aũt hoc attẽptare psũpserit indignationẽ oipotẽtis dei ꝛ btõꝝ Petri ꝛ pauli aploꝝ eius senouerit incursurũ. Datũ rome apud scm̃ Laurentiũ in damaso. Anno incarnationis dñice. M.cccc. xxxiij. idus Septẽbris pontificatus nostri anno tertio.

¶ Tertia bulla reuocata.

Eugenius Epus seruus seruoꝝ dei vniuersis xpifidelib9 salutẽ ꝛ aplicã bñdictionẽ Deus nouit secretoꝝ oim optim9 pscrutator q vsqꝫ adeo sũmope ac diligẽti studio pcurauim9 ne sacrilegũ scisma i dei ecclia nascereť: q pauci eẽ scẽ ro-

mane ecclesie cardinales Basilee cōuenictes ipm possent verisimiliter si ab inceptis nō desisterēt inducere/ nos etiā ad illa hūmiliādo vt scā, dala vitarent ac ipsis plurima pmittendo ad que de iure minime tenebamur/ credētes vt exinde pacati pax z trāquillitas inter nos z ipsos immo verius in xpiana religione oriret/ sed nō pfuerunt siue pdesse possunt per nos pie māsuete z modeste cū ipsis dicta z gesta vt potest notorie animaduertere christicola quilibet orthodoxus quin ipsi velint se a sancta sede aplica scindere/ z diuinū corpus dñicum id est sanctam matrē ecclesiā tunicā xpi incōsutilē lacerare ac scissurā pestiferā in ipsa cōficere. Nosqz petri successorē legittimū licet immeritū pposse cōfundere quas res hactenus xpiane religionis pncipibus patefacere nō curauimus sperātes nostra cū mansuetudine z pacientia omīa ad debite iusticie semitas posse deducere ac ipsos ab eoꝝ conatibus z erroribus reuocare. Sed proch dolor nimiuz iste morbus eoꝝ cancerosus inualuit z quotidie cōualescit quia nostra clemētia z nimia benignitas ipos cōtra nos quotidie reddit magis elatos. Et q̄uis eoꝝ desiderijs cōdescendētes mandauerimus iterū debere Basilee cōciliū celebrari. Ipsi tamē quoniā nobis opido sunt infesti z quos tollerasse z ipsi suarū cōtra sedē apostolicā rebellionū indulgētiā obtulisse nō pfuit eoꝝ tamē intentioni executioni gaudēt z cupiunt pcipue demandare nos falso de varijs criminibus vt valeant inhumaniter omī pontificali potestate nos perturbare quoꝝ callide dicta z gesta opus est refellere ne falsis detractionibꝫ de nobis cōfictis valeant christianā circumuenire religionē/ ac omnibꝫ xpifidelibus eorūz dicta gesta z facta horrenda sapere posse in futurū scisma z pestiferā heresim ostēdamus nostris his litteris singulariter eoꝝ obiectis respondētes. Obijciunt igit primū de nobis obloquētes q scandali z pturbationis causā in ecclesia dei introducendi pperam conati fuimus sacrū Basilieñ. dissoluere cōciliū. Quodqz ex hoc vniuersalē ecclesiā pturbauimus/ nec sine cōsensu cōcilij dissolutionē illam facere valuimus que cuncta veritati Juris z facti penitus sunt aduersa. Quoniā primū nunqz nostra fuit aut erit intentio sacrū dissoluēdo exinanire conciliū/ ac nolle scōm Cōstantieñ. z Seneñ. statuta cōcilij sacrā ipam synodū celebrari. In qua pfide hereses euellerent z deo militantiū in ecclesia reformarent mores improbi ac alta pax z dulcis tranqllitas xpiano populo traderet/ q̄n potius hoc tam salubre negociū semp potissime insedit z residet cordi nostro. Et his de rebus cupiētes vt ipm per aplice nostre solertie studium finem debitū cōsequeret in nostre assumptionis pncipio ad summi aplatus apicem mandauimus per dilectū filiū Julianū sancte romane ecclesie sancti angeli dyaconē cardinalē ibidē Basilee sanctā synodū celebrari. Uerū qm postmodū vt alijs nostris litteris curauimus christicolis palam facere iustis de causis/ ex parte etiā nōnullorū tūc Basilee cōuenientiū per dilectū filiū Johannē pulchri patris ipm ora/

torem ad nos specialiter deputatū Nos informati veridica relatione
ꝑcepimus/ ꝙ basilee ꝓ tunc sine magno tp̄is interuallo ipsius sancte
Synodi celebratio nō esset possibilis cōciliū ipsum penitus nō dissol
uimus vt ipsi nō bene interp̄tati sūt/ sed ad nostrā ciuitatē Bononieñ.
cōmutauim⁹ sic ꝙ ipsum in sua essentia cōsistere voluimus/ ac a Ba/
silieñ. ciuitate solū exsoluimus Quare nos indebite criminanꝫ ꝙ scā/
dala in ecclesia dei introducendi causa cōciliū dissipauimus/ cū ipsū
a Basilea cōmutare necessitatibus vrgeñ. coacti fuimus / Et quāuis
nūc ipsas nobis causas ꝑ prefatum oratorem intimatas inficiari non
vereanꝫ orbi tamē toti notissimū est illas causas celebrandi cōcilij im/
peditiuas extitisse veras Nā fere octo menses effluxerunt postq̄ȝ ipsa
initiari debuit sctā Synodus/ nec adhuc Basilee tres cōuenerāt epi
scopi aut alij in toto numero decem p̄lati Regū qȝ et principum ꝓcura
tores siue nūcij nulli aderant cū quibus de christianorū pacatione si/
ue cōcordia possent aliqua ꝑtractari/ vt in cōcilijs primū inquirere de/
cens est doctorum atqȝ magistrorū fere nulli intererant qui hereticoꝝ
versutijs resistere possent/ ac argumenta eorū scirent sophistica refelle
re et cōfutare/ Locus etiā ipse ciuitatis Basilieñ. minime tutus vide/
baꝫ/ tum ꝓpter armatam finitimā heresim Bohemorū Tū ꝓpter sub
ortam guerram inter dilectos filios viros illustres Burgundie ⁊ Au/
strie duces Hijs igiꝫ et alijs iustis ⁊ legitimis de causis nō scandalizā
di clerū siue errores studio cōficiendi de ipsorū cardinaliū plurimorū
cōcilio et assensu qui nūc Basilee cōueniunt/ et hanc cōmutationē dā/
nant illā fecim⁹ p̄sertim hijs etiā de causis moti qȝ sperabamus ꝙ in
italia consistente charissimo in christo filio Sigismundo romañ. tūc
rege nos facilius ambo potuissemus Bononie cōuenire/ adessentqȝ
ibidem Bononie tunc celerius prelati et principes in numero copioso
siue ipsorū procuratores/ et nūcij cū quibus melius et grauiori matu
ritate singula in cōcilijs agenda expedirenꝫ/ et maiori cum reuerentia
ab omnibus christifidelibus reciperenꝫ q̄ȝ illa que ꝑ paucos Basilee cō
uenicētes fieri forsitan cōtigissent Nescimus ergo quomodo ipsam au
dent cōmutationē reprobare cui⁹ ipsi plurimi fuerūt auctores p̄cipui
damnent nāqȝ eorū gesta nō nostra/ quia tūc eramus grauissima cor/
porali infirmitate grauati Cū ipsi dissolutionē et trāslationē ipsam ꝓ
monebant suadebant ac efficere studuerūt nobis p̄cipue ad memoriā
reducētes/ et hijs rationibus cōpellētes Ꝙ dum eramus in minori/
bus cōstituti vna cū ipsis et alijs fratribus nostris sancte romane ec/
clesie cardinalib⁹ voto et iuramēto nos astrinxim⁹ ꝙ illo in loco cōci/
liū teneremus in quo maiori parte cardinaliū magis expediens vide/
reꝫ cū Basilee nō speraretꝫ posse conciliū celebrari tēporibus a iure de
cretis iam fine tēporis instante/ ⁊ impedimentis subsistentibus enar/
ratis sicqȝ ipsi mutationem siue translationē necessariam esse dicētes
et vt alio in loco transferemus sedule requirentes Tandem fuit causa

finalis vt ipsam translationē siue cōmutationē facerem⁹/ quā tamē et iustā fuisse/ ⁊ nobis soli cū venerabilibus fratrib⁹ nostris sancte romane ecclesie cardinalib⁹ facere licuisse ꝓut egimus etiam absqꝫ alterius cōsensu cōcilij/ nemo sane mentis debet ambigere Nam et si canon cōstantieñ. concilij qui incipit frequēs ab ipso cōcilio editus/ ⁊ a felicis recordationis Martino pdecessore nostro nō improbatus locū mutare vel tēpus inceptionis cōcilij ꝓrogare nobis sine cōcilij cōsensu ꝓhibere videat/ nō tamē debet sic abusiue interp̄rari vt causa imminente nobis etiā soli adempta fuit circa loci mutationē tpis ꝓrogationeꝫ dispēsandi facultas/ tū etiā si a Martino editus extitisset illa nō fuisset siue esse debuisset ꝓhibentis intentio que successoribus suis nullū potuit in hac parte p̄iudiciū generare pari post ipsum imo eadem potestate functuris/ et infertur ꝓut est secōm omnia iura in hac parte cōciliū inferi⁹ summo pontifice papā ipsis priorē nequeūt soluere vel ligare Sꝫ nos in hijs cōcilio superiores ipsum possum⁹ ꝓ libito regulare. Nam hoc de iure notissimū est ꝙ possumus quecūqꝫ statuta decreta declarata siue sancita ꝑ quoscunqꝫ p̄decessores nostros vel ꝑ quecunqꝫ concilia dūmodo in ipsis fidei fundamenta nō existant siue ex hoc vniuersalis ecclesie bonū principaliter nō turbet vt vicarius christi et irrep̄hensibiliter pro nostro ammouere ⁊ corripere libito voluntatis/ ⁊ cōtra sentire nō esset longeuū ab heresi velle ligare manus vicarij iesu christi/ ⁊ in terris dei legati siue ipsius gesta iudicare vel improbare quod sacrilegij crimē habet Sed q̄sum⁹ nobis dicāt qui nobis detrahūt q̄ heresis que vniuersalis ecclesie turbatio ex hac translatione loci surgere poterat si nos sanctā Synodum Bononie cōmutam⁹ vt eius bonum nō frustraret vlterius quod iam mēsib⁹ octo sine fructu aliquo extiterat ꝓrogatum/ et ipsius initiandi postmodū Basilee vestigia comoda nulla videbant ꝑfecto nullus per iuris tramites ambulans et non passione seductus assereret ꝙ ecclesie fecerimus turbationē sed saluteꝫ/ nec celebrationem concilij frustrauimus Sed id accelerare concupimus Taceant igitur hij qui sic inhumaniter nobis detrahunt Quoniā nō ad christianorum et ecclesie noxam cōmutationem fecimus sed ꝓ salute tutissima vt citius que in concilio forent agenda debitum finem sortirentur. Fuit igitur a Basilieñ. ciuitate legitima pro tūc nostra concilij dissolutio ac ipsius ad Bononiam iustissima translatio/ et asserentes contra sunt penitus ab omni veritate ac fide catholica alieni Nos insuper criminant et diffamant ꝙ sacro concilio pure ⁊ simpliciter nō heremus sed quotidie magis ac magis cōtemnimus et despicimus/ Quodqꝫ nos modeste et mansuete monere curauerunt vt scandalosaꝫ dissolutionem et ecclesie christi perturbationem amouere deberemus quas res inquiunt nos ptinaciter recusare et has ob causas nos citare et monere non sunt veriti/ et tandem quod est deterius si eorum vota infra sexaginta dies non impleuerimus nos ab omni pōtificali po

testate suspendisse profitent͛ que quātū contra omnia sunt diuina iura pariter et humana / ac heresim manifeste nutrientia breuiter ostendamus / nā dissolutionē quā scandalosam / et ecclesiā perturbantem esse dicunt legitimis de causis et necessariȷ̈s iure fecimus vt ante retulimus Quod igit͛ scandalum quod iuste honeste et vrgente necessitate factum extitit / potuit generare ꝑfecto nullū / cum omnia que ad salutem christiane religionis debuissent in Basilieñ. concilio expediri / et q̄ pro tunc cum ipsam sanctam Synodū cōmutauimus ibidem Basilee fieri non poterāt melius celerius ꝛ comodius in ipsa Bononieñ. Synodo ꝑfici valuissent. Quā etiam ecclesie perturbationem cum vt paulo ante narrauimus illo in tēpore quo concilium cōmutauimꝰ fere nulli prelati conuenerant Nō poterāt igit͛ perturbari qui nō aderāt / Quia ꝙ cōciliū Basilee fieret nō curabant nam si affectassent ibidē in tp̄e cōuenissent / nec quo ad illos qui cōuenerāt / quia ita pauci numero erant ꝙ sine nostra auctoritate ecclesiā vniuersalem repsentare non poterāt q̄uis ipsi eam se repsentare dixerunt cōcilio igit͛ ad ipsam Bononieñ. ciuitatem legittime translato ibidem postmodū cōuenientes Basilee velut locuste acephali canonicū sine nostris p̄sidentibus non fecere cōciliū cū auctoritate carerēt ap̄lice sedis / Nec fere sunt quas faciunt excusatiōes / ꝙ cōstañ. Seneñ. qȝ atqȝ felicis recordationis martini ac nostra auctoritate ipsoꝝ cōciliū vires habuit et habeant Nam nos p̄dictis causis veris subsistentibꝫ et nostrā ꝛ pie memorie Martini ac ipoꝝ cōcilioꝝ auctoritates vt iure fecimꝰ reuocare potuimꝰ vt paulo supra insinuauimus Quare post ipsam canonicā dissolutionem ꝛ auctoritatū predictarum reuocationē absqȝ vlla auctoritate ap̄lica cōueniebāt siue cōueniūt Unde verū nō est dicere eorū canonicū post nostrā dissolutionē / et sine nostris p̄sidentibus fuisse vel esse cōciliū / qm̄ nulla rata est vel nūq̄ȝ erit Synodus generalis que summi pōtificis nō fuerit auctoritate suffulta / Nec eorū spūssāctus est caput cū misericors pater iesus christus sup oīa summū pontificē ecclesie post transitū verbi ad patrem caput et pricipem ab ipso christo et ecclesia institutū nos videlicet qui locuȝ retinemus ipius vicariȷ̈ iesu christi q̄uis immeriti Sacrilegū igit͛ a nobis postulāt et hereticū vt declarare velimꝰ retro actis tp̄ibus Basilee cōtinuo fuisse cōciliū cū post nostrā dissolutionē sine nostris p̄sidentibꝫ regulare nō fecere cōciliū / qꝛ eorū dicta gesta et facta omnia cōtra diuina iura pariter et humana pperam sunt confecta / et que per nos nullatenus sunt debita comprobari Et in hoc est ꝙ christianam religionem circūuenire cupiunt vt sub colore ꝙ cōtinue Basilee concilium fuisse declaremus omnia eorum facta ꝛ gesta comprobemus / que adeo sunt minus bene cōposita / vt etiam si ab habentibus potestatem promulgata fuissent essent irritatione annullatione et reuocatione dignissima Nam ꝙ nunq̄ȝ est lectum ipsi in ciuitate nostra Auinioneñ. et cōtra nostrā voluntatē cōstituere legatū ausi sūt illā

tyrannidi vni⁹ cardinalis nuper cū eis cōuenientie subijciendo/ spre/
to vero legato de latere p nos/ et nostrā sedē apostolicā cōstituto Un
de tot guerrarū strages/ tot rapine tot homicidia tot incēdia suborta
sūt Sed tandē clemētissimus deus sua misericordia fauit parti iustio
rem causam habenti/ quia nostro vero dominio et sub nostro legato ci
uitas ipsa est subiecta ipsi insuper de singulis romane curie officijs in/
ter seipsos disponere nō sunt veriti presidentes ad presidendū eorum
vt generali concilio deputando nostris penitus psidentes spretis cū
quibus potuissent ac debuissent canonicam synodum facere et firma/
re causarū etiā auditores a seipsis cōstituerūt/ q nusq̄ visum est pon/
tifice sūmo romanā curiā tenente dum extirpationē heresum reforma
tionē morū paceq̄ christicolarum vniuersam intenti esse deberent sin/
gulorum causas particulares student potius ventilare Exercitiū etiā
vice cancellariatus officij vni ex ipsis cōtra nostrā voluntatē tribuere
psumpserunt/ ac etiā generalia siue publica cōsistoria celebrare omnia
q̄ attemptare nō formidant que tantū modo sunt nobis/ ac sedi apo/
stolice specialiter reseruata/ perinde ac si vniuerse carnis viā essem⁹ in/
gressi/ vel si omnis pontificalis sūme dignitatis potestas esset nobis
adhuc viuentibus et in petri sede legitime cōstitutis apud ipsos de/
uoluta/ qd asseuerare est hereticū et prophanū cū ptās apud nos et ip/
sos/ et sic duos insolidum esse nō possit Quia imaginari nō possum⁹
qua auctoritate quo iure nobis in sede apostolica cōsistentibus benefi
cia cōferant nisi q vsurpant cōtra iusticiā iura nostra Et quod detesta
bilius est illa que in nostris pdecessoribꝰ malefacta damnāt monaste/
riorū religiosorū secularibus clericis administrationes cōcessas ipsi
ad instantiā cuiusdā principis secularis fecerūt Nā officiū generalis
humiliatorū/ et illius ordinis monasterium principale cuidā seculari
clerico in cōmendam siue administrationē cōcesserūt Quā rem exem/
plo veluti pniciosum p antea facere recusamus Ipsi vero vt epos ha/
beant cōtinuo cognita cōtraria voluntate facere temptauerunt/ et sub
tali eorū colorato titulo clericus antedictus in dicta administratione
intrusus est Ita vt dici possit q fere centū monasteria regularia q̄ sub
officio generalis dicti ordinis regulari debuissent sub vnius clerici se/
cularis sunt administratione supposita/ que quātū iuri quantū hone/
stati/ q̄ntum bonis moribus cōueniant quisq̄ prudens animaduerte/
re potest/ Postremo tandē vltra aliud qd nos et plurimos fratres no/
stros sancte romane ecclesie cardinales citare conati sunt Etiā postq̄
decreuimus ibidem Basilee debere cōciliū agitari Nos etiā ab admi
nistratiōe sūmi pontificis suspēdere freti sunt vt ad ipsos possent saltē
de facto ipsam nostrā sūmi pōtificis ptātē aduocare/ et ei⁹ administra
tionē exercere cōferēdo bñficia vel officia et alia faciendo q̄ nobis tātū
sunt a iure cōcessa siue pmissa Iste ergo sunt cause quare cōtinue Ba/
silee fuisse cōciliū p nos declarare cupiūt Isti sunt quia eorū vota pati

nō volum⁹ Quare de nobis tot mendacia cōfingunt/ Iste sunt here-
ses quas extirpare cupiūt Iste sunt reformationes debite quas in dei
ecclesia introducunt et pax et tranquillitas quas vniuersis christifide
lib⁹ disponūt/ quia inter seipsos potestatē nostrā diuidūt/ et sibijpsis
ascribere cupiunt vt que beneficia vel officia siue honores quos a no-
bis cōsequi nō valuerunt scindendo dei ecclesiā cōsequant. Absit igit
a nobis absit/ vt talem declarationē faciemus/ ⁊ ꝙ talia gesta cōpro-
bemus/ prius est enī vt nō solū pontificatū vel partē eius sed animam
tollāt ꝙ̃ fidē catholicā nobis auferant. De hoc aūt vero ad ostēdendaꝫ
nostrā sincerā et purissimā intētionē quā habemus vt cōciliū fiat/ ⁊ ꝙ
omnia ad finē debitum ꝑducant contenti sumus et volumus pure et
simpliciter cōtinue fuisse cōcilium Ita tamen ꝙ omnia gesta et attem
ptata cōtra nos sine sedis apostolice libertatē vel ꝓuilegia sancteqꝫ ro
mane ecclesie cardinales ac nobis adherētes ꝓut de facto fecerunt/ sic
de facto ante omnia reuocent/ Nostrosqꝫ legatos iuxta iuris regulas
p̄sidentes admittent obijciunt etiā nobis ac admirari vident ꝙ Basi
lee iussimus sacrā Synodū celebrari/ ac mādauim⁹ cū concilij cōsilio
agenda ꝑ p̄sidentes ꝑfici Dicim⁹ ꝙ conciliū dūtaxat potens est ipsos
aūt p̄sidentes sequi necesse est/ ⁊ ideo si cōcilium dictaret siue cōsuleret
aliquid ecclesie expedire p̄sidentib⁹ vero nō placeret hoc ipsum fieri mi
nime posset sic quod de iudice cōciliū cōsiliarius formaret Sed hij sic
dicentes si nulla iura vidissent satis esset Nā si ipsi omnia mundi iu-
ra percunctent omnia volunt ꝙ que in consilio statuunt declarant seu
sanciunt a papa vel eius legato constituant atqꝫ ꝓmulgent sacro cō-
cilio consulente siue etiam approbante Nam si papa vel legatus eius
dem nollet disponere aliqua contra cōciliū affectaret pape sentētia vel
eius legati ꝑsonā sūmi pontificis rep̄sentantis/ nō cōcilij voluntas se-
quenda foret/ cum super omnia concilia papa habeat potestatem nisi
forte que statuenda forent catholicam fidem respicerent vel si non fie-
rent statū vniuersalis ecclesie principaliter ꝑturbarent/ quia tunc cōci-
lij sententia esset potius attendēda Verba igit nostrarū litterarū fm
iuris formā interpretanda sunt vt que ad solū cōcilium spectarent que
sunt numero plurima cū cōcilio expediant et fiant/ alij vero iuris tra
mites imitent Et hoc est in quo potissime fallūt qui Basilee cōueniūt
Nam credūt in singulis agendis esse iudices supra pontificem qḋ eo-
rū actiones demōstrant Nā in singulis se nobis superiores reputant
qḋ tn̄ asseuerare est hereticū ⁊ ꝓphanū/ obmutescāt igit et noscant/ ꝙ
etiā sic cū cōcilio fieri mādauit fe. re. Martin⁹ noster ꝓximus p̄decessor
Nec velint nostram purā intentionē in singulis lacerare/ quā etiā cum
alijs lacessere conant asseuerātes nostrā ad sūmi ap̄latus apicē non
fuisse canonicā electionē Sꝫ o misericors de⁹ cur oculos tue pie iusti-
cie cōtra p̄satos nō cōuertis Nā plurimi ex his q̄ talia ꝓferunt sunt q̄
in petri cathedrā dirigētes intronizauerūt/ isti nos cōsecrauerunt/ isti

nos coronauerũt/ Et aliqui ex eis vt a vero xp̄i vicario pontificatꝰ in
signia susceperũt Alij vero ex eis fere oẽs gratias siue bñficia plurima
sunt adepti ⁊ nos annis plurimis ꝓ sũmo vero pontifice venerati sũt
Igit̃ imaginari nõ possumus qua fronte qua audacia quo colore pos/
sint nostrã catholicã electionẽ in dubiũ reuocare/ p̄sertim cũ ipoꝝ alle
gant maximã turpitudinẽ/ Quare principes christiani religiosissimi
vosqꝫ alij christicole orthodoxi per viscera misericordie dñi nostri iesu
xp̄i p̄fatos Basilee cõuenientes adhortamini/ vt desistẽtes ab incept̃
velint nostros p̄sidentes admittere vt canonicã Synodum facientes
possint bona illa ꝓpter que sacrũ cõciliũ est institutũ debite executio/
ni demãdare Qꝫ si secus quod absit fecerint/ et dei ecclesiã scindere vt
hactenus sunt conati cõcupiuerint/ nec cũ p̄sidentibꝰ intendere refor/
mationi ecclesie studuerint Tũc vos christicolas principes iteꝝ ꝑ eius
dẽ misericordiã obsecramꝰ qui ꝓ nobis mortẽ subijt tẽporalẽ vt velit
eorũ improbis conatibus ꝓposse resistere/ p̄sertim ne scisma nephan/
dissimũ in dei ecclesia oriat̃ Nam hoc ad principes ꝑtinet seculi chri/
stianos vt eorum temporibus pacatam velint esse matrem ecclesiã vn
de sunt spũaliter nati Qđ psalmigraphũ verbũ ostendit cũ inquit Et
nunc reges intelligite erudimini qui iudicatis terrã Seruite dño ⁊c.
Sed quõ seruiũt principes in timore/ nisi ea que cõtra matrẽ ecclesiã
et iussa dñi sunt religiosa seueritate ꝓhibendo atqꝫ plectẽdo/ agite igi
tur viriliter agite aduersus christi vineam/ ⁊ agrum dominicũ deua/
stare cupientes nec permittere velitis q̄ sine auctoritate pontificis cõ
ciliabula non concilia fiant Quoniam in futurum esse possit exemplũ
perniciosissimum vt decem siue plures ad libitum sine apostolice se/
dis auctoritate aliquo in loco prelati conueniant scandalizarentqꝫ po
pulum christianum orthodoxum/ ac contra christi vicarium pro libi/
to resilirent ac resistentes malis actionibus eternam gloriam merea/
mini. Datum rome apud sanctum Laurentium in damaso Anno in/
carnationis dominice: Millesimoquadringentesimotricesimotertio
idus Septembris pontificatus nostri anno tertio Nulli ergo omni/
no hominũ liceat hanc paginã nostre cõstitutionis declarationis ꝓse/
cutionis intentionis cassationis reuocationis irritationis annullati/
onis voluntatis reductionis/ et mandati infringere vel ei ausu teme/
rario contrarie Si quis autem hoc attemptare p̄sumpserit indignati/
onẽ omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se
nouerit incursurũ Datũ rome apud sãctũ petrũ Anno dñice incarna/
tions Millesimoquadringẽtesimotricesimotertio kalẽdas Januarij
põtificatꝰ nostri anno tertio Ego iordanꝰ epus Sabineñ. manu pro
pria subscripsi Ego anthoniꝰ tituli sancti Marcelli manu ꝓpria sub/
scripsi Ego lucidiꝰ cardinalis de comite manu ꝓpria subscripsi. Datũ
in sessione publica in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata No
nas Februarij Anno a natiuitate domini M.cccc.xxxiiij.

¶Sessio decimaseptiā de admissiōe p̄sidētiū dn̄i nostri pape.

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spūsancto legitime cōgregata vniuersalē ecclesiā rep̄sentans Dilectos ecclesie filios Nicolaū tituli sancte crucis in hierl'm p̄sbyterū Julianū sancti angeli dyaconū sancte romane ecclesie cardinales Et venerabiles Johannē archiep̄m Tarentinū et petrū ep̄m paduanū/ ac dilectū ecclesie filium Ludouicū abbatē sancte Justine paduane tantū admittit in p̄sidentes i hoc sacro cōcilio nomine vice ⁊ loco sāctissimi domini Eugenij pape quarti cū infrascriptis cōditionibus et clausulis plenissimum robur et effectū p̱ omnia habituris videlicet sine vlla iurisdictione coactiua saluo etiā modo p̄cedendi in hoc sacro concilio hactenus obseruato/ preser tim qui cōtinetur in ordinationibus hui⁹ sacri cōcilij que incipiūt Primo sint quattuor deputationes sicut sunt inter quas omnes de concilio distribuant̄ equaliter quātū fieri poterit ⁊c. ordinat etiā q̄ p̄ter feriā sextā in qua ordinaria est cōgregatio generalis non possit fieri alia nisi fuerit cōclusum prius p̱ tres deputationes ad minus Et tunc intimetur ipsis p̄sidentibus/ vel alteri ex eis q̄ ponāt cedulas Et si nō fecerint vn⁹ ex p̄motoribꝫ cōcilij/ vel vn⁹ ex deputationibꝫ q̄cūq̧ sit ponat cedulas Et oēs de ꝯcilio veniāt ad cōgregationē/ alias si nō fuerit ꝯclusū p̱ tres deputatiōes null⁹ ad ip̄am ꝯgregationē accedat. Et q̄cq̄d ibi factū fuerit nulli⁹ sit roboris/ ⁊ idē de sessione. Itē q̄ lect̄ i ꝯgregatiōe generali hijs q̄ ꝯclusa sūt p̱ deputatiōes prim⁹ iter p̄sidētes ibidē p̄sentes etiā alijs/ vel alio ex eis absentibꝫ ꝯcludat iuxta ordinationes sacri ꝯcilij Q̄d si nolit ip̄e aut ali⁹ de p̄sidētibꝫ ibidē p̄ntibꝫ facere tūc p̄rimior plat⁹ subseq̄ns ī ordine ꝯsedēdi concludat Et ip̄o nolēte ali⁹ successiue faciat Et si forte null⁹ de p̄sidētibꝫ veniat ad ꝯgregationē vel ad sessionē generales: tūc prim⁹ p̄lat⁹ vt p̄mittit̄ p̱ illo die faciat officiū p̄sident̄ Itē q̄ oīa acta hui⁹ sacri ꝯcilij sicut hacten⁹ ē obseruatū fiāt et expediāt̄ sub noīe ⁊ Bulla ip̄ius ꝯcilij. Datū i sessione publica i eccl'ia maiori basilicē. solēnit̄ celebrata. vi. kalē. maij Anno dn̄i Mccccxxxiiij.

¶Sessio decimaoctaua sup̱ inouatiōe decreti ꝯcilij cōstan̄.

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spūsācto legitime ꝯgregata vniuersalē eccl'iam rep̄ntās/ Ad p̱petuā rei memoriā/ Ad magnā eccl'ie catholice vtilitatē p̱tinere dinoscit̄ vt ip̄i⁹ auctoritas cui oēs sub eē tenēt̄ In sacro olim cōstan̄. ꝯcilio declarata sepius manifestet̄/ ⁊ ad oim noticiā p̄ducat̄/ ⁊ quē admodū nōnulla ꝯcilia p̄cedētiū synodoꝝ salubres institutiōes ⁊ declaratiōes renouare ꝯsueuerūt

Ita ⁊ hec sancta Synodus necessariā illam declarationē de generaliū conciliorꝝ auctoritate in dicto Constantieñ. cōcilio ꝓmulgatā sub eodē qui sequit̃ tenore innouat. Primo ꝙ generalis synodus in spiritu sancto legittime cōgregata generale conciliū faciens ecclesiā catholicā militātē representās potestatē a christo immediate habet cui quilibet cuiuscunqꝫ status vel dignitatis / etiā si papalis existat obedire tenet̃ in his que pertinēt ad fidem ad extirpationē scismatis / ⁊ ad generalē reformationē ecclesie in capite et in membris. Item declarat ꝙ quicunqꝫ cuiuscūqꝫ status vel dignitatis / etiā si papalis existat qui mādatis statutis siue ordinationibus aut p̃ceptis huius sancte Synodi / et cuiuscunqꝫ alterius cōcilij generalis legittime congregati super p̃missis seu ad ea pertinētibus factis vel faciendis obedire cōtumaciter cōtempserit nisi resipuerit cōdigne penitētie subijciat̃ et debite puniat̃ etiam ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrendo. Datum in sessione publica in ecclesia maiori Basilieñ. solēniter celebrata. vi. kl'as Julij anno a natiuitate dñi. M. cccc. xxxiiij.

¶ Sessio decimanona sacri concilij Basilieñ. celebrata die martis. vij. septēbris in qua fuerūt pronūciata decreta in materia grecorū necnō iudeorū ⁊ neophitorū.

SAcrosctā generalis synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime cōgregata vniuersalē ecclesiā representas. Ad perpetuā rei memoriā. Sicut pia mater pro filiorū salute semper ancia est / nec vnqꝫ q̇escit donec si qua inter ipos dissensio sit sopita fuerit. Sic ⁊ multo amplius sancta mater ecclesia que filios ad perpetuā vitā regenerat omni conatu laborare cōsueuit / vt oēs qui christiano nomine censent̃ sublato omi dissidio eandē fidei vnitatē sine qua salus esse non potest fraterna charitate custodiant Quāobrē huius sancte synodi ab inicio sue ꝯgregationis p̃cipue cura fuit recens illud Bohemorꝝ antiquūqꝫ grecorū dissidiū prorsus extinguere / et eos nobiscū in eodem fidei ⁊ charitatis vinculo ꝑpetuo copulare. Bohemos igitur viciniores p̄mo / deinde grecos per nostras litteras ⁊ oratores pro sancta vnione faciēda cum omi charitate ad hoc sacrū conciliū vocauimus. Et quāqꝫ bohemorū negociū multi ab initio non solum difficile sed pene impossibile estimarent nostrosqꝫ tanqꝫ superuacuos / et inutiles iudicarent labores Attamē dñs noster Jesus christus cui nihil impossibile est sic salubriter ipsam rem vsqꝫ ad hanc diem direxit / vt multo amplius hec ipsa bohemorum vocatio ecclesie sancte pro fuerit qꝫ multi potentissimi exercitus qui sepe Bohemiā armata manu ingressi sunt. Que res eo ampliorē spem nobis prebet / vt hanc grecorū vnionem cūꝫ omni fiducia et constantia prosequamur. Quod quidem eo libentius aggredimur

quo ipsos ad hanc vnionē plurimū affectos conspicimus. Ut primuz enim serenissimus grecoꝝ imperator/et patriarcha cōstantinopolitanus per nostros requisiti sunt oratores mox tres insignes viros de his qui apud eos magne videnꝭ auctoritatis. Quoꝝ primus ipsum imperatorē consanguinitate attinet ad hanc sanctā Synodū destinarūt sufficienti ipsius imperatoris mandato cum bulla aurea et eius manu propria subscripta/ac patriarche litteris munitos qui taz in generali cōgregatione quam coram cōmissarijs nostris feruentissimū Imperatoris ⁊ patriarche tociusqꝫ ecclesie orientalis ad hanc vnionē desideriū exponētes. Nos mirū inmodū ad tam sancti operis ꝓsecutionem pulsant ac quotidie excitant. Duo inter alia firmiter cōstanterqꝫ asserentes vnionē ipsam nisi in Synodo vniuersali in qua tam ecclesia occidētalis quam orientalis cōueniat fieri nullatenus posse. Et in ea synodo si fiant vt infra conuentū est omnino ipsam vnionē secuturam His auditis summa nobis leticia ac iocūditas nimirū accessit. Quid enim ecclesie catholice felicius gloriosiusqꝫ contingere vnqꝫ posset qꝫ ꝙ tot orientales populi qui numero hominum ab his qui nostre fidei sunt non multū distare videntur in eadē nobiscū fidei vnitate cōiungātur. Quid vtilius aut fructuosius ab exordio nascētis ecclesie populus christianus vidit vel audiuit qꝫ ꝙ tam diuturnuz perniciosumqꝫ scisma penitus extirpeꝭ. Unde ⁊ aliam reipublice deo ꝓpicio vtilitatē accrescere cōfidimus quoniā ex hac vnione cum facta fuerit plurimos ex nephanda Mahumeti secta ad fidē catholicā cōuerti sperandū est. Quid igitur ꝓ tam pijs ac salutaribus rebus per christifideles temptandū faciendūqꝫ non esset. Quis catholicus pro tanto nominis christiani ⁊ orthodoxe fidei incremēto nō modo caducā huius mūdi substantiā sed et corpus ⁊ animā exponere nō deberet. Quo circa omnē cogitatū nostrū iactantes in deum qui facit mirabilia magna solus. Venerabiles sancte romane ecclesie cardinales p̄sidentes sedis apostolice patriarchā anthiocenū archiepiscopos Episcopos abbates magistrosqꝫ et doctores in numero competēti deputauimus/vt vna cū ipsis Grecorū ambasiatoribus rem istam tractare/et quo ordine ad executionē deducenda esset/et ꝓspicere deberent qui tam inter se qꝫ cum ipsis oratoribus sepenumero cōuenientes/habito inter se digesto cōcilio ad infrascripta cum ipsis deuenerūt capitula/que postea secūduz morem huius sacri cōcilij per sacras deputationes mature deliberata ac deinde per generalē congregationē conclusa firmataqꝫ solēniter extiterunt. Quorū tenor vna cum mandato ipsius domini imperatoris sub bulla aurea sequiꝭ et est talis.

AMbasiatores serenissimi dn̄i Imperatoris grecoꝝ ⁊ dn̄i patriarche cōstantinopolitani videlicet dn̄s Demetrius ꝓthouestiarius paleologus methotides. Venerabilis isidorus abbas monasterij sancti Demetrij/et dn̄s Johannes dissipatus eiusdē imperatoris

familiaris co̅uenientes cu̅ dn̅is deputatis sacri co̅cilij. Primo exposue runt. Q si ecclesie occidentali placeret vt hec synodus constantinopolim celebraret ecclesia orientalis ꝓprijs expensis ibide̅ co̅ueniret / nec oportere vt ecclesia occide̅talis prelatis orientalib⁹ aliquas expensas faceret. Quinimo ipse dn̅s imperator in quibus posset p̄latis latinis consta̅tinopolim venturis subueniret. Sin aute̅ placeret vt prelati ecclesie orientalis ad terras latinoꝝ pro p̄dicta Synodo accederent necessariu̅ foret propter legittimas causas vt expensis ecclesie occide̅talis venirent. Et cum dictis dn̅is deputatis videretur multis de causis hanc vnione̅ posse fieri comodius in hac ciuitate Basilien̄. vbi actu co̅cilium co̅gregatum est sepe ac multu̅ apud ipsos oratores institeru̅t vt hic locus pro hac sancta vnione eligeret offere̅tes impensas ad hoc necessarias. Sed ipsis oratoribus responde̅tibus / ꝙ cu̅ instructiones limitate de ceteris locis per ipsos imperatore̅ ꝛ patriarcha̅ eis date sint non possunt hunc locum eligere qui in ipsis instructionibus nominatus no̅ esset / dn̅i deputati sacri concilij cognosce̅tes sancta̅ ac ꝑfectam ipsius concilij intentione̅ que est pro honore dei ꝛ ꝑfectu fidei catholice nullis parcatur laboribus ꝛ impensis iudicaru̅t no̅ expedire vt ꝓpter locum dumtaxat tantu̅ bonu̅ negligeret. Acceptaru̅t igitur si placeat sacro concilio vnum de locis inferius nomina̅dis cum hoc ꝙ sicut inferius est conuentu̅ mittant aliqui vel aliquis ad ipsum dn̅m imperatorem patriarcha̅ ꝛ alios quibus persuadea̅t per efficaces ratio̅es vt in hac ciuitate Basilien̄. velint assentire. Loca nomi̅ata sunt calabria anchona vel alia terra maritima bononia mediolanu̅ vel alia ciuitas in italia. Extra italia̅ buda in hungaria wyenna i̅ austria ꝛ ad vltimu̅ sabaudia. Conuenerunt tandem dicti dn̅i deputati cum ipsis dn̅is ambasiatoribus in his que sequu̅t / si sacro co̅cilio placeant. Primo dicti ambasiatores ꝓmiserunt quod ad huiusmodi Synodu̅ co̅uenient Imperator grecoꝝ et patriarcha constantinopolitanus / et ceteri tres patriarche ꝛ archiepiscopi et Episcopi / et alij ecclesiastici qui comode venire poteru̅t. Similiter veniant ab omnib⁹ regnis et dominijs que subijciunt ecclesie Grecoꝝ cu̅ plena potestate ꝛ mandato vallato iuramento ꝛ alijs clausulis oportunis tam ex parte seculariu̅ dominoru̅ q̄ȝ prelatoꝝ. Item ꝙ mittent vnus vel plures ambasiatores ex parte sacri concilij cum octo milibus ducatoꝝ pro facienda co̅gregatione p̄latoru̅ ecclesie orientalis ad consta̅tinopolim que octo milia expedient ab ipsis ambasiatoribus sacri concilij prout dn̅o imperatori / et ipsis ambasiatoribus sacri concilij videbit. Ita tame̅ ꝙ si dicti p̄lati nollent consta̅tinopolim venire vel postq̄ȝ in co̅stantinopoli venerint nolle̅t ad synodu̅ p̄dictam accedere / tunc teneat dn̅s imperator reddere dictis ambasiatoribus sacri concilij quicquid pro ea re expenderint. Item ꝙ ecclesia occidentalis soluat expensas quattuor galearu̅ grossaru̅ / quarum due sint de constantinopoli / et due aliunde pro conducendo

dum tempus erit ad portum nostrũ ꝛ reducendo ꝯstantinopoli dñm imperatorẽ et patriarchas et prelatos ecclesie orientalis cum suis vsqꝫ ad numerũ septingentarũ personarũ. Quibus ipa occidẽtalis ecclesia impensos faciet hoc modo. Quia pro expensis ipsius imperatoris / et ipsarũ septingentarũ personarũ a constãtinopoli vsqꝫ ad portum nostrum vltimũ dabit ipsi imperatori quindecim milia ducatorũ. A dicto autẽ vltimo portu vsqꝫ ad locum dicte Synodi / et deinde quãdiu manebunt in synodo / et vsqꝫ ad reuersionẽ ipsoꝝ ad constãtinopolim faciet dicto imperatori cũ dictis septingẽteis ꝑsonis impensas honestas. Item ꝙ infra decem menses incipiendos a mense nouẽbris proxime sequẽti teneatur sacrum conciliũ mittere duas galeas grossas et duas subtiles versus constãtinopolim cum tricentis balistariis. Super quibus galeis erunt ambasiatores sacri concilii et dñs Demetrius prothouestiarius paleologus primus de ips ambasiatoribus domini imperatoris. Quiquidem ambasiatores sacri concilii habebũt secum quindecim milia ducatorum dando domino imperatori pro expensis suis et patriarcharũ / et prelatorũ ac aliorum venientiũ vsqꝫ ad numerum septingentarũ personarum faciendis a constantinopoli vsqꝫ ad portum vltimum ad quem debebunt applicare vt supra. Item predicti ambasiatores sacri concilii ituri cum predictis galeis ordinabunt ꝙ decem milia ducatorum erunt parata ad exponendum si necessarium fuerit pro custodia ciuitatis constantinopolitane propter periculum quod posset interuenire a Turcis ciuitati tempore absentie dicti imperatoris que pecunie exponentur per aliquem a dictis ambasiatoribus sacri concilii deputandis prout necessitas fuerit. Item ordinabunt predicti ambasiatores sacri concilii de expensis duarum galearum subtilium / et tricentorum Balistariorum pro custodia ciuitatis Constãtinopolitane tempore absentie domini imperatoris / et ꝙ gentes dictarum galearum / et ipsi Balistarii iurabunt in manibus imperatoris fideliter se habere. Et capitanei eorum sint quos imperator instituerit. Item ꝙ predicti ambasiatores habeant expensas duarũ galearum grossarum tot quot expendi consueuerunt in armando tales galeas. Item ꝙ huiusmodi ambasiatores sacri concilii ituri cum predictis galeis ad constantinopolim nominabunt domino imperatori portum ad quem vltimo debebit applicare / et locuꝫ vnum de prenominatis in quo esse debeat dicta vniuersalis Synodus. Laborabunt tamen cum omni instantia vt ciuitas ipsa Basilieñ eligatur prout sperandum est. Item ꝙ hoc sacrum Basilieñ. concilium interim stabit in Basilea firmiter nec dissoluetur legittimo impedimento cessante quo interueniẽte quod deus auertat pro continuatione sui iuxta dispositionem capituli Frequẽs ad aliam ciuitatem se transferret. Et in casu quo dominꝰ imperator non contentaretꝛ de isto loco tunc infra mensem postqꝫ prefatus dñs imperator applicuerit ad dictũ portum

vltimū ſacrū cōciliū ſe transferret ad vnū de p̄dictis locis nominatis
ꝑ ip̄m ſacrū cōciliū vt ſupra dictū eſt eligendum. Item ꝙ in omnez
euentū p̄dicta oīa vtrinqꝫ adimpleant̄. Item ꝙ p̄dicta oīa fiāt firmi-
ori modo et cū maiori robore ⁊ ſecuritate quō fieri poſſunt ꝑ ſacrū cō-
ciliū videlicet ꝑ decretū et ſub bulla. Item ꝙ p̄dictis oībus cōcluſis ⁊
cōcordatis ac vt p̄mittit̄ firmiter roboratis ſūmus pontifex expreſſuz
p̄beat aſſenſum ꝑ ſuas patentas bullas Et ꝙ p̄dicta omnia et ſingu-
la intelligi debeant bona fide ſine dolo et fraude ⁊ abſqꝫ impedimento
legitimo ⁊ manifeſto. Hijs omnibꝰ adimpletis dicūt ſupradicti am-
baſiatores grecorū et ꝓmittunt ꝙ omnino venient / etiā ſi bellum foret
et inſtaret ciuitati Et ob earū oīm rerum cōfirmationē tradent manda
tum p̄fati imꝑatoris ſub bulla aurea ſacro cōcilio / et ꝓ p̄fato imꝑato-
re ipſi ⁊ alij iurabūt ſcribendo ⁊ ſubſcribēdo ꝓpter firmā ⁊ veram fidē
Qꝫ fieri debeat cū deo vniuerſalis ſancta Synodus / ſi mors imꝑato
ris nō interuenerit aut impedimentū aliquod manifeſtum et verū ꝙ
fugi vitariqꝫ non poſſet. Poſtremo petitū eſt ab ipſis ambaſiatori-
bus Grecorū vt exponerent quedā noīa in eorū inſtructionibus cōtē-
ta Et primo quid intelligunt per verbum Synodus vniuerſalis. Re
ſponderunt ꝙ papa et patriarche ſint in dicta Synodo per ſe vel ꝓcu
ratores ſuos ſimiliter et alij p̄lati ſint ibidem vere vel rep̄ſentatiue pro
mittētes vt ſupra / qꝛ dn̄s imꝑator grecorū ⁊ patriarcha cōſtantinopo
litanus intererunt perſonaliter. Libera et inuiolēta hoc eſt ꝙ vnicui
qꝫ liceat libere dicere iudiciū ſuum ſine cuiuſqꝫ impedimento vel violē
tia. Sine contentione hoc eſt ſine cōtentione rixoſa et contumelioſa.
Non tamē excludunt̄ diſputatiōes et collocutiōes neceſſarie pacifice
honeſte et charitatiue. Apoſtolica ⁊ canonica hec nomina quō intel-
ligi debeant / ⁊ de modo ꝓcedendi in Synodo remittunt ſe ad ea que
ipſa vniuerſalis Synodus declarabit et ordinabit. Item ꝙ imꝑator
Grecorū et eorū eccleſia habeat honores ſuos hoc eſt quos habebat tē
pore exorti p̄ſentis ſciſmatis ſaluis ſemꝑ iuribus honoribus priuile-
gijs et dignitatibus ſūmi pōtificis et romane eccleſie et imꝑatoris ro
manorum Et ꝙ ſi qua dubitatio oriat̄ ſtetur declarationi vniuerſalis
concilij prefati.

¶ Sequitur tenor mandati domini imꝑatoris ſub bulla au
rea de greco in latinum tranſlati.

Quoniam miſſi fuerūt ad ſacroſctm̄ ꝯciliū generale Baſi
lieñ. nr̄i ⁊ iperij nr̄i ambaſiatores familiarꝫ nr̄ ꝓthoueſtia
riꝰ Demetriꝰ Paleologꝰ methotides / ⁊ honorādiſſimꝰ in
ſacris monachis abbas ſacri monaſterij ſcti Demetrij ⁊ fa
miliarꝫ nr̄ iohes diſſipatꝰ / ad ꝯſtitutionē a nobis ſollicita
ti generał ⁊ icomenici ꝯcilij ꝓvniōe p̄meditata eccłiaꝝ xp̄i ⁊ dedimꝰ eis
ambaſiatoribꝫ ꝑfectā ⁊ plenā ptātē ⁊ bayliam ſuꝑ ⁊ in p̄dictis Mādat
diffinit ⁊ ordinat imperiū noſtrum ꝑ p̄ſens criſobulū ſuum ꝙ omnia

et singula illa que ordinauerint pmiserint iurauerint fecerint et constituerint per scripturā siue scripturas sup pdictis prefati nostri ambasiatores reputent a nostro imperio et affirmata sint tanq̄ si a psona nr̄a psentialiter facta ordinata pmissa et iurata forent. Et si cōtingeret impedimentū aliquod vel mors in aliquo dictorū ambasiatorum / tuncq̄ factum est et pmissum erit per duos ex eis firmū et validum sit tanq̄ si per oēs tres factum foret et in robur et firmitatē pdictorū iurat Imperium nostrū per iuramentū debitū et pdecens nobis tanq̄ christiano fideli imperatori / et per oratione̅ et benedictionē sancti mei imperatoris dn̄i et patris nostri felicis memorie / et per animā meā factūq̄ est psens Crisobulū imperij nostri. A mūdi creatione. Sexmillesimonō gentesimoquadragesimosecūdo. Et dn̄i nostri Jesu christi natiuitate Millesimoquadringētesimotricesimotertio die. xi. Nouēbris Constātinopoli in pallatio nostro imperiali Et subscriptū litteris rubeis manu nr̄a ppria more imperiali cū pendēti aurea bulla.

¶Littera dn̄i patriarche cōstantinopolitani de greco in latinū trāslata sub bulla plumbea et est talis.

Joseph dei gratia archiepus cōstātinopolitanus noue rome vniuersalis patriarcha reuerēdissimis cardinalibus romane ecclesie. Et reuerēdis epis. Et omnibus alijs deuotis cōgregatis in synodo Basilien̄. cōdignam et condecentem mitto vobis omnibus ea qua teneor charitate et amicitia spirituali salutē. litteras reuerentie vr̄e recepimus per reuerendū Anthoniū episcopū Suden̄. et fratrē Albertū de crispis sacre theologie magistrū oratores vestros / ex quibus et etiā relationibus prefatorum bene notauimus optimā dispositionē atq̄ intētionē deo amabilē quas. v. R. pro tota xp̄ianitate gerit et specialiter pro nobis id est p vnitate eccl'ie sācte xp̄i. Et sup hoc letati fuimus maximū qm̄ hortamini nos p illis pro qbus et nos iam diu hortati sumus instanter eccl'iam romanā. Multociens em̄ scripsimus et misimus illud pro vnitate pdicta vt oībus patet. Tantis aūt legatioībus ex parte nr̄a factis et tanta sollicitudine ostēsa nō pmiserunt tamē circūstantie rerū vt finem acciperet nostras volūtas et tractatus. Ad psens igitur de istis isdem et cōsimili et eadē dispositiōe. v. R. scribimus querētes fieri cōciliū icomenicū sub psentia omniū psonarū necessario debentiū ad esse secundū antiquū ordinē et consuetudinē. Et tale conciliū fieri canonicū liberū inuiolatū et simpliciter secūdū formas antiquorum icomenicorum pciliorum. Et illud omne qd̄ deo dante in tali cōcilio vnanimiter et cōcorditer cōclusum fuerit hoc firmū habere indubitāter et sine cōtradictione et lite quacūq̄ / que oīa dicta fuerint cōcessa et cōfirmata a sancta romana eccl'ia per plures legationes ad eam nostri parte factas. Impedita vero fuit istorū conclusio et effectus pp̄ter tēporales circūstātias vt supra dictū ē. Sed qm̄. v. R. in psenti tp̄e tantā pmptitudinē sup istis ostendit per legationē specialē

fecit pro istis/et hortata nos fuit litteris z relationibus suorum oratorum propter hoc z nos mittimus ambasiatores nostros familiarem imperij prthouestiariū Demetriū paleologū methotidē. Et honorandissimū in sacris monachis abbatē sacri monasterij sancti demetrij ysidorum/et Johānē dissipatū per quos petimus et rogamus.v.R. quod ad hoc deo amabile opus vnionis conferatis omnē curam z sollicitudinē vt fiat z concludatur dictum laudabile opus vestris studio et diligētia nostris correspōdētibus/ cū vero sint aliqua necessaria/ad hoc z eius operis executiua promisimus de istis predictis nostris ambasiatoribus qui.v.r.lacius z clarius oīa referent z manifestabūt placetqz.R.v.eisdē plenam fidem adhibere. Datum in vrbe constātinopoli. Millesimoquadringentesimotricesimotertio die.xv.mensis octobris.

¶Sequitur cōfirmatio supradictorū capitulorū.

Supradicta igitur capitula z conuentiones hec sancta Synodus auctoritate vniuersalis ecclesie presenti decreto approbat ratificat z cōfirmat/statuitqz z decernit et pollicetur ea z eorum quolibet seruare/et incōcussa tenere vt pmittitur. Que cum ad incrementū fidei orthodoxe vtilitatēqz ecclesie catholice/et totius populi xpiani ptineant omnibus christi fidem diligentibus grata plurimū z accepta esse debent. Et qm̄ vt scriptum est ipsi Greci propter nōnullas causas postulant vt sanctissimus dn̄s Eugenius papa quartus dictis capitulis z cōuentionibus expresse consentiat ne propter hoc tantū negligatur bonum/ipm̄ dn̄m Eugeniū hec sancta synodus cum om̄i charitate obsecrat et deprecatur/ac per viscera misericordie Jesu xpi cum quāta potest instantia exorat ac requirit vt in fauorem fidei z ecclesiastice vnitatis pfatis capitulis et cōuentionibus synodali decreto approbatis et ratificatis per suas litteras more romane curie bullatas expressum assensum prebeat. Datum in sessione publica in ecclesia maiori Basilien̄ solenniter celebrata.vij.Jdus septembris.Anno a natiuitate domini.M.cccc.xxxiij.

¶Decreta de iudeis et neophitis in eadē sessiōe promulgatū

Saluatoris nostri Jesu christi sequēs vestigia. Hec sancta Synodus illud gerit potissime in visceribus charitatis vt omnes euangelicam veritatē agnoscant et in ea postqz agnouerint fideliter perseuerent. Proinde vt iudei aliijqz infideles ad orthodoxam conuertantur fidem/ quiqz ad ipsam conuersi fuerint in illa constanter permaneant. His salubribus institutis prouidere decernens. Jn primis statuit vt omnes dyocesani quosdam in litteris diuinis bene eruditos aliquot vicibus annuatim deputent in locis vbi iudei aut alij infideles degunt ad predicandū et explanandū taliter catholice fidei veritatem/vt ipsi infideles qui audiunt valeant suos errores recognoscere/ad quam predicationē sub penis tam commercij per fideles illis interdicendi quam aliis ad hec

oportunis Ipsos infideles cuiuscunqz sexus in annis discretionis cõstitutos accedere compellant. Ipsi autez dyocesani ac predicantes ita se erga illos propitios ac charitate plenos exhibeant vt nõ solum propalatione veritatis sed et alijs humanitatis officijs ipsos christo lucrifaciant. Christianos autem cuiuscunqz status aut dignitatis quomodolibet impedientes ne iudei ad huiusmodi predicationem conueniant aut arceantur notam fautorie infidelitatis incurrere ipso facto decernit. Ut autẽ hec predicatio eo fit fructuosior quo predicantes habuerint peritiam linguarum omnibus modis seruari precipimus. ꝯstitutionẽ editam in concilio Uiennen̄. de duobus docere debentibus in studijs ibidem expressis linguas hebraicam arabicam grecaz et caldeam / que vt efficacius obseruetur rectores ipsorum studiorum inter alia que in assumptione rectoratus iurant. Hoc etiam addi volumus operam se pro ipsius constitutionis obseruatione daturos. In concilijs etiam illarum prouinciarum in quibus huiusmodi studia constituta sunt omnino disponatur / vt hi qui predictas linguas docturi sunt stipendia debite percipere valeant. Insuper sacros canones renouantes precipimus tam dyocesanis q̃z potestatibus secularibus / vt modis omnibus prohibeant / ne iudei aut alij infideles christianos aut christianas in familiares seu seruientes aut filiorum suorum nutrices habeant / ac ne christiani cum ipsis in eorum festiuitatibus nuptijs et conuiuijs aut balneis seu nimia conuersatione communicent. Aut medicos vel matrimoniorum prosonetas seu aliorum cõtractuum / mediatores de publico constitutos assumant. Ne alijs publicis preponant officijs / aut ad gradus quoscunqz scolasticos admittant. Nec eis locentur predia vel alij redditus ecclesiastici / prohibeantur etiam libros ecclesiasticos calices cruces ⁊ alia ecclesiaruz ornamenta sub pena perditionis rei emere aut pignori sub pena ammissionis pecunie mutuate accipere. Sub grauibus quoqz penis cogantur aliquem deferre habitum per quem a christianis euidenter discerni possint. Quorum vt euitetur nimia conuersatio in aliquibus ciuitatum opidorum locis a christianorum cohabitatione separatis habitare compellantur / et ab ecclesijs longius quantũ fieri potest. Nec diebus dominicis ⁊ alijs solẽnibus festiuitatibus apotecas tenere apertas vel in publico laborare p̄sumant.

¶ De his qui volunt ad fidem cõuerti.

Si quis eorum ad fidem catholicam conuerti voluerit bona sua quecunqz habet mobilia et immobilia ei intacta illesaqz permaneant. Qꝫ si huiusmodi bona ex vsura aut illicito questu fuerint acquisita / ac note sint persone quibus foret de iure restitutio facienda / quia non dimittitur peccatũ nisi restituat̄ ablatum illis restitui omnino oportet. His vero ꝑsonis non extantibus / quia talia ꝑ manus ecclesie impios essent vsus

cōuertēda. Hec sancta synodus vicem gerens vniuersalis ecclie in fauorem cōcedit suscepti baptismatis tanq̄ȝ in piū vsum apud ipsos remanere debere. Sub pena diuini anathematis tam ecclesiasticis quā secularibus interdicens vt nullā super his quouis quesito colore molestiam inferant aut inferri patiant̄ sed magnū se fecisse lucrū existimēt/ dum tales xp̄i lucrati fuerint. Et qm̄ vt scriptū est qui habuerit substantiam mūdi huius ⁊ viderit fratrē suum necessitatē habere ⁊ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet in ipso. Si ipsi cōuersionis tēpore inopes aut indigētes fuerint per viscera misericordie dei nr̄i omnes tam ecclesiasticos q̄ȝ seculares Hec sancta synodus exhortat̄ vt ipsis cōuersis manus porrigāt adiutrices. Ipsi quoq̄ȝ dyocesani non solum christianos ad subueniendū illis exhortent̄. Sed tam de redditibus ecclesiaruȝ prout poterunt q̄ȝ de his que ad pauperū vsus ꝓ ipsos cōuertenda deuoluunt̄ huiusmodi neophitos sustentare non negligant. Ipsosq̄ȝ a detractoribus ꝯtumelijs paterna affectione defendāt et qm̄ per gratiā baptismi ciues sanctoꝝ et domestici dei efficiunt̄. Lōgeq̄ȝ dignius sit regenerari spiritu quaȝ nasci carne. Hac edictali lege statuimus vt ciuitatū ⁊ locorū in quibus sacro baptismate regenerantur priuilegijs libertatibus ⁊ immunitatibus gaudeāt que ratiōe dūtaxat natiuitatis ⁊ originis alij consecunt̄. Curent insup sacerdotes baptizantes/ et hi qui de sacrofonte suscipiūt tam ante baptismum q̄ȝ post illos in articulis fidei/ ac legis noue p̄ceptis catholiceq̄ȝ ecclesie ritibus diligēter instruere/ et tam ipsi quā dyocesani operam dent/ ne cum iudeis seu infidelibus saltē per longum tēpus penitus cōuersentur. Ne sicut nouiter cōtingit ab infirmitate curatis modica occasio ad pristinā ꝑditionē recidiuos efficiat/ et qm̄ experientia teste mutuā inter se neophitoꝝ cōuersatiōnē ipsos in fide nostra fragiliores reddere ac saluti ipsoꝝ plurimū officere cōpertū est. Exhortat̄ hec sancta synodus locoꝝ ordinarios vt quantū ꝓ incremēto fidei viderint expedire curent. Et studeant neophitos ipsos cum originarijs xp̄ianis/ matrimonio copulare ꝓhibeantur. Et hi neophiti sub grauibus penis ne mortuos more iudeoꝝ sepeliant/ aut sabbata aliasq̄ȝ solennitates/ et antique secte ritus quoquomō obseruent. Sed ⁊ ecclesias ⁊ p̄dicationes nostras prout alij catholici frequētent/ et in omnibꝫ se christianorū moribus cōformes reddant Cōtemptores aūt p̄dictoꝝ per sacerdotes in quoꝝ parrochijs siti sūt/ aut alios ad quos de iure vel antiqua cōsuetudine de talibus inquirere spectat. Ac etiā per alios quoscunq̄ȝ dyocesanis seu inquisitoribus heretice prauitatis deferant̄. Et inuocato si opus fuerit auxilio brachij secularijs per eos taliter puniant̄ qd̄ ⁊ alijs transeat in exemplū. De his omnibꝫ in concilijs ꝓuincialibus et synodalibus diligēs fiat inquisitio/ et taȝ circa episcopos ⁊ sacerdotes in p̄missis negligētes q̄ȝ ipsos neophitos ⁊ infideles p̄dictoꝝ contemptores oportunū adhibeat̄ remediū. Si quis autē cuiuscūq̄ȝ gradus

vel p̄eminentie hm̄oi Neophitos / ne ad obseruationē ritus christiani seu alicui⁹ p̄missorū cōpellant̄ foueat atq̧ defendat penas contra fautores hereticorum p̄mulgatas ipso facto incurrat Neophiti vero si se corrigere post canonicā monitionē neglexerint quin ad vomitū iudaizantes redire compti sint contra eos tanq̄ p̄fidos hereticos ſm sacrorum canonum instituta procedat. Si qua vero ipsis iudeis vel infidelibus indulta seu priuilegia per quoscūq̧ ecclesiasticos seu seculares cuiuscūq̧ status seu dignitatis / etiam si papalis vel imperialis existat cōcessa iam sint vel in futurum cōcedi contingat vergētia quoquomō in detrimentū catholice fidei aut noīs christiani seu quorūcūq̧ p̄missorum / hec sancta Synodus cassa et irrita esse decernit Decretis ⁊ cōstitutionibus apostolicis / ac Synodalibus que sup̄ premissis sunt cōdita in suo robore duraturis Et vt hm̄oi sancte cōstitutiōis iugis memoria habeatur Et ne quisq̄ ipsi⁹ ignorantiā p̄tēdere possit Jubet hec sancta Synodus vt per singulas cathedrales et collegiatas ecclesias / aliasq̧ pia loca in quibus vberior est fidelium cōcursus semel in anno ad minus in ra diuina promulget̄ Datum in sessione publica ipsius sancti Synodi in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata vij. Idus septembris. Anno a natiuitate dn̄i Mccccxxxiiij.

¶ Decretū de cōcubinarijs in sessione vicesima promulgatū.

Acrosctā generalis synodus Basilieñ. in sp̄ ritusancto legitime congregata vniuersalem ecclesiā rep̄sentans ad p̄petuam rei memoriam Quicunq̧ clericus cuiuscunq̧ status conditionis religionis dignitatis / etiam si pontificalis vel alterius p̄eminentie existat / qui post huius constitutionis noticiā quā habere p̄sumat̄ p̄ duos mēses post publicationē eiusdē in ecclesijs cathedralibus quā ipsi dyocesani omnino facere teneant̄ / Postq̄ eadem cōstitutio ad eorum noticiam p̄uenerit fuerit publicus cōcubinarius a p̄ceptione fructuū omnium suorum beneficiorū triū mensium spacio sit ipso facto suspensus / quos suus superior in fabricam vel aliam euidentem ecclesiarū vtilitatem ex quibus hij fructus p̄cipiunt̄ conuertat / necnon et hm̄oi publicum cōcubinariū vt p̄imū esse talem īnotuerit / mox suus superior monere teneat̄ / vt infra breuissimū terminū cōcubinā dimittat. Quā si nō dimiserit vel dimissam / aut aliā publice resūpserit Jubet hec sancta Synodus / vt ip̄m suis omnibus beneficijs omnino priuet Et nihilominus hij publici cōcubinarij vsq̧quo cum eis per suos superiores post ipsarum cōcubinarū dimissionē manifestamq̧ vite emēdationē fuerit dispēsatū / ad susceptionē quorūcūq̧ honorū dignitatū beneficiorū vel officiorū sint inhabiles Qui si post dispēsationē recidiuo vomitu ad hm̄oi cōcubinatū publicū redierint sine spe alicui⁹ dispēsatio

nis ad pdicta prorsus inhabiles existāt Qđ si hij ad quos talium cor/rectio ptinet eos vt pdictū est punire neglexerint eorū superiores tam i ipsos de neglectu/ q̄z in illos pro cōcubinatu modis omnibus digna punitione animaduertant. In cōcilijs etiā prouincialibus et Syno/dalibus aduersus tales punire negligētes vel de hoc crimine diffama/tos etiā p suspensionē a collatione beneficiorū vel alia cōdigna pena se/ueriter procedat. Et si hij quorū destitutio ad summū pontificem spe/ctat per concilia puincialia aut suos superiores propter publicū cōcu/binatum reperiant priuatione digni statim cū processu inquisitionis ipsi summo pōtifici deferant Eadem diligentia ꝛ inquisitio in quibus/cunqꝫ capitulis generalibus et puincialibꝰ quo ad suos seruet penis alijs contra pdictos et alios nō publicos cōcubinarios statutis in suo robore permāsuris. Publici aūt intelligendi sunt nō solum hij quoruꝫ concubinatus p sententiā aut confessionem in iure factam seu p rei eui dentiam que nulla possit tergiuersatione celari notorius est Sed qui mulierem de incōtinentia suspectam et infamatam tenet et p suum su periorem ammonitꝰ ipam cum effectu nō dimittit. Quia vero in qui busdā regionibus nōnulli iurisdictionē ecclesiasticam habentes pecu/niarios questus a cōcubinarijs pcipere nō erubescunt patiēdo eos in tali feditate sordescere sub pena maledictionis eterne precipit ne dein ceps sub pacto cōpositione aut spe alicuiꝰ questus talia quouismodo tolerent aut dissimulent alioquin vltra premissam negligentie penaꝫ duplum eius quod ppterea acceperint restituere ad pios vsus omnino teneant et compellant Ipsas aūt cōcubinas seu mulieres suspectas p lati modis omnibus curent a suis subditis etiā p brachij secularis au xilium si opus fuerit penitus arcere. Qui etiā ex tali cōcubinatu pcrea tos filios apud patres suos cohabitare nō permittant/ Jubet insup hec sancta Synodus vt etiā in predictis Synodis ꝛ capitulis hec cō/stitutio publicet ꝛ quilibet suos subditos ad ipsarū cōcubinarū dimis/sionem moneat diligenter/ Jniungit pterea omnibus secularibꝰ viris etiam si regali prefulgeant dignitate ne vllū qualecunqꝫ inferunt im/pedimentū quocūqꝫ quesito colore p̄latis qui ratione officij sui aduer/sus suos subditos p hmōi cōcubinatu pcedūt. Et cū omne fornicatio nis crimē lege diuina phibitū sit/ ꝛ sub peccati mortalis pena necessa/rio euitandū/ Monet omnes laicos tā vxoratos q̄z solutos: vt simili/ter a cōcubinatu abstineant Nimis eni reprehensibilis est qui vxoreꝫ habet et ad alienā mulierem accedit Qui vero solutus est si continere nolit iuxta apl'i cōsiliū vxorem ducat/ pro huiꝰ aūt diuini obseruatiōe pcepti hij ad quos ptinet tam salutaribꝫ monitis q̄z alijs canonicis re medijs omni studio laborent.

¶De excōicatis certo modo non vitandis.

Ad vitandum scādala ꝛ multa pericula subueniendūqꝫ cōscien tijs timoratis Statuit qꝫ nemo deinceps a cōmunione alicuꝰ

in sacramētoꝝ administratione vel receptione aut aliis quibuscūqꝫ diuinis vel extra ꝓtextu cuiuscūqꝫ sententie aut cēsure ecclesiastice seu suspensionis aut ꝓhibitionis ab hoīe vel a iure generaliter ꝓmulgate teneaẗ abstinere vel aliquē vitare aut interdictū ecclesiasticuꝫ obseruare nisi sententia ꝓhibitio suspensio vel censura huiusmodi fuerint in vel cōtra personā collegiū vniuersitatē eccliam aut locū certum vel certā a iudice publicata / vel denunciata spāliter et expsse / aut si aliquē ita notorie excōicationis sniam cōstiterit incidisse ꝙ nulla possit tergiuersatione celari aut aliquo iuris suffragio excusari / Nā a cōmunione illiꝰ abstineri vult iuxta canonicas sanciones ꝑ hoc tamē hmōi excōicatos suspensos interdictos seu ꝓhibitos nō intendit in aliquo releuare nec eis quomodolibet suffragari.

¶De interdictis non leuiter ponendis

QUoniam ex indiscreta interdictoꝝ ꝓmulgatione multa cōsueuerūt scādala euenire Statuit hec sancta Synodus ꝙ nulla ciuitas opidū castrū villa aut locus ecclesiastico supponi possint interdicto nisi ex causa seu culpa ipsoꝝ locoꝝ seu dominij seu rectoris vel officialiū ꝓpter culpā aūt seu causam alteriꝰ cuiuscūqꝫ priuate ꝑsone huiusmodi loca nequaqꝫ interdici possint auctoritate quacunqꝫ ordinaria vel delegata nisi talis ꝑsona prius fuerit excōicata ac denunciata seu in ecclesia publicata ac dñi seu rectores vel officiales ipsoꝝ locoꝝ auctoritate iudicis requisiti hmōi personā excōicatam infra biduū inde cū effectu nō eiecerint aut ad satisfaciendū cōpulerint / qua etiā post biduum eiecta recedente vel satisfaciente mox diuina resumi possint / quod etiam impendentibus locū habeat.

¶Contra friuole appellantes.

VT lites citius terminenẗ sup eodem grauamine aut sup eodem interlocutoria vim diffinitiue nō habēte nullatenꝰ liceat secūdo appellare Nōqꝫ ante diffinitiuā friuole vel iniuste appellās vltra cōdēnationē expēsarū dānoꝝ / et interesse ī q̄ndecim florenis auri de camera parti appellate ꝑ appellationis Judicē cōdēneẗ. Datū in sessiōe publica ī ecclesia maiori Basilieñ: solēniter celebrata. xi. kalē. Februarij Anno a natiuitate dñi Mccccxxxv.

¶Requisitio

LEctis et ꝓnunciatis suprascriptis decretis de mandato sacri concilij per reuerendū patrē dñm Epm lectoreñ. indite nationis Gallicane ipse reuerēdus pater dñs lectoreñ. Epūs requisiuit omnes dominos archiepos / ⁊ epos in cōcilio et sessiōe p̄dicta p̄sentes: vt p̄dicta decreta / p̄sertim de cōcubinarijs mittāt ad ecclesias suas et faciant solenniter publicari Jtem ꝙ archiepiscopi hic existentes mittant suffraganeis suis absentibus ꝙ specialiter publicent Jtem prelati qui sūt ex parte alicuius regni intiment p̄latis absentibus Jtē ꝙ ꝓcuratores archiepoꝝum et epoꝝ intiment ista suis dñis.

¶Sessio vicesima prima de annatis.

Acrosctã generalis Synodus Basilieñ. in spiritusãcto legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiam repñsentans/ad ppetuã rei memoriã In nomine spũssãcti paracliti Statuit hec sancta Synodus q tam in curia romana q̃ alibi pro seu in cõfirmatione electionũ admissiõe postulationũ p̃sentatione pu̇isione collatione dispositione electione postulatione p̃sentatione/ etiã a laycis facienda institutione installatione/ ⁊ inuestitura de ecclesijs etiã cathedralibus Metropolitanis monasterijs dignitatib9 bñficijs officijsq3 ecclesiasticis quibuscunq3 necnõ ordinibus sacra et benedictione ac pallio de cetero nihil penitus ante vel post exigatur ratione litterarum Bulle Sigilli annatarũ cõmuniũ et munitorũ seruitiorꝫ primorum fructuũ deportuũ/ aut sub quocũq3 alio titulo colore vel nomine p̃textu cuiusuis cõsuetudinis priuilegij vel statuti aut alia quauis causa vel occasione directe vel indirecte Solũ scriptorib9 abbreuiatoribusq3 et registratorib9 litterarũ seu munitarũ ꝓ ipsorũ labore cõpetenti salario soluendo. Huic autẽ sacro canoni Si quis exigendo dando vel pmittendo contrarie p̃sumpserit penam incurrat aduersus symoniacos inflictã/ et in ipsis dignitatibus ac beneficijs taliter obtentis nullũ ius ac titulũ acquirat obligationes quoq3 pmissiones censure ac mandata/ et quicquid huius saluberrimi decreti in p̃iudicium fieri continget nullas obtinere vires atq3 irrita censeant᷑ Et si qd̕ absit romanus pontifex/ qui p̄ ceteris vniuersaliũ cõciliorũ exequi ⁊ custodire canones debet/ aduersus hãc sanctionẽ aliquid faciendo ecclesiam scãdalizet generali concilio deferat᷑ Ceteri vero pro modo culpe iuxta canonicas sanciones p suos supiores digna vltione puniant᷑.

¶De pacificis possessoribus.

Quicunq3 nõ violentus sed habens coloratũ titulũ pacifice et sine lite platurã dignitatẽ beneficiũ vel officiũ triennio pximo hactenus possedit vel in futurum possidebit/ nõ possit postea in petitorio vel possessorio/a quoquã etiam ratione iuris nouiter imperrati molestari: excepto hostilitatis casu vel alterius legitimi impedimenti de quo protestari/ ⁊ illud iuxta conciliũ Vienneñ. intimare teneatur Lis autem hoc casu quo ad futuras controuersias intelligatur si ad executionem citationis Jurisq3 sui in iudicio exhibitionem/ ac terminorũ omnium obseruationem processum fuerit Ordinarij autem diligẽter inquirant ne quis sine titulo beneficium possideat Et si talem quandocunq3 repererint declarent ius illi non cõpetere vel huic si sibi videtur nisi sit intrusus seu violentus aut alias indignus vel alteri idoneo prouideant.

¶Quomodo diuinū officiū in ecclesia sit celebrādū.

SI quis principē seculi rogaturus habitu honesto gestu decenti ꝓlatione nō precipiti sed distincta attenta quoqꝫ mente seipm ac verba studet cōponere Quāto diligenti⁹ in sacro loco omnipotentem exoratur⁹ deū hec oīno facere curabit. Statuit igit̄ sācta Synodus vt in cūctis cathedralibus ac collegiatis ecclesijs horas debitꝫ signis ꝯgrua pulsatione p̄missis laudes diuine p singulas horas nō cursim ac festinanter sed asiatim/ac tractim ⁊ cū pausa decenti/p̄sertim in medio cuiuslibet versiculi psalmorū/debitā faciendo inter solenne ac feriale officiū differentiā/reuerenter ab omnibꝫ ꝓsoluant horas canonicas dicturi cū tunica talari/ac suppellitijs mundis vltra medias tibias longis/vel cappis iuxta temporū ac regionū diuersitates ecclesias ingrediant̄ nō capucia sed almucias vel birreta tenētes in capite/qui cum in choro fuerint grauitatē seruent/quā et locus et officiū exigunt nō insimul aut cū alijs cōfabulantes seu colloquētes/aut litteras seu scripturas alias legentes/et cū psallendi gratia ibidē cōueniant iuncta ac clausa labia tenere nō debent Sed omnes p̄sertim qui maiori fungunt̄ honore in psalmis hymnis et canticis deo alacriter modulētur/cū dicit̄ Gloria patri et filio et spiritui sancto oēs ꝯsurgant/cū nominatur gloriosum illud nomen iesus in quo omne genu flectit̄ celestiū terrestrium et infernorū omnes caput inclinēt. Nemo ibidem dū hore in cōmuni publice cantant̄ legat vel dicat priuatim officium Nā nō solū obsequiū quo obnoxius est choro subtrahit sed alios psallentes ꝑturbat super hijs debite obseruandis alijsqꝫ ad diuini officij prosecutionē et chori disciplinā spectantib⁹ decanus vel cui onus incūbit diligēter inuigilet hincinde ne quid inordinate fiat circūspiciens/horū aūt trāsgressores illius hore in qua circa p̄dicta excesserint vel alia maiori prout transgressionis grauitas exigit plectent̄ pena.

¶Quo tempore quilibet debet esse in choro.

QUi in matutinis ante finē psalmi Uenite exultemus/in alijs horis ante finē primi psalmi/in missa ante vltimū kyrieleyson vsqꝫ ad finē diuino officio nō interfuerit nisi forte necessitate cogēte ac petita ⁊ obtenta a p̄sidente chori licentia discedere opteat pro illa hora absens censeatur saluis ecclesiarū consuetudinib⁹ si que forte circa hoc artiores existant. Idem in his obseruet̄ qui a principio vsqꝫ in finē in processionib⁹ non ꝑmanserint ꝓ cui⁹ executione deputet̄ aliquis onus habens notandi personas singulas statuto tēpore nō cōuenientes iuramento astrictus agere fideliter et nulli parcere. Iubet etiā hec sancta Synodus qd̄ in alijs ecclesijs in quibus singulis horis certe distributiones statute nō sunt oino etiā de grossis fructibus si opus sit deputent̄ vt iuxta mensurā laboris plus minusve quisqꝫ capiat emolumenti tollens prorsus abusum illū quo in vna dūtaxat hora p̄sens totius diei distributiones vsurpat et illū quo prepositi vel decani aut

alij officiales ex hoc solū q officiales sunt licet actualiter p vtilitate ecclesie nō absint quotidianas distributiones percipiunt.

¶ Qualiter hore canonice extra chorū dicende sunt.

Quoscunq etiā alibi beneficiatos seu in sacris cōstitutos cū ad horas canonicas teneant / admonet hec sācta Synodus si orationes deo acceptas fore cupiūt vt nō in gutture vel inter dētes seu deglutiendo aut sincopādo dictiones nec colloquia vel risus intermiscendo sed siue soli siue associati diurnū nocturnūq officiū reuerenter verbisq distinctis pagāt / ac tali in loco vnde a deuotione non retrahant ad quā se disponere et pparare debent Juxta id qd scriptū est ante orationē ppara aiam tuā ne sis quasi qui temptat deum.

¶ De hijs qui tēpore diuinorū vagantur per ecclesiam.

Quicūq in ecclesia beneficiatus psertim de maioribꝫ diuinoꝝ tpe per ecclesiā vel foris circa ipsam deambulando aut cū alijs colloquēdo vagari visus fuerit nō solū illius hore / sed totius diei psentiā ipso facto amittat. Qui si semel correctus nō destiterit p mensem distributionibꝰ careat / vel grauiori si ptinacia exegerit pena subiaceat ita vt tandem desistere cogat / phibeat etiā ne diuina officia tumultuosi quorūcūq p ecclesiā discursus impediant aut pturbent / regulares qui in cōuentualibus ecclesijs circa predicta excesserint graui pena superiorum arbitrio castigentur.

¶ De tabula pendente in choro.

Ut cūcta in domo dei ordinate pcedant / et quilibet sciat quid sibi agendū immineat statuat tabella aliqua continue pendens in choro Jn qua quid p vnūquēq ex canonicis vel alijs beneficiatis in singulis horis p hebdomadā aut maius tēpus legēdū cātandūve sit Qui aūt scdm q ibi descriptus fuerit facere per se vel aliū neglexerit p qualibet hora distributiones vniꝰ diei amittat.

¶ De hijs qui in missa nō cōplent credo vel cātāt cātilenas vel nimis basse missam legunt aut sine ministro.

Abusum aliquarū ecclesiarū in quibus credo in vnū deū qd est symbolum et cōfessio fidei nostre / nō cōplete vsq ad finē cātat / aut pfacio seu oratio dnica obmittit: vel in ecclesijs cantilene seculares voce admiscent seu missa etiā priuata sine ministro / aut pter secretas orationes ita submissa voce dicit q a circūstantibus audiri nō potest abolentes Statuimꝰ vt qui in hijs transgressor inuentus fuerit a suo superiori debite castigetur.

De pignorantibus cultum diuinum.

Abusum etiā illā cultui diuino manifeste derogantem quo nonnulli ecclesiarum canonici contrahentes debita sic se creditoribꝫ obligant / vt nisi statuto tempore satisfaciāt a diuinis cessetur officijs abolentes / et obligationem huiusmodi etiā si iureiurādo firmata sit irritam decernentes Statuimus vt qui talem illicitum contractum

fecerint triū mensium fructus ipsi ecclesie applicādos ipso facto amittāt Et q̃diu diuina nō resūpserint nullos ex ipsa ecclesia ꝓuēt9 ꝑcipiāt

¶ De tenentibus capitula tēpore misse.

PRohibet hec sācta Synod9 vt tpe misse maioris ꝑsertim diebus solennib9 capitula seu actus capitulares aut alij tractatus ꝑ canonicos nō celebrent/ Nisi forte vrgens et euidens ingruerit necessitas. Qui vero ad talem horā capitulū indixerit a distributionib9 quotidianis ꝑ hebdomadā sit suspensus/ neq3 ipsi canonici pro illa hora ipsas distributiones lucrent.

¶ De spectaculis in ecclesia non faciendis.

TUrpem etiā illū abusum in quibusdā frequētatū ecclesijs quo certis annis celebritatib9 nōnulli cū mitra baculo ac vestib9 pōtificalibus more episcoporum benedicunt/ alij vt reges ac duces induti quod festū fatuorum vel innocentū seu puerorū in quibusdam regionibus nuncupatur/ alij laruales ac theatrales iocos/ alij choreas et tripudia mariū ac mulierum faciētes homines ad spectacula ⁊ cachinationes mouent/ alij comessationes et conuiuia ibidē ꝑparant/ hec sancta Synodus detestans statuit et iubet tam ordinarijs q̃3 ecclesiarum Decanis/ et rectoribus sub pena suspensionis omniū prouentuū ecclesiasticorum trium mensium spacio/ nec hec aut similia ludibria/ nec etiam mercantias seu negociationes nundinarum in ecclesia que domus orationis esse debet/ ac etiam cimiterio exerceri amplius permittant Transgressoresq3 per censuram ecclesiasticam aliaq3 iuris remedia punire non negligant. Omnes autem cōsuetudines statuta ac priuilegia que hijs non cōcordāt circa hec decretas nisi forte maiores adijcerent penas irritas esse hec sancta Synodus decernit. Datum in sessione publica in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata die Jouis nona mensis Junij Anno domini Millesimoquadringentesimotricesimoquinto.

¶ Sessio vicesimasecunda de condemnatione libelli.

SAcrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritusancto legitime cōgregata vniuersalē ecclesiam representans ad ꝑpetuā rei memoriā. Cum inter cetera pietatis opera ad conseruandam fidei catholice veritatem extirpandosq3 errores et hereses: hec sancta Synodus potissime conuenerit nostre sollicitudinis precipuū studium est illico vt pullulare aliquid nouerimus quod fidei christiane puritatem offendere et splendorem luminis in mentibus fidelium quomodolibet obnubilare possit penitus rescindere/ agrumq3 dominicum a noxijs zizanijs et vepribus cū omni diligentia expurgare. Proinde quēdam libellum editum a magistro Augustino vulgariter dicto d roma

archiepiscopo Nazareno. Cuius pmus tractatus de sacramēto vnitatis christi ⁊ ecclesie siue de xpo integro intitulat. Secūdus de christo capite ⁊ eius inclito pncipatu. Alius de charitate christi circa electos ⁊ eius infinito amore tanq̄ nō sanam ⁊ erroneā in fide doctrinā cōtinentem cum suis defensorijs damnat ⁊ reprobat. Et potissime scādalosaz illam assertionē erroneā in fide in ipso libello cōtentā / quam pie fidelium aures sine horrore audire nō possunt videlicz christus quotidie peccat / ⁊ exquo fuit christus quottidie peccauit / quāuis de capite ecclesie christo Jesu saluatore nostro dicat se non intelligere sed ad mēbra sua que cū christo capite vnum esse xpm asserit intelligentiā eius esse referendā dicat. Necnō ⁊ ꝓpositiones istas ⁊ eis in sententia similes quas in articulos damnatos in sacro Constantieñ. cōcilio incidere declarat videlicet nō oēs fideles iustificati sunt membra christi / sed soli electi finaliter in ppetuum regnaturi cum xpo. Secundū ineffabilē pscientiaz dei summunt membra xpi / ex quibus cōstat ecclesia que tamē nō constat nisi ex eis qui secundū ꝓpositum electionis vocati sunt / nō sufficit christo vniri vinculo charitatis vt aliqui efficiant membra xpi. Sed requirit alia vnio / has etiā quesequūt. Humana natura in christo vere est christus / humana natura in christo est psona xpi. Ratio suppositalis determinans humanā naturā in christo nō realiter distinguit ab ipsa natura determinata. Natura humana in christo procul dubio est persona verbi / ⁊ verbū in christo natura assumpta est realiter psona assumens. Natura humana assumpta a verbo ex vnione psonali est veraciter deus naturalis ⁊ pprius christus secundū voluntatē creatā tantū diligit naturā humanā vnitam psone verbi quātū diligit naturā diuinaz. Sicut due psone in diuinis sunt equaliter diligibiles. Ita due nature in christo humana ⁊ diuina sunt equaliter diligibiles ppter personam cōmunē. Anima xpi videt deum tam clare ⁊ intense quātū clare ⁊ intense deus videt seipsum. Quasquidē ꝓpositiones ⁊ alias ex eadez radice pcedentes / in pdicto libro cōtentas tanq̄ erroneas in fide damnat / et reprobat hec sancta synodus. Ne igitur per huiusmodi doctrinam in errorē quempiā fideliū prolabi cōtingat districte precipit. Ne quisq̄ prefati libelli doctrinā / ⁊ psertim suprascriptas ꝓpositiones vt pmittitur damnatas ⁊ reprobatas / ac etiā eius tractatus defensorios docere pdicare defendere aut approbare psumat. Eos autem qui secus egerint tanq̄ hereticos / et alias animaduersione canonica puniēdos decernit. In nullo autē per hec derogare intendit / dictis aut scriptis sanctoꝝ doctoꝝ in pnominatis materijs loquentiū quinimo / ea recipit ⁊ amplectit iuxta eorum veram intelligentiā per eos aut alios catholicos doctores in theologia scola cōmuniter expositā ⁊ declaratam. Nec per hanc sentētiā persone pfati auctoris piudicare intendit hec eadem sancta Synodus. Quia si debite vocatus fuerit causas tamē absentie allegauit / et in aliquibꝫ suis scriptis / et alias doctrinā suā deter

minationi ecclesie submisit. Ceterū hec sancta synodus mandat ꝛ p̄ci-
pit omnibus archiepis Episcopis cancellarijs vniuersitatū ꝛ inquisi-
toribus heretice prauitatis / ad quoꝝ spectat officiū / quatenus dilige-
tiam solertē adhibeant / et ꝓuideant / ne aliqui dictos librū et libellos
defensorios habeant aut presumant penes se cōseruare aut tenere / im-
mo ipsos p̄dictis assignare habeant vt de illis faciant ꝓut iura dispo-
nunt / alias cōtra tales canonica animaduersione ꝓcedatur. Datū in
sessione publica in eccl'ia maiori Basilieñ. solēniter celebrata idus octo-
bris. Anno a natiuitate dn̄i. M.cccc.xxxv.

¶Sessio vicesimatertia de electione summi pontificis.

SAcrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime cōgregata vniuersalē ecclesiā representās. Ad perpetuam rei memoriā. Quoniā salus populi pastor bonus merito hanc sanctā synodū quantū pro humane legis fieri potest industriā niti decet / vt romanus pontifex qui gregis dn̄ici p̄mus ꝛ summus est pastor talis fiat talisq; pseueret / qui cunctarū animarū saluti ac totius christiani orbis vtilitati ꝓuideat / et tanto officio digne satisfaciat ꝓinde cōstitutiones tam sacroꝝ conciliorū q̄ȝ summoꝝ pontificū / super romani electione pontificis editas innouās hec sancta synodus ꝛ eis quedā salubria adijciens. Statuit vt quotienscūq; sedem apostolicā vacare contigerit sancte romane ecclesie cardinales p̄sentes in loco quo summi pontificis electio celebrāda est decima die postq̄ȝ sedes vacauerit omnes in capellā aliquā vel locū prope cōclaue cōueniant. Inde p̄cedente cruce bini cū deuotione cantādo. Veni creator spiritus. Incedētes locum cōclauis ingrediant̄. Quo non nisi duos familiares necessarios quilibet introducat Cerimoniarū autē gratia duo clerici quoꝝ saltem vnus sit notarius etiā admitti possint. Camerarius vero cū his q̄bus ꝯclauis custodia cōmissa fuerit curet ne quis preter p̄dictos conclaue ingrediat̄. Ipse autē post ingressum cardinaliū clausis foribus cū deputatis intret ꝛ singuloꝝ cardinaliū cellas diligēter ꝑquirat. Exceptisq; infirmoꝝ aut debiliū medicinalibus si qua ibidē victualia vel confectiones reperiant̄ ammoneat. Exiens inde claudensq; ꝯclauis ostiū custodiā sollicite obseruet / ac singulis diebus Cibaria que cardinalibus deferunt̄ accurate perquirat / nec introferri ꝑmittat nisi q̄ ꝓ moderata refectione necessariū videat̄ decretis huius sacri cōcilij ꝓmulgatur in quarta ꝛ septima sessionibus in suo robore firmiter permansuris. Sequenti die cardinales oēs coram his qui in cōclaue fuerint audita missa de sācto spū sacrā sumāt Eucharistiā. Et anteq̄ȝ scrutiniū inchoent / ante positis sctis euāgelijs iurent sup hac forma. Ego. N. cardinalis iuro ꝛ ꝑmitto omnipotēti deo patri ꝛ filio ꝛ spiritui sancto /

ac beato Petro apostoloꝝ pncipi eum eligere in pontificē quē credaꝫ ecclesie vniuersali in spiritualibꝰ ꝛ tēporalibus vtilem ꝛ tante dignitati idoneū / nec illi vocem dare quē verisimiliter sciuero ꝓmissione aut datione alicuius rei tēporalis seu pce ꝑ se vel alium interposita aut alias q̄litercunqꝫ directe vel indirecte pro se electionē ꝓcurare. Electoqꝫ in pontificē nō prius obedientiā facere quā iuret iuxta formam decreti sacri Basilieñ. cōcilij ita me deus adiuuet cui in die tremēdi iudicij redditurus sum de hoc iuramēto / et cunctis operibus meis rationē post hec quilibet eorū cedulā dabit In qua vltra tres nō nomiet inter quos si vltra vnum nominauerit / aliquis sit extra cardinaliū collegiū neqꝫ vna die nisi vnum fiat scrutiniū ꝛ immediate post missam. Lectis cedulis nisi duarū partiū in vnum vota cōcurrant mox cōburant. Ante autē sex cōpleta scrutinia accessus ad quēquā fieri nō possit. Recogitēt eo tēpore cardinales / et attenta mēte cōsiderēt q̄ʒtum sibiipsis meritū vel demeritū q̄ʒtumqꝫ populo christiano fructū vel preiudiciū bonum vel malū eligendo pontificem facturi sunt. In nulla profecto re magis dñi nostri Iesu xp̄i gratiā vel iram assequi possint / q̄ʒ cum de vicario eius suis p̄ficiendo oıbus agitur quas ita dilexit vt pro ipsis ꝛ mori ꝛ crucis tormentū pati dignatus fuerit.

¶ De professione eiusdē summi pontificis.

STatuit sancta Synodus vt electus in papā electioni de se facte per infrascripti modi expressionē cōsentire teneat. Quā expressionē si p̄sens in curia per cardinales vel extra per eoꝝ aliquē vel aliū ab ipsis ad hoc habentē mandatū. In p̄sentia notarij ꝛ decem saltē ꝑsonarū p̄sentata sibi electione requisitus infra diem naturalē ab hora req̄sitiōis nō fecerit electio sua ꝓ infecta habeat. Et ad aliā in noīe dñi cardinales ꝓcedere teneant. Exp̄sso aūt vt p̄dicit hmōi cōsensu cardinales eidē vt sūmo pōtifici mox obediētiā debitā exhibeāt postq̄ʒ vo ꝑ cardinales obediētia p̄stita fuerit nulli de eiꝰ pōtificatu ābigere phas sit.

¶ Forma consensus.

IN nomine sancte ꝛ indiuidue trinitatis patris ꝛ filij ꝛ sp̄us sancti Ego. N. electus in papā oīpotēti deo cuius ecclesiā suo p̄sidio regendā suscipio / et beato Petro ap̄loꝝ pncipi corde ꝛ ore cōfiteor ꝛ ꝓfiteor q̄ quādiu in hac fragili vita constitutus fuero me firmiter credere ꝛ tenere fidem catholicā scōm traditionē ap̄loꝝ generaliū cōcilioꝝ ꝛ alioꝝ sctōꝝ patrū. Maxime aūt sctōꝝ octo cōcilioꝝ vniuersaliū videlicet p̄mi Niceni: secūdi ꝯstātiopolitani / tertij Ephesini p̄mi ꝛ quarti calcedoneñ. quinti ꝛ sexti. Itē cōstantinopolitani septimi. Itē Niceni octaui quoqꝫ ꝯstātinopolitani. Necnō lateraneñ. lugduneñ. vienneñ. constantieñ. et basilieñ. generaliū etiā cōciliorū / et illā fidē vsqꝫ ad vnū apicem immutilatā seruare ꝛ vsqꝫ ad aīam ꝛ sanguinē defendere ꝛ p̄dicare ritūqꝫ pariter sacramentoꝝ ecclesiasticoꝝ eccl'ie traditū omnino deꝓsequi ꝛ obseruare. polliceor etiā fideliter laborare ꝓ tuitione fidei

catholice/ z extirpatione heresium z errorꝝ reformatione morꝝ ac pace in pplo xpiano. Juro etiã ꝓsequi celebrationẽ cõciliorꝝ generaliũ/ z cõfirmationẽ electionũ. Juxta decreti sacri Basilieñ. ꝯcilij/ hãc aũt ꝓfessionẽ mea manu subscripsi z tibi oĩpotẽti deo cui in die tremẽdi iudicij redditur⁹ sum de hoc z cũctis opibꝫ meis rationẽ pura mẽte sup altare offero quã in p̃mo publico ꝯsistorio solẽniter repetã. Ne lapsu tpis hec tã salubris institutio de mẽoria sũmi põtificis elabat̃ singulis annis die quo anniuersariũ celebrat̃ electiõis vel coronationis sue intra missarũ solẽnia p̃m⁹ cardinalis q̃ ibidẽ affuerit publice z alta voce corã sũmo põtifice legat sic. Sanctissime pater attẽdat sanctitas tua/ z diligẽter cõsideret ꝓmissionẽ hanc quã die electiõis tue deo fecisti/ postea eã legẽs in fine dicat. Curet igit̃ sanctitas tua ꝓ honore dei z salute aĩe tue/ et vtilitati vniuersalis eccl'ie p̃dicta oĩa ꝓ viribꝫ obseruare bona fide sine dolo z fraude. Recogites etiã cuius vicẽ geras in terris illius videlz/ q̃ aĩam suã ꝓ ouibꝫ suis posuit/ qui ter anteq̃ȝ oues suas beato Petro cõmitteret petijt an ipm diligeret / quiqȝ sicut iustus iudex/ et quẽ nullũ latet secretũ rõnẽ exiget a te de oĩbus vsqȝ ad minimũ q̃drantẽ. Memineris q̃d btũs Petrus alij qȝ sibi succedẽtes põtifices fecerũt/ q̃ nil aliđ cogitabãt nisi honorẽ dei ꝓpagationẽ fidei publicũ eccl'ie bonũ saluteq̃ȝ z vtilitatẽ filiorꝝ suorꝝ/ z tandẽ imitãtes magrm z dñm aĩas suas ꝓ sibi cõmẽdatis ouibꝫ exponere nõ dubitarũt/ noli tibi aut tuis thesaurizare in terris vbi tinea z erugo demolit̃ vbi fures z latrones effodiũt/ sed thesauriza tibi in celis. Non sis acceptor ꝑsonarũ nec sãguinis nec patrie aut natiõis oẽs filij dei sũt/ z tue cure ac custodie pariter cõmissi dicas exẽplo xpi. Qui fecerit voluntatẽ patris mei q̃ est in celis/ ille meus frater mater z soror est. Jn distribuẽdis dignitatibꝫ z bñficijs nõ carnẽ nõ munera nõ q̃d aliud tꝑale/ sed solũ deũ z virtutes atqȝ hominũ merita tibi p̃ponas Jn corrigẽdis excessibus eccl'iastică exerce disciplinã/ memor quã gratiã phinees quãve penã heli alter iniurias dei vlciscẽdo/ alter dissimulãdo meruerũt. Paupes aũt ac miserabiles ꝑsonas defende Juua z sustẽta ad oẽs aũt paternã habe charitatẽ. Post expleta coronatiõis solẽnia ac singulis annis post electionis anniuersariũ cũ fratribꝫ suis octo saltẽ cõtinuis diebꝫ summus pontifex vigili cura ꝑtractet/ exequi ꝙ tam solẽniter deo pollicitus est. Jn p̃mis igit̃ ꝑscrutet̃ in qua orbis ꝑte xpiana religio vexat̃ a Turcis sarracenis. Tartaris/ z alijs ĩfidelibꝫ. Jn qua regiõe viget heresis scisma vel quelibet supstitionis species. Jn quibꝫ ꝓuincijs mores z diuinorũ obseruãtia mãdatorꝝ rectaqȝ viuẽdi norma tam in statu eccl'iastico q̃ȝ seculari dilabunt̃ vbi etiã libertas eccl'iastica cõculcat̃. Inter quos reges p̃ncipesq̃ȝ z pplos vigẽt odia vel bella vel bellorꝝ metus/ z vbiqȝ sicut pius pater cũ fratribꝫ suis remedijs oportunis diligẽter ꝓuidere studeat. His vniuersalibꝫ expeditis negotijs ad ea q̃ ꝓximiora sunt manũ apponẽs mox domũ familiã z curiã romanã vbi z put necessariũ fuerit

exemplariter cōponere veraciterqꝫ reformare incipiat/ et tā circa ma/
gnos ꝙ̄ paruos inquirens et inquiri faciēs quicquid emendatione di/
gnū repererit corrigere nullatenus differat aut dissimulet/ sciēs duplex
esse pctm̄ vnū qđ ibi ꝑpetrat̄/ aliud longe grauius qđ inde sequit̄/ qc/
quid enī ibidē agit̄ facile trahit̄ in exemplū Unde fit vt languescēte ca
pite reliquū postea corpus morbus inuadat/ pontificalis dom⁹ ac cu
ria tanꝙ̄ speculū mūdū esse debet. In quo omnes ꝓspicientes ad ei⁹
exemplum se cōponāt et viuāt/ ꝓinde ab ea penitus dissipet et euellat
quicquid symoniace labis/ quicquid cōcubinarie sordis/ quicquid de
niqꝫ vel deū offendere vel homines scandalizare pōt. Curet ne officia
les ꝑperam officia sua administrēt nequaqꝫ grauent nec ꝑ concussio/
nē aut illicite quicquā extorqueāt Et vt hij qui officialibus ꝑpositi sunt
in ipsorū excessus inultos nō patiant̄/ neminē ꝑmittāt vestibus ꝛ colo
ribus ꝑ sacros canones ꝓhibitis vti. Clerū romanū qui sibi principali
ter ꝛ imediate subiect⁹ est principaliter in omni ecclesiastica honestate
reformet/ Et ꝓsertim vt cult⁹ diuinus in ecclesijs vrbis cū ea qua de/
cet veneratione/ et disciplina obseruet̄. populū quoqꝫ vrbis que pecu/
liaris eius est parrochia doceat instruat et in via salutis dirigat/ impe
ret cardinalibus vt titulos ac parrochias suas ꝓut eorū incūbit offi/
cio visitēt et reformēt/ ꝓlatū aliquē magne sciētie ꝓbateqꝫ et exempla
ris vite in vrbe vicariū cōstituat qui vice sua cleri et ppl'i epalem curā
gerat de quo an oneri suo diligenter incūbat sepe perquirat. Post hec
cū eisdem fratribus de tēporalitate ecclesie romane bene salubriterqꝫ
regenda accurate cogitans prouideat vt prouincie ciuitates opida ca
stra terre ipsi ecclesie subiecte iuste ac pacifice gubernentur/ tali quidē
moderamine vt inter regimen ecclesiasticorum ac secularium princi/
pum/ sic distet sicut inter patrem et dominū/ non questui sed protecti/
oni ac tutele intendat/ ꝛ paterna charitate cunctos fouens nō tam sub
ditos ꝙ̄ filios existimet/ Et quoniā spiritualem temporalēqꝫ ipsorꝫ
curam habet inuigilet omnes partialitates ac seditiones inde ammo/
uere ꝓsertim gwelforū et gebellinorū/ et quecūqꝫ hijs similia ꝑniciosa
nomina animas corporaqꝫ pariter ꝑimentia oēm det operā penis spi
ritualibus et temporalibus/ et quibuscūqꝫ potest modis sublatis in/
de cunctis dissentionū fomentis eos vnanimes ad deuotionē ecclesie
cōseruare. Ad regendū ꝓuincias ac ciuitates principales destinet car/
dinales vel prelatos integre et incorrupte fame quos non inhyare pe/
cunijs sed iusticie ac paci subditorum intendere verisimile sit quorum
legatio biennio aut ad plus triennio elapsu expiret. Et quia dignuꝫ est
vt quilibet sue villicatōis rationē reddat deputet̄ expleta legatione ali
quis vel aliqui insignes viri qui sue administrationis rationē/ necnō
querelas ac petitiones ꝓuincialiū audiāt ꝛ iusticiā exhibeāt/ et qđ ipsi
facere comode nequeunt pape deferant/ qui omnino gesta eoruꝫ scire
studeat/ ꝛ si quid illicite ꝑpetrasse ipsos cōstiterit nullatenus inultum

dimittat: vt et successores sui que nō licent suo exemplo facere reformi-
dent. Et ne officiales manus forsitan ad illicita apponāt cōpetens sa/
larium vnde viuere honeste possint eis cōstituatur. Sepe etiā sum/
mus pontifex inquirat quō tam legati gubernatores et commissarij
quā romane ecclesie vicarij ac feudatarij subditos regunt/ et an nouis
gabellis/ ⁊ exactionibus grauēt/ quicq̄d autē austeritatis seu iniusti
oneris sup̱ ceruices subditoꝝ fieri cognouerit nequaquā tolleret pati
enim impiū est vt hi quos papa p̱ se paterne regeret per alios tyranni
ce tractent̄. Statuta ⁊ cōstitutiones antiquas quibꝫ ꝓuincie ac terre
salubriter regi cōsueuerūt inuiolata seruari faciat/ ꝙ si qua postea irra
tionabiliter/ vel ad emulationē seu parcialiter edita sint causa cogni/
ta retractent̄ ⁊ reforment̄. Jnfra annū ab electionis die romanus pō
tifex ad se oratores seu ꝓcuratores ꝓuinciarū ac p̄ncipaliū ciuitatū ec
clesie romane accersiat/ et ostēdēs erga eos paterne charitatis affectū
ab ipsis de statu ⁊ cōditione patriarū/ et quēadmodū p̄decessores sui
tēpore recti sunt. Num etiā aliquo iniusto grauent̄ onere/ et quid pro
salubri ipsoꝝ regimine faciendū sit p̱scrutetur/ et tandē in omnibꝫ vtili
tati ⁊ īdēnitati ipsoꝝ ac bono publico prouisione remedia tanq̄ꝫ filijs
adhibeat/ hoc idem saltem de biennio in bienniū repetere non pigeat.
Jnter cetera que feudatarij capitanei gubernatores Senator ca/
stellani alijq̄ꝫ p̄cipui officiales vrbis/ et terrarū ecclesie iurare solent.
Hoc etiā adijciat̄ vt in eorū institutione iurent ꝙ sede vacante ad mā/
datum cardinaliū ciuitates terras loca arces ⁊ castra/ ac gentes noīe
romane ecclesie tenebunt ac tradent libere ⁊ sine contradictione. Ne
summus pontifex carnalitatis trahi videat̄ affectu magis q̄ꝫ iudicio
rationis atq̄ꝫ vt scandalis obuiet̄/ que experientia teste sepe secuta sunt
nullū decetero cōsanguineū/ vel affinē vsq̄ꝫ ad tertium gradum inclu/
siue. Ducem Marchionē comitē feudatariū emphiteotam vicariū gu
bernatorē officialē castellanum alicuius ꝓuincie ciuitatis opidi castri
fortalicij aut loci romane ecclesie. Nec sup̱ his iurisdictioni seu potesta
tem aliquā habere/ nec capitaneū seu cōductorē gentiū armorū faciat
aut esse p̱mitiat. Jpsi quoq̄ꝫ cardinales summo pontifici secus agere
volenti nequaq̄ꝫ assentiant. Quodq̄ꝫ succedēs pontifex aliter facta ꝓ/
sus retractet ac reuocet. Juxta nicolai pape quarti cōstitutionē statu
it sancta Synodus/ vt ad sancte romane ecclesie cardinales omniū
fructuū reddituū prouentuū mulctarum cōdemnationū/ ac censuum
de quibuscūq̄ꝫ terris ⁊ locis romane ecclesie subiectis ꝓuenientiū me/
dietas p̄tineat institutioq̄ꝫ ⁊ destitutio omniū rectorū gubernatorūq̄ꝫ
⁊ custodū/ quocūq̄ꝫ nomine censeant̄/ qui preerunt dictis terris et lo
cis/ ac etiā dictorū fructuū collectorū de ꝯcilio ⁊ ꝯsensu ipsoꝝ cardina
lium fieri debeat. Jpsos igitur cardinales admonet sancta Synodꝰ
vt terras ⁊ subditos romane ecclesie ab iniurijs ⁊ oppressionibus ꝓte/
gant/ de paceq̄ꝫ ac salute/ et bono ipsoꝝ regimine cogitātes apud sum.

mum pontificē / et vbi opus fuerit ipsos omni fauore ꝓmoueant. Et si de omnibꝫ romane ecclesie terris magna cura summo pontifici ac cardinalibus esse debeat ad vrbem tamē romā mentis intuitū sedulo cōuertere / et ad ipsam tanq̄ꝫ peculiarē filiam ꝛ principalē eorū parrochiam In qua beatorū petri ꝛ pauli ac innumerabiliū christi martyrum ꝛ sanctoꝝ sacra corpora requiescūt vbi sedes est romani pōtificis vnde ꝛ ipse ac romanuꝫ denominatꝛ imperiū / et ad quā oēs christicole deuotionis causa cōfluere solent / singularē quandā charitatē / et preciuum affectū gerere tenentꝛ / vt in pace tranquillitate ac iusticia gubernetur in suisq̄ꝫ ecclesijs menibus vijs ꝛ securitate stratarū detrimentum non patiatꝛ. Quo circa statuit hec sancta Synodus vt de quibuscunq̄ꝫ ipsius vrbis redditibus ꝛ ꝓuentibus aliqua cōpetens portio ad cōseruationē ecclesiarū meniū viarū pontiū securitatisq̄ꝫ itinerū ipsius vrbis ꝛ districtus per aliquos viros ꝓbate fame de concilio cardinalium eligendos re ipsa exponatꝛ. Sicut seruū seruorū dei summus pōtifex se ꝓfitetur ita opere cōprobet ꝛ cum ad ipm̄ tanq̄ꝫ cōmunē patrē vndiq̄ꝫ homines ꝯfugiant adiriq̄ꝫ se ab omnibꝫ facile ꝑmittat. Unam ergo saltem in hebdomada diem ꝓ publica statuat audiētia. In qua oēs ꝓsertim pauperes ꝛ oppressos patiēter ꝛ benigne audiat / ꝛ quātū cuꝫ deo potest exaudiat cunctisq̄ꝫ sicut pater filijs prout cuiq̄ꝫ opus fuerit iuxta vires cōsilio ꝛ auxilio ꝓuideat. Et si corporali necessitate impeditus fuerit vel alicui cardinali vel alteri insigni viro omnia sibi relaturo cōmittat. Omnibusq̄ꝫ curie officialibus. Iubeat presertim vicecancellario penitētiario et camerario vt ipsos pauperes cito gratisq̄ꝫ expediant. Memor apostolice charitatis qua Petrus et Paulus invicem dexteras dederunt vt pauperū memores essent. Diebus vo dominicis ꝛ festiuis ad missam exeat publicam postq̄ꝫ aliquāto tēporis spatio indigētibus audientiā ꝑbeat. Singulis hebdomadis vel saltē in mense bis cōsistoria publica teneat in quibus negocia ecclesiarū cathedraliū ac monasterioꝝ seu principū ac vniuersitatuꝫ aliaq̄ꝫ magni ponderis audiat. Lites autē et causas minores remittat ad vice cācellarium. Ipse autē q̄to amplius potest litigijs ac minoribus negocijs se eximat vt maioribus intendat liberius. Quoniam sancte romane ecclesie cardinales pars corporis romani pontificis esse censentur rei publice admodū expediens est / vt iuxta vetustum morem grauia ꝛ ardua negocia de ipsorum concilio directione causa quoq̄ꝫ mature cognita deinceps fiant / ꝓsertim causarū fidei decisiones sanctoꝝ canonisationes erectiones seu suppressiones diuisiones subiectiōes vniones ecclesiarū cathedraliū ꝛ monasteriorū / ꝓmotiones cardinaliū confirmationes ac ꝓuisiones de ecclesijs cathedralibus / et monasterijs priuationesq̄ꝫ et translationes abbatū episcoporū ꝛ superiorum leges seu constitutiones legationes de latere seu vicariorū ac nunciorū auctoritate legatorū de latere fungentiū cōmissiones noue religionis institu-

cio exemptiones noue/ ecclesijs monasterijs seu capitulis aut ipsaruz iam factarū reuocationes. Saluo decreto sacri Constantien. concilij de platis nō transferēdis inuitis.

¶ De numero ꝛ qualitate cardinaliū.

CUm summo pontifice sancte romane ecclesie cardinales in dirigenda christiana republica collaterales assistant necesse est vt tales instituant qui sicut nomine ita re ipa cardines sint super quos hostia vniuersalis versent ꝛ sustentent ecclesie. Statuit igitur sancta Synodus vt deinceps eorū numerus adeo sit moderatus/ ꝙ nec sit grauis ecclesie nec superflua numerositate vilescat/ qui de omnibꝫ christianitatis regionibus ꝙ̄tum comode fieri poterit assumantur vt noticia rerum in ecclesia emergentiū facilius haberi/ et super his maturius deliberari possit. Sic tamē ꝙ numerū vigintiquattuor inter hos qui nunc sunt/ et assumēdos non excedat. Ita ꝙ de vna natione vltra tertiā partem respectu cardinaliū pro tēpore existentiū ac de vna ciuitate ꝛ dyocesi vltra vnum inde oriunduz/ et de ea natione que nūc vltra tertiā partem habet vsqꝫ ad ipius tertie partis reductionē eē nequeāt Sint viri in scientia moribusqꝫ ac rerum experientia excellentes non minores triginta annis. Magistri doctores seu licentiati cum rigore examinis in iure diuino vel humano/ sit saltem tertia vel quarta pars de magistris aut licentiatis in sacra scriptura. Inter hos autē vigintiquattuor esse aliqui poterūt ad moduz pauci filij fratres aut nepotes regum seu magnorū principum: in quibus cum circūspectione/ ꝛ maturitate morum competens litteratura sufficiat. Non fiant cardinales nepotes ex fratre vel sorore romane pontificis aut alicuius cardinalis viuētis nō illegittime nati/ non corpore viciati nec alicuius criminis aut infamie nota respersi. Predicto autē numero vigintiquattuor pro magna ecclesie necessitate vel vtilitate duo alij in quibus vite sanctitas vel eximie virtutes refulgeāt/ quāqꝫ memoratos gradus non habeant. Ac de grecis cum romane ecclesie vniti fuerint Insignes aliqui viri adijci poterunt. Non fiat cardinalium electio solum ꝑ auricularia vota sed illi solum assumi possint in quos facto vero scrutinio ac publicato maiorem partem cardinalium per subscriptionem manus proprie constiterit collegialiter consensisse. Desuper etiaz apostolice littere cum subscriptione cardinalium conficiantur. Decreto huius sacri concilij in quarta sessione solenniter publicato quod incipit. Item cum multiplicatio cardinalium ꝛc. in suo robore inuiolabiliter permansuro. Cum recipient cardinales sue dignitatis insignia quorum significatio est vt pro bono vniuersalis ecclesie sanguinem proprium si opus sit non vereantur effundere. Jurabunt in publico consistorio si sint in curia si vero absentes in manibus alicuius episcopi/ et publice cui per litteras apostolicas in quibus forma Juramenti inserta sit commissum fuerit in hunc modum.

Ego enim nuper assumptus in sancte romane ecclesie cardinalē ab
hac hora in antea ero fidelis beato Petro vniuersaliqꝫ et romane ec/
clesie ac summo pontifici eiusqꝫ successoribus canonice intrantibus la
borabo fideliter ꝓ defensione fidei catholice extirpationeqꝫ heresum ⁊
errorū ac scismatū reformatione morū ac pace in populo christiano.
In alienationibus rerū et bonoꝝ ecclesie romane aut aliarū ecclesia/
rū/ et beneficioꝝ quorūcunqꝫ/ nō consentiā nisi in casibus a iure ꝑmis/
sis/ et pro alienatis ab ecclesia romana recuperādis ꝓposse operam da
bo/ non cōsulam quicq̃ꝫ summo pontifici/ nec subscribā me nisi scd̄m
deū ⁊ conscientiā meā que mihi per sedem apostolicā cōmissa fuerint
fideliter exequar cultū diuinū in ecclesia tituli mei ⁊ eius bona conser/
uabo sic me deus adiuuet. Pro cōseruādis cardinaliū titulis quorū
aliqui tam in diuino cultu quam edificijs nimiū proch dolor in obpro
brium sedis apostolice/ et ipsoꝝ cardinaliū collapsi sunt. Statuit hec
sancta synodus vt de redditibus ꝓuentibus terrarū romane ecclesie
quoꝝ medietas iuxta cōstitutionē Nicolai pape ad cardinales vt pre
dictuꝫ est ꝑtineat decima pars eius quod spectat ad quēlibet cardina/
lem ꝓprio titulo singulis annis applicetur. Et nihilominus vel ī vita vel
in morte quilibet cardinalis tantū ꝓprio titulo relinquat. Unde cōtra
vna ꝑsona sustentari possit quod si nō fecerit tam pro hoc quam ꝓ di
cta decima parte bona oīa ipsius cardinalis obligata sint vsqꝫ ad de/
bitam satisfactionē/ ⁊ ad executionē huius oneramus primū cardina
lem illius ordinis de quo ipse defunctus erat. Uisitet per se quilibet
cardinalis ꝑsens in curia absens vero per vicariū ydoneū singulis an/
nis titulū suum clericosqꝫ/ et populū ecclesiarū subiectarū/ et cū diligē
tia inquirat; et salubriter ꝓuideat sup cultu diuino bonisqꝫ ipsarū eccle
siarū ac vita et moribus clericoꝝ ⁊ parrochianoꝝ/ de quibus cum sue
sint oues in districto dei iudicio rationeꝫ redditurus ē Et tam quo ad
tempus visitandi q̃ꝫ quo ad alia seruet que instituta sunt in decreto no
stro de concilijs Synodalibus. Et si quēlibet cardinaliū tam ipa di/
gnitas q̃ꝫ ꝓpria perurgeat pollicitatio pro memoratis sanctis labora
re operibus nihilominus vt eo efficatius res fiant quo singulis quasi
peculiariter distribuunt Episcopi cardinales indagare curent que re/
giones heresibus erroribus supstitionibus nouis aut veteribus infe/
cte sint/ ꝑsbyteri vbi mores ⁊ diuinoꝝ mandatoꝝ obseruātia ac ecclesi
astica disciplina deficiāt Dyaconi qui reges ⁊ principes seu populi bel
lis agitent vel agitari timeant/ et tanq̃ꝫ apes argumentose tam apud
summū pōtificem q̃ꝫ inter se ipsos diligēter/ ac accurrare negocia hec
sancta ꝓmoneant operā dantes ⁊ vbi necessarium fuerit salubri reme
dio ꝓuideatur. Ipse autē summus pontifex tanq̃ꝫ cōmunis omniū pa
ter/ et pastor non solum rogatus ac sollicitatus/ sed ꝓprio motu vbiqꝫ
inuestiget inuestigariqꝫ faciat/ et quā potest omnibꝰ filioꝝ morbis sa
lutarem conferat medicinā. Si quādo papam quod absit negligentē

aut remissum seu agentem que nõ decẽt ipsi cardinales inspexerint fi/ liali reuerentia et charitate tanq̃ patrẽ obsecrent vt officio pastorali honoriq̃ ac debito suo satisfaciat. Et primo quidẽ aliquis vel aliqui ꝑ se/ Deinde si se nõ corrigat omnes collegialiter accersitis quibusdã notabilibus ꝓlatis ꝑdicentes q̃ si nõ abstinuerit ꝓximo generali con cilio deferãt/ nec ꝓ salute ipsius summi pontificis/ ꝛ bono publico ei⁹ odiũ vel quicquid aliud timeant dũ tamẽ reuerenter ꝛ charitatiue id agant. Multo magis si quẽ ex cardinalib⁹ aliquid ꝑperã seu reꝑhensi one dignũ facientem papa cognouerit paterna semꝑ charitate et iuxta doctrinã euangelicã corrigat vt sit alter in alterũ pater in filios/ filij in patrẽ charitatis oꝑa exercentes ecclesiã dei exemplari ac salubri mo/ deramine gubernent. Prelatos et quoscũq̃ alios insignes ꝑsertim viros ad curiã romanã ꝓficiscentes cardinales benigne et honorifice tam publice q̃ꝫ priuate ꝑtractẽt/ ꝛ apud sũmũ pontificẽ eorũ negocia gratis ac liberaliter recõmissa faciãt. Et cũ ei qui cõis est omniũ pater cardinales assistent ꝑsonarũ acceptores fieri vel aduocatos valde in/ decens est/ ꝓpterea interdicit hec sancta Synodus vt tãq̃ iudicis col laterales ꝑcialitatẽ nullã accipiãt Etiã si de terra ꝑciali originẽ ducãt/ nec sint principũ aut cõitatũ seu aliorũ cõtra quẽquã cum ꝑcio vel sine partiales ꝓtectores aut defensores /sed exuti omnẽ passionẽ in sedan/ dis cõcordia vel iusticia litibus pape assistant. Principũ aũt et quorũ/ cũq̃ ꝑsertim pauperũ ac religiosorũ gratis ꝛ sine vllo questu ꝓmoue re iusta negocia tanq̃ charitatis opus ꝑsuadet sancta Synodus et cõmendat. Cum affabilitate et benignitate seruent cardinales grauí/ tatẽ/ ac modestiã que huic cõgruũt dignitati/ pietatẽ aũt q̃ scd̃m apo/ stolũ/ ad oĩa vtilis est seruẽt ad oẽs. Affines suos ꝑsertim bene meri/ tos ac pauperes quãq̃ negligere nõ debeant nõ tamen ita ipsos opũ aut beneficiorũ multitudine accumulent/ vt alij inde scandalũ patian tur Caueant ne bona ab ecclesijs ꝓfecta vltra q̃ꝫ necessitatis rõ postu/ lat in carnẽ et sanguinẽ effundant. Cum tales sic ambulare ĩ magnis pontifex inspexerit arguat atq̃ obuiet vt decet/ neq̃ enĩ culpe erit ex/ pers si iuxta officiũ suũ corrigenda nõ corrigat/ familia mensa suppel/ lex rerũ et equorũ tam pape q̃ꝫ cardinaliũ nec nũerositate nec fastu aut pompis neq̃ aliquo excessu reꝑhensibilis sit. Ita domũ et que in domo sunt moderate cõponat vt alij nõ scandalũ sed frugilitatis cape re exemplũ possint. Tam summ⁹ põtifex et cardinales q̃ꝫ ceteri epi cõ/ stitutionẽ beati Gregorij in generali Synodo editã seruare studeant cui⁹ tenor hic est quã hec sancta Synodus innouat. Cũ pastoris vita exemplo debeat esse discipulis plerũq̃ clerici qualis in secreto sit vita sui pontificis/ nesciũt quã tamẽ seculares pueri sciunt/ de qua re ꝑsen/ ti decreto statuim⁹ vt quidã ex clericis vel etiam ex monachis electi in ministerio cubiculo pontificali obsequantur/ vt is qui in loco regimi nis est tales habeat testes qui veram eius in secreto conuersationem

videant/ et ex sedula visione exemplū perfectus sumant. Pascalis etiam pape verba aduertant dicentis epi lectioni et orationi vacent/ et semp presbyteros et dyaconos aut alios boni testimonij clericos habeant/ vt secundū aplm et sanctorum patrū instituta possint irreprehensibiles inueniri. Non expedit rei publice vt cardinalibus quos rebus arduis vniuersalis ecclesie intentos fore oportet/ alie cause quam electionū ecclesiarū cathedraliū aut monasteriorū vel principū aut vniuersitatū seu similes per papā aut cancellariā delegentur. Minores igitur litigiose cause in auditorio rote quod ad hoc institutū est committantur. Neqz papa neqz cardinales familiares suos quasi munera accepturos ad cōfirmatos vel puisos platos de cetero mittant/ ne quod per se facere nō decet per alios fieri patiantur. Quod aliquā factum est vt pro anulo in assignatione tituli cardinalibus tradito post mortē eius aliqua pecunie sūma vel res alia de bonis suis arripiatur de cetero nō fiat cū labores eorū pro republica impensi et exequias si pauperes forēt potius de publico mereantur.

De electionibus.

Licet dudum hec sancta Synodus abolita per eā generali omniū ecclesiarū et dignitatū electiuarū reseruatione puide decreuerit/ vt pdictis ecclesijs et dignitatibus per canonicas electiones et cōfirmatiōes puideri deberet/ volens etiā spāles seu particulares ipsarū ecclesiarū et dignitatū electiuarū prohibere reseruationes per quas libera in eisdem eligendi et cōfirmādi facultas impediri posset/ quodqz aduersus hoc decretum roman⁹ pontifex nihil attemptaret/ nisi ex magna rōnabili et euidenti causa in litteris aplicis noiatim exprimenda. Quia tamen cōtra ipsius decreti mētē nō pauca sine hmōi causa gesta sūt Unde grauia hacten⁹ successerūt et grauiora indies timentur scādala/ Cupiēs hec sancta Synodus hijs obuiare Nolensqz vt ipsius decreti mens que fuit omne obstaculū a canonicis electiōibus et cōfirmationibus tollere suo frustretur effectu Statuit vt electores in dictis ecclesijs sine impedimento aut obstaculo oino fiāt que causa cognita iuxta iuris cōmunis et dicti nostri decreti dispositionem confirmentur vel infirmentur. Uerū tamen si forte aliquando contingat electionem aliquā etiā alias canonicam fieri que in pturbationem ecclesie aut patrie vel boni publici vergere timeatur summ⁹ pontifex cum ad ipsum cōfirmatio delata fuerit. Si talem vrgētissimā causam adesse manifeste cognouerit ea prius mature discussa ac parte plene defensa accedente postea romane ecclesie cardinaliū aut maioris partis subscriptione huiusmodi causam veram sufficientēqz fore attestantiū reiecta tali electione ad capitulum vel conuentum remittat: vt infra tempus iuris vel aliud iuxta loci distantiam ad aliam ex qua euenire talia nō formidentur electionē pcedāt

De reseruationibus

Et quia multiplices ecclesiarū et beneficiorum hactenus facte per summos pontifices reseruationes non parū ecclesijs onerose ex

titerūt Ipsas omnes tam generales q̄z speciales siue particulares de
quibuscunqz ecclesijs et beneficijs / quibus tam per electionem q̄z colla
tionem aut aliam dispositionem prouideri solet siue per extrauagan/
tes ad regimen / et execrabilis siue per regulas cancellarie / aut alias
apostolicas constitutiones introductas / hec sancta Synodus abo/
let Statuens vt de cetero nequaq̄z fiant reseruationibus in corpore iu
ris expresse clausis / et hijs quas in terris romane ecclesie ratione dire
cti seu vtilis dominij mediate vel immediate subiectis fieri contigerit
duntaxat exceptis.

De clementina litteris.

LIcet in apostolicis vel alijs litteris quibuscunqz aliquē dignitati
beneficio aut iuri cuicūqz renunciasse / aut priuatū esse seu aliquid
aliud egisse per quod ius propriū auferat / narratuz sit huiusmodi lit
tere in hijs nō preiudicent. Etiam si super ipsis gratia vel intentio nar
rantis fundetur nisi per testes / aut alia legitima constiterit documen
ta. Datum in sessione publica huius sancte Synodi in ecclesia maiori
Basilieñ. solenniter celebrata nono kalēdas Aprilis. Anno dñi Mil
lesimoquadringentesimotricesimosexto.

¶ Sessio vicesima quarta de indulgentijs.

SAcrosctā generalis Sy=
nodus Basilieñ. in spiritusancto legitime cōgrega/
ta vniuersalē ecclesiam rep̄sentans. Quia ambasia/
tores nostri ad constantinopolim trāmissi vice et no
mine eiusdem sancte Synodi serenissimo imꝑato/
ri romeoꝝ et reuerendissimo dño patriarche con/
stātinopolitano ꝓpť nōnullas causas ꝓmiserūt capi/
tula alias ī hac sācta Synodo suꝑ mō vniuersalis et icumenici vtriuſ
qz eccl'ie cōcilij celebrādi hinc ⁊ inde ꝯclusa ⁊ firmata dare / ⁊ cū effectu
exhiberi sub cōsueta hui⁹ sācte synodi Bulla plūbea data pn̄ti ⁊ sub te/
neo2 de verbo ad verbū subsequēti Nolēs hec sācta synodus obmitte/
re aliq̄d eoꝝ q̄ ꝓ vnione ecclesiarū xp̄i fieri possūt dictā suoꝝ ambasia
toꝝ ꝓmissionē pn̄ti decreto acceptat approbat ratificat ⁊ ꝯfirmat / ⁊ p̃/
fata capl'a de verbo ad ꝟbū ꝓut ꝑ p̃fatos ambasiatores ꝓmissū ē pn̄/
tibꝫ inserit sub tenore q̄ sequiť. Sacrosācta generalis Synodus Ba/
silieñ. in spūsācto legitime cōgregata vniuersalē eccl'iam rep̄sentās / ad
ꝑpetuā rei memoriā. Cū inter cetera toti ppl'o xp̄iano necessaria opa ꝓ
pter que hoc p̄sens sanctū cōcilium extitit congregatū vnio occidenta/
lis et orientalis ecclesiarū christi p̄cipuū et maximū sit merito pro hac
perficienda ab initio sue congregationis omni conatu laborauit. Et
eni q̄z primuz potuit ad serenissimū imꝑatorē Grecorū ⁊ reuerendis/
simū patriarcham constantinopolitanū cum litteris suos transmisit
ambasiatores ad ipsos cum omni charitate ⁊ instantia exhortandum

quatenus et ipsi cũ plena ptāte mitterent aliquos qui nobiscũ tracta/
rent de mõ dictam sanctā vnionē cõsequendi/ qui mox vt requisiti fue
runt tres insignes viros de hĳs qui apud eos magne videnť anctori/
tatis/ quorũ primus ipm̄ imperatorē cõsanguinitate attinet/ ad hanc
sanctā Synodũ destinarũt sufficienti ipius impatoris mandato cuz
Bulla aurea et eius manu ꝓpria subscripto ac patriarche litteris mu
nitos/ qui tā in generali cõgregatione q̃z corā cõmissarĳs nostris ser/
uentissimũ ipsius impatoris et patriarche totiusq̃z ecclesie oriẽtalis ad
hanc vnionē desideriũ exponẽtes. Nos mirũ immodũ ad tam sancti
operis ꝓsecutionē pulsant ac quotidie excitant/ duo inter alia firmiter
cõstanterq̃z asserentes vnionē ipsam nisi in Synodo vniuersali in qua
tam ecclesia occidentalis q̃z orientalis cõueniat fieri nullatenꝰ posse/ ⁊
in ea Synodo si fiat vt infra cõuentũ est ipsam vnionē secuturā spera/
ri. Hĳs auditis summa nobis leticia et iocunditas nimirum accessit
Quãobrem oẽm cogitatũ nostrũ iactantes in deũ qui facit mirabilia
magna solus Venerabiles sancte romane ecclesie cardinales p̄siden/
tes sedis aplice patriarchā Anthiocenũ archiepõs epõs abbates ma
gistrosq̃z et doctores in numero cõpetenti deputauimꝰ vt vna cũ ipsis
grecorũ ambasiatoribꝰ rem istā tractare Et quo ordine ad executionē
deducenda esset ꝓspicere deberent/ qui tam inter se q̃z cũ ipsis oratori
bus sepe numero cõuenientes habito inter se maturo et digesto cõsilio
ad infrascripta cũ ipsis deuenerũt capitula que postea ẜm morē huius
sacri cõcilĳ ꝑ sacras deputationes mature deliberata ac deinde ꝑ ge/
neralem cõgregationē cõclusa firmataq̃z solenniter extiterũt quorũ te/
nor vna cũ mādato ipius dñi impatoris sub bulla aurea sequiť ⁊ ē ta/
lis Ambasiatores serenissimi dñi impatoris ⁊c. vt in decreto concilĳ
superius inserto latius cõtineť. Et q2 tẽpus superius expressum infra
qd̄ p̄dicta debebāt adimpleri effluxit nõ ꝓpter defectũ alicuiꝰ partiũ
sed q2 ita cõtigit varĳs interuenientibꝫ tractatibꝫ/ hec sancta Syno/
dus tẽpus ꝑ p̄fatos serenissimũ impatorē grecorũ et reuerendissimuz
patriarchā cõstātinopolitanũ ex vna/ ⁊ ambasiatores huiꝰ sacre Sy/
nodi pte ex altera statutũ et firmatũ qd̄ est a mense Maio imediate se
quẽti ad annũ/ ita ꝙ ꝑ totũ mẽsem Maĳ ad annũ sequentẽ vtraq̃z par
tiũ sit parata ad exequẽdũ supradicta q̃ztũ ad quãlibet ptiũ attinet ac
ceptat et promittit se impleturā quãtũ ad ipsam ptinet infra dictũ tem
pus quicquid in supradictis capitulis cõtineť.

¶ Saluusconductus datus dño impatori Grecorum et pa/
triarche constantinopolitano a sacro cõcilio Basilieñ.

SAcrosancta generalis Synodus Basilieñ. in spiritusã
cto legitime cõgregata vniuersalē eccl'iaz repñsentãs. Quia
auctore dño in regione nostra occidentali et obedientie ec/
clesie romane est vniuersalis et icumenica Synodus cele/
branda in qua iuxta cõcordata in hac sancta Synodo et in

cōstantinopoli denuo ratificata tam occidentalis ꝗ̄ orientalis ecclesia cōueniet vt cunctis erga eandē ecclesiā orientalē nostre intentionis sinceritas pateat et oīs suspicio que circa securitatē ac libertatē venientiū oriri posset de medio auferat tenore p̄sentis decreti / hec sancta Synodus Basilieñ. noīe et vice toti⁹ ecclesie occidentalis et oim de eadem ecclesia cuiuscunqꝫ status. Etiā si papali impiali regali pontificali / vel quacūqꝫ alia inferiori spūali vel seculari p̄fulgeant dignitate potestate vel officio decernit dat et concedit serenissimo impatori romeorum reuerendissimis patriarchis cōstantinopolitano / alexadrino anthioceno et hierosolymitano ceterisqꝫ vsqꝫ ad numerū septingentarū p̄sonarū Etiā si imperiali regali archiep̄ali ep̄ali / ꝛ cuiuscūqꝫ alterius status dignitatis aut cōditionis fuerint ad p̄dictū vniuersale ꝛ icumenicum cōciliū in regione occidentali vt p̄mittit̄ celebrandū venientibus aut venturis plenū et liberū saluūcōductū omnesqꝫ p̄dictos / et quēlibet ipsorū tam in p̄sonis ꝗ̄ honorib⁹ / ꝛ rebus quibuscūqꝫ ipsorū nominibꝫ regnis ꝓuintijs dominijs territorijs cōitatib⁹ ciuitatibꝫ castris opidis villis et omnibꝫ locis obediētie nostre ecclesie occidentalis p̄ q̄ siue eundo siue stando siue etiā redeundo trāsituri sunt aut eos transire cōtigerit in suā tutā securāqꝫ saluiguardiam recepit et recipit p̄ p̄sentes ꝓmittens et cōcedens oibus et singulis ex ipsis hoc p̄senti edicto Synodali tutā et liberā facultatē accedendi ꝛ veniendi in et ad ciuitatem seu locū in qua vel in quo erit dictū sacrosanctū vniuersale cōciliū celebrandū ibiqꝫ standi morādi residendi habitandi cū omnib⁹ immunitatib⁹ libertatibꝫ et securitatibꝫ / quibus illi qui erūt de obedientia ecclesie romane habitabūt disputandi etiā ꝛ ratiocinandi iura ꝛ auctoritates allegandi / ꝛ oīa alia libere ꝛ sine cuiuscūqꝫ impedimēto dicēdi faciendi ꝛ tractandi que ꝓ vnione eccl'iarū xp̄i eis expedire videbit̄ et oportunū. Inde etiā semel ꝛ pluries et totiens quotiens eis ꝛ cuilibet eorū videbit̄ et placebit simul ꝛ sepatim / et cū eorū bonis rebus pecunijs et sine / ꝓ libito recedendi ꝛ redeūdi tute libere ꝛ impune omni impedimento reali et p̄sonali cessante penitusqꝫ remoto / etiā si talis vnio qd̄ absit nō sequeret̄ nec effectū haberet quo casu ꝛ in omnē aliū euentū p̄fati serenissim⁹ impator dn̄i patriarche / et alij supra nomiati nostris dūtaxat expensis et galeis absqꝫ aliq̄ dilatione tēporis omniqꝫ remoto impedimento cū eisdē honoribꝫ beniuolentia ꝛ amicitia / quib⁹ ad p̄fatū vniuersale celebrandū cōciliū deducet̄ / etiā et in constantinopolim reducent̄ siue vnio sequat̄ in dicta celebranda Synodo icumenica siue non. Non obstantibus in p̄dictis vel aliquo p̄dictorū quibuscunqꝫ differentijs discordijs / et dissensionibꝫ ad p̄sens vigentibꝫ / ꝛ que in futurum oriri ꝛ vigere possent inter dictas ecclesias occidentalem et orientalem / seu inter ipsam ecclesiam romanā et ei subiectos et aggregatos / ꝛ prefatum serenissimum impatorem et alios ecclesie cōstantinopolitane aggregatos / et non obstantibus aliquibus sententijs decre

tis condemnationibus iuribus et decretalibus quomodocũqȝ ⁊ qualitercunqȝ factis/et prolatis seu fiendis Et etiam nõ obstantibus aliquibus represalijs et debitis publicis vel priuatis Et nõ obstantibus aliquibus criminibus excessib⁹ culpis ⁊ delictis Si qua per p̃dictos vel alterũ eorũ quomodocũqȝ et qualitercũqȝ cõmissa et perpetrata forent. Et generaliter non obstantibus quibuscunqȝ alijs etiã si talia forent/de quibus necessariũ esset specialem in p̃sentibus facere mentionem Et si cõtingat aliquẽ vel aliquos ex nostris eis vel alicui ipsorũ iniuriari qḋ absit / vel aliquã molestiã inferre in p̃sona honore reb⁹ et alijs quibuscunqȝ taliter excedẽs iudicabit̃ p nos aut nostros vsqȝ ad condignam et rationabilem satisfactionẽ parti lese et ecõuerso Si aliquis ipsorum alicui ex nostris aliquã vt p̃mittit̃ iniuriam inferat iudicabitur per eos vsqȝ ad cõdignam et rationabilẽ satisfactionẽ ei qui iniuriã passus est ẽm morem ⁊ cõsuetudinẽ vtriusqȝ partis. De alijs autẽ criminibus excessib⁹ ⁊ culpis quibuscũqȝ quelibet partiũ cognoscet et iudicabit de suis. Hortat̃ aũt hec sacrosãcta Synodus vniuersos christifideles/⁊ nihilomin⁹ auctoritate vniuersalis ecclesie in virtute spũssancti/et sancte obedientie mãdat et p̃cipit omnibꝫ et singulis p̃latis regibus ducibus principib⁹ officialibus cõitatibus et alijs singularibus p̃sonis cuiuscuis status cõditionis et dignitatis existant nostre occidẽtali eccl̃ie aggregatis/quaten⁹ p̃dicta omnia et singula inuiolabiliter obseruent/⁊ q̃ntum in eis est obseruari faciant dictosqȝ serenissimũ impatorem patriarchas/et alios oẽs et singulos antedictos/ ad dictũ sacrũ celebrandũ cõcilũ accedentes ⁊ inde recedentes simul et diuisim fauorabiliter ⁊ reuerenter honorent et tractẽt/ac honorari et tractari faciant. Si qua vero dubitatio circa dictũ saluũcõductũ ⁊ cõtenta in eo oriri cõtingerit stabit̃ declarationi p̃fate vniuersalis Synodi celebrãde/ vult aũt hec sancta Synodus p̃sentẽ saluũcõductum valere/⁊ in suo robore permanere/quousqȝ ad vltimum dicti serenissimus impator patriarche et alij supradicti cũ suis nobilibꝫ et famulis vsqȝ ad numerũ vt p̃mittit̃ septingentarũ personarum alijsqȝ rebus ⁊ bonis sint reuersi in et ad ciuitatem cõstantinopolitanã Si quis autẽ cõtra p̃dicta aut aliqḋ p̃dictorũ aliquid facere quoquomodo temptauerit indignationem omnipotentis dei et dicte sancte Synodi se nouerit incursurum.

¶ Aurea bulla domini impatoris Grecorũ lecta in sessione publica et congregatione generali.

Quoniam destinate fuerunt ab imperio meo / ⁊ p̃stãtissimo dño icumenico patriarcha ambasiate ad sacrosanctam ecclesiã romanã videlicet ad beatissimũ papã dñm Martinũ quintũ/et ad modernũ similiter sanctissimũ papã dñm Eugeniũ quartũ Similiter ⁊ ab ip̃is transmisse fuerũt multoties ad nos p vnione ecclesiarũ christi et multis la-

horibus cū multa diligentia vtrinqȝ factis/ tamen ꝓpter aliquas cir/
cūstantias tēporaneas nō peruenit ad finē tale bonū/et sanctū opus
vnionis ·Post hec aūt destinauit ad nos de hac ipsa re ambasiatores
suos sacra Synodus in Basilea cōgregata/ sacrosanctaȝ ecclesiā ro/
manā repsentās: ꝓpter qđ et nos ad eā destinauimꝰ videlicet familia
rem imperij mei Demetriū paleologū methotidē/ ⁊ honorandissimū
in sacris monachis abbatē sacri monasterij sancti Demetrij isidorum
Et familiarē imperij mei Johannē lastarij dissipatū/qui illic acceden
tes ostenderūt in ipsam quedā necessario ab ea tractari in p̄parationē
et constitutionē vniuersalis et icumenici concilij in quo necesse est tra/
ctari et celebrari et ꝑfici deo duce p̄dictā sanctā vnionē: que quidē hec
ipsa Synodus Basilieñ. acceptauit et promisit illa adimplere vnde et
ambasiatores suos ad nos destinauit fratrē Johannē de ragusio ordi
nis predicatorū ꝓfessorē/ et in sacra pagina magistrū. Henricū men/
ger decretorū doctorem canonicū constantieñ. et Simonē feroñ. sacre
theologie baccalariū canonicuȝ aureliañ. cū decreto ipius generali in
quo de hijs cōtinebaꝛ particulariter in capitulis/ ꝑlecto itaqȝ tali de/
creto apud nos quedā ex hijs que cōtinebanꝛ in eo nō placuerunt no/
bis vt in ipso iacebāt ꝓhemiū videlicet talis decreti et capłm i quo scri
bebaꝛ de modo reuersionis nostre a loco celebrandi cōcilij ad constā/
tinopolim si ꝑmittente deo qđ absit nō fieret vnio ecclesiarū xpi in tali
Synodo/ quia nō exprimebaꝛ in eo de hoc determinate et manifeste.
P̄dicti aūt ambasiatores videntes displicentiā et resistentiā nostrā nec
aliter rem ipsam posse habere progressum /concesserunt et promiserūt
curare in predictis videlicet ꝙ dicta sancta synodus dabit et exhibebit
nobis capitula in dicto decreto contenta cum prohemio modo et for/
ma quibus in litteris ipsorum promissorijs cōtineꝛ Et circa reuersio/
nem nostram de Synodo in constantinopolim in casu quo non seque
retur dicta vnio qđ absit facere et adimplere ꝓut habeꝛ in forma sal/
uiconductus p̄dicti. Hijs itaqȝ sic progressis et inter nos cōcordatis
petierūt et ipsi ambasiatores vt promittamꝰ et nos absqȝ cōtradictio/
ne ire et accedere ad locū in quo celebrabiꝛ deo cōcedente vtrūqȝ catho
lica et icumenica synodus. Quiquidem locus esse debet vnus ex no/
minatis in decreto quicunqȝ ordinabiꝛ per dictum sacrum concilium
Basilieñ. sicut in supradicto decreto ipsius sacri concilij contineꝛ/ etiā
ꝙ exire debeamus /hinc a constantinopoli in accedendo versus locū
celebrandi icumenici concilij a principio sequētis Junij Inditiōis de/
cimequinte sicut conuentum est inter nos et ipsos ambasiatores sa/
cri concilij /et quia etiam ad maiorem cautelam et firmitatem horum
omnium petierūt fieri litteram Crisoboli imperij mei Jmperium me/
um grato animo rationabili petitioni eorum annuens presens Criso/
bolum/ largitur et concedit per quod acceptat determinat et promit/
tit/ ꝙ si dicta sacra Synodus Basiliensis remedium apposuerit in

p̄dictis videlicet. Et p̄dicta capitula in supradicto decreto cōtenta cū phemio in forma sicut hic per ambasiatores ipsius Synodi cōcordatum est nobis direxerit et cōpleuerit oīa in eisdem capitulis scripta oportune similiter et fecerit saluūconductū cū capitulo de modo reuersionis nostre ad constātinopolim vt predicit. Reliqua etiā vt ambasiatores ipsius nobis pmiserunt/ et nobiscū conuenerunt. Exibit et imperiū meū cū deo sine cōtradictione a cōstātinopoli secūdū p̄dictū tēpus cū p̄stantissimo dn̄o ycumenico patriarcha cōstantinopolitano / et ceteris debētibus interesse/ ad accedendū ad locū vbi celebrabit sanctū catholicū et ycumenicū conciliū absq3 impedimēto rationabili vero et manifesto. Etiā si bellū qd absit ab infidelibus foret et instaret ciuitati nostre cōstantinopolitane/ et in robur et firmationē et cōseruationē immobilem suprascriptorū iurat imperiū meū per debitū mihi Iuramentū tanq3 christiano et fideli imperatori / et per orationem sancti mei dn̄i et imperatoris patris imperij mei famosissimi / et felicis memorie / et p animā meā factumq3 est super istis p̄sens Crisobolū imperij mei. In anno Sexmillesimononagētesimoquadringētesimoqrto in mēse nouēbris. Inditionis. xiij. A natiuitate vero domini nostri Jesu christi M.cccc.xxxv. die. xxvi. mensis nouēbris.

¶ Bulla plumbea dn̄i patriarche constantinopolitani missa sacro concilio Basilieñ.

Quoniam destinate fuerūt ab humilitate nostra et potētissimo et sancto meo imperatore ambasiate ad sacrosanctā ecclesiā romanā videlicet ad beatissimū papā dn̄m Martinū qntū. Et ad modernū similiter sanctū papā dn̄m Eugeniū quartū. Similiter et ab ipsis trāsmisse fuerūt multotiens ad nos p vnione ecclesiarū xp̄i / et multis laboribus cū multa diligētia vtrinq3 factis. Tamē pp̄ter aliquas circūstantias tēperaneas nō puenit ad finē tale bonū / et sanctū opus vnionis. Post hec autē destinauit ad nos de hac ipsa re ambasiatores suos sacra synodus in Basilea cōgregata sacrosanctā ecclesiā romanā rep̄sentans pp̄ter qd et nos nostros ad eādem destinauimus videlicet familiares potētissimi et sancti mei imperatoris in spiritu sancto dilectos filios nr̄e humilitatis videlicet. Demetriū paleologū methotidē/ et honorandissimū in sacris monachis abbatē sacri monasterij sancti Demetrij isidorū / et Johannē lastarij dissipatū qui illuc accedētes ostenderūt in ipsam quedā necessario ab ea tractari in p̄parationē et cōstitutionē vniuersalis et ycumenici concilij in quo necesse est tractari et celebrari et perfici deo duce p̄dictā sanctā vnionem. Que quidē hec ipsa Synodus Basilieñ. acceptauit et pmisit illa adimplere. Unde et ambasiatores suos ad nos destinauit fratrē Johānē de ragusio ordinis p̄dicatorū pfessorē in sacra pagina magistrū Henricū menger decretorū doctorē canonicū Cōstātieñ. et Symonē freroneñ. sacre theologie Baccalariū / et canonicū au

resianeñ. cum decreto ipius generali in quo de his cõtinebaꝛ pticula/riter in capitulis. Perlecto itaq₃ tali decreto apud nos quedã ex his q̃ cõtinebanꝛ in eo nõ placuerũt nobis vt in ipso iacebant ꝓhemiũ videlicet talis decreti / ꝛ capitulũ in quo scribebaꝛ de modo reuersionis nostre a loco celebrãdi cõcilij ad ꝯstãtinopolim ꝑmittente deo / qḋ absit nõ fieret vnio ecclesiarũ xp̃i in tali synodo. Quia nõ exprimebaꝛ in eo de hoc determinate ꝛ manifeste. Predicti autẽ ambasiatores videtes displicentiã ꝛ resistentiã nostrã / nec aliter rem ipam posse habere progressum. Concesserũt ꝛ ꝑmiserũt curare in p̃dictis videlꝫ qḋ dicta sancta Synodus dabit ꝛ exhibebit nobis capitula in dicto decreto cõtẽta cum ꝓhemio modo ꝛ forma quib₉ in litteris ipsoꝝ ꝑmissorijs cõtinetur / et circa reuersionẽ nostrã de synodo ad ꝯstantinopolim in casu quo nõ sequereꝛ dicta vnio qḋ absit facere / ꝛ adimplere ꝑut habeꝛ in forma saluicõductus p̃dicti. Hijs itaq₃ sic ꝓgressis / et inter nos cõcordatis petierũt / et ipsi ambasiatores vt ꝛ ꝑmittamus ꝛ nos absq₃ contradictiõe ire ꝛ accedere ad locũ in quo celebrabiꝛ deo ꝓcedẽte vtrinq₃ catholica ꝛ ycumenica synodus. Qui quidẽ locus esse debet vnus ex nominatis in decreto quicũq₃ nominabiꝛ per dictum sacrum conciliũ Basilieñ. sicut in supradicto decreto ipius sacri concilij contineꝛ. Etiã q̃ exire debeamus hinc a cõstantinopoli in accedẽdo versus locum celebrandi ycumenici concilij a p̃ncipio sequẽtis Junij indictionis decime quinte / sicut conuentũ est inter nos ꝛ ipsos ambasiatores sacri cõcilij. Et quia etiã ad maiorẽ cautelam ꝛ firmitatẽ horum omniũ petierunt fieri sigillũ nostre humilitatis / humilitas nostra grato aĩo rationabili petitioni eorũ annuens p̃sens sigillũ per quod in spiritu sancto disponit qḋ si dicta sacra Synodus Basilieñ. remediũ a ꝓposuerit in p̃dictis videlicet si capitula in dicto decreto contẽta cũ prohemio in forma sicut hic per ambasiatores ipsius Synodi concordatũ est nobis direxerit ꝛ compleuerit omnia in eisdem capitulis scripta oportune similiter et fecerit saluumconductũ cum capitulo de modo reuersionis nostre ad constantinopolim vt prediciꝛ. Reliqua etiam vt ambasiatores ipsius nobis ꝑmiserunt ꝛ nobiscum ꝯuenerunt. Exibit humilitas nostra cum potentissimo ꝛ sancto meo imperatore cum deo sine contradictione a constãtinopoli secundũ predictũ tempus et cum ceteris debentibus interesse ad accedendũ ad locum vbi celebrabiꝛ sanctum catholicum et ycumenicũ conciliũ absq₃ impedimento rationabili vero et manifesto etiam si bellum quod absit ab infidelibus foret ꝛ instaret ciuitati nostre constãtinopolitane ꝛ in robur et confirmationẽ supradictorũ. Factum est presens sigillum nostre humilitatis in mense Nouembris. Inditionis decimequarte. Anno ab adam seu mũdi cõstitutione. Sexmillesimononagentesimoquadragintesimoquarto. A natiuitate vero domini Millesimoquadringentesimotricesimoquinto.

Sessio vicesimaquarta

¶Bulla indulgentiarum remissionis omniū peccatorum semel in vita et semel in morte.

Sacrosancta generalis Synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime cōgregata vniuersalē ecclesiā repñsentās. Uniuersis christifidelibus salutē ꝛ omnipotētis dei benedictionē. Uox illa iocūditatis ꝛ leticie ad populū israeliticū olim de celo lapsa / eadē nūc per os huius sancte Synodi in auribus populi xpiani insonans. Clamat cōsolamini cōsolamini popule meus dicit dñs deus vester / loquimini ad cor Jerusalē et aduocate eā quoniā cōpleta est malicia eius ꝛ dimissa est iniquitas illius / merito cōsolari ꝛ letari te debes plebs christiana cū his nouissimis diebꝫ tanta leticie causa offertur quātā vix vnq̄ʒ experta es vno eīn eodēqꝫ tempore plenariā omniū peccatoꝝ veniā cōsequeris. Et fratres tuos quoruꝫ innūerabilis est multitudo quigētis ferme annis a tuo cōsortio segregatos tibi prime reuniri speras. O quāta erit ista iubilatio. O quam suaue cordibus christianoꝝ orieᵗ gaudiū cum primū homines deo / et ipsi interse fraterna charitate cōciliabunᵗ / quas igitur christo nostro pro hac duplici leticia / qua nulla maior desiderari potest / gratias agemus quis dñi misericordias ad plenū enarrabit / qui populū christianum varijs vndiqꝫ calamitatibus hoc tēpore afflictū tāta gaudij nouitate consolaᵗ. Ecce popule dei adest tibi annus iubileus annus remissionis omniū peccatoꝝ / annus generalis vnionis ecclesie. Proinde loquimini omnibꝫ xpifidelibꝫ / qui in sancta habitāt hierusalē peregrinante in terris ad cor eos cōsolando / et aduocate eos ad hanc duplicem leticiā. Quoniā malicia tam diuturni scismatis quod innumerabilia ecclesie sancte dei mala intulit auxiliante dño vt cōfidimus cito complebiᵗ ꝛ finem accipiet. Iniquitas quoqꝫ peccatoꝝ que huius scismatis ꝛ ire dei causa fuit diuina clemētia remitteᵗ. Consurge ergo cōsurge induere fortitudine tua syon. Induere vestimentis glorie tue hierusalē ciuitas sancta. Quā fortis ꝛ gloriosa eris tunc mater ecclesia cum oēs qui christū colunt ab occidēte in orientē eodem fidei ꝛ charitatis vinculo vnitos cōspicies. Ingemuisti hactenus nimio dolore afflicta / cum a seuissimis Turcis et Sarracenis alijsqꝫ christiani nominis inimicis / et innumeras patereris iniurias. Jacturas ꝑsecutiōes ꝛ obprobria ꝛ nemo te ꝯsolari poterat cum passim videres filios tuos ōis sexus etatis ꝛ dignitatis in seruitutē trahi / et qd̄ seruitute deterius est plurimos ab vberibꝫ tuis abstractos ad impiū mahumeti cultum ꝑduci. Harū autē calamitatū qd̄ aliud q̄ʒ hoc diuturnū ac pestiferum scisma causa extitit. Sed diuino munere appropinquat iam tēpus vt omni penitus extincto dissidio vnitas sancta fiat. Que cum impleta fuerit atqꝫ hi magni populi occidētales et orientales fraternū fedus simul inierint nemo tūc fortitudini tue resistere poterit. Tūc abiectis lugubribus cōsurgens regina ecclesia in vestitu deaurato circundata

varietate/et qui te olim persequentes conculcabāt procident coram te/et venient ad te qui detrahebāt tibi/et adorabūt vestigia pedum tuorum O vos oēs qui christiano nomine censemini expergiscimini iam talia audiētes plaudite manibus et iubilate xpo salutari nostro. Ecce nunc tēpus acceptabile/ecce dies salutis/ecce iam pater misericordiarū/et deus totius cōsolationis visitat nos in abundātia gratie et felicitatis/assurgite et occurrite illi in humilitate spiritus in oratiōibus atqz elemosinarū largitate/vt qui pro peccatis vestris iuste iratus/tam diu hoc scisma durare passus est/et multis persecutionū flagellis ab his qui intus/et ab his qui foris sunt vos cedi permisit. Nunc purgatis et emēdatis indulgens sanctā inter vos vnionē inspiret vnitisqz nō solum perdita restauret. Sed et vobis vestros subijciat inimicos audistis pridem solennes ambasiatores serenissimi imperatoris grecorū ac patriarche constātinopolitani ab hac sancta Synodo accersitos Basileā aduenisse/et tandem deo propicio cōclusisse nobiscū modū huius sancte vnionis perficiende assensu sanctissimi dn̄i Eugenij pape accedente vt videlicet ad locū Synodi vniuersalis tām nostri qz sui archiepi et episcopi ipseqz imperator et patriarcha cōstātinopolitanus alijqz orientales ecclesie patriarche accedāt. Ut autē tantū opus certius firmaret Tres nostros oratores postea cōstātinopolim destinauimus vt ab ipsis imperatore et patriarcha ratificationē eorū que hic sui concluserūt ambasiatores obtinerēt Que omīa ipsi imperator et patriarcha iuxta nostri decreti capitula ratificarūt et approbarūt/et litteras latino Grecoqz sermone scriptas/et eorū manibus subscriptas bullisqz aurea et plumbea munitas per vnum ex tribus nostris oratoribus ad nos nuper reuersum transmiserūt. Et cum ad ipam Synodū proprijs expensis tam procul de partibus orientalibus greci proficisci nequeāt opus fuit vt expēsas inueniēdo standoqz et redeundo necessarias/et quasdā alias pro tuitione ciuitatis cōstātinopolitane ne imperatore absente a Turcis forsitan expugnari posset polliceremur. Et qzqz huiusmodi impense nō nullis graues viderent. Nos tamē animaduertētes qztus dei honor et profectus ecclesie/qzta exaltatio fidei orthodoxe qztum incrementū nominis christiani/quot miliū animarū salus/qznta qz vtilitas et innumerabilia bona populo christiano hinc forent prouentura/nō solum ipsas impensas/sed et personas proprias fore exponēdas dignū esse iudicauimus. Spem ponētes in dn̄o cuius negociū agit/et in charitate ac deuotione fideliū/qui dum talia intellexerint subsidijs et auxilijs oportunis nō deerūt. Si christus deus noster sanguinē suū toto preciosiorē mūdo pro nostra redēptione effudit. Si eius vestigia secuti apl̄i atqz alij sancti viri pro salute proximorum et incremēto fidei corpora sua libenter morti obiecerūt/quid nos facere oportet a quibus nō nisi caduca huius mūdi substātia efflagitat. Si reges et principes pro recuperandis expugnādisqz ciuitatibus et opidis multo ampliorem summā exponere soliti sūt.

Si deniqꝫ ꝓ agēdis facultatib⁊ et vanitatib⁊ seculi se et sua multis pe
riculis hoies subijciunt/ ⁊ vt exemplo vtamur saluatoris Querēs ali/
quis p̄ciosam margaritā cum inuenerit ipsam vendit oīa bona sua et
emit illā Nōne ecclesia dei et vniuersus ppl's christianus facere hanc
impensaꝫ poterit et debebit Ex qua nihil terrenū nihil caducū/sed oia
q̄ supra memorauim⁹ bona succedant Si vna dūtaxat aīa christo ca/
rior est q̄ꝫ totū mūdi aurū nos vbi milia miliū saluāda sunt auari aut
negligētes videbimur Cōsueuit aliquādo ecclesia ad liberādū de ma/
nibus infideliū terrā sanctā seu ꝓ debellandis hereticis indicere gene/
rale passagiū cōuocareqꝫ reges et principes et alios bellatores/ vt ar/
mis ista pagerent necnō ⁊ ꝓ alijs iustis causis ab omnib⁊ xp̄ianis sub
sidiū postulare/ad que vt ꝓmptiores efficeret donis spiritualibus ple
narie remissionis pctōꝝ inuitauit ꝑfecto si veterū reuoluant̄/historie
nulla vnq̄ꝫ affuit causa iustior q̄ꝫ ista est/ necꝓ qua christicole omnes
se et sua libentius exponere deberent/ Hic eni nō solū ad recuperandā
terrā intendit̄ sed etiā milia miliū animaꝝ ꝓ quibus mediocre subsi/
diū petit̄ Unde impense grecis ꝓmisse sine quibus tam sanctū opus
ꝑfici nequit inueniri possint Quis igit̄ ꝓ tanto vniuerse ecclesie bono/
ꝓ q̄ꝫ tanto sue anime merito portiunculā rerum suarū quas dono dei
obtinet denegare audebit. O felicē ⁊ p̄ciosam elemosynā que regnū ce
lorum promerebitur/ et que tantam fidei catholice vtilitatem dabit
O beatum illuꝫ hominem quem dominus ad tam sanctū opus inspi/
rauerit/ Hunc quidē sicut scriptum est In die mala liberabit domin⁹.
Licet autem ex debito christiane ꝓfessionis quisqꝫ ad hoc sctm̄ nego/
tiū pro viribus cōtribuere ac subuenire obnoxius sit Nihilominus vt
eo libenti⁹ oēs faciant quo se hic et in futuro seculo peramplius remu
nerādos fore intellexerint. Decernit hec sancta Synodus vniuersam
ecclesiam representans sponsam christi affluenter aperire spirituales
thesauros quos ipse saluator ascendens in celum sibi reliquit Omni/
bus xp̄ifidelib⁊ vtriusqꝫ sexus qui ad hoc sāctū opus tātū cōtribuerint
q̄ꝫtū quisqꝫ vna integra hebdomada ꝓ sue ꝑsone ac familie si cā habu
erit refectione exponit vel si de proprijs viueret exponeret Religiosis
quoqꝫ pro quibus suus conuentus aut superior vel alius iuxta predi/
ctam rationem erogauerit omniū suorū peccatorū/ de quibus corde
contriti et ore confessi fuerint auctoritate omnipotētis dei/ et eius mi
sericordia confisa illam plenariam remissionē impartit̄ semel in vita
et semel in mortis articulo quā ecclesia concedere solet omnibus eunti/
bus romam tempore iubilei vel cruce signatis ad recuperationem ter
re sancte tpe passagij generalis ⁊ in retributione iustorū salutis eterne
pollicetur augmentum Ita tamen ꝙ per annum integrum si vixerint
singulis sextis ferijs impedimento cessante/ Aut si dictis sextis ferijs
ex precepto ecclesie regulari obseruantia iniuncta penitentia voto vel
alias ieiunare teneantur vna alia die singularum septimanarum

eiusdē anni qua ad ieiunandū nō sint astricti ieiunēt / aut ad iudiciū sui ꝯfessoris i alia pietatꝭ opa cōmutēt. Ac etiā eadē die qua ieiunabūt vel vt premittitur ieiunare deberent. Si sint clerici septem psalmos vel missā. Si layci septē pater noster / ꝛ septies aue maria dicere sint astricti / vel alia pietatis opera iudicio sui cōfessoris agant Quod si conuētus tales sint qui nihil in cōmuni possideāt / vel alie ꝑsone victum vera mendicitate querētes / seu alias cōtribuere nō valētes ne huius spiritualis muneris sint expertes. Si vltra ieiuniū vt ꝑdicitur obseruandū singulis diebus vnius anni ꝑdictos psalmos ꝛ missas si clerici. Si layci ꝑdictas orationes cessante legittimo impedimēto eo modo quo supra exprimitur suppłendo dixerint, vel alia pietatis opera sui cōfessoris iudicio vt ꝑmittitur exercuerint / ac pro felici huius negocij cōsūmatione deum suppliciter exorauerint eandē plenariam remissionē cōsequantur. Erogantibꝫ autē ad idem opus quantum vna die pro se sueqꝫ familie expensis vel si de ꝓprijs viueret exponeret septem annos / et totidē quadragenas de iniunctis sibi penitentijs elargitur. Et vt hi omnes ad huiusmodi indulgētie gratiā aptiores existant omnibus sacerdotibus secularibus ꝛ regularibus alias discretis quos in cōfessores pro huiusmodi cōsequēda indulgētia elegerint. Indulget vt cōfessionibus eorū auditis ipsos a quacūqꝫ excōmunicationis suspēsionis et interdicti sententia a iure vel cōstitutione seu etiā non nomiatim sed generaliter ab homine lata / et a quibuscūqꝫ alijs / ꝓpter q̄ etiam sedes apostolica merito esset cōsulenda imposita satisfactione his quorum interest ꝛ restitutione faciēda salutarē iniungant penitentiā / et debite absolutionis in foro penitētiali dumtaxat in forma ecclesie beneficiū impendāt. Quā satisfactionē ac restitutionē si infra terminū a cōfessore statutū facere neglexerint huiusmodi indulgētia in nullo suffragetur. Ac cū clericis sup irregularitate occulta alias quā ex bigamie vel homicidij voluntaria causa cōtracta dispēsent. Super voto vero ꝑegrinationis seu abstinēcie / aut alijs similibus que ipi fideles emiserint. Etiā si vltra marina aut alia loca seu limina sanctorum Petri ꝛ Pauli ac iacobi apostolorum visitare vouerint seu alias nō impletis dispensandi eisdem cōfessoribus etiam facultatē concedit. Ita tamē ꝙ ipsi cum quibus taliter dispensari cōtinget / expensas quas ad loca huiusmodi vel pro alijs votis implendis iuxta ipsorum confessorū taxationē fecissent ad hanc causam cōtribuant / ꝛ vt nulla cuiquā peccati rubigo remaneat. Vult ꝛ indulget hec sancta Synodus vt quicūqꝫ ex vsurario vel nō debito questu seu q̄litercunqꝫ illicite aut indebite aliquid ꝑcepisset. Seu bona ablata aut quenis incerta possideat / si nō extant vel ignorentur ꝑsone / quibus faciēda esset restitutio aut res quascunqꝫ tenēte cuiuscūqꝫ status aut religionis existant in quorū detentione cōscientie eorum grauantur vel que de iure ad pias causas per ecclesiā deberent exponi / huiusmodi res et bona seu valor. Necnō ꝛ qui arma vel alia ꝓhibita infidelibus seu hereti-

eis portauerũt lucrum quod inde pceperũt ad hoc opus iuxta suam z sui confessoris conscientiã/ et extimationẽ tradere teneant. Jubet insu per eadem sancta Synodus/ vt habita huius decreti noticia omnes dyocesani in cathedralibus collegiatis et prochialibus in quibus eis visum fuerit/ ac etiã generales ordinũ mendicantiũ in cõuentualibus ecclesijs eis subiectis/ mox disponãt quatenus verbũ dei per pdicatores idoneos ad populũ annuncient pdictas indulgẽtias publicãdo/ et fideliter exhortãdo ad subsidiũ in tam pijssima causa impẽdendũ: quibus pdicatoribus z pdicationẽ audiẽtibus/ ac etiã omib9 alijs qui circa pdictam extimationẽ subsidiũ aliquod vel auxiliũ in hac re dederint/ cẽtũ dies de iniunctis penitẽtijs singulis vicibus in forma ecclesie relaxat. Ne autẽ in colligẽdis ac cõseruãdis pecunijs fraus aliqua cõmittat. Ordinat sancta synodus q in qualibet cathedrali in ciuitatibus. Jn opidis vero et malis locis in pncipali ecclesia vnus cyppus truncus vel capsa ponatur vbi tanq̃ in gazophilatio dñi/ quilibet pecunias erogãdas/ ac incerta ac ablata seu illicite q̃sita reponere possit z debeat. Cuius sint tres claues/ quarũ vnã teneat Episcopus vel cui voluerit ipse cõmittere pro quolibet trũco in omnib9 locis ciuitatis z dyocesibus capitulũ aliam in cathedrali platus seu rector in pncipali. Tertiã timoratus aliquis vir: quẽ ciuitas opidũ seu locus deputare voluerit/ qui diebus per eos statuẽdis talem cypũ truncũ vel capsam coram notario vel duabus fide dignis aperiãt psonis/ et pecunias ad fidas manus deponant eas sine fraude diminutione vel cõtradictiõe illi vel illis assignaturi/ quas hec sãcta Synodus adhoc deputauerit. Et si in cãpestribus locis vel alibi periculũ seu detrimentũ in cõseruatione pecuniarũ per modum superius expssum verisimiliter timeret/ dyocesani vel ad colligendũ huiusmodi pecunias ab hoc cõcilio deputandi put magis expediens visum fuerit vtiliter puideant/ quicunq̃ autẽ etiam si pontificali au regali psulgeat dignitate fraudẽ furtum siue rapinã circa pdictas pecunias/ seu impedimentũ ex pposito z maliciose in hoc sanctissimo opere fecerit vltra indignationẽ omnipotentis dei z reatum supremi sacrilegij sententiã excõmunicationis incurrat/ a qua nisi prius plenaria facta restitutione z impedimẽto sublato absolui nõ possit. Vult autẽ hec sancta synodus q elapso biennio a die presentis decreti pdicte indulgẽtie ac facultates nemini cõcedi valeant preterq̃ in mortis articulo/ quo ad illos qui infra biennium vt supradictum est cõtribuerint. Quodq̃ psonis illis que sub spe huius gratie et indulgentie aliquid cõmiserint in nullo huiusmodi gratia ac specialis cõcessio suffragetur. Et quia difficile foret psentes litteras singulis exhibere. Decernit hec sancta synodus vt earũ transumpto manu publica auctoritate archiepiscopi in tota puincia/ et ordinarij in sua dyocesi pprio sigillo munito tanq̃ litteris originalib9 plena fides in omibus adhibeat. Datum Basilee in sessione publica huius sctẽ synodi solen/

Sessio vicesimaquinta

niter celebrata in eccl'ia maiori Basilieñ decimooctauo kl'as maij. an
no a natiuitate dñi. Millesimoquadringētesimotricesimosexto.

¶ Sessio vicesimaquinta de locis fu
turi et ycumenici concilij pro grecis.

SAcrosancta generalis sy-
nodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime cōgrega
ta vniuersalē ecclesiā repsentans. Ad ꝑpetuã rei me
moriā. Nuper hec sancta synodus inter varias solli/
citudines quib' inscrutabilis diuine altitudinis pro
uidentia eam inuocatione sui spiritus paracliti ad
excolendū dominici gregis agrum adunari operari
qꝫ dignata est interne mentis oculos more agricole ꝑuigilis reuoluēs
⁊ attente ꝑspiciens q̄ꝫ destende diutina occidentalis ⁊ orientalis eccle
siarū in eiusdē fidei ꝓfessione diuisio in dei ꝯstitit ⁊ durauit ecclesia de
clementissima eius bonitate apud quē nihil est impossibile quiqꝫ di/
gne postulātibus affluenter dat et large spem suscipiens et fiduciā ad
procurandā inter ipsas ecclesias catholice fidei vnitatem sue diligen/
tie curas tanto accuratius non parcendo laboribus vel impense adhi
bere decreuit / quanto ex hoc ad omnipotentis dei laudem et gloriam
vberiorem animarum salutem maiusqꝫ ipsius fidei incrementū proue
nire cognouit. Cupiensqꝫ propterea suffraganti spiritus sancti gratia
tam saluberrimū vnionis negocium aggredi ⁊ amplecti / ad illud se/
renissimum romeorū imperatorē ⁊ venerabilē patriarchā cōstātino/
politanū ceterosqꝫ prelatos / et alium grecoꝝ populū per diuersos ora
tores ⁊ litteras duxit inuitandos pariter ⁊ exhortandos. Quiquidē
imperator ⁊ patriarcha et alij greci volente et eorum corda altissimo
inflamante exhortationes huiusmodi alacribus animis suscipientes
ipsumqꝫ vnionis negociū aggredi sinceris affectibus perhibentes su/
os solennes oratores et nuncios sufficienti mandato. Bulla aurea et
proprie manus subscriptione Imperatoris. Bullaqꝫ plumbea patri/
arche predictorū munito suffultos feruentissimū eorundem ad hanc
fidei vnitatem zelum deuotissime explicantes / ad eandem sacrosan/
ctam Synodum duxerunt destinandos. Cum quibus ipsa sancta sy/
nodus diuersis tractatibus et deliberationibus preuijs pro executi/
one ⁊ consummatione felici tam salutaris operis nonnulla decreta et
capitula ad hoc sumopere necessaria et vtilia superius inserta. Et du/
dum in certa sessiōe ipsius sancte Synodi in maiori ecclesia Basilieñ.
celebrata publicata animo cōcordi conclusit. Uolensqꝫ deinde hec san/
cta Synodus decreta ⁊ capitula huiusmodi vijs et modis omnibus
necessarijs ⁊ oportunis prosequi aciurta illa ad electionē loci ꝓ futuro
icumenico cōcilio in q̄ imꝑator ⁊ patriarcha p̄dicti alijqꝫ greci cōuenire
possent ⁊ deberent celebrando mature ꝓcedere. Habitisqꝫ super his et/

aliis hanc piam rem cōcernentibus in diuersis ipsius sancte Synodi deputationibus multiplicibus ꝓpositionibus ⁊ tractatibus illisq; cū votorū suppositorū eorundē scrutinio diligēti recensitis. Demū in generali cōgregatiōe ad hoc in maiori ecclesia p̄dicta vt moris est indicta. Et iterū votis singulorꝫ in eadem scrutatis repertoq; duplo maiorem partem / et multoplus vota sua direxisse in Basileā auinionē vel Sabaudiā. Inuocata spiritus sancti gratia post missarū solēnia conclusuz fuit ⁊ conuentū quod apud imperatorē patriarchā / ⁊ alios grecos p̄dictos diligens ⁊ debita fieret instantia / cum allegationib⁹ et expositionib⁹ plurimarū rationū que ad id allegari ⁊ adduci possent / vt ex diuersis bonis respectibus ciuitatē Basilieñ. acceptarēt pro dicto ycumenico cōcilio ibidē celebrādo / quā si eos omnino recusare cōtingeret / extunc ciuitas Auinioneñ. locus esset ipsius ycumenici cōcilii ibidem celebrādi. Si tamē illud in eadē celebrari non posset. Ex tunc in Sabaudia conciliū celebraret antedictū. Ut igit̃ p̄missa oīa ⁊ singula debitū ⁊ votiuū sortiant̃ effectū cum oīi solēnitate alias in hoc sacro Basilieñ. cōcilio in rebus arduis expediēdis adhiberi sollicita patribus in maiori ecclesia Basilieñ. post missarū solennia cōsedētibus. Hec sancta Synodus decernit vult statuit ordinat ⁊ declarat futurū ycumenicū conciliū in Basilieñ. aut illa recusata in auinione ciuitatibus. Alioquin in sabaudia iuxta cōclusionē supradictā debitis ⁊ ꝯuentis tēporibus debere celebrari. Quodq; imperator ⁊ patriarcha ⁊ alii greci p̄dicti iuxta capitulata ⁊ decretata huiusmodi / necnō oēs et singuli alii cuiuscūq; gradus status dignitatis vel p̄eminentie existāt qui generalibus cōciliis de iure vel cōsuetudine interesse debent. Etiā si pontificali p̄fulgeant dignitate ad illud debeant ⁊ teneant̃ maxime pro cōsūmatione tam salutaris operis accedere / et etiam cōuenire / ⁊ hanc p̄missam nominationē ⁊ electionē vult statuit ⁊ decernit vt sit firma inconcussa ⁊ inuiolabilis quacūq; alia modificatione ordinatione dispositione nominatione seu electione per ipsum sacrū conciliū seu aliū vel alios quacūq; etiā auctoritate papali fungētes in cōtrariū factas seu factis minime valitura seu valituris. Quā seu quas hec sancta Synodus ex certa sciētia exnūc irritat cassat reuocat ⁊ annullat seu cassa nulla ⁊ irrita nūciat ⁊ ꝓ infectis illā seu illas habere vult et p̄sentib⁹ habet quatenus in totum vel in partē p̄misse electioni obuiant vel repugnāt. Supplet etiā hec sancta synodus ex certa scientia omnē defectum. Si quis in p̄missis vel aliquo p̄missorū forsitan interuenerit. Et insuper cum res tam ardua plurimū in dei ecclesia fructū allatura sine grauibus expensarꝫ sarcinis cōsummari. Et greci p̄dicti adduci / adductiq; sustentari nō valeant / dignūq; et debitū existat vt pro cōsummatione tam felicis operis christifideles vniuersi maxime ecclesiastice psone de cōmissi sibi patrimonii dn̄i nostri Jesu xp̄i substātiis liberali dispensatione ministrēt. Hec sancta synodus vniuersis ⁊ singulis ecclesiasticis

personis exemptis et nõ exemptis sub quacũq3 verborũ forma. Etiã ordinis sancti Johãnis hierosolomitani cuiuscũq3 status dignitatis gradus ordinis vel cõditionis existant/ Etiã si cardinalatus vel pontificali pfulgeant dignitate generalẽ omniũ et singulorũ ecclesiasticorũ fructuũ et puentuũ quotidianis distributionib⁹ dũtaxat exceptis decimã de suis ecclesijs monasterijs dignitatib3 et officijs/ Ceterisq3 ecclesiasticis beneficijs in sua generali cõgregatione iam impositã et cõclusam psoluendũ et exigendũ decernit statuit et declarat imponẽdum eamq3 imponit per presentes.

PReterea dicta sancta Synodus decernit vult ordinat z declarat q venerabiles Johãnes lubiceñ. Ludowicus viseñ. Delphinus parmeñ. z Ludowicus lausaneñ. epi ipsius sacrosancte Synodi oratores ad cõducendũ Grecos ad locũ icumenici cõcilij eorũq3 maior pars tũc psens portũ latinũ locis supra electis/ et nominatis aptiorem et appropinquiorẽ ad quẽ dicti greci vltimo debeant applicare eligẽdi z nominãdi plenã habeãt ptãtem/ illãq3 eisdem pcedit p psentes iuxta formã aliarũ litterarũ eis supinde datarũ. Postremo eadẽ sancta Synodus vult ordinat et decernit q p premissorũ/ z ex eis dependentiũ debita z votiua executione dictorũq3 Sindicorũ et cõsilij securitate pleniori ad omnẽ eorũ aut suorũ pcuratorẽ vel nũciorũ petitionẽ z instantiã eis quevis alie littere oportune vtiles et necessarie sub bulla eiusdẽ sancte Synodi p ipsius cancellariã in forma debita et honesta concedant cõficiant et etiã expediant. Datũ Basilee in Sessione publica hui⁹ sancte synodi in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata nonas Maij. Anno a natiuitate dñi. Mccccxxxvij.

¶ Decretum de decimis

SAcrosancta generalis Synodus Basilieñ. in spiritusãcto legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã repsentãs/ ad futurã rei memoriã. Cũ nuper dilecti ecclesie filij Sindici et cõciliũ ciuitatis auinioneñ. summã septuaginta miliũ florenorũ auri de camera p cõductione Serenissimi romeorũ impatoris et venerabilis patriarche cõstantinopolitani aliorũq3 grecorũ ad icumenicũ cõciliũ dante dño venturorũ iuxta cõcordata et conclusa eorũ ambasiatorib3 necessariã huic sacrosancte Synodo z vniuersali ecclesie liberalit mutuare obtulerint iãq3 ei⁹ partẽ exsolucrint ac restantẽ expeditis nõnullis p eorũ cautiõe ab ipsa sãcta Synodo petitis in pecunia numerata exsoluere paratos se offerãt eadẽ sancta synodus cupiens put decens est et debitũ dictorũ sindicorum et cõcilij ne ex sua liberalitate damnũ patiat indemnitati legaliter puidere omnes et singulas pecuniarũ quãtitates que ex indulgẽtijs p ipsam sanctam Synodum vniuersis christifidelib⁹ de bonis sibi adeo collatis p prosecutione vnionis occidentalis et orientalis ecclesiarũ ad eãdẽ christiane fidei professionẽ in dicto Concilio dño largiente procurãde

et pficiende largientibꝫ p eius litteras ad diuersas mundi partes dire/ctas et iā in plerisq3 locis solenniter publicatas cōcessis/necnō ex deci ma generali p eandem sanctā Synodū causam ob pmissaꝫ imposi ta et conclusa hactenus prouenerūt ac prouenient in futurum Syn/dicis et consilio prefatis vsq3 ad summā supradictā exnunc obligādo hypothecando et assignādo vult statuit et decernit qđ ijdem syndici et consiliū in omnibus et singulis quibꝫ maluerint et que eligenda dux erint et psertim Francie Arrogonie Dalphinatus Britanie: Sabau/die: et Burgundie regnis ducatibus terris prouintijs ciuitatibus et dyocesibꝰ auctoritate eiusdē sācte Synodi et vniuersalis ecclesie ad le uandū exigendū/recipiendum de pecunijs ex indulgentijs et decima pdictis vt pmittit prouenientibꝰ vsq3 ad summā pdictā et quousq3 il/la eisdem integraliter fuerit psoluta quascunq3 personas idoneas ad hoc eis vtiles et accomodas in suos collectores noiare eligere deputa re et ordinare qōq3 persone ipse sic per eos nominate electe et deputate de pecunia huiusmodi vsq3 ad summā pdictā nomine syndicorum et consilij pdictorū petere exigere et leuare possint et debeant pinde ac si per ipsam sanctā Synodū ad hoc deputate et nominate fuissent nec nō illos soluentes quoscunq3 debita assignata quitantia a solutis sint liberi penitus et immunes. Promittit insuper et pollicetur hec sancta Synodus qđ iam collectores ipsos sic per dictos syndicos et conci/lium deputatos quibusuis colore et occasione captatis directe vel in directe/sine expresso Syndicorū et cōcilij pdictorū volūtate atq3 con/sensu nullatenꝰ reuocabit/nec pecunias hmōi p alios in eligēdis p di ctos sindicos et cōsiliū regnis ducatibus terris puintijs ciuitatibꝫ et dyocesibꝫ pdictis sine cōsensu simili exigi colligi vel leuari faciet/ aut eorū collectoribꝫ hmōi quominꝰ illas vsq3 ad summā pdictā p syndi/cis et cōsilio pdictis libere colligere ꝛ leuare valeāt impedimētū aliqđ pstabit seu pstari patiet quoquomō/ quinimo regū principū et aliorū dnōrū in quorū regnis territorijs et dominijs eosdē Syndicos et cō/siliū electionē antedictā facere ptigerit sup libera exactione et collectio ne pecuniarū ex indulgētijs et decima hmōi vt pfert puenientiū fauo/rem et cōsensum cohertionē quoq3 si opus fuerit et brachij secularijs auxilij pcurabit ꝛ ordinabit aliasq3 eosdē Syndicos ꝛ cōsiliū sup in/tegra ꝛ reali restitutione et satisfactione dicte sūme omnino reddet in/demnes/pterea eadē Synodus vult statuit et decernit/ qđ sup exacti one pecuniarū hmōi Sindicis et cōsilio pdictis/quecūq3 littere et pro cessus cōpulsoriales ꝛ penales cum omnibus et singulis clausulis ne/cessarijs et oportunis concedantur conficiant. Et etiam per ipsius cā cellariam expediantur/alijs litteris in premissis et circa premissa eis iam concessis in suo robore duraturis. Datum in sessione nostra pu/blica huiꝰ sancte Synodi in eccl'ia maiori Basilieñ. solēniter celebra/ta nonas Maij. Anno a natiuitate dñi. M cccc xxx vij.

¶Sessio vicesimasexta et est Monitorium cōtra papam et cardinales.

Sacrosancta generalis sy
nodus Basilieñ. in spūsācto legitime cōgregata vni/
uersalem ecclesiā repñsentās ad ppetuā rei memoriā.
Cū xpi eccl'ia varijs et acerrimis languorib9 subiace
ret hominūq3 peccata et p̄uaricationes diuine legis
magis ac magis indies pnicioso crescerent augmē/
to dignatus est omnipotēs de9 fideliū inspirare cor/
dibus/ vt in Basileā Germanie ciuitatē pfecto vndiq3 integerrimam
Sacrosancta generalis Synodus cōueniret que psertim in reformā
dis morib9 tā in capite q3 in mēbris/ et excitandis cordib9 fidelium in
obseruationē legis dei vigilantē impenderet operā vt z diuin9 honor
refloreret in terris/ et repressis enormitatibus peccatorū ad pcurādā
animar3 salutē efficatius ɔuerteret hominū sollicitudo: Jam vero plu
ribus annis in ea re p ipsam Synodū exhibiti sunt indefessi labores
cōmemorata frequētius extitit regnantiū scelerū multitudo q̄ vniuer/
sam christianitatē in multas clades multaq3 discrimina adducere con
spicit/ Ecclesia in christi nomine cōgregata cūctis palā curauit ingere/
re monita salutis die ac nocte clamitans/ vt redirent p̄uaricatores ad
cor z obseruarent legem dñi dei sui. Deniq3 salubria decreta et sacros
canones instituit quib9 pestis auaricie Symonie ambitionis/ z alio/
rum vitiorū que multorū corda nimiū incendebant arcerent a grege do
mini et iuxta precepta christi atq3 sanctorū patrū instituta dignitates
ecclesiastice atq3 beneficia dignis z idoneis pastorib9 ac ministris gra
tuita collatione iustisq3 et canonicis electionibus ac institutionib9 di/
stribuerētur / quorum medio vniuersus clerus et populus salubriter
regeretur ac perduceretur in salutem. Sed qđ heu dolentissime referi
mus ille qui primus hec exequi debuerat queq3 et christi precepta/ et
canones sacrorū conciliorū p̄ ceteris seruare oportuerat/ immo et cete
ros ad hor obseruātiā efficaciter inducere nulla vnq3 monitione nulla
exhortatione induci iam longo tēpore potuit/ vt aliquā morum emen/
dationem christo placentem/ aut notissimorū abusuū correctionē in
ecclesia sancta dei efficere satageret. Quinpotius conspicit vniuersus
orbis sub eius regimine maiora semper scandala grauioraq3 exoriri
Sanctissimū dñm Eugeniū papā quartū loquimur/ quē frequētibus
monitis/ hec sancta Synodus cū plurima caritate z benignitate Tū
per ipsius Synodi oratores Tū p litteras Tū etiā per eiusdē dñi Eu/
genij nuncios inducere curauit/ atq3 etiā p aliquorum regū et princi/
pum ambasiatores hortatus est/ vt p christi reuerentia et animarū sa
lute/ salutari animarū gubernationi operā daret Electiōes pbor pa/
storū fieri assentiret/ bñficia a christo grat' accepta gratis distribueret

ceteraq3 in edificationē ecclesie ageret que iuxta canones sanctorū pa/ trū eadē synodus pro animarū salute et vniuersalis ecclesie ordinaue/ rat et quēadmodū sacrosanctū generale cōstātieñ.ꝯciliū irrefragabili et catholice veritatis declaratione diffiniuit in hijs rebus que ad refor/ mationē vniuersalis ecclesie in capite et in mēbris ptinent obediret pa riter quoq3 notū sit qđ sacra generalia cōcilia iurisdictione sup papam vti possunt et cū clamorosa insinuatione vel alias ipse vt scādalizator ecclesie sacro concilio deferꝛ. Monuit quoq3 hec sācta Synodus ipsū dñm Eugeniū quatenus dignareꝛ ambulare vnanimiter cū consensu eiusdē sctē synodi i domo dei et adhesionē quā lraꝝ suaꝝ testionio so/ leniter huic eidē Synodo exhibuit factis ꝛ operibus adimpleret vt pax et tranquillitas salutaris p vniuersam vigeret ecclesiā. Sed in ad uersum proch dolor electiones pontificū et pastorū sedulo perturbare visus est translationes prelatorū eis inuitis cōtra sanctorū patrū et sa crorū canonū ac sacri concilij cōstātieñ. statutorū formā et tenorem fa cere diuisiones scandala et scismata p singulas fere vacantes ecclesi/ as ingerere vt plurimū eni vnus eligiꝛ alteri vero per ipm suis reserua tionib9 iā sublat9 innitētē ꝓuideꝛ ipa electiōe reiecta imo ꝛ aduersus fi lios obedietieq decretis hui9 sācti Synodi obedire voluerūt graues cōpertus est fulminare sententias ipsos ꝓlibito voluntatis a benefi/ cijs et dignitatibus mandādo priuari inhabilitari et excōmunicari in collatione preterea seu expeditione dignitatū et beneficiorū et aliarum rerū dispensatiōe etiā more incōsueto graues summas pecuniaꝝ exige/ re abusus pestiferos detestabili et abhorrēda specie symoniace labis respersos aduersus iura diuina ꝛ humana in animarū pniciem et ec/ clesiarū orbis nō mediocre pīudiciū ac ꝓuinciarū regnorū et singula/ rum patriarū depauperationē et exinanitionē cū plurib9 fouere incre/ mentis dignitatib9 etiā seu vacantib9 beneficijs ꝓuidendo carnalita/ tis effectu nō iudicio rōnis nec eos exigendo qui in ecclesijs proficere possunt Sed quorū vel pcib9 delinitus extitit vel ꝓ quibus quispiā maioꝝ rogasse cōpertus est aut qđ deterius est qui vt bñficiati fierent muneribus impetrarūt nō aduertēs nihil esse quod ecclesie dei magis officiat q3 qđ indigni assumanꝛ plati ad regimē animarū. Sententijs insup synodalib9 spretis quas olim summi pontifices maxima cū ve/ neratione ꝓsequebanꝛ ptensas appellationes ab eisdem interpositas admittit sentētias hmōi expresse reuocādo Ipse insup illos quos hec Synodus pro causis iustissimis alligauit soluere defacto conat9 est nulla satisfactione pacta Ceterū cū deceat romanū pōtificē iuxta sacro/ rū canonū/ ꝛ sūmorū pontificū instituta p fratres suos sacrosancte ro/ mane ecclesie cardinales qui sibi in executione sui officij coadiutores existūt sua exercere cōsilia vt ipsorū salubrib9 ꝛ prudētib9 cōsultis stat9 ecclesie tam in spiritualibus q3 tēporalibus rationabiliter dirigaꝛ Ip se dominus Eugenius etiā in rebus grauissimis minime eorundē con

illa requirere fertur qui sunt pars corporis sui sed aliorũ extraneorũ cõsultationẽ sectaṫ/ qui nõ ex rationis iudicio sed ex carnalitatis affectu nõnunq̃ puenire videtur/ dispensatione quoqȝ sibi credita abutiṫ eam in dissipationẽ cõuertendo/ et potestatẽ sibi traditã in edificationem vertendo in destructionẽ plura vero grauia nobis obmittentibus nouissima occurrũt cõsideratione miseranda/ Audiuim⁹ quidẽ nuper ciuitatem penestrinã cui⁹ episcopali titulo vnus ex romane ecclesie cardinalibus cõsueuit insigniri per tolerantiã eius et suorũ domesticorũ ac stipendijs romane ecclesie militantiũ opera in ruinã miserabiliter decidisse Opida insuper plurima in eiusdem sãcte romane ecclesie patrimonio consistente aliqñ prede exposita vt opiduȝ Butrij Bononie primũ aliquãdo solo equatũ. Et qui augmentũ efficere debuerat operatus est diminutionem Cũ tamẽ ex dignitate summi põtificatus nõ peccandi licentiã sed bene viuendi necessitatẽ assecutus esse noscaṫ. In operibus p̃terea fidem cõcernentibus cũ hoc tẽpore ꝓ icumenico concilio cũ grecis celebrando ecclesia indigeret ꝓut et de presenti indiget subuentionib⁹ fideliũ populorũ Ipse substantiã eorũ aliorsum diuertere satagens et subsidia fidei catholice multipliciter impediens Indulgentias plenarias per loca diuersa multiplicasse diciṫ et absqȝ causis vrgentibus eas disseminando in grauẽ ꝑturbationẽ sanctissimi operis pro ipsa fide orthodoxa per hanc Synodũ inchoati/ aliaqȝ plurima hucusqȝ gegisse atqȝ procurasse diciṫ que ꝓsecutionẽ rerum ad bonũ fidei orthodoxe et eius promotionẽ ꝑtinentia magnũ impedimentũ et multã retardationẽ attulerũt Illud quoqȝ multa reprehensione in tanto pastore dignũ est qđ iuramentũ in assumptione sui ad apostolatus apicem/ sub certis ordinationib⁹ prestitũ/ ac deinde post ipsius assumptionẽ sub bulla sua solenniter cõfirmatũ minime seruasse diciṫ sed quod dolenter referimus vt a plurimis asseriṫ ⁊ fama publica laborat ipsum notorie transgressus est Deniqȝ eũ ita agere cõspicit vniuersus orbis. Nã hec sola que notoria esse dicunṫ ecclesiã vniuersalem scandalizantia recensemus/ vt occasione sui vniuersa ecclesia grauissimis turbationibus subiaceat Quibus nisi diuina miseratio ꝓuideat ruina prioribus inaudita seculis christiano populo ꝓspicitur imminere Non autẽ solum in rerũ spiritualiũ regimine hanc ipsam ruinã cõsideramus/ sed et in gubernatione tẽporaliũ dominiorũ sancte romane ecclesie notorios defectus attendimus quoꝝ alienatores honorem perdere felicis recordationis Symachus papa decreuit Quãtas eñi terras ipse dominus Eugenius alienauerit quanteqȝ eius incuria/ ⁊ insolenti regimine deperdite et occupate sint/ quãtas strages subditorum romane ecclesie/ quos etiã vt Bononieñ. ciuitas in suis suppositis attestari põt peremptos audiuimus sine penitentie et eucharistie sacramentis/ q̃ȝ etiã miseranda vastatio suo tpe subsecuta fuerit notoria facta testari videnṫ/ Expectauit aũt iam plurimis annis/ hec sancta

cta Synodus cū multa patiētia vt hec omnia ipse dn̄s Eugenius cor rigeret atqʒ in melius emēdaret/ ac veluti vices gerentē xpi et petri suc cessorem decet totū orbem exemplo bonarū actionū in viam salutis di rigere studere. Dū vero videmꝰ cūcta iugiter ī peius ruere et omnia magis cōturbari plurimis anxiamur doloribꝫ ac vehemēter gregi do minico cōpatimur/ quē in totalē fere desolationē ꝑ incrementa scāda lorū diuisionū et viciosaꝝ deformitatū decidere formidamꝰ nisi debi to regimini ecclesie dei cōueniens ꝓuisio apponatᷓ et consulatᷓ publice saluti Uidēs itaqʒ hec sancta Synodus que ꝑ sūmariā informationē ex habundanti factā ipm dn̄m Eugeniū in p̄dictis publice et notorie diffamatū / cōperit necessitatē ꝓuidēdi debito regimini ecclesie immi nere vt si conciliū ꝯgregatū nō esset summe necessariū foret pro hijs re bus ipsum cōgregari/ attendens p̄terea in iudicio dei oportere redde re rationē suꝑ tantorū dissimulationē malorū et scandalorū quibꝰ cor rigendis ꝓ salute totius christiane plebis ex officio suo totis viribus incūbere tenetᷓ/ et ex potestate quā suꝑ cūctos fideles cuiuscūqʒ aucto ritatꝫ etiā si papalis existāt a xpo accepit iuxta supradictā declarationē in cōcilio cōstantieñ. habitā/ ꝛ in hoc p̄senti dudū renouatā cū etiā co ram deo et hominibꝰ grauissime reprehendenda veniret si in hac vrgen tissima ecclesie necessitate suū officiū ꝓut tenetᷓ etiā nemini postulante exequi negligeret/ decernit vt itra sexaginta dies a die p̄sentꝫ Sessiōis ꝛ affixiōis nūerādos/ quē terminū p̄fato dn̄o Eugenio peremptoriū p̄ figit/ vt si qua interim corā hac sācta Synodo suꝑ premissis et alijs ꝓ ponendis ꝑ sui defensione aut excusatione allegāda vel ꝓponēda dux erit per se vel alium ad hoc legittime deputatū corā eadem Synodo Basilee cōpareat/ Dicto aūt elapso termino siue dn̄s Eugenius per se vel aliū cōparuerit siue nō hec sancta Synodus ad vlteriora ꝓcedet cognoscendo et terminādo ꝓut ecc̄lie sancte dei spūsancto dictante con spexerit expedire/ vniuersis insuꝑ sancte romane ecclesie cardinalibus in virtute sancte obediētie ꝛ sub pena alias prestiti huic sacro cōcilio ꝑ se vel aliū nomine suo iuramenti/ Et quo ad eos qui iuramentū non p̄ stiterunt sub pena priuationis fructuū suoꝝ beneficiorū/ mādat et pre cipit vt infra eundē terminū in hac ciuitate Basilieñ. cōpareant saluti sancte matris ecclesie cū ceteris in Synodo cōgregatꝫ cōsulturi ꝛ oppor tune ꝓuisuri ꝓut spūssanctꝰ dictauerit/ hoc ipsū quoqʒ vniuersis prin cipibus / ac pp̄lis christianis innotescere volumꝰ et videntes sācte ma tris ecclesie/ et vniuerse christianitatis angustias in vnā sententiā pro honore dei creatoris nostri et animarū salute pariter cōueniant. Et qđ toti orbi salutare fuerit cōmuni cōsensu amplexenᷓ. Decernit tandem hec sancta Synodus huiꝰ decreti publicationē in p̄senti Sessione fa ctam eiusqʒ affixionē ꝫ in valuis maioris ecclesie Basilieñ. vim habere monitionis et citationis quo ad omnes et singulos actus in hac re fie ri necessarios vsqʒ ad finalem terminationē/ etiā ad sententiā diffiniti

nã audiendũ et ei⁹ executionẽ faciendũ inclusiue/ ꝛ ita vniuersos arta/
re ac si ꝑsonaliter apprehensi/ et eis intimatũ fuisset. Datũ in Sessione
publica ipsius sancte Synodi in ecclesia maiori Basilieñ. solẽniter ce/
lebrata. ij. kalendas Augusti Anno a natiuitate domini Millesimo
quadringentesimotricesimoseptimo.

¶Sessio vicesimaseptima

Sacrosancta generalis sy=
nodus Basilieñ. in spũsctõ legitime cõgregata vniuer
salẽ ecclesiã repñtãs / Ad ꝑpetuã rei memoriã. Cũ nr̃a
sollicitudo ad hoc inter alia iugiter aspiret vt sacta ꝑser
tim romana ecclesia feliciter in spiritualib⁹ et tẽporali/
bus guberneť. Simul q̃ʒ cũ ṽtutũ ornatu tpaliũ rerũ
obtineat vbertatẽ sine quib⁹ spũaliũ administratio diu
subsistere nõ valeret. Prisci quoq; patres hac cõsideratione ꝓmoti lar
gã prediorũ dominiorũ et possessionũ amplitudinẽ ipsi ecclesie acqui/
rere curauerũt quorũ alienationẽ sub grauib⁹ penis censuerũt ꝓhiben
dam/ Adeo vt Symachus papa spiritu dei repletus in suo canone de
creuerit/ etiã pape nõ licere ṗdia ecclesie alienare aliquo modo ꝓ ali/
qua necessitate nec in vsumfructũ rura tradere nisi tantũmodo dom⁹
que in quibusdã vrbibus nõ modica impensa sustentanť qua lege oẽs
custodes ṗlatos astringi voluit/ vt donator assensator venditor ho/
norem ꝑderent Et qui subscriberet cuʒ eo qui reciperet nisi restitueret
anathema foret/ licere etiã voluit q̃buslibet ecclesiasticis ꝑsonis cõtra
dicere et cum fructibus alienata reposcere qd̃ non tantũ in apostolica
ecclesia seruandũ esse dixit Uerũ etiã vniuersis ecclesijs ꝑ ꝓuincias ar
bitratus est conuenire nos eorũ vestigia imitando vigilãter curare cõ
uenit/ ne quicq̃ʒ terrarum/ et possessionũ que iam a deo/ et ipsi roma/
ne ecclesie institutionem summi pontificis et ministrorum suorũ dedi/
cate sunt distrahi a quoquã vel alienari patiamur Jlla presertim loca
insignia in quibus necessitatis tempore libere valeat roman⁹ ponti/
fex cũ sua curia cõmorari vbi nullus secularis potestatis metus exter/
reat nullus temporalis fauor absorbeat/ nullus terror immineat ni/
hil suam sanctitatem/ et venerabiles sancte romane ecclesie cardina/
les a vero et veri consilij soliditate remoueat/ cum non absq; prouisio/
ne diuina ipsa loca apostolice sedi prouenisse credantur Ex his autem
causis/ et alijs non iuste/ et merito mouentibus prouisione occurrere
duxim⁹ ne inclita ciuitas Auinionis q̃ se semꝑ deuotissimã et fidelissi/
mã ecclesie exhibuit/ et nouissime i fidei catholice obsequiũ de suis fa/
cultatib⁹ copiosissimã subuẽtionẽ ꝑ vnione grecoꝝ cũ latinis ꝓsequen
da ministrauit quoquo pacto ab ipi⁹ romane eccl'ie dñio alieneť aut ad
manus alienas trãsferať/ cum ex his et alijs ecclesie vniuersali ꝑ ipam

inditam ciuitatē impensis obsequijs non impeti non damnificari nō in alios vsus alienari/sed beneficijs attolli merito d̄beat/ecclesiasticis enim vtilitatibus insudantes ecclesiastica dignum est remuneratione gaudere. Decernit igitur hec sancta Synodus vt nullus cuiuscū𝑞ꝫ dignitatis vel p̄eminentie fuerit. Etiam si papalis ciuitatē predictam/ac etiam comitatū venaysini cum terris ꝛ dominijs sibi adiacētibus audeat vel p̄sumat quouismodo seu iuris colore quesito vendere seu pignori obligari aut in feudum vel censum dare/aut quouismodo alienare. Quod si secus per romanū pontificē/vel alium quēuis actuꝫ sit de presenti vel in futurū agi contingat. Hec sancta Synodus totum id ꝛ quicquid inde sequet̄ ex nunc prout extunt cassat irritat ꝛ annullat/et omni carere decernit robore firmitatis/atqꝫ etiam statuit ꝙ ip̄e romanus pontifex vel alius quiuis quicquid cōtra huiusmodi decretuꝫ attemptauerit sacro generali concilio deferat̄. Recipiētes quoqꝫ/etiā si cardinalatus patriarchali pontificali iperiali regali ducali/vel alia quauis ecclesiastica vel seculari p̄fulgeant dignitate vel etiam si cōmunitas fuerit decernit hec sancta synodus penis excōmunicationis priuatiōis cuiuscū𝑞ꝫ dignitatis ecclesiastice vel secularis/etiā omniū feudoꝝ specialiter que a romana vel alia teneret ecclesia subiacere. Necnō perpetue inhabilitatiōis ad quascū𝑞ꝫ dignitates seculares vel ecclesiasticas/et quecū𝑞ꝫ beneficia ꝛ officia imposterū obtinēda. Cōmunitas vero ecclesiastico interdicto vltra penas supra expressas sibi cōuenientes eo ipso subiaceat/quas penas singulariter singuli qui aliquid p̄dictoꝝ attēptauerint ipso facto incurrāt. Insuper ciuitatē p̄dictaꝫ auinionen̄.que magnā mercedē ab vniuersali ꝑmeretur ecclesia. Cuiqꝫ indignissimū esset pro eis optimis meritis mala queuis per aliquē irrogari p̄sertim cum multa cōtra ipsius ciuitatis statum in euersionē disturbium ꝛ dissolutionē huius sancte Synodi ꝛ suoꝝ sanctoꝝ operū attemptari ꝛ machinari possent. Quibus hec sancta Synodus nō valeret expost facto saltem comode/et sine graui damno ꝓuidere. Cū𝑞ꝫ iam ipsi ciuitati ꝛ ciuibus grauia cōminata sint veluti ex informatione summaria comperimus. Eadem sancta synodus ciuitatē ipsam et supposita eiusdē in suam ꝛ ecclesie vniuersalis quā representat specialē ꝓtectioneꝫ/ac saluaguardiam suscipit ac reponit/ꝓhibens sub penis p̄dictis omnibꝫ ꝛ singulis quacū𝑞ꝫ dignitate vel p̄eminentia ecclesiastica vel seculari. Etiam si cardinalatus patriarchali pontificali imperiali regali ducali vel alia qualibet p̄fulgeant dignitate vel etiam si cōmunitas fuerit vt ipsi vel ipsoꝝ aliquis directe vel indirecte ciuitatē predictam diffidare perturbare inuadere vel inquietare tēporaliter vel spiritualiter/aut eius habitatores violenter capere/aut in personis vel bonis eorum damnificare atqꝫ molestare p̄sumant/quod si quis fecerit penas superius expressas ipso facto incurrat. Romanus vero pōtifex si aliquod predictoꝝ attemptauerit sacro cōcilio deferatur. Et ipsa at-

temptata nullitati ipso facto subiaceant. Et quonia id quoqz pariter indignu esset vt venerabilis pater episcopus Albanen. sacrosancte romane ecclesie cardinalis de furo vulgariter nuncupatus / et apostolice sedis legatus qui ad ipius ciuitatis Auinionen. et comitatus venaysini pdicti gubernatione deputatus est / quiqz pro expeditione subsidiorum sancte matri ecclesie prestitoru in eadem ciuitate auinionen. ad psequenda vnione grecoru fideliter et efficaciter laborauit huic sancte synodo se obsequentissimu exhibedo per quempiam vexaretur inquietaretur aut molestaret. Cuius etiam perturbatio / et molestatio in magnum dispendiu et in graue calamitate ipsius ciuitatis auinionen. verisimiliter pueniret. Idcirco sub eadem ptectione expremissis causis recipit hec sancta Synodus eundem venerabile patrem episcopu albanen. ac suos familiares domesticos / et cotinuos comensales decreto, qz psenti pariter prohibet eadem sancta Synodus sub penis antedictis / ne quisqz cuiuscuqz dignitatis. Etia3 si cardinalatus patriarchalis pontificalis imperialis regalis ducalis aut alterius / vel etiam communitas ipsum / et suos pdictos inuadere diffidare molestare aut de facto in suis beneficijs bonis / et rebus quibuscuqz perturbare presumat vel spiritualiter seu teporaliter quoquomodo cotra eunde et eosde pcedere. Si vero romanus pontifex aliquid pdictoru attemptauerit sacro concilio deferatur similiqz nullitatis vicio in contrariu attepta ta eo ipso subiaceant. Quodqz absolutio et relaxatio a predictaru excomunicationu preterqz in mortis articulo ac iterdicti et inhabilitationis et ceteraru penaru sententijs sacro generali cocilio reseruata intelligatur. Datum in sessione nostra publica in ecclesia maiori Basilien. solemniter celebrata. vi. kaledas octobris. Anno a natiuitate dni. Millesimoquadringentesimotricesimoseptimo.

¶Sessio vicesima octaua super nullitate et innouatione decreti quod papa cardinales creare no pot durate concilio.

Sacrosctā generalis Synodus Basilien. in spiritu sancto legittime cogregata vniuersale ecclesia repsentans ad ppetuam rei memoria. Tanta reuerentia sacris canonibus generalium conciliorum sancti patres cosueuerunt adhibedam vt violatores eoru voluntarios grauissime vindicarent / et vnuquemqz in sui ipsius destructioem agere arbitraret ea destruere conantem / que vniuersali consensu fuerunt instituta grauis quoqz exinde iactura toti ecclesiastico immineret ordini: si decreta Synodalia conciliorum generaliu / quibus neruus regule ecclesiastice ac discipline salutaris innititur per cuiuspiam voluntatem / et maxime sedente adhuc ipsa vniuersali Synodo obrumpi sinerentur. Duduz aute hec sancta Synodus super cardinalibus sancte romane

ecclesie assumendis. Inter cetera duo salubria edidit decreta quoꝝ te/nores ad lucidiorē vniuersorū informationē de verbo ad verbū hic inserere ⁊ īnouare decreuim⁹. Tenor p̄mi decreti cū multiplicatio cardinaliū. Tenor secūdi decreti cū sūmo pōtifici. Aduersus aūt p̄missoꝝ decretorū mentē ⁊ tenorem nuper non sine graui dolore cōperimus. Venerabilē Johannē patriarchā alexandrinū in sancte romane ecclesie cardinalē licet defacto ⁊ nulliter per dn̄m Eugeniū papā fuisse assumptum. Cum nec summus pontifex absens a loco huius sacri cōcilij ipsum in cardinalē creare debuerat cōtra primū decretū in sua adhesiōe solenniter approbatū / neq; ꝓportionem singulis nationibus cōuenientem ⁊ qualitates in secūdo decreto descriptas obmittere sicut ī ꝓmotione dicti patriarche factam esse comperit. Et cū frustra hec sancta synodus iura cōderet nisi sua auctoritate / quā ex christi dono immediate suscepit eadem tueretur. Atq; Gelasius papa profitetur / ⁊ nullum iam veraciter christianū ignorare credit vniuscuiusq; Synodi constitutum / quod vniuersalis ecclesie probauit assensus nullam magis exequi sedem ac p̄ ceteris oportere q̄ꝫ primā necessitasq; vrgeat / illis trāsgressoribus iurium occurrere / ex quibus q̄ꝫ plures illaqueatiōes animarum / et grauia in futurū scismata ꝓuenire valerent. Nam ⁊ qui talem cardinalē reputant iuxta supradicti decreti tenorē vinculo excommunicationis eo ipso innodāt. Et in futuris electiōib⁹ romanoꝝ pontificum varia scismata poterunt exoriri. Si pretensi cardinales quorū irrita ⁊ inanis ꝓmotio decreta extiterit huiusmodi electionibus se voluerint immiscere. Ad obuiandū itaq; tantis discriminibus admonet ⁊ exhortatur / hec sancta Synodus p̄fatum dn̄m Eugeniū sub obtestatione diuini iudicij / et per viscera misericordie dn̄i nostri Jesu christi / et eidem ex parte dei omnipotētis precipit atq; mandat vt pro futurorum scismatū ⁊ scandalorū euitatione p̄dictam ⁊ alias quascūq; vocatiōes p̄ eū factas ad cardinalatus honorē cōtra predictoꝝ decretoꝝ formā ⁊ tenorē sicut defacto ꝓcesserūt reuocet casset publice ⁊ annullet nullasq; fuisse ⁊ esse decernat / ꝓut hec sancta Synodus hoc synodali decreto sicut defacto ꝓcesserunt eas cassat irritat ⁊ annullat / nullasq; cassas ⁊ irritas decernit atq; declarat vlteriusq; a talibus vocationib⁹ abstineat / alias ꝓuidebit hec sancta synodus ꝓut spiritu sancto dictāte vtilitati ecclesie videbit expedire. Declarat insuper hec sancta Synodus vniuersos qui p̄fatum Johannē patriarchā aut alios taliter defacto promotos pro cardinalibus gesserint ⁊ reputauerint penas in prefatis decretis annotatas eoipso incurrere. Datum Basilee in sessione publica in maiori ecclesia solenniter celebrata. vi. kl'as Octobris Anno a natiuitate dn̄i. M.cccc.xxxvij.

¶ Decretū de cassatione litterarū false bullatarū.

Sessio vicesimanona

Sacrosancta generalis Synodus Basilieñ. in spiritusã-
cto legitime cõgregata vniuersalem ecclesiã repñsentans ad
ppetuam rei memoriã. Cum dudũ ex ordinatione nr̃a con
corditer ꝯclusa littere sub bulla huius sacri cõcilij super no
minatione locoꝝ Basilee auinione ꝛ Sabaudie ꝑ celebrã
do ycumenico cõcilio in aduentu Grecoꝝ fuerint expedite. Et deinde
ad noticiã nostrã ꝑuenerit quasdã alias litteras nominationẽ floren-
tie ꝛ vtini cõtinentes clamdestine/ et cõtra ordinationẽ huius sacri cõ-
cilij fuisse bullatas. Cupiens hec sancta Synodus vnumquodqꝫ de his
rebus veraciter informari ne quẽpiam falsa pro veris recipiendo deci-
pi cõtingat decernit ꝛ declarat oẽs litteras cõtinentes nominationeꝫ
quorũcunqꝫ aliorum locorũ pro antedicto concilio celebrando preter
iam dicta loca Basilee auinioneñ. et Sabaudie quibꝫ bulla sacri con-
cilij inueniretur appensa fuisse falso bullatas/ et cõtra huius sancte Sy-
nodi ordinationẽ. Nec litteris talibus vllam fidẽ esse adhibendã/ aut
ipsis seu earũ transumptis quacũqꝫ auctoritate/ Etiã si papali trans-
sumpte fuerint esse vtendũ huiusmodiqꝫ litteras sic falso bullatas cas-
sat irritat ꝛ damnat/ ac cassas ꝛ irritas esse decernit. Inhibens omni-
bus ꝛ singulis quauis dignitate ꝑfulgeant/ etiã si legatione papali de
latere dispositiones mandato vel quauis alia seu alio fungerentur sub
penis excõmunicatiõis/ quã ipso facto incurrãt/ ac inhabilitatiõis acti-
ue ꝛ passiue/ ad quascũqꝫ põtificales aut alias dignitates ecclⁱasticas
vel seculares/ et ad bñficia obtenta ꝛ obtinẽda/ ne ꝑfatis litteris falso
bullatis aut earũ trãsumptis vtantur aut vtentibꝫ auxiliuꝫ consiliũ vel
fauorem in his ꝑstare ꝑsumant. Datum in sessione nostra publica in
maiori ecclesia Basilieñ. solẽniter celebrata. vi. kl'as Octobris. Anno
a natiuitate dñi. M.cccc.xxxvij.

¶ Sessio vicesimanona et est accusatio cõtumacie sanctissi
mi dñi Eugenij pape quarti facta per promotores cõcilij.

Die martis prima mẽsis octobris. Anno a natiuitate dñi. M.cccc.xxxvij. in ecclesia maiori Basilieñ. in qua sessiones ꝑsen-
tis sacrosancte Synodi generalis Basilieñ. cele-
brari solent vicesimaoctaua ipius sancte Synodi
Sessio hoc mõ extitit celebrata/ videlꝫ missa solẽ-
ni de sancto spiritu per reuerendũ patrẽ dñm Ge
orgiũ epm viceñ. natõis iclite hispanice celebrata. Et demũ suffragijs
anthiphona Exaudi ꝛ c̃. letanijs euãgelio scdm Matheũ. Accesserunt
discipuli ad Iesũ dicẽtes. Quis putas ẽ maior i regno celoꝝ/ ac hym-
no Ueni creator spũs/ cũ ṽsiculo ꝛ coll'a ꝛ orõne. Deus q̃ corda/ decã-
tatis/ ꝑsidente in eadẽ sessione prefata reuerẽdo patre dño Episcopo
Uiceñ. ante maius altare vbi dicta missa celebrata extitit. In pontifi-

calibus cū mitra aurifabrata et pluuiali In cathedra et sede eminētio/
ri pluribusq3 alijs dñis p̄latis cū mitris planis et pluuialib9 vt in tali/
bus in eodē Synodo fieri solitū est superioribus ꝛ eminentiorib9 se/
dib9 suis locis tam a dextris q3 a sinistris cōsedentib9 in multitudine
copiosa q3 pluribusq3 dñis ecclesiasticis diuini et humani iuris magi/
stris doctoribus et scientificis viris principū spiritualiū et tēporalium
ac almarū vniuersitatū studiorum generaliū nūcijs et ambasiatoribus/
ac alijs de diuersis mundi ptibus ibidem astantib9 in magno nume/
ro et multitudine copiosa eandē statū Synodū vniuersalem ecclesiā
rep̄sentantē celebrantib9 cōstituti in iure corā eadē Synodo ꝓ tribuna/
li sedente venerabiles viri dñi ꝓmotores et ꝓcurator fiscalis eiusdem
sancte Synodi p organū dicti ꝓmotoris fiscalis sua verba eidem sy/
nodo in personā dicti dñi epi viceñ. presidentis dirigentes audientiā
publicā ibidem tūc sibi dari et cōcedi ad hanc horā humiliter et instan/
ter petierunt supplicarūt ꝛ postularūt/ cui supplicationi eadem sancta
Synodus p organū ipsius domini p̄sidentis annuit. Tūc idem dñi ꝓ/
motores ꝛ ꝓcurator fiscalis decretū originale monitorij siue citatorij
ab eadem sancto Synodo emanatū cōtra sanctissimū dñm nostrum
papā Eugeniū quartū eius Synodi vera bulla plumbea impēdenti
bullatū de quo in cedula infra scripta fit mentio / necnō instrumentū
publicū executione eiusdem per affixionē in valuis p̄dicte ecclesie Ba/
silieñ. die date ipsius decreti facti vna cum cedula accusationis contu/
macie ipsius domini nostri pape quā accusarunt atq3 petierunt/ vt in
eadem per ipsum procuratorem alta et intelligibili voce lecta cōtinetur
cui9 cedule tenor sequit̄ in hec verba. Reuerendissimi reuerēdiq3 in
christo patres / ac ceteri vniuersi domini nostri prestantissim / hanc sa/
crosanctam generalem Synodum Basiliensem vniuersalem ecclesi/
am representantem constituentes et celebrantes Cum iam dudum
videlicet pridie kalendas Augusti Anni p̄sentis Millesimiquadrin/
gētesimitricesimiseptimi/ hec sancta Synodus considerans mala de/
formitates et scandala ac pericula que in ecclesia dei hactenus vigue/
runt prout adhuc vigent quibus corrigendis pro salute totius christia/
ne plebis ex officio suo totis viribus incumbere tenet̄/ etiam ex pote/
state quā super cunctos fideles cuiuscunq3 auctoritatis / etiam si pa/
palis existant a christo accepit cōtra sanctissimū dñm Eugeniū papā
quartū qōdā citatoriū p edictū quatenus p se vel aliū ad hoc legitime
deputatū corā eadem sancta Synodo/ de et sup contentis in dicti ci/
tatorij decreto et alijs ꝓponendis infra sexaginta dierū spaciū pro sui
defensione aut excusatione alleganda vel proponēda cōpareret termi/
num peremptorium eidem statuendo vt in eo latius continetur decre/
uerit/ qd quidem citatorium in presenti ciuitate ac in valuis maioris
hui9 ecclesie Basilieñ. iuxta illius formam ꝛ tenorem per edictū execu/
tum fuerit ꝛ debite executioni demandatū. Nos Bartholomeus de

fraxinio z Johānes Slicʒrod ꝓmotores. Et ego Johānes Spasserij ꝓcurator fiscalis ac officiarij huius sacrosancte Synodi bullā citatorij dicte sancte synodi vera bulla plumbea bullatā vna cū instrumento executionis eiusdē citatorij vt premittit̃ facte realiter facto z inscriptis offerimus repñsentamus z ꝓducimus ac prefati sanctissimi dñi Eugenij per se aut alium cū sufficiēti mādato infra dictos sexaginta dies in ipso citatorio sibi prefixos per se aut aliū nō comparētis neqꝫ cōparere curātis. Licet sepissime hec sancta Synodus q̄ꝫ plures celebrauerit cōgregationes in quibus aut ipsarū aliqua ipse dñs Eugenius comparere infra dictū terminū potuisset cōtumaciā accusamus / ipsumqꝫ cōtumacē reputari / ac in cōtumacia z defectu poni et declarari per hāc sanctā Synodū petimus cū instantia atqꝫ postulamus / necnō eundē dñm Eugeniū alta voce ad valuas huius maioris ecclesie Basilieñ. per duos reuerēdos in xp̄o patres dños episcopos vna cū notarijs huius sacri cōcilij iuxta mores antiquos vocari / et relationē vocationis fieri instanter reqrimus de quibus omnibꝫ per nos ꝓmotores / et ꝓcuratorē fiscalem antedictos / dictis ꝓpositis z requisitis nomine quo supra a vobis reuerēdis patribus dñis ꝓthonotarijs ac etiam notarijs huius sacri cōcilij z scribis petimus ad futurā rei memoriā vnum vel plura publicū vel publica cōfici instrumēta. Ad quorū petitionē z mādatū ipsius sancte Synodi lecte prius p̄dicto executionis instrumēto z dicto citatorij z monitorij decreto / cū ī eodē loco dū editū fuit z emanatū alias lectū fuisset. Habito pro lecto reuerēdi in xp̄o patres et dñi dñi Matheus albinganeñ. et Aymo gracionopolitanus episcopi de mandato eiusdē sancte synodi per organū dicti dñi p̄sidentis eis facto primo dictū dñm nostrū papam sup gradus antedictū maius altare alta z intelligibili voce per organū ipius dñi Episcopi Albinganeñ. vocarūt z ꝓclamarūt clamorosa insinuatōe sub his verbis. Ex parte sacre Synodi publice z solenniter requirit̃ sanctissimus dñs Eugenius papa quartus quatenus si vigore citationis cōtra eum nouissime per eandē sanctā synodū decrete duxerit se cōspectui huius sancte Synodi p̄sentandū ad se defendendū z excusandū super his de quibꝫ hinc sancte synodo delatus est. Compareat corā hac sancta synodo ad hūc actum pro tribunali sedente que eidem pollicet̃ gratam z debitam audientiā. Similiter ex parte eiusdē sancte synodi omnibꝫ intimat̃ quatenus si quis sit qui mandatū habeat sufficiens ad cōparendū pro eodem dño Eugenio cōpareat coram eadē sedente vt supra / hec autē sancta synodus pollicet̃ cuilibet exigēte iusticia audientiā gratā zc̄. Qui dñs noster papa sic vocatus z ꝓclamatus / nec aliquis pro eo cōparuit nec respondit. Unde ipsi duo dñi Episcopi ante valuas seu portas ipius ecclesie accesserūt / et iterū et cum pausata intermedia instātia trina vice alta z intelligibili voce et clamorosa insinuatione prefatum dominū nostrū papam vocarūt et proclamarūt per organū cuius supra

sub eisdem verbis suprascriptis. Prout etiam prouidi viri Arnoldus amici Johānes kempner et gotfridus dorsten ipsius sancte synodi Cursores vocibus eleuatis reiteratis vicibus vocarūt et proclamarūt. Qui dn̄s noster papa Eugenius nec aliquis pro eodem ibidē comparuit/ neq; quibus sic factis ipsi duo dn̄i episcopi ante conspectū ipsius sancte Synodi in mediū reuersi/ se predictū dn̄m nostrū papam vt supra scriptū est vocasse et proclamasse/ et per dictos cursores proclamatum et vocatum fuisse/ quodq; nec ipe nec aliquis pro eo comparuerat neq; responderat eidem sancte Synodo retulerunt. Preterea prefati promotores/ et procurator fiscalis per organū ipsius procuratoris cōtumaciam prenominati dn̄i nostri pape Iterato accusarūt ipsumq; super omnibus et singulis in dicto citatorij decreto contentis cōtumacem reputari/ et adulteriora procedi/ et alias decerni/ et fieri vt in quadam alia cedula per ipsum procuratorem: etiam alta et intelligibili voce ibidem lecta continetur cuius tenor talis est. Nos promotores et procurator fiscalis antedicti quo supra nomine istam vocationem et relationem vt premittitur factas. Inter acta huius cause/ et sacri concilij petimus registrari dictamq; citatorij bullam et instrumentū executionis prout superius producta sunt/ iterato repetimus et reproducimus et apud acta sacri concilij/ et cause huiusmodi inseri et registrari petimus Et quia prefatus dominus Eugenius de et super contentis in dicto citatorio legittime citatus sufficienterq; expectatus/ nec per se nec per alium infra dictos sexaginta dies curauit atq; curat comparere ipsius q; contumaciam accusamus. Ipsumq; super omnibus et singulis in dicti Citatorij decreto contētis prout iustitia suadet/ et iuris ordo postulat atq; rationis cōtumacem reputari. In causaq; huiusmodi in eius contumaciam eius absentia diuina repleta presentia et ipsi sancte Synodo videbitur expedire/ et vniuersali ecclesie sancte dei necessarium fuerit et vtile adulteriora procedi/ ac processum per audientiā contradictarum aut alias prout videbitur decerni per ipsam sanctam synodum instantissime postulamus. Requirentes dominos prothonotarios et notarios huius sancte synodi vt omnia in causa huiusmodi acta et producta ac ordinata apud acta sacri concilij et cause huiusmodi registretis necnon quo supra nomine a vobis dominis prothonotarijs et notarijs petimus ad futuram rei memoriam vnum vel plura publicum vel publica confici instrumēta. Huiusmodiq; cedula sic lecta/ et per eandem Synodum audita/ ipsa sancta Synodus per organum predicti dn̄i p̄sidentis p̄cepit et iniunxit prefato dn̄o episcopo Albinganen̄. vt Ambonem in quo decreta ipsius sācte Synodi per eandem sanctam Synodū pronunciari et legi solent/ dum eduntur ascenderet/ et declarationē prefati dn̄i nostri pape alta et intelligibili voce nomine ipsius sacrosancte Synodi legeret et pronunciaret prout

infra. Qui quidē dn̄s episcopus albinganen̄. mandatis ipsius Synodi obediens dictū ambonē ascendit/ dictamqꝫ ipsius dn̄i nostri pape cōtumaciā ꝛ ꝓcessus ad vlteriora declarationē in scriptis alta ꝛ itelligibili voce nomine ipsius sacrosancte synodi legit et ꝓnunciauit prout in eadē cedula per eum lecta cōtinetur. Cuius tenor sequit̄ sub his verbis. Hec sancta Synodus Basilien̄. in spiritu sancto legittime ꝯgregata vniuersalē ecclesiā rep̄sentans/ et ad huiusmodi actum legittime cōgregata/ et pro tribunali sedens audita petitione ꝓmotorū ꝛ procuratoris fiscalis eiusdē sancte Synodi ꝛ ex eorum relatione/ ꝛ ꝓductione instrumentoꝝ visa eiusdē dn̄i Eugenij pape cōtumacia in nō parēdo citatorio eiusdē sacri concilij recepta etiā super hoc ad maiorē cautelam per deputatos eiusdē synodi informatione tam de p̄dictis q̄ꝫ de noticia eiusdē citatorij in romana curia decernit declarat ꝛ reputat dictum dn̄m Eugeniū legittime citatū sufficiēterqꝫ expectatū fuisse ꝛ esse cōtumacem ac eius absentia/ nō obstante diuina eandē replente p̄sentia cōtra eundē dn̄m Eugeniū papam ad vlteriora fore ꝓcedendū prout sacro cōcilio videbit̄ consideratis necessitatibus ꝛ vtilitatibus vniuersalis ecclesie. Qua siquidē cōtumacie declaratione ꝛ ꝓcessus/ decreto sic lecto/ p̄fatus dn̄s Episcopus albinganen̄. petijt eidem sacrosancte Synodo/ an huiusmodi declarationis/ et decreti ꝓnunciatio per eum de mādato sacre synodi vt p̄fertur facta ꝛ lecta ipsi sancte Synodo placebat/ que sacrosancta synodus alta voce respondit per verbuꝫ placet. De quibus omnibus ꝛ singulis p̄missis prefati dn̄i ꝓmotores nomine ꝓmotorio eiusdē petierunt a reuerēdis patribus dn̄is sancte sedis apostolice ꝓthonotarijs ꝛ nobis notarijs ꝛ scribis dicte sancte synodi ad ꝑpetuam rei memoriā fieri atqꝫ tradi vnum et plura publicū ꝛ publica instrumentū ꝛ instrumēta/ celebrata siquidē solenniter extitit predicta sessio et acta fuerunt omnia supradicta vbi et prout suprascripta sunt. Et interfuerunt ibidem p̄sentes venerabiles ꝛ circumspecti viri dn̄i ꝛ magistri Egidius camineti ī medicina parisien̄. et Johānes de segobia in theologia Magistri salamantinen̄ almarū vniuersitatum studiorum generalium in dicta sācta Synodo ambasiatores Guilhelmus kircher dictus de constantia/ et Johannes de comitibus archip̄sbyter papien̄. decretorum Stephanus ꝺ nouaria legum doctores ꝛ Robertus anclon licentiatus in decretis Canonicus Cameracen̄. cū pluribus alijs requisitis ꝛ rogatis.

¶Sessio de reuocatione pretense bulle pape super trāslatione concilij facte.

Sacrosancta generalis Synodus Basilien̄. in spū sancto legittime cōgregata vniuersalē ecclesiā rep̄sentās/ Ad perpetuā rei memoriā. Cōpatiens hec sancta synodus miserabilibus ecclesie ruinis ꝛ languoribus capitis atqꝫ mēbrorū ex intimis cōdolēs visceribꝰ post editionē saluberrimoꝝ

decretoꝝ i obseruationē legis dñi ⁊ antiquoꝝ canonū post benignas et charitatiuas ammonitiões summo pontifici ꝑ oratores plurimos directas post annoꝝ plurimū expectationē cū multa patiētia deductā cum ⁊ decreta contēni ⁊ ammonitiones paruipendi / et inde scandala diuisiones ⁊ scismata crescere videret viciaqꝫ ⁊ peccata maiorib⁹ adolescere incremētis compulsa est tandē Synodus ipsa regimini ecclesiastico ꝓuisionem querere salutarē ⁊ summū pontificē ad hoc vehementius excitare vt que ad ipius et vniuerse ecclesie salutē erant efficaciter agere curaret: Cuius exemplū subditi facile imitanꝛ. Et quoniā vt sapiens loquiꝛ melius est manifesta correctio q̄ꝫ amor absconditus / meliora sunt vulnera diligētis q̄ꝫ fraudulēta blandientis oscula / defect⁹ aliquos debiti regiminis qui ecclesie dei dicti fuerūt flebili querela cōmemorauit vt in melius emendarenꝛ / nec ipius summi pōtificis aut aliorū valerent diucius obesse saluti. Et vt oīs patientia exhiberetur / nulla posita est penarū adiectio sed tantū terminus cōueniens p̄fixus extitit / vt infra illum aut per se aut per alium ipse in hac sācta synodo compareret atqꝫ sic debito regimini ecclesie prout publica necessitas maxime impellebat oportune ꝓuidereꝛ veluti forma citationis edite apertius indicauit / quod ⁊ maxime hec sancta Synodus agere vrgebatur / duꝫ potestatē habet immediate a christo / super vniuersos fideles cuiuscunqꝫ status / etiā si papalis existant in his p̄sertim que ad reformationē ꝑtinent. Dumqꝫ ob ipsam causaꝫ reformationis cōgregata est / que nullatenus perfici potest nisi summus pontifex ad eā reformationē cum effectu capescendā suū inclinauerit animū. Cum et iam experientia docuerit ex editione decretoꝝ ex qua salus effici debuerat in locis pluribus turbationē fuisse subsecutā / dum ea per summū pontificem infringunꝛ cuius auctoritate se tuenꝛ qui huiusmodi decretis aduersari volunt. Difficile quoqꝫ ceteri corrigunꝛ. Si regimen ipsius ac curie sue nō viderint emendatū quod ab ip̄is trahiꝛ in exemplum Uerum summus ipse pontifex p̄fatam citationē pro tanta necessitate publice salutis emanatā / que ⁊ si nō placētia tamē salubria cōtinebat Aliquātulū molestius primo aspectu ferens quandā sue ordinationis paginā in aduersum ꝓmulgasse diciꝛ. In qua primū de prosecutiōe reductionis grecoꝝ varia recitans ad impugnationē electionis loci pro ycumenico cōcilio per hanc sanctā Synodū facte se cōuertit. Solam Auinionen̄. ciuitatē cōmemorans que rebus vtiqꝫ gerēdis cōmodissima esse dinosciꝛ omniqꝫ pace ⁊ securitate gaudere tacita veritate de basilea ⁊ sabaudia in eadem electione cōiunctis. Uerum cū nostrā illā electionē ⁊ decreto cum grecis edito plene satisfacere cōstet atqꝫ loca reb⁹ agendis cōmodissima omniqꝫ nationi oportuna manifeste continere nō necesse est / vt de hac re longiorē sermonē ꝓtrahamus. Nec sūmus ipse pontifex laborē declinādi in alterū locoꝝ illoꝝ recusari debet. Si bonū rei huius tanto effectu desiderat sicut in suis litteris predicauit.

Refert pterea diuisionē in hui⁹ electiōis locorū negocio proch dolor suscitatā quā et se cōfirmasse ostendit quā vtinā potius extinguere curasset. Nā et postq̄ galee ⁊ pecunie in Auinione pro locis p hanc sanctā Synodū electis expedite fuerant ipse alias Galeas in cōstantinopolim mittere curauit diuisionē latine ecclesie corā grecis ex duplici legationis missione demonstraturus/ que quātū honori ecclesie latine/ quātum vnioni grecorū ꝓsequende discōueniāt/nemo est qui nō videat insuper iustificare nitit/ qđ p venerabilem Johānē archiepm Tarētinum oratorem suum in missione certarū litterarū sup hmōi diuisione electionis transmissarū factum est qđ subticere honestius fuisset/ ne nos pro tuenda nostra iusticia rem illam magis aperire cogeremur/ Nam ⁊ litteras illas clādestine ⁊ falso bullatas fuisse/ iam notorium est ⁊ si sūmus pontifex de cōfessione ipius archiepi et aliꝗs circūstātijs verā informationē acceperit/ nō impinget in hui⁹ sacri cōcilij libertatē quod ipse archiepus in causam ꝓpter eā rem tractus sit aut in domo ꝓpria arrestat⁹ Sed ad impugnandū eandē libertatē cuiusdam procuratoris ipius archiepi captionē nobis obijcit quā iussu nostro cōstat nullatenus fuisse pactam/ immo ꝓcuratorē ipsum iussu cuiusdam prelati scandalose turbationi obuiare volentis quā ꝓcurator ipse p appellationē emittendā ab hoc sacro cōcilio verisimiliter videbat esse facturus per publicū officialem captū/ hec sancta Synodus pro sua mansuetudine illico iussit expediri qui et ꝓcurator adhuc nobiscū in plena libertate versat/ Nec pterea verū est per hoc sacrū cōciliū aut iussionē ipsius aliquod spoliū priori furnensi velut memorate littere ptendūt fuisse irrogatū/ licet littere alique plurima scandalosa aduersus hanc sanctā Synodū et supposita eiusdē continentes absq̄ tamē nostro scitu longe ab hac ciuitate eijdem dicant erepte/ nec tā leues colores ad impugnationē libertatis hui⁹ sacri cōcilij querere oportuit cū ⁊ iam toti mundo cōstare possit tante libertatis et securitatis plenitudinē hic adesse/ vt nullū locū liberiorē aut securiorē q̄ ipsam ciuitatē Basilieñ. sub imperiali ꝓtectione cōstitutā/ et optima politia gubernatā credamus inueniri/ Ceterū aduersus citationē emanatam plurima ꝓferre conat/ que omnia ex superioribus rationibus euidentissime cōfutant Et sperandū est vbi reipsa plenius digesta sūmus pontifex effectū citationis huius aduerterit In querēda ipius et aliorū salute versari vt languor accerrim⁹ a corpore mystico ecclesie depellat nō adeo aduersus citationē ipsam succensebit/ que et si aliquid amaritudinis more salubris medicine in primo gustu ferre videat/ eā tamē in nouissimis iocūdā ⁊ salutiferā esse deo aspirante psentiet/ nec eā bono publico aut charitati aduersam/ imo potius sue saluti ac ecclesie necessitati accommodam fuisse cognoscet/ qđ vero tale aliquid priora ignorasse secula cōmemorant si rerum gestarum percurrat historias/ nō tantū summos pontifices de corrigendis defectibus fuisse āmonitos cōspiciet/

sed etiā depositos a papatu/ ac etiā nōnullis obediētiā ex multis cau⸗sis fuisse subtractā Sed si abusuū incremēta nūc vigentia/ si longā et fortē aduersus sanctā Synodū et reformationē ecclesie resistentiam pseuerantem que priora secula ignorarūt aīaduertat nihil admirabile huius citationis nūc repertū fuisse antidotū/ obmittim⁹ verba q̄ ad⸗uersum nos grauia pferunt recensere omnia mansuetis et mitib⁹ ani⸗mis sustinentes dū salutē ecclesie psequamur Sed deniq3 sūmus pō⸗tifex talibus qualibus supradictis coloribus suffultus dū huic sancte Synodo in hijs psertim que ad reformationē ptinent obedire tenet/ et ad eandē euocatus aut sup rebus ppositis in eū excusationē afferre aut cunctis in melius emendatis regimini ecclesiastico donare salu⸗tem ipse hanc sanctā Synodū dissoluere ac in ciuitatē Ferrarieñ. trās⸗ferre conat cū plurimū adiectione censurarū Si virtute prefati citato⸗rij in aliquo processum fuerit aut aduersus eū seu sancte romane eccle⸗sie cardinales aut psidentes oratores suos qui in hoc cōcilio fuerunt/ aut aliquē ipsoꝝ aliqua nouitas illata fuerit/ vel etiā quicq3 a die cita⸗torij factū cōtinuatū vel seruatū extiterit. Estne hec obediētia quā cōci⸗lijs generalibus p sūmos pontifices et alios quoscunq3 Sacra cōstā⸗tieñ. Synodus ī hijs psertim que ad reformationē ptinēt declarauit exhibendā/ memor verborū christi qui postq3 Simoni petro dixerat si te nō audierit dic ecclesie/ si ecclesiā nō audierit sit tibi tāq3 ethnicus et publicanus cōtinuo subiecit/ Amen dico vobis quecūq3 ligaueritis sup terrā erunt ligata ⁊ in celo/ quā et ecclesie auctoritatē a christo do⸗natā esse etiā supra papā Si quis prius ambiget iā hoc ipsius magne Synodi cōstantieñ. auctoritas aperte declarauit cui⁹ hec verba sunt ipsa Synodus in spiritusancto legitime cōgregata vniuersalē ecclesiā repsentans potestatē a christo immediate habet cui quilibet cuiuscun⸗q3 status vel dignitatis/ etiā si papalis existat obedire tenet in hijs q̄ pertinent ad fidē et extirpationē pdicti scismatis ad generalē reforma⸗tionē ecclesie dei in capite et in mēbris Item declarat q̄ quicūq3 cuius⸗cūq3 stat⁹/ etiā si papalis existat q̄ mādatis statutis seu ordinatiōib⁹ hu⸗ius sācte Synodi/ et cuiuslibet alterius legittime cōgregate seu perti⸗nentibus ad ea factis et faciendis cōtumaciter obedire cōtempserit ni⸗si resipuerit cōdigne penitentie subijciat et debite puniat/ etiā ad alia iuris subsidia recurrendo Quorū virtute decretorū subsecuta fuit feli⸗cis recordationis pape Martini electio/ cui ipse dñs Eugeni⁹ succe⸗dit/ qui etiā ipsi cōstantieñ. cōcilio cū esset in minoribus psens interfu⸗it Jam vero ipse nō solum nō obedit Synodo generali sed et super il⸗lam in reformationis pprio negocio se iudicem cōstituere molitur eā ppria volūtate dissoluere volens atq3 in alium locū suo origini ppin⸗quū euocare vbi sicut verisimiliter creditur ita dominari sperat/ vt re⸗sisti sue non possit voluntati sed nec eum decuit obliuisci/ quod iam al⸗tera vice dissolutionē Synodi facere attemptauerit quā deinceps re⸗

uocare ⁊ inanē atqȝ irritā fateri oportuit. Scire insup debuit iam du/
dum in hac sancta Synodo fuisse solenniter decretatū/ assentientib⁹
plurimis sancte romane ecclesie cardinalibꝫ quorū aliqui adhuc de p̄/
senti cū eo sunt vt hoc cōciliū per papam sine expresso consensu duarū
partiū eiusdem cōcilij votis singulorum per deputationes/ ⁊ in gene/
rali cōgregatione scrutatis/ postea solenni Sessione subsecuta dissolui
non possit aut de loco ad locū transmutari penis omnibus atqȝ censu
ris ferendis in aduersum extunc cassatis et irritatis formidare/ prete/
rea debuit aliud cōciliuȝ in ferraria eligere cum alio decreto perantea
edicto declaratum sit omne conciliū quod isto durante alibi contige/
rit eligi non fore cōcilium sed scismaticorum conuenticulū. Intelligit̄
autem durare hoc conciliū iuxta premissi decreti seriem donec ex cōsen
su duarū partiū eius fuerit dissolutū/ que decreta ipsius domini Eu/
genij subsequenti adhesione corroborata sunt ac per suos oratores p̄/
sidentes saltē nominibus ꝓprijs iurata/ sed et antea in decreto conci
lij cōstantien. quod incipit: frequens: fuerat ordinatum vt locus futu
ri concilij cū consensu ipsius concilij congregati eligi deberet/ et si con
cilio dissoluto locum illum mutari oporteat ex causis legittimis tunc
alius locus eiusdem nationis eligi deberet Si vero cause ille totā na/
tionem concernerēt locus vicinior assumeret̄/ quod si locum futuri cō/
cilij alio tēpore celebrandi sine consensu cōcilij actu cōgregati assigna
re/ et nisi ad loca ibidem declarata mutare non potest multominus
concilium cōgregatum in continenti sine ipsius consensu/ ad locū ali
um sua voluntate transferre/ deniqȝ nō debuit obliuisci decreti super
conuentione grecorum per ipsum approbati Quo cauetur concilium
in Basilea firmiter esse permansurum donec greci ad portū per hanc
sanctam Synodum eis nominandum peruenerint. quo pacto igitur
quoue consilio nūc huius concilij dissolutionem aut translationē effi/
cere frustra conatur/ sed quis vsus ille est plenitudinis sue potestatis
dum sit contra aliquē oratorum suorū vtpote archiepm̄ Tarentinum
de quo mentionē fecerat/ quicqȝ agat̄ pro debito iusticie ob eam cau/
sam vult etiā concilium dissolui/ deniqȝ vnionem Bohemorū quā tan
tis laboribus hec sancta Synodus perquisiuit/ dū pro vltimato eius
complemento instamus cōturbare nitit̄ huius pretense ordinationis
series que vltra triginta dies hanc sanctā Synodum huic negocio ꝓ
hibet intendere o admiranda cōsilia que ad enarrationē auctoritatis
ecclesie/ ⁊ sui ipsius destructionē sūmo pontifici suggerunt̄/ q̄ si cōni/
uentibus oculis pertransiret/ hec sācta Synodus tota cōfundi time/
retur ecclesie auctoritas Et quis in papatū assūptus posset vniuersaȝ
xp̄ianitatē ꝑ sua volūtate decolorare nec nulla esset resistentia quinimo
⁊ accusat⁹ d heresi/ aut quouis crimine cōfestim Synodū accusantē ⁊
corripientē dissoluere tēptaret ne subiret iudiciū Nūc quoqȝ dolentis/
sime ferendū est tale exemplū a domino Eugenio donari posteris/ vt

iudiciū subterfugiendo ad detestabile refugiū ptense dissolutiōis cōcilij se cōuertat/ qui et nō recte de auctoritate ecclesie sentire videt dū ipsius ecclesie cōgregate cui vti declaratū est obedire tenet ipe se iudicem constituit/ et aduersus tot decreta tot sanctiones conciliorum eā conat dissoluere qui tamen dudū in adhesione sua cū de reuocatione litterarū incipientiū deus nouit mentio haberet ipse quicquid p eum aut suo nomine in pīudiciū aut derogationē huius Basilieñ. cōcilij seu contra eius auctoritatē factū attemptatū seu assertū erat cassauit irritauit et annullauit nullaqz irrita fuisse z esse declarauit/ et se deinceps a nouitatibus et grauaminibus seu pīudicijs inferendis huic sacro concilio aut suppositis eius et adherentib⁹ realiter et cū effectu desistere pollicitus est cū igit talia in aduersum ppetrata que vniuersis fidelibus detestanda et abhorrenda sunt nullatenus sub dissimulatione pertransire valeamus /Uolens hec sancta Synodus sicut tenet de oportunis remedijs puidere/ declarat hmōi ptensam dissolutionē hui⁹ concilij ac translationē in ciuitatē ferrarien. per dñm Eugeniū papā quartum factas cū omnibus censuris penis et alijs inde secutis nullas esse penitusqz irritas et inanes/ mandans obsecrans/ et pcipiens eidem vt hec sicut de facto pcesser unt reuocare habeat/ et aduertat ipse penas que dudum in decreto hui⁹ sancte Synodi qd incipit Quoniam frequens/ etiā ante ipius adhesionem in vndecima Sessione pmulgata cōtra romanū pontificē/ ac cōciliū generale quoquō dissoluēdū imitandū progandū operā dantē plate fuerūt vbi expresse cauet/ q si romanus pontifex talia agens infra quattuor mēses cū reali satisfactiōe nō resipuerit/ extunc a papali administratione sit ipso facto suspēsus que quidem papalis administratio ad sacrū generale cōciliū ipso iure deuoluat/ qd si penā ipsam p duos menses post pdictos quattuor sustinuerit animo indurato cōtra ipsum vsqz ad priuationē inclusiue per cōciliū generale pcedat Quasquidē penas hec sancta Synodus ipsū dñm Eugeniū nisi resipuerit decernit z declarat incursum iuxta terminos in pdicto decreto vndecime Sessionis pfixos ad quarū penarum executionē nisi resipuerit vt plibatū est merito procedem⁹ Insuper hec sancta Synodus omnē nominationē electionē assumptionē loci ferrarieñ. factā tanqz decretis ipius Synodi repugnātē sicut de facto pcessit cassat irritat imo verius cassam et irritā eē declarat Et casu quo in eadem ciuitate aut alibi aduersus pfatorū decretorū nostrorū tenorem Sūmus ipse pontifex cōciliū exigere inceperit vel incipiet in futurū/ Mandat et pcipit hec sancta Synodus vniuersis sancte romane ecclesie cardinalibus patriarchis archiepis epis z alijs qbuscunqz in curia dicti dñi Eugenij existentib⁹ qui Synodis generalib⁹ de iure vel cōsuetudine interesse tenent/ vt ad hoc sacrū cōcilium Basilieñ. Ceteri vero ad loca suorū beneficiorū vel alibi extra curiā se trāsferant sub penis excōicationis priuatiōis omniū beneficiorū dignitatū z offi

cioꝝ/ ⁊ inhabilitatiōis ꝑpetue/ quas si cōtra fecerint ipso facto incur
rant. Inhibet p̄terea sub eisdem penis hec sancta Synodus ne quisq̄
cuiusuis status et dignitat. Etiā si cardinalis patriarcha archiep̄us
vel ep̄us fuerit ab hac sancta Synodo vigore seu p̄textu dissolutiōis
aut trāslationis ꝑ ipsum dn̄m Eugeniū facte recedere audeat/ vel ab
actibus cōciliarib nullo pacto desistere seu hmōi trāslationi vel disso/
lutioni quomodolibet obedire. Decernit quoq̄ hec sācta Synodus
vt oēs et singuli ad hoc cōciliū libere accedere possint/ ac si p̄fate disso/
lutio et trāslatio p̄tense nullatenus emanassent/ nec quisq̄ venientem
ad hoc sacrū cōciliū quouismodo habeat impedire. Uniuersis quoq̄
christifidelib⁹ sub penis excōicationis inhibet quacunq̄ dignitate ec/
clesiastica vel seculari/ ac etiā si cardinalatus patriarchali archiep̄ali
pōtificali imꝑiali regali/ vl' alia quacūq̄ p̄fulgeāt dignitate ne ad tale
p̄tensum ꝯciliū ꝑ ipm dn̄m Eugeniū vt p̄mittit̄ erectū vel erigendū ac
cedere vel mittere p̄sumāt/ neq̄ etiā vniuersitates collegia capl'a cōita/
tes ad tale p̄tensum cōciliū mittant qđ si fecerint ipso facto ecclesiasti/
co subiaceant interdicto/ Deniq̄ ne ipse dn̄s Eugenius iugiter graui
ora grauioribus addere p̄sumat/ noua scismata et scandala suscitan/
do/ auctoritatēq̄ vniuersalis ecclesie vehementi⁹ impugnādo Inhi/
bet eidem hec sancta Synodus/ ne deinceps aduersus ipsam quicq̄
innouat/ eandē vel eius supposita et eidē adherentes ꝑturbādo vel mo
lestando seu iā attēptata cōtinuet/ ac etiā vniuersos qui beneficia di/
gnitates ꝑsonatus et officia suppositoꝝ hui⁹ sacri concilij/ seu eidem
concilio adherētiū impetrauerint seu obtinuerint seu impetrare tēpta/
uerint vel obtinere/ etiā si motu ꝓprio cōcessa fuerint/ et omnes q̄ hu/
iusmodi impetrationē ꝓuisionē vel bn̄ficioꝝ quorūcūq̄ assecutionē
fauorē vel auxiliū dederint/ quacūq̄ p̄fulgeāt dignitate vt p̄mittit̄ ec/
clesiastica vel seculari. Etiā si vniuersitates cōmunitates collegia vel
capl'a fuerint aliqđ seu aliqua suppositoꝝ hui⁹ cōcilij et eidem adhe/
rentiū vigore seu p̄textu p̄tense ordinationis ꝑ ipm dn̄m Eugeniū fa/
cte in suis beneficijs ac alijs rebus molestauerint vel perturbauerint
quacūq̄ auctoritate ordinaria vel delegata Decernit eadē sancta Sy
nodus penis excōicationis priuationis ab omnib⁹ beneficijs officijs
et dignitatibus ac inhabilitationis ad eadē quātū ad singulares per/
sonas. Et si vniuersitates cōmunitates vel collegia aut capitula fue/
rint interdicto ecclesiastico ipso facto subiacere decretis alijs hui⁹ san/
cte Synodi/ q̄ incipiunt/ ambiciosoꝝ. ⁊ vt sacri. et cū christi ecclesia. et
alijs quibuscūq̄ ipsius decretis et ordinationibus in suo robore dura
turis. Insuper vniuersis p̄latis/ etiā pontificali dignitate p̄fulgentib
capitulis vniuersitatib cōmunitatibus et collegijs et alijs quibuscū/
q̄ personis ecclesiasticis sub penis p̄dictis quo ad singulares ꝑsonas
et quo ad cōmunitates vniuersitates collegia capitula sub penis cessa/
tionis a diuinis ⁊ interdicti quas si contra fecerint incurrant ipso fa/

cto/ Prohibet hec sancta Synodus ne aliquē qui p̄fata beneficia di/
gnitates et officia suppositorū hui⁹ sacri concilij et eidē adherentiū si/
cut premittit̄ obtinuerint recipere seu admittere ad possessionē vel in/
uestire quouismodo audeant litteris quoqȝ ꝓuisionibus et mandatis
papalibus vel quibuscūqȝ quacunqȝ auctoritate ordinaria vel delega
ta/sub quacūqȝ censuris vel penis emanatis super hmōi priuationi/
bus ac prefatorū beneficioꝝ dignitatū ꝑsonatuū et officioꝝ collationi
bus hec sancta Synodus decernit nullatenus fore obediendū/ qdqȝ
aduersus penas superius premissas nullus restitui/ ꝛ ad diuinorū ce/
lebrationē rehabilitari reintegrari/sed nec a sententia excōicationis ex
cepto dūtaxat in mortis articulo absolui/ vel etiā quo ad cōmunitates
ꝛ capitula ac vniuersitates et collegia interdicta relaxari nisi per hanc
sanctaȝ Synodū possint/ vt aūt nullus huius nostre ordinationis et
decreti possit quouismodo p̄tendere ignorantiā volumus et manda/
mus hanc p̄sentē paginā valuis huius ecclesie cathedralis Basilieñ.
sub nostra bulla affigi atqȝ publicari et ꝑ affixionem ipam eidē domi/
no Eugenio: ac vniuersis ꝛ singulis intimari. Nulli ergo omnino ho/
minū liceat hanc paginā nostre voluntatis decreti mandati cassatio/
nis irritationis inhabilitationis priuationis excōicationis interdicti
a diuinis cessationis affixionis ꝛ intimationis infringere/ vel ei ausu
temerario contraire. Siquis aūt hoc attemptare p̄sūpserit indigna/
tionē omnipotentis dei et vniuersalis ecclesie se nouerit incursuꝝ. Da
tum in Sessione nostra publica in ecclesia maiori Basilieñ. quarto
idus octobris celebrata. Anno a natiuitate domini Millesimo qua/
dringentesimo tricesimo septimo.

¶Sessio tricesima super modo cōmunionis.

Sacrosctā generalis Sy-
nodus Basilieñ. in spiritusancto legittime cōgrega/
ta vniuersalē ecclesiā rap̄sentās. Ad ꝑpetuam rei me/
moriam. Ut lucidius videat̄ pro declaratione catho
lice veritatis quid circa perceptionē sacre eucharistie
tenendū sit et agendū ꝓ vtilitate ꝛ salute populi chri
stiani post diligentē perscrutationē diuinarū scriptu
rarū sacrorūqȝ canonū et doctrinarū a sanctis patribus et doctorib⁹
traditarum in hac sancta Synodo longis tēporibus habitam/ Con/
sideratisqȝ omnibus que ꝓ declaratione hui⁹ rei cōsideranda fuerunt
Decernit et declarat eadem sancta Synodus/ q̄ fideles laici siue cle/
rici cōmunicantes ꝛ nō cōficientes nō astringūtur ex precepto domini
ad suscipiendum sub vtraqȝ specie panis scȝ et vini sacrum eucharistie
sacramentum. Sed ecclesia que regit̄ spiritu veritatis secum manente
in eternum/ et cum qua christus manet vsqȝ ad consummationem secu
li sicut ait diuina scriptura/ ordinare habet quomodo ipsis non confi

dentibus ministretur prout pro reuerentia ipsius sacramenti ꝛ salu/ te fidelium viderit expedire/ siue autem sub vna specie siue sub duplici quis cõmunicet ſm ordinationem seu obseruationē ecclesie proficit di gne cõmunicãtibus ad salutem. Nec nullatenus ambigēdū est quod non sub specie panis caro tantum/ nec sub specie vini sanguis tantum sed sub qualibet specie est integre totus christus/ Laudabilis quoqꝫ cõ suetudo cõmunicandi laicum populū sub vna specie ab ecclesia et san/ ctis patribus rationabiliter introducta/ Et hactenus diutissime ob/ seruata/ ꝛ a doctoribus diuine legis sacrarum scripturarum atqꝫ ca/ nonum multam peritiam habentibus iam a longeuo tēpore cõmen/ data pro lege habenda est/ nec alicui licitum est eam reprobare/ aut sine auctoritate ecclesie ipsam immutare. Datum Basilee in nostra so lenni et publica Sessione.x. kalēdas Januarij. Anno a natiuitate do mini Millesimoquadringentesimotricesimoseptimo.

¶Sessio tricesimaprima de causis.

Sacrosctā generalis syno/ dus Basilieñ. in spiritusancto legittime congregata vniuersalem ecclesiam repñsentans/ ad futuram rei memoriam. Ecclesiastice sollicitudinis studiū iugiter inuigilare cõuenit vt fraterna charitas in clero et po/ pulo christiano vigeat ne quisqꝫ per vexationes ꝛ af/ flictiones indebitas, primū suū opprimere permitta tur/ sicqꝫ iusticie ordine debito cuilibet ministretur. Ut et viris dolosis auferat̃ nocendi licentia/ et quies ac tranquillitas rectorum non faci/ le perturbetur/ inoleuerūt autē hactenus intollerabilium vexationū abusus permulti dum nimium frequenter/ a remotissimis etiam par tibus ad romanam curiam et interdum pro paruis et minutis rebus ac negotijs ꝙ̃plurimi citari et euocari consueuerūt/ atqꝫ ita expensis et laboribus fatigari vt nõnunqꝫ cõmodius arbitrarentur iuri suo ce/ dere/ aut vexationem suam graui damno redimere ꝙ̃ in tam longin/ qua regione litiū subire dispēdia / sic facile extitit calūniosis opprime/ re pauperes/ sic beneficia ecclesiastica plerūqꝫ minꝰ iuste ꝑ litiū anfra/ ctus obtenta sunt dum iustis possessoribꝰ eorū seu quibus illa de iure cõpetebāt/ neqꝫ opes neqꝫ facultates ad illos sūptus sufficere poterat quos longinqua profectio ad romanā curiam et litis agitatio in ea/ dem deposcebāt. Confundit̃ etiam exinde ordo ecclesiasticus dum or dinarijs iudicibus sua iurisdictio minime seruatur pecunie et faculta tes regnorum ac prouinciarum hoc pacto non parum diminute sunt. Et quod vniuerso ecclesiastico ordini admodum nocere compertum est/ Hij quos ad summa negocia christiane religionis sublimitas di/ gnitatis euocabat minus illis reddebant̃ intenti dum ipoꝝ mentes

nimiũ occupabat assidua causarũ multitudo Que attendens hec sancta Synodus/ et pro reformatione ecclesie dei in capite ꝛ in mēbris iuxta potestatē sibi a dño concessam euigilans vt oĩa deinceps ordine cõgruo peragant ad salutē animarũ et pacem ac quietē cunctorum Statuit ꝛ decernit quod in partibus vltra quattuor dietas a romana curia distantibus/ omes quecũqꝫ cause exceptis maioribus in iure expresse enumeratis/ et electionũ ecclesiarũ cathedraliũ ꝛ monasteriorũ quas immediata subiectio ad sedem apostolicā deuoluit/ apud illos iudices in partibus qui de iure aut cõsuetudine ꝑscripta vel priuilegio cognitionē habent terminent ꝛ finiant. Et ne sub vmbra appellationũ que nimiũ leuiter ꝛ nõnunqꝫ friuole hactenus interponi vise sunt/ atqꝫ etiam in eadem instantia ad prorogationē litium sepe multiplicari materia fouendis iniustis vexationibus relinquat. Statuit eadē sancta Synodus/ quod si quis offensus coram suo iudice habere nõ possit iusticie complementũ/ ad immediatũ superiorez per appellationē recursum habeat/ nec ad quēcunqꝫ etiam ad papam obmisso medio neqꝫ a grauamine in quacũqꝫ instantia/ ante diffinitiuā sentētiā quomodolibet appelletur nisi forsitan tale grauamen extiterit quod in diffinitiua reparari requiret quo casu nõ alias ad immediatũ superiorem liceat appellare. Si vero quispiam a sedis apostolice immediate subiecto ad ipsam sedem duxerit appellandũ causa per rescriptũ vsqꝫ ad finem litis inclusiue in partibus cõmittatur. Nisi forte propter defectuz iusticie/ aut iustum metũ etiam in partibus conuicinis/ de quibus in cõmissione exprimendis legittimo prius documento alias qꝫ per iuramentũ sumarie cõstiterit apud ipsam sedem foret merito retinēda. Et quicquid incõtrariũ huius saluberrimi decreti attemptatũ factuz vel obtentũ fuerit sit nullũ ipso facto. Litigantesqꝫ qui cõtra fecerint in expensis condemnent. Romane vero ecclesie cardinales vicecancellarium camerariũ magnũ penitentiariũ ꝓthonotarios ꝛ alios sedis apostolice officiales actu in romana curia suis officijs insistētes hoc decreto non intendimus cõprehendi/ ne tamē in dissolutionē vel translationem ꝑsentis concilij aut erectionē Conuenticuli apud ferrariā vel alibi sub nomine concilij generalis Quas dñs Eugenius papa quartus efficere conatus est/ vel conerettur in futurũ. Causas ipsas et maxime incorporatoꝝ aut incorporandoꝝ in hoc sacro concilio quas hec sancta Synodus remitteret aut nõ reciperet in curiam ipius dñi Eugenij/ aut ꝑfatum conuenticulũ ferrariense vel aliud defacto trahi contigerit in fomentũ dissolutionis translationis ꝛerectionis predictoruz. Voluit eadem sancta Synodus causas quascunqꝫ pendentes ꝛ commissas/ aut etiam quascũqꝫ causas incorporatorũ/ atqꝫ alias per appellationē deuolutas aut deuoluendas/ necnon illas que obseruationem decretorũ ipsius sancte Synodi concernũt apud eandem Synodum ipsa durante/ seu donec aliter fuerit ordinatum tractare Saluis

etiam aduocationibus causarum pendentiū in romana curia per que
cunq̧ nostra decreta factis aut faciendis. Decretis etiam aliꝭ ꝛ ordi/
nationibus eiusdem sancte Synodi in suo robore remanētibus. Da
tum in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ. solenniter ce
lebrata .ix. kl'as Februariꝭ. Anno a natiuitate domini. Millesimoqua
dringentesimotricesimooctauo.

¶ Decretū de collationibus beneficiorū.

Sacrosancta generalis Synodus Basilieñ. in spiritu san
cto legittime congregata vniuersalē ecclesiā representans.
Ad perpetuā rei memoriā. Placuit diuine pietati hoc tem/
pore animos hominū qui variꝭ abusibus irritiri ceperant
vehementius excitare vt saluus quereꝛ cunctorū ꝛ per Sy
nodum vniuersalē ecclesie in melius reformarenꝛ cuꝫ salutari directio
ne capitis et membrorū in viam iusticie ꝛ sanctitatis. Quod vt facili
us atq̧ ordinatius fieret/ et ne pretextu variarum opinionū aut roma
ni pontifices/ aut aliꝭ quicunq̧ non satis vniuersalibus conciliꝭs obe
dirent. Predisposuit eadem diuina pietas in sacro Constantieñ. conci
lio synodorū vniuersaliū iurisdictionē ita declarari vt nulli relinque/
retur ambigendi occasio cum decreto solenni diffinitum extitit vniuer
sale conciliū habere auctoritatem immediate a christo cui quilibet cu
iuscunq̧ status et dignitatis etiaꝫ si papalis fuerit obedire tenetur in
his que pertinent ad fidem ad extirpationē scismatis et reformationē
ecclesie dei in capite et in membris ac ꝑtinentibus ad ea. Dum autem
hec cura reformande ecclesie huic sancte vniuersali Synodo Basilieñ.
incumbit/ hoc vnum singulari sollicitudine ꝓsequendū arbitratur/ vt
per singulas ecclesias ministri instituanꝛ idonei/ qui scientiꝭs et virtu
tibus effulgeant ad christi gloriā ꝛ vniuersi populi christiani edificati
onem salutarem cui rei graue impedimentū hactenus afferre visa est
gratiarū expectatiuarū multitudo que grauem ordini ꝛ statui ecclesi/
astico perturbationē variasq̧ inordinationes ac plurima discrimina
comperiꝛ iniecisse. Ex his enim frequētius dati sunt ecclesiꝭs ministri
nō probati nec cogniti vacaturorū q̧ beneficiorū expectatio sicut anti/
qua iura testātur occasionem desiderande mortis aliene prestare solet
quod plurimū preiudicat animarū saluti. Sed et insuper lites innū/
mere et cōtentiones inter seruos dei excitantur rancores et iurgia nu/
triuntur. Pluralitatis beneficiorū fouetur ambicio facultates ac pecu
nie regnorū et prouinciarū mirum in modū exhauriunꝛ pauperes dis/
currendo ad romanā curiam innumerabiles vexationes subeunt/ ꝛ in
ter viarum discrimina nōnunq̧ spolianꝛ occidūtur ac variꝭ affligun
tur pestibus/ atq̧ suis patrimoniꝭs ac parentū opibus exhaustis gra/
ui egestate subiacere cogūtur. Plurimi absq̧ iusto titulo beneficia sibi
vendicant/ ꝛ non quibus iure debentur illa obtinent. Sed nonnunq̧
hiꝭ quibus aut circumueniendi proximum maior astutia/ aut ad liti/

ganduꝫ facultas suppetit vberior/sub inuolutionibus quoq; preroga/tiuarū antelationū aliorumq; huiusmodi gratias cōcomitantiū fraudes plurimas ⁊ deceptiones contigit inueniri. Juuenibus etiam qui studio litterarū ⁊ virtuosis operibus intendere deberent datur materia euagādi qui sepius per litiū anfractus ⁊ varios discursus ratione gratiarū ipsarū turbantur ⁊ inquietant᷑. Ordinarijs collatoribus suū ministeriū subtrahitur ⁊ cōfūdit᷑ ecclesiasticus ordo dum vnicuiq; sua iurisdictio nō seruat᷑. Romani dum officia inferioꝝ nimiū sibi vendicant a maioribus ⁊ magis fructuosis operibus vniuersale bonū concernentibus retrahunt᷑. Nec inferiorū directioni atq; correctioni inuigilant sicuti publica vtilitas exposcit. Que omnia grauem cōfusionē statui clericali ⁊ sacerdotali in dispendiū diuini cultus et p̄iudiciū publice salutis afferunt. Possentq; grauiorem in futurū afferre ruinā rebus his in deteriora iugiter ꝓlabentibus nisi ꝓuideretur in aduersuꝫ. Volens itaq; hec sancta Synodus super his oportunū remediū adhibere statuit ⁊ decernit vt romanus pontifex qui ꝓ tēpore fuerit eas deinceps gratias expectatiuas/aut nominatiōes nullo mō nulla vel ex causa concedat cum ipse p̄ ceteris ne sit tantoꝝ occasio maloꝝ abstinere debeat. Frustra em̄ inferioribus inbiberetur si ip̄e qui alijs debet esse omniū bonoꝝ et virtutū exemplar nō abstineret. Ut enim ille sanctissimus ⁊ doctissimus leo papa inquit. Totius familie dn̄i status et ordo mutabit᷑ si quod inquirit᷑ in corpore nō inuenitur in capite. Integritas etiam presidentiū salus dinoscit᷑ esse inferiorū. Cessentq; de cetero iam facte ⁊ tam ipse q̄; etiam fiende si que fiant nulle sint ipso facto. Exceptis illis gratijs ⁊ nominationibus super quibus processus iam sunt expediti/quas ex certis rationabilibus causis in octo mensibus quibus ad nos cursum cōsueuerunt habere tollerandas duximus donec aliter fuerit ordinatū. Reseruationes etiā particulares quecūq; fuerint beneficiorum vacaturorū tam per romanos pontifices q̄; per legatos sedis apostolice decetero nulle sint ipso facto. Nō tamen intendit prohibere hec sancta Synodus hoc presenti decreto quo minus futuri romani pontifices tempore pontificatus sui modo honesto/et conuenienti de vno beneficio ad collationem in qua fuerint decem beneficia/et de duobus vbi fuerint quinquaginta ⁊ vltra disponant. Jta tamen vt in eadem ecclesia cathedrali vel collegiata duas prebendas suo tēpore non cōferant/vt qualificationes graduatorū inferius designate in ipsis prebendis suum valeāt sortiri effectum. Neq; etiam collationes per p̄uentionem fiendas intendit impedire decreto nostro de reseruationibus quo ad cetera et alijs decretis huius sancte Synodi in suo robore duraturis. Ut vero ceteri ad quos beneficiorum dignitatum personatuum officiorum ⁊ administrationū collatio seu quevis dispositio spectat ad prouidendū litteratis viris et scientia perornatis specialius astringantur. Voluit eadeꝫ sancta Synodus certas

qualitates virorum litteratorum et graduatorum designari quibus certo ordine debeat prouideri prout inferius annotatur. Adijciens ꝙ si per prelatos et doctores alicuius nationis in hoc concilio consistentes pro bono sue nationis aliter circa huiusmodi qualificationes dispo nendum videatur in futurum quicquid per illos fuerit ordinatum et in generali congregatione presentis concilij conclusum exnunc prout extunc ratum ꝛ firmum habeatur/ et vim decreti habeat/ ac si in presenti decreto de verbo ad verbum expressum foret. Quod si quis cuiuscunqꝫ status etiam si cardinalatus patriarchalis pontificalis aut alterius cuiuslibet dignitatis contra predictum ordinem ꝛ qualificationes vt premittitur designatas vel designandas de ipsis beneficijs dignitatibus personatibus officijs et administrationibus quouismodo disposuerit eoipso sit irritum et inane: Collatioqꝫ huiusmodi ac prouisio seu queuis dispositio ad superiorem proximum deuoluatur/ qui similiter habeat prouidere/ quod si nō fecerit ad alium superiorem proximum deuoluatur gradatim vsqꝫ ad summū pontificem ascendendo Non volumus tamen ordinarios collatores ꝛ eos ad quos presentatio seu alia queuis dispositio beneficiorum spectat in quattuor mensibus quibus prefate gratie expectatiue vel nominationes cursum non habent donec ipse gratie et nominationes ad eorum collationem prouisionem presentationem seu dispositionē concesse cessauerint ad qualificationes infrascriptas obseruandas astringi.

¶ Sequūᵗ qualificationes et ordo in conferendis beneficijs per ordinarios de quibus supra tactū est.

PRimo cum per generalis concilij statuta sancte ordinatum existat ꝙ quelibet ecclesia Metropolitica teneatur ꝛ debeat vnum habere Theologum qui sua doctrina ꝛ predicationibus fructuꝫ salutis afferat. Ordinat hec sancta Synodus/ ꝙ extendatur etiaꝫ huiusmodi ordinatio ad ecclesias cathedrales taliter videlicet ꝙ quilibet collator ipsarum prebendarum teneatur et debeat canonicatū et prebendam quam primū facultas se obtulerit/ et inueniri poterit vni magistro licenciato vel in theologia baccalario formato qui per decenniū in vniuersitate priuilegiata studuerit ꝛ onus residentie ac lecture ꝛ predicationis subire voluerit quiqꝫ bis aut semel ad minus per singulas hebdomadas cessante legittimo impedimento legere habeat/ et quotiens ipsum in huiusmodi lectura deficere contigerit ad arbitrium capituli in subtractione distributionū totius hebdomade puniri possit. Et si residentiam deseruerit de alio prouideatur. Uerumtamen vt liberius studio vacare possit nihil perdat cum absens fuerit a diuinis. Insuper ꝙ in qualibet ecclesia cathedrali vel collegiata vltra predictam prebendam theologo vt premittitur assignandam tertia pars prebendarum

cōferatur graduatis alias idoneis modo ꝛ forma infrascriptis / sic ꝙ prima vacatura hmōi graduato / et deinde post alias duas sequēs eo/ dē modo cōferat̃ ꝛ sic deinceps videlicet magistris aut licenciatis seu baccalarijs formatis in theologia qui ꝑ decenniū in aliqua vniuersita te priuilegiata. Doctoribꝫ seu licenciatis in altero Iuriū vel medicina qui ꝑ septē annos in sua facultate studuerint in vniuersitate vt supra Magistris seu licētiatis in artibus cū rigore examinis qui ꝑ quinquē niū in aliqua vniuersitate a logicalibus inclusiue / et supra in artibus vel in alia superiori facultate studuerint Necnō in theologia qui ꝑ sex annos vel in vtroqꝫ aut in altero iuriū Baccalarijs qui ꝑ triennium Si nobiles ex vtroqꝫ parente et ex antiquo genere / alias aut per quin quēniū / cōsimiliter in aliqua vniuersitate priuilegiata ad minus suū studiū fecerint qui de p̄dictis gradibꝰ tp̱e et nobilitate supradictis fi/ dem facere teneant̃ collatori ꝑ legitima documenta / exhortamur ta mē ordinarios collatores ꝙ in cōferēdis bn̄ficijs hmōi presertim quo ad dignitates respectū habeāt singulariter ad magistros necnō licen/ ciatos et baccalarios formatos in theologia In dignitatibꝰ vero non electiuis ꝑsonatibꝰ administrationibꝰ et officijs dictarū ecclesiaꝝ idē ordo modus et forma in omnibꝫ obseruent̃. Quod si quis ex dictis qualificatis tp̱e vacationis p̄bēde seu dignitatis hmōi alias duas ob tineat prebendas seu dignitates et prebendas aliā seu aliud beneficiū seu beneficia quod vel que residendo in altero ipsorū et horis diuinis interessendo valeret seu valerent vsqꝫ ad summā seu extimationem du cētorū florenoꝝ camere / Similiter quicunqꝫ duas prebendas cathe/ drales obtinuerit nullatenus in ipsa tertia parte includi seu apprehen/ di censeatur. In ecclesijs autem parrochialibus qui in ciuitatibus aut villis muratis existunt instituantur persone sic vt supra qualifica/ te aut ad minus qui per tres annos in theologia vel altero iurium seu magistri in artibus qui in aliqua vniuersitate priuilegiata studentes fuerint et huiusmodi gradum adepti fuerint si tales potuerint inueni ri / qui voluerint huiusmodi beneficijs deseruire / Et vt facilius inue/ niri possint Statuit hec sancta Synodus ꝙ quolibet anno durante tempore quadragesime / omnes et singuli hoc modo qualificati de ip sa dyocesi / et alij qui voluerint habeant per se vel per ꝓcuratorem sua nomina exhibere illis ad quos beneficiorum curatorum collatio vel presentatio spectat seu eorum vicarijs / quod si non fecerint collatio seu presentatio vel dispositio aliterqꝫ vt premittitur facta non propter hoc irrita censeatur. Et similiter in collatione tertie partis prebendarum superius memorata intelligatur si tot graduati seu qualificati mo/ do premisso potuerint inueniri teneanturqꝫ vt premittitur ipsi gra/ duati et qualificati sua nomina tempore predicto ipsis ad quos be/ neficiorum dispositio spectat seu eorum vicarijs exhibere per se vel per procuratorem / Quod si non fecerint collatio seu presentatio

vel dispositio aliter q̃z vt ꝑmittit̃ facta nõ ꝑpter h̃ irrita cẽseat̃. Si autẽ illi ad q̃s bñficioꝝ queuis dispositio spectat cõtra supradictarũ q̃lifi/cationũ designationẽ ⁊ ordinẽ aliq̃d bñficiũ ꝯtulerint seu ad ipm̃ pñtauerint vel quõlibet disposuerint sit ipso facto irritũ ⁊ inane velut superius p̃missum est/ et nihilominus per cõcilia ꝓuincialia cum in his de fecerint/ aut etiã ꝑsonis nõ ydoneis quoquomodo ꝓuiderint iuxta tenorem cõstitutionis cõcilij generalis que incipit. Graue de prebendis corrigant̃ ⁊ debite puniant̃. Illi vero ad quos beneficioꝝ regulariũ spectat collatio seu dispositio p̃termissis indignis eadẽ religiosis ydoneis cõferant ⁊ assignãt. Quod si aliter fecerint per eoꝝ superiores et capitula ꝓuincialia corrigant̃ ⁊ debite puniant̃.

¶ Decretũ de suspensione dñi Eugenij pape quarti ab administratione papatus tã in spũalibus quã tẽporalibus.

Sacrosancta generalis Synodus Basilieñ in spiritu sancto legittime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã repñsentãs/ad futurã rei memoriã. Audiuit oĩs ecclesia iam a plurimo tempore quo pacto hec sancta Synodus inter cetera ob reformationẽ ipius ecclesie dei in capite ⁊ in mmebris specialiter cõgregata cũ sua decreta salubria passim cõtemni ꝑspiceret abusuum q̃z deformitatẽ cõtinuari atq̃z etiã plus solito inualescere in diuine maiestatis offensam/ et vniuersi sacerdotij atq̃z tocius christiane religiõis ruinam miserabilẽ videretq̃z periculosissimũ scisma per erectionẽ alterius p̃tensi concilij isto durante ⁊ alia plurima scãdala imminere pp̃lo dei/ ac vniuerso orbi ꝑturbationẽ nõ modicam ex resistẽtia quã aduersus debitaz reformationẽ ecclesie ⁊ salubria huius sancte Synodi vbera opera dñs Eugenius papa quartus diuisionẽ assiduã fouendo/ et libitũ ꝓp̃ie voluntatis decretis ac ordinationibꝫ Synodalibꝫ p̃ferendo prestare videbat̃. Impulsa est post longã plurimũ annoꝝ expectationem sup regimine ecclesiastico salubrẽ ꝓuisionẽ q̃rere et ipsum dñm Eugeniũ inducere vt ea que saluti suũpius ⁊ vniuerse ecclesie cõgruebant in tantis tanq̃z vrgẽtibus necessitatibus agere curaret. Cum hoc ipsum eidẽ sancte Synodo maxime liceret atq̃z incũberet ex ea auctoritate quã a christo immediate accepit. Cui vniuersi fideles cuiuscũq̃z status etiã si papalis existant obedire tenent̃ in his que ꝑtinent ad fidem extirpationẽ scismatis ⁊ reformationẽ ecclesie in capite ⁊ in membris veluti determinatio vniuersalis ecclesie in sacris scripturis fundata ⁊ in celeberrimo concilio cõstantieñ. ꝓmulgata diffiniuit. Adijciens q̃ quicũq̃z cõtumaciter ipsi vniuersali cõcilio obedire cõtempserit in p̃dictis ⁊ ꝑtinẽtibus ad ea cõdigne penitẽtie subijciatur ⁊ debite puniatur/ad alia iuris remedia si opus fuerit recurrẽdo. Et tandem pridie kalẽdas mensis Augusti nouissime p̃teriti decreuit hec sancta Synodus terminũ sexaginta dierũ peremptorie prefigere infra quez prefatus dñs Eugenius corã eadẽ synodo per se vel per aliũ cõpareret/ si qua

super p̄dictis/ac alijs in dicto monitorio expressis ceterisqꝫ in futurū
ꝓponendis que pro tunc nō sine rationabili causa tacebant pro sui ex/
cusatione vel defensione duceret ꝓponēda. Quo termino elapso siue di/
ctus dñs Eugenius cōpareret siue nō hec sancta Synodus ad vlteri
ora ꝓcedere decreuit cognoscēdo ⁊ terminādo prout ecclesie sancte dei
spiritu sancto dictante videret expedire. Sed quod cū dolore referimꝰ
ipse dñs Eugenius infra assignatū terminū neqꝫ per se neqꝫ per alium
cōparere voluit aut minimā excusationē si quā haberet trāsmittere/ im
mo correctionē effugere volens dissolutionē ⁊ trāslationē concilij quā
de iure nō poterat de facto pendēte termino attemptauit. Cum tamen
iam altera vice dissolutionē huius cōcilij per eum attemptatā reuocas
set declarans eam irritam ⁊ inanem/dicensqꝫ ip̄m conciliū pro refor/
matione ecclesie in capite ⁊ in mēbris legittime inchoatū cōtinuatum
fuisse ⁊ ꝓsecutionē habere debere perinde ac si nulla dissolutio facta fu
isset. Quibus attentis elapso dicte citationis termino suam cōtumaci
am in publica sessione ꝓmotores ⁊ ꝓcurator fiscalis huius sacri cōcilij
accusarūt. Exigēteqꝫ iusticia hec sancta Synodus in sua sessione con/
tumaciā ipam dñi Eugenij sufficiēter accusatā declarauit ipsumqꝫ con
tumacē reputauit/decernēs eius absentia nō obstante ad vlteriora ꝓ/
cedēdū fore/ꝓut ipsi sancte Synodo videret. Cōsideratis necessitati
bus ⁊ vtilitatibꝰ vniuersalis ecclesie. Et quāq̄z attenta cōtumacie ma/
gnitudine eadem sancta Synodus absqꝫ vlteriori expectatione in ea
re ꝓcedere potuisset. Volens tamē nihilominus cū omni māsuetudi/
ne ⁊ benignitate ꝓcedere ad instantiā inclite memorie Sigismūdi ro/
manoꝝ imperatoris. Et venerabiliū archiepiscopoꝝ ceterorūqꝫ illustri
um p̄ncipum Electorū sacri imperij per sexaginta dies adhuc censuit
differendū vt per huius sancte Synodi patientiā ꝓbaretur. Si ipius
dñi Eugenij animus ad salutē sui ipius ⁊ vniuersalis ecclesie inclinari
valeret. Confestim autē plenius innotuerūt ea que aduersus hanc san/
ctam Synodū ⁊ eius supposita in p̄tensa dissolutiōe iam attemptata
ipse dñs Eugenius ꝑpetrauerat transferendo hoc sacrū conciliū in ci/
uitatem Ferrarieñ. si cōtra ipsum aut aliquē oratorū suoꝝ vlterius ꝓ/
cederet. Et p̄cipiendo sub penis ⁊ censuris grauissimis quas tamē in
ferre nō poterat/suppositis huius concilij vt ab eo discederēt. Qua in
re decreta sacre Synodi Constantieñ. ⁊ istius manifeste violabat trās
ferendo conciliū pro libito voluntatis preter consensum ipius/ ac etiā
vsurpando sibi auctoritatē supra sanctā Synodū de reformatione ec/
clesie in capite agentē non recte sentiens vt videbat de auctoritate sacro
rum conciliorū/ac determinationibus vniuersalis ecclesie fidem con/
cernentibus tam in ipso Constantieñ. concilio q̄z in isto promulgatis
super obedientia quā summi pontifices Synodis vniuersalibus ex
hibere tenent/ac etiam scisma introducens ⁊ aliud conciliū isto duran
te erigens quod non fore conciliū sed conuenticulū scismaticorū iam

pcedentibus decretis fuerat declaratũ ad dissolutionẽ concilij iam semel per ipsum reuocatã iterum redeũdo / et ex modo dissolutionis ac penarũ adiectionis supra conciliũ iurisdictionẽ in facto reformationis assumendo se non cõcilio sed conciliũ sibi obedire teneri factis suis ptestando. Merebaturqꝫ tantarũ tamqꝫ grauium offensarũ in ecclesia dei et scandalũ ipsius iam pluries attemptatũ ac preiudiciũ fidei multitudo vt illico in ipsum dñm Eugeniũ iusti iudicij sequeret vlcio pro ipsius ꝛ vniuersalis ecclesie salute. Sed nõ immemor hec sancta synodus materne pietatis adhuc expectare voluit / si forte ipse dñs Eugenius a tanta inobediẽtia resipiscẽs cõuerteret ad cor. Euidentissimisqꝫ iuribus ꝛ rationibus declarauit hanc dissolutionẽ ꝛ translationẽ nullas penitus esse nulliusqꝫ roboris ꝛ momenti cũ omnibꝫ inde secutis. Intermissa quoqꝫ celeriori condignarũ inflictione penarũ hec sancta Synodus eas duntaxat penas aduersus pfatum dñm Eugeniũ eo tunc pmulgare duxit que aduersus romanos pontifices sacra generalia cõcilia dissoluere et pturbare temptantes ordinate fuerant vt videlicet nisi infra quattuor menses a die dissolutionis ꝛ translationis per eũ attemptataꝝ resipisceret cũ satisfactione reali ab omni administratione papali esset ipso facto suspensus Que quidẽ papalis administratio ad generale conciliũ deuolueret. Et si hanc penam per duos menses sustineret animo indurato post quattuor pdictos menses cõtra ipsum vsqꝫ ad priuationẽ inclusiue per conciliũ generale pcederet quas penas hec sancta Synodus ipsum dñm Eugeniũ si nõ resipisceret cũ satisfactione reali vt premittit declarauit / ꝛ nõ solũ declarauit sed etiã expresse decreuit incursurũ. Cum vero iam ꝛ prior terminus sexaginta dierũ indultorũ post cõtumaciam accusatã / et alius quattuor mensiũ post diem ptense dissolutionis ꝛ translationis huius cõcilij per ipsum dñm Eugeniũ attemptatarũ elapsi sint ꝛ pendentibus ipsis dilationibus nulla correctio aut emendatio conspiciat puenisse / immo potius cõtinuatio abusuũ ꝛ deformitatũ in offensam diuine maiestatis ꝛ interitum animarũ rebellioqꝫ et inobediẽtia dñi Eugenij aduersus scãm Synodũ vniuersalẽ et decreta ipsius pcuratio insuper assidua erectionis illius pretensi concilij Ferrarieñ. per transmissionẽ litterarũ ad diuersas regiones et cõuocationẽ plurimoꝝ ad idem conciliũ quod fore conuenticulũ scismaticoꝝ iam declaratũ cõmemorauimus. Ex quibꝰ et auctoritatꝫ sacrorũ cõcilioꝝ pessundatio et reformatiõis ecclesie dei extinctio ꝛ inductio scismatis inauditi per erectionem alterius pretensi concilij isto durante concilio / ac deniqꝫ determinationũ ecclesie vniuersalis paruipensio in lesionem irreparabilem catholice fidei sequeretur nisi diuina pietas sue ecclesie in tantis languoribus subueniret. Urgetur tandem hec sancta Synodus ne tanta mala dissimulando assensum illis prestare videatur et ne facilitas venie incentiuum tribuat delinquendi seu mali agẽdi cũ leniora remedia non proficiunt.

vtiliorē et salubriorē adhibere medicinā atq; post varias expectatio-
nes tandē saluti vniuersalis ecclesie ꝓuidere/ et ad suspensionē ipsius
dn̄i Eugenij ab administratione papali/ quā penam sacra Cōstātien.
Synodus romanis pontificibus in varijs casibus censuit inferendā
ꝓcedere alias penas duriores adhuc pro sua mansuetudine differen-
do vt saltem per compulsionē iusticie cū temperamēto misericordie ip
sius romani pontificis animus ad ea que sunt salutis ⁊ pacis in refor
mationē debitā ecclesie vniuersalis ⁊ annue sue ⁊ tocius populi christi
ani salutiferā edificationē ipiusq; ecclesie futuris tēporibus pacificati
onē gratissimā/ et auctoritatis sacroꝝ concilioꝝ cōseruationē valeat
inclinari. In virtute igitur omnipotētis dei in cuius nomine hec san-
cta Synodus cōgregata extitit/ et a quo immediate potestatē suꝑ vni
uersos fideles cuiuscūq; dignitatis/ etiā si papalis existant vt p̄missum
est accepit eadē sancta Synodus p̄dictum dn̄m Eugeniū papā quar
tum manifestū cōtumacē et in aperta rebellione persistentē ac notorie
incorrigibiliterq; ecclesiā dei scandalizantē/ omnibꝫ p̄missis tam con-
iunctim q̄z diuisim attentis ab omni administratiōe papatus in spiri-
tualibus ⁊ tēporalibus suspēdit ac suspensum esse declarat ꝓcessura tā
dem ad vlteriora vsq; ad sententiā finalē inclusiue si opus fuerit ipō do
mino Eugenio amplius nō vacato ꝓut vtilitati ⁊ necessitati ecclesie spi
ritu sancto dictante ꝯspexerit expedire. Omnē autē ipius papatus ad
ministrationē in his omnibꝫque in spiritualibꝫ ⁊ tēporalibus ad soluꝫ
papam ⁊ sedem apostolicā de iure ꝑtinere noscunt᷑ eadem sancta syno-
dus ad seipam decernit ⁊ declarat esse deuolutā ne ꝓpter gubernatio-
nis defectum ecclesia interim varia discrimina pati possit decernens ir
ritum ⁊ inane/ quicq̄d durante hac suspēsione per ipm̄ dn̄m Eugeniū
ratione papatus factum fuerit vel attemptatū. Oēs quoq; reges p̄nci
pes ꝯmunitates ⁊ alios quoscūq; cuiuscuis status ⁊ dignitatis existāt
hec sancta Synodus monet ⁊ requirit/ ⁊ eisdē in virtute sancte obedi
entie ⁊ sub diuini obtestatione iudicij mandat ecclesiasticis vero perso
nis quacūq; dignitate/ etiā si cardinalatus patriarchali aut pōtifica-
li p̄fulgeant sub penis quas ipso facto incurrant excōmunicationis et
suspēsionis ab omnibꝫ dignitatibus beneficijs ⁊ officijs quocūq; no-
mine nuncupent᷑/ etiam si forent metropolitane aut cathedrales eccle
sie siue in titulū siue in cōmendaꝫ obtineant Vicarijs autē gubernato-
ribus vasallis feudatarijs ⁊ subditis romane ecclesie sub pena p̄uatio
nis ipso facto omniū feudoꝝ ⁊ alioꝝ quorūcunq; iuriū ⁊ p̄uilegiorum
que ab ipsa romana ecclesia obtinent districte p̄cipit vt durante hac su
spensione p̄textu cuiuscuis iuramēti subiectionis aut ꝓmisse fidelitatis
eidem dn̄o Eugenio nullatenus obediant. Ipsos quoq; ad huiusmo-
di iuramēta ⁊ ꝓmissiones durante ipsa suspensione nullatenus astrin-
gi declaramus/ sed adhoc sacrū conciliū in omnibus recurrāt pro qui
bus ad romanū pontificē recurrere soliti sunt. Intendit em̄ hec sancta

Sessio tricesimaprima

Synodus mūde iuste ac sancte necessitatib⁹ quorūcūq₃ ꝓuidere Mā
dat ꝑterea in virtute sancte obedientie et sub pena priuationis quā ip
so facto incurrant oīm suoꝝ beneficioꝝ dignitatū officiorū cōmendaꝝ
pensionū/ et gratiarū quarūcūq₃/ etiā expectatiuaꝝ omnib⁹ et singu/
lis sancte romane ecclesie cardinalib⁹ archiepis epis et aliarū ecclesia
rū prelatis officiarijs et clericis quibuscunq₃ in romana curia existen
tibus cuiusuis status ꝛ cōditionis existāt quatenus infra quadragin/
ta dies ꝓxime sequentes post diem presentis Sessionis a romana cu/
ria recedant Et deinde cardinales patriarche archiepi epi et alij eccle/
siastici ꝓut de iure vel cōsuetudine ad generale cōciliū ire tenenẗ sub
penis iuris iter suū sine fraude cōtinuando ad hoc sacrū cōciliū arripi/
ant/ reliqui vero qui ad generale cōciliū nō tenenẗ venire ad residendū
et deo seruiendū in ꝓprijs beneficijs vel ad hoc sacrū generale cōciliū
sine more dispendio ꝛ omni fraude cessante se transferant et accedant
decreto nostro qḋ incipit Cōpatiens et alijs quibuscunq₃ hui⁹ sancte
Synodi i suo robore duraturis. Omnes aūt causas tā ecclesiasticas
spūales q₃ etiā ꝓphanas ciuiles et criminales atq₃ mixtas inter quas
cūq₃ psonas cuiuscunq₃ status aut cōditionis existāt in romana curia
pendentes ab ipsa romana curia hec sancta Synodus in eo statu in
quo sunt ad se aduocat ꝛ aduocatas esse vult et declarat expresse In/
hibens oībus iudicibus auditorib⁹ et cōmissarijs quibuscūq₃ p̄dicte
curie/ etiā si cardinalatus patriarchali pontificali/ aut alia quauis di
gnitate p̄fulgeant/ ne in p̄fatis causis procedere aut quicq₃ agere quo
uismodo p̄sumāt Qḋ si post noticiā hui⁹ decreti nostri quicq₃ fecerinẗ
penas excōicationis ipso facto incurrāt ab ipius excōicatiōis snīa hu/
ic sancte Synodo dūtaxat ipa durante absolutione reseruata aut co/
gnitione iusti impedimenti si qḋ allegareẗ/ quare a romana curia ad
hanc sanctā Synodū accedere debentes nō accesserunt/ aut recedere
debentes nō recesserūt. Cuius quidē impedimenti allegatas causas/
intendit hec sancta Synodus diligēter cū benignitate scrutari. Quic
quid aūt contra hāc aduocationē et inhibitionē attemptari contigerit
ipso iure decernit irritū et inane. Et vt fraudib⁹ que excogitari possent
obuietur q₃ cū datarū anticipationib⁹ p̄sentis suspensionis ac hui⁹ de
creti nostri elusionē littere papales vel aliorū ipsius auctoritate subda
ta ante ipsam suspensionē produci possent/ nisi ante huius decreti no/
stri ꝓmulgationē fuerunt publicate eis nulla fides adhibeaẗ. Decernit
tandem hec sancta Synodus huius decreti publicationez in presenti
Sessione factā eiusq₃ affixionem in valuis maioris ecclesie Basilieñ.
vim habere monitionis citationis et executionis/ et ita vniuersos ar
tare vt si personaliter apprehensi et eis intimatum fuisset. Datum in
Sessione publica in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata no/
no Kalendas Februarij. Anno a natiuitate domini Millesimoqua/
dringentesimotricesimooctauo.

¶Sessio tricesimasecunda

SAcrosctā generalis Synodus Basilieñ. in spiritusancto legittime cōgregata vniuersalē ecclesiā repsentās. Ad ꝑpetuam rei memoriā. Pridē in decreto vicesimenone sessiōis hui⁹ sancte Synodi quod incipit Cōpatiens. lucide extitit declaratū dissolutionē hui⁹ sancte Synodi et trāslationē eius in ciuitatē Ferrarieñ. ꝑ dñm Eugeniuz papā quartū de facto attēptatas tā in eo casu quo cōtra ipsum virtute citatorij in nostra vicesimesexte Sessionis ꝓmulgati aut cōtra quēpiam ꝑsidentiū in cōcilio oratorū suorum in aliquo ꝓcederet qꝫ in eo casu quo grecos contingeret aduenire nullas esse penitusqꝫ irritas et inanes hmōiqꝫ dissolutionē ac trāslationē repugnare veritati declarate ꝑ sacrā Synodū Constantieñ. dicenti ꝙ generale cōciliū vniuersalem ecclesiā militantē repsentās ptātē a xpo immediate habet cui quilibet cuiuscūqꝫ stat⁹ ⁊ dignitatis fuerit / etiā si papalis existat obedire tenet̃ i hijs que ꝑtinēt ad fidē extirpationē scismatis et generalē reformationē ecclesie in capite et in mēbris Qōqꝫ si in hijs et ꝑtinentib⁹ ad ea obedire cōtumaciter cōtempserit cōdigne penitentie subijciat̃ / que veritas in verbis christi fundata est / dicentis Symoni petro si ecclesiā nō audierit sit tibi sicut ethnicus ⁊ publicanus. Quecūqꝫ allegaueritis sup terram erūt ligata et in celo / ⁊ quecūqꝫ solueritis sup terrā erunt soluta ⁊ in celo / et post pauca subdit vbi sunt duo vel tres cōgregati in nomine meo ibi sum in medio eorū. Eadēqꝫ sacrorū cōciliorū auctoritas super romanū pontificē et quēlibet alterū in actib⁹ apostoloꝝ / declarationibus vniuersalium cōciliorum ⁊ doctrinis sanctorum multipliciter inuenitur patefacta repugnabat quoqꝫ talis dissolutio et translatio veritati in hac sancta Synodo / dudū multipliciter declarate / ꝙ papa cōciliū vniuersale sine cōsensu ipius dissoluere nō pōt aut de loco ad locū transferre cui dñs Eugeni⁹ post longā resistentiā quā eidē veritati in prima ꝑtensa dissolutione hui⁹ cōcilij et trāslatione in Bononiā olim factis / ⁊ ꝑ vniuersum orbē publicatis / sub colore reductionis grecoꝝ quā etiā veluti causam necessariā ꝓtunc allegabat tādē assensit reuocans hmōi dissolutionē et trāslationē / et dicēs ea nō obstante cōciliuz a tpe sue incboationis legittime cōtinuatū fuisse et decernens ac declarans irritā ⁊ inanē ac etiā reuocans / quicquid ꝑ eū aut suo nomine factū attēptatū seu assertū erat cōtra ipm Basilieñ. cōciliū seu ei⁹ auctoritatē / et deinceps a grauaminib⁹ eidem inferendis abstinere pollicitus est ꝓut ꝑ quartādecimā Sessionē huius sācte Synodi presente sedis apostolice legato / ⁊ pluribus sācte romane ecclesie cardinalibus assentiēte / Etiā inclite memorie Sigismūdo romanoꝝ imperatore sibi fuerat indictū In qua Sessione forma prefate reuocationis et cō-

fessionis veritatis p ipsum dñm Eugeniũ faciende decreta fuerat In hac quoqꝫ veritate cõquieuit vniuersa catholica ecclesia reputãs ipsaꝫ dissolutionẽ p eum sine cõsensu cõcilij minime fieri potuisse Nec vllatenus aduersus veritatẽ repugnandũ et ad errorẽ semel dimissum redeundum causam assumere potuit ipse dñs Eugeni⁹ ex pdicto citatorio In quo post plurimas admonitiones sibi factas/ vt aliquã emendationẽ poneret efficacẽ in ecclesiastico regimine miserabiliter defluente ꝛ decreta salubria per hanc sanctã Synodũ edita susciperet/ alijsqꝫ exempla bonorũ operũ prestaret seipsum et ceteros dirigendo in viã salutis cum ipse ex aduerso in cõtemptũ huius sancte Synodi/ et toti⁹ ecclesie desolationẽ plurimarũqꝫ diuisionũ suscitationẽ saluberrime reformationẽ ipsius corporis ecclesie lõgo tẽpore resisteret/ vniuersalis ecclesia cõgregata ipsum dñm Eugenium sicut mater filiũ delinquentem in viã salutis dirigere satagẽs Et sicut Paulus rephendit petruꝫ corã omnibus cũ non ambularet ad veritatẽ euangelij eundem dñm Eugeniũ arguens atqꝫ ex auctoritate a christo eidem ecclesie data corripiens defect⁹ notorios in quibus animã suã et vniuersam rempublicam nimiũ grauabat cõmemorauit vocans ipsum et alios conuocans/ vt in regimine ecclesie salutaris apponeretur puisio/ qđ post longam tollerantiã tandem id agere impulsa fuit hec sancta Synodus/ dum post cõtemptũ reformationis salutaris/ ad suscitationẽ grauissimi scismatis et lesionẽ veritatis ipsiusqꝫ matris ecclesie vulnerationeꝫ grauissimam idem dñs Eugenius realiter procedebat cui per pdictũ citatorium sũme necessarium erat obuiare/ dum sub coloribus exquisitis/ eãdem sanctã Synodum et eius opera dissipare/ atqꝫ quoddã cõuenticulũ in loco sue volũtati dedito/ nulliter ac de facto erigere in scissurã ecclesie disposuerat cuius rei pficiende gratia iam triremes et oratores in greciam transmittebat ad impediendum aduentum grecorum in locum p hanc sanctã Synodum nominatũ et perturbandũ effectum nostre legationis in constantinopolim transmisse/ atqꝫ rumpendum ea que inter ipsam Synodum et grecos cõcordata erant in quibus etiam ipse dñs Eugenius expresse consenserat. Sed nec vllũ colorem dissoluendi hoc sacrũ Basilieñ. conciliũ et ipsum in ferrariam transferendi in casu aduentus grecorum prefatus domin⁹ Eugenius potuit assumere ex cedula per quandã pretensam Sessionem conuenticuli Ferrarieñ. vt dicitur cõmemorata/ quã cedulam illi conuentionalem dixerunt super termino Auinionen. prefixo in expeditione pecuniarum facienda/ quã si non facerent alium locum nominare seu eligere possemus/ et teneremur atqꝫ aliunde vniuersali ecclesie puidere/ vel ex quadam alia cedula quã temerarie decretũ appellant incipiente hec sacrosancta Synodus inter sue congregatiõis exordia/ quod in vicesimaquinta Sessione hui⁹ sancte Synodi pmulgatũ allegarũt cũ ex rõnabilib⁊ ꝛ necessarijs causis in ipsa nostra sessione vicesimaqui-

ta nominationē triū locorū Basilee Auinione et Subaudie ꝓ icumenico cōcilio celebrando solenni decreto nostro incipiente Nuper hec sācta Synodus. publicauerim⁹/ volentes eā incōcussam ꝛ inuiolatā ꝑmanere: omnēq; aliā nominationē seu electionē cuiuscūq; alteri⁹ loci decernētes irritā et inanē vniuersiq; facile cōcipiunt dn̄m Eugeniū ex his rebus nullū fundamētū erectionē pfati couēticuli assumere potuisse/ qui veritatē gestorū cōsiderāt/ q̄ q̄ eni inter deputatos quosdā nostre cōgregatiōis actū fuerit/ vt nisi ꝑ Auinioñ. infra pfixū terminū fieret pecunie expeditio/ ad aliā nominationē ꝓcedēdū foret atq; in nostra generali cōgregatione cōclusū nō tamē dici potest hāc Synodum ꝑ viā cōtractus cū aliquo cōuenisse/ nullus eni tūc aderat cū quo cōtractum hmōi celebraret/ nec venit in dubiū quēq; cū seipso nō posse contrahere cū inter spondentem recipientēq; sponsionē debeat esse distinctio ꝑsonarū/ ipsius aūt nostre cōclusionis interp̄tatio declaratio moderatio mutatio iuxta casus occurrentes/ atq; omnimoda dispositio ad ipm̄ cōciliū ꝑtinebat/ maxime cū nō ageret de facto priuato cuiuscūq; ꝑsone sed de rebus statū vniuersalis ecclesie cōcernentib⁹/ quarū dispositio ab vniuersali cōcilio sub directione spūs paracliti cōstituto/ ꝑ cuiuscūq; aut quarūcūq; ꝑsonarū arbitriū nō tollit. Superuenit autē ꝓtestatio legatorū sedis aplice aduersus decretationē loci Auinioñ. q̄ pariter cū Basilea et Subaudia in ipsa cōclusione cōcorditer capta iūctus erat/ Que ꝓtestatio nō modicā occasionē retrahēdi animos auinioneñ. a p̄dicta expeditione pecuniarū prestabat fuerūtq; ex alia parte ꝑ dn̄m Eugeniū et suos aduersus hanc expeditionē pendente termino assignato grauia impedimēta in Auinione prestita idq; accidit vt oratoribus nostris in Auinioñ. venientib/ precipui gubernatores ciuitatis tunc absentes essent/ sine quibus res nō poterāt tractari. Quibus deinceps aduenientib⁹ ita actū est/ vt Auinioneñ. ipsi circa terminū prefixū capitaneū triremiū nostrarū de triginta milibus et octingētis florenis auri de camera cōtentarent/ et oratores nostros de residuo totius pecunie expedite cautos ac securos facerent/ ꝓut ipsi oratores nostri hoc idē suis litteris nobis intimauerūt requirebāt aūt ipsi Auinioneñ. vt decretationē electionis seu noīationis loci ꝑ nos facte expedirem⁹/ Que nos attentius cōsiderantes et intentioni hui⁹ sācte Synodi satisfactū esse iudicātes ꝑ talem expeditionē pecuniaruꝫ attentis maxime impedimētis interea appositis/ quoniā legittima impedimēta in omni cōclusione rerū agendarū intelligunt excepta/ cū ꝛ per hūc modū longe meli⁹ ꝓuidebat vniuersali ecclīe/ q̄ dimittēdo oīa que parata erant ꝓ legatione mittenda in Greciā/ et intrando magnas difficultates electionis alteri⁹ loci in turbatione rerū agendarū/ maxime quoniā vrgebamur cōuētiones nostras cū capitaneo classis triremium ecclesie initas seruare/ cui dilectus ecclesie fili⁹ Julianus tituli sancte Sabine p̄sbyter cardinalis legatus sedis apostolice verillū ecclesie

et baculū pegrinatiōis in nr̄a ꝯgregatiōe generali noīe nr̄o tradiderat Cūqꝫ iam grandis sūma pecunie per Auinionen̄. assignata erat cōclusimus ad ipsam decretationē locorū prius electorū videlicet Basilee Auinionen̄. et Sabaudie ꝓcedendū fore/ Et due partes hui⁹ sacri cōcilij et amplius in eandē sententiā cōuenerūt/ licet pauci de hoc nō cōtenti aliū locū ꝑ celebratione ycumenici cōcilij nominare et deputare p̄sumpserunt/ absqꝫ hoc qꝺ talis potestas eis cōpetere declarata fuisset Quibus nec cōpetebat de statu totius cōcilij et vniuersalis ecclesie/ factisqꝫ fidei seu ptinentib⁹ ad ea cōtra cōsensum duarū partiū cōcilij et morem pmaxime in generalib⁹ concilijs a principio nascētis ecclesie obseruatū disponere/ qui tamē adhuc in nominādo loca nō cōcordes extiterunt/ paucissimiqꝫ fuerūt/ qui tandē in hoc resedisse dicunt̄ quod nominationē facerent/ vtini et florentie aut alteri⁹ loci qui tutus esset ac pape et grecis accōmodus/ quibus galeas et pecunias primo expediret In aliqua quoqꝫ nostrarū quattuor deputationū in qua octuaginta psone erant vnus solus formā talis noīationis veluti decretandam ꝓpria voluntate ꝓduxisse solus deliberasse et cōclusisse dicit̄. In alijsqꝫ deputationib⁹ valde pauci hoc idē egisse dicunt̄ aduersus ordinationes hui⁹ sancte Synodi et demū cū Sessionē nostrā sup decretatione locorū Basilee Auinione et Sabaudie celebrarem⁹/ legeret̄qꝫ nostrū decretū in ambone maioris ecclesie Basilien̄. iuxta morē cōsuetum Unus ex illis paucissimis in loco inferiori et insolito/ quandā cedulam legere p̄sumpsit a paucis vel nullis intellectā/ que nominationē locorū vtini ⁊ florentie aut alterius loci vt p̄mittit̄ per paucissimos factā cōtinere dicebat̄/ qui etiā in ea Synodū generalē cōtra cōsensuꝫ duarū partiū cōcilij et ampli⁹ se vt dicit̄ appellare p̄sumebant licet nulliter et de facto. Sed nō ꝓpterea dimisim⁹ decreti nostri p̄fati publicationē sup nominatione Basilee Auinione et Sabaudie continuare qꝺ aliā nominationē irritā declarauit Naꝫ et si ita pmitteret̄ vt longe minor pars in cōcilijs generalib⁹ aduersus partē multo maiorem aliqua decretaret sibiqꝫ auctoritatē totius concilij assumeret. Ingressus periculosissimus ad multas diuisiones excitandas in futurū/ et destructionē ipsorū cōciliorū p̄beret̄/ neqꝫ litteras sup illo p̄tenso decreto sic p nos irrito declarato bulla hui⁹ sancte Synodi bullari tollerauimus/ licet quidem falso et clādestine aliquas bullauerint/ sicut eas falso bullatas fuisse declarauim⁹ per solenne decretū in vicesimaseptima Sessione hui⁹ sancte Synodi promulgatū. Sed nec ipsius ptensi decreti tenorē obseruauit dn̄s Eugeni⁹ īmo effectū eiusdē/ si quis fuisset euacuauit dū florentiā que in illo vt dicit̄ nominata erat et pecunias atqꝫ galeas disponebat per eū acceptatam reiecit et deinde Bononiam sicut fertur postremo ferrariam pro libito sue voluntatis elegit ac etiam priusq̄ꝫ greci ad portū aliquē citramarinū applicassent conciliabulū in ipsa ciuitate Ferrarien̄. erexit/ neqꝫ ad ipsum arbitrari spectabat/ quis

locus tutus erat pro cōcilio celebrando/ cū ipse talem locū tutū iudica re poterat quē sancta Synodus minime tutū reputasset/ Nec asserere potest sibi facultatē per pfatū ptēsum decretū attributā/ vt nūc in vno loco nūc in altero ,put vellet cōcilīū fieri ordinaret ac de eius securitate iudicaret/ qd nec illi pauci fecerunt nec sub noīe generalis Synodi ad uersus Synodū ipsam et eius libertatē atqz auctoritatē tale aliquid faciendi ipsamqz voluntati pape subijciendi colorem aliquē habuerūt neqz etiā in cōcilio vnqz cōuenerūt ad iudicandū vel declarationē faciendū sup securitate loci Ferrarieñ. aut adimpletione primo facta/ ex parte loci illius in expeditione galearū/ et pecuniarū de quibus in ipso ptenso decreto agi dicebat deniqz nec p eos qui illud cōdidisse dicunt/ hoc obseruatū est/ vt firmiter in Basilea steterint/ donec greci ad portū applicuissent Qūqz deinde infra mensem recesserint ad locum ipsis grecis per oratores concilij nominatū/ neqz in hoc cōuentiones cū grecis concordatas obseruarunt Sicqz tā et si pretensum illud decretum aliquā apparentiā prius habuisset/ quā tamē veraciter nō habuit/ fuit ex cōsequentibus effectibꝰ euacuatū/ Ipsumqz cassum nullū et irritū penitus esse/ et fuisse nulliusqz roboris et momēti/ decernit ꝛ declarat hec sancta Synodus inhibens ne quis quacūqz dignitate/ etiā si papali pfulgeat dictū ptensum decretū sub nomine legittimi et Synodalis decreti audeat noīare nec illius executioni fauores quomodolibet impendere/ sub penis et censuris cōtra violatores et turbatores vnitatis ac pacis ecclesiastice a iure impositꝭ in quas decernit hec sācta Synodus eos incidere ipso facto/ Notū faciens vniuersis suū verū decretum legittime cōclusum ex assensu duarū partiū et amplius iuxta decreta et ordinationes ipius/ ꝛ ex cōmuni oīm suppositorum cōcilij cōcordia nemine discrepante vera eius bulla plumbea bullatum veraciter p eam fuisse obseruatū/ et in executionē deductum conuentionesqz Initas cum grecis ex parte sua quantū in se fuit adimpletas extitisse Que quidem sācta Synodus oratores suos venerabiles epos viceñ. ꝛ lausaneñ. et nicodum de mentone militem cum galeis et pecunijs in greciam misit/ qui coram impatore romeorū et patriarcha cōstantinopolitañ. omnia ex integro adimplere obtulerūt/ que ipsis pmissa fuerant sicuti sua relatio cū attestatione publicorum notariorum nobis facta indicauit locūqz icumenici cōcilij celebrandi nominauerūt/ qui antea per ipos grecos in suis conuentionibus expresse acceptatus fuerat et cōcordatus/ portū etiam tali loco aptiorem assignauerūt requirētes eosdem imperatorem et patriarcham vt pariter sua pmissa adimplerent/ qui se excusauerunt super non aduentu eorum/ allegantes tempus adimplendarum promissionū elapsum fuisse/ prout per litteras suas nobis rescripserunt/ quāqz tamen huic respōsioni fuerit plene satisfactū per oratores nostros quoniā ipsi cōuenienti tempore mēse scꝫ

Februarij. anno preterito ab hoc sacro concilio recesserant pro veniendo illuc ante terminū assignatū si non fuissent multiplicia impedimēta sibi deinceps obiecta/ que notoria sunt/ quoniam in cōuentionib⁹ cum grecis p nos initis expresse tm̄ erat omnia intelligi debere bona fide sine fraude et dolo/ et absq̃ impedimento legittimo et manifesto Sed vltra hec etiam pfatus impator alteri oratorum nostrorū Johānni de ragusio in sacra theologia magistro ordinis predicatoruz apud eum existenti dixerat se esse contentū/ vt oratores ipsi et galee ante mēsem octobris in cōstantinopolim non venirent plurimas vero practicas in grecia factas/ accepim⁹ p eos qui ex parte domini Eugenij trāsmisse fuerunt/ vt aduentum ipsorum grecorum ad alterum locorum per nos nominatorum impedirent/ atq̃ ipsos in locum quē vellet dominus Eugenius attraherent Et in vna triremi in qua pricipalis oratorum suorum presens erat/ nuncius quidem quem nostri oratores premiserant cum litteris huius sacri concilij et plurium principum christianorum captus est/ veluti per debitam informationē cognouimus /nec deinceps de vita eius quicq̃ nobis aut nostris oratoribus compertū extitit. Domus quoq̃ prefati Johānis d ragusio oratoris nostri in constantinopoli inuasione balistariorum fuit impedita/ aliaq̃ ibidem facta sunt/ que non est necessarium recitare per singula/ vt sic ad fines suos pertingere possent per quos miserat dominus Eugenius Ita vt nostros oratores sine grecis ipsis protestatione tamen solenni cōtra eosdem prius facta redire oportuerit. Que oīa preualere non potuerunt aduersus veritatem Sic hec sancta Synodus cuncta cum grecis concordata ex parte sua adimpleuit/ nec per ipsam remansit quo minus concilij icumenici celebratio cum grecis in loco etiam per eos nominato habita fuerit. Juxta ea que cum ipsis conuēta erant/ si illi promissa sua seruassent aut per alios non fuissent impediti seu retracti Intenditq̃ et proponit eadem sancta Synodus deo aspirante auctoritatem et veritatem catholice et vniuersalis ecclesie quā ipsa representat/ ac integritatem fidei orthodoxe iugiter illesas conseruare pro honore ipsius omnipotentis dei/ et salute animarum Nec bono ipsius vniuersalis ecclesie conuenientens existimat per quascūq̃ practicas aut exquisitos colores/ etiam sub spe dubia prosequendi modis aliunde excogitatis alia negocia quorū euentus incerti sūt auctoritatē cōciliorū vniuersaliū conculcari/ veritates declaratas p ecclesiā et fidē orthodoxam cōcernentes psterni/ viam aperire romanis pōtificib⁹ ad dissoluēda cōcilia generalia p varios modos sine ipsorū cōsensu/ ex quo facile ptātem datā ad edificationē in destructionē verti cōtingeret/ reformationēq̃ ecclesiastice status/ p qua iam tot sunt adhibiti labores frustrari/ atq̃ ipsius ecclesie stabilitatez ꝛ decorem hoc modo deperire/ in perditionem animarū ꝛ totius populi xpiani lamē

tabile detrimentū. Sic em̄ possemus ꝛ ista bona maxima exnunc per
dere/ et illa alia nō acquirere/ atqꝫ sic totam ecclesiā in cōfusione relin
quere. Primū quidē nobis incūbit ecclesie fidem veritatē/ et auctorita
tem cōseruare/ et deinceps cūctos ad eius vnitatē redire volētes since
ra charitate amplecti/ prout ꝛ nos semꝑ parati sumus ꝛ erimus. Cū
itaqꝫ ea nulla esse et penitus inualida/ que dn̄s Eugenius aduersus
hanc sanctā synodū/ in ipius ꝑtensa dissolutione ꝛ translatiōe in ferra
riam notorie cōstet. Ipsumqꝫ cōuenticulū ferrarien̄. nō fore conciliū sed
scismaticoꝝ cōuenticulū/ dudū prefato decreto vicesimenone sessionis
huius sancte Synodi declarauerimus meritoqꝫ penā suspēsionis ab
administratione papali in spiritualibꝫ ꝛ tēporalibꝫ iam dudū cōtra ro
manum pontificē conciliū vniuersale sine ipius cōsensu dissoluere aut
trāsferre attemptantē ordinatā. In ipm̄ dn̄m Eugeniū tulerit ꝛ lataꝫ
esse declarauerit hec sctā synodus. Ac etiā quascūqꝫ sentētias penas ꝛ
censuras excōmunicationis ꝑuationis inhabilitationis interdicti/ et
alias cōtra huius sctē synodi. Supposita ꝛ eidē adherētes/ per ipsum
dn̄m Eugeniū latas ꝛ ferēdas cassas ꝛ nullas fuisse ꝛ esse declaraue/
rimus. Nō necesse arbitramur vt denuo ad ea cassandū ꝛ irritandū ꝓ/
cedamus/ quecūqꝫ per ipm̄ dn̄m Eugeniū/ aut p̄fatum Ferrarien̄. cō
uenticulū facta sunt/ aduersus eandē Synodū quecūqꝫ eius supposita
ꝛ quoscūqꝫ ipis adherētes/ etiā ante ipius dn̄i Eugenij suspēsionē ab
administratiōe papali/ et que durāte ipius suspensione/ aut p̄fato con
uenticulo facta sunt fiunt aut fient in futurū/ in quibuscūqꝫ per ipm̄ vi
delicet dn̄m Eugeniū ratione papatus aut ipm̄ cōuenticulū sub gene/
ralis aut icumenici concilij noīe/ qui etiā victualia suppositis hui⁹ sctē
Synodi auferri/ ꝛ portātes ea spoliari/ eorūqꝫ spolia ꝑmo capientiū
occupanti cedere mandauit/ que q̄ grauia sint aduersus vniuersaleꝫ
ecclesiā ꝛ q̄ta rep̄hensione digni sint qui talia agunt/ cuncti conspicere
possunt. Nos quoqꝫ oībꝫ ꝛ singulis manifestātes veritatē declara
mus oīa p̄dicta per ipm̄ dn̄m Eugeniū aut ipm̄ cōuenticulū facta ꝛ fa
cienda/ etiā cōtra dilectos ecclesie filios ciues Basilien̄. et eorū ciuita/
tem nulla penitus cassa ꝛ irrita fuisse et esse/ nec aliquē ipius dn̄i Eu/
genij p̄fatiqꝫ cōuenticuli p̄ceptis mandatis aut ꝓhibitionibus/ etiam
p̄textu cuiuscūqꝫ iuramēti aut obligationis in quibuslibet p̄dictis te/
neri obedire/ immo pocius ad non obediendū illis oēs ꝛ singulos ca
tholicos ex p̄cepto dn̄i et ecclesie sponse eius/ quā ab omnibꝫ audiri iu
bet esse astrictos. Reqrimusqꝫ ꝛ monemus vniuersos fideles xp̄i vt ec
clesie catholice per hanc sanctā synodū rep̄sentate firmiter adhereant
vsqꝫ in finē nec vllis tēptationibus per voluntatē cuiuscūqꝫ suscitatis ꝛ
suscitādis ab ipius ecclesie firmitate ꝛ veritate suos aīos dimoueāt cō
fidentes in superno saluatoris nostri auxilio qui ad ecclesiā suam dixit
Ego vobiscū sum vsqꝫ ad cōsumātionē seculi/ manētesqꝫ p̄seuerāter in
ipsa ecclesie domo. Que vt ait beatus Hieronymus declarans sacre

scripture veritatē dicit edificari supra firmā petram/ que vnica colūba
appellatur/ que sponsa pulchra sine ruga ₇ macula/ que domus etiam
claues accepit ₇ potestatē ligandi ₇ soluēdi/ hanc domū si quis corri/
gentē corripientēq; cōtempserit sit tibi inquit sicut ethnicus ₇ publica
nus/ soliditatēq; fidei semp̄ teneant. Memorātes etiā dictū illud bea
ti Cipriani/ alienus est/ ꝓphanus est/ hostis est/ habere nō potest deū
patrem/ qui vniuersalis eccl'ie nō tenet vnitatē. Insup̄ quoniā in supra
dicto decreto vicesimenone nostre sessionis penas ₇ censuras iustissi/
mas ꝓmulgauit/ hec sancta Synodus aduersus oēs qui ad p̄fatum
cōuenticulū Ferrarieñ. accederēt aut mitterēt/ p̄cepitq; sub eisdē penis
et censuris omnib₉ ₇ singulis in curia quā dñs Eugenius quondā te/
nebat/ aut etiā actu defacto tenet existētib₉ vt si cōuenticulū Ferrarieñ
per eum erigi cōtingeret ab eius curia recederēt ₇ deinceps declarata
suspensione ipius ab administratione papali/ etiā sub penis et cēsuris
in decreto nostre tricesimep̄me sessionis cōtentis mādauimus/ vt in/
fra quadraginta dierū spaciū ab eadem curia recederēt. Ideo oēs ₇ sin
gulos in cōuēticulo Ferrarieñ. aut p̄tensa ipius dñi Eugenij curia exi
stentes/ et in p̄dictis nostris decretis cōprehēsos/ qui eorundē decre/
torū monitiōibus nō paruerūt. Citat hec sctā Synodus vt tricesima
die a data p̄sentis decreti cōputando in nostra generali cōgregatione
si tunc eam celebrari cōtingat/ alioquin in ꝓxima subsequēte/ cōpare/
ant coram eadē sctā Synodo visuri se declarari in penas p̄dictas inci
disse/ aut iustas causas si quas habeāt allegaturi/ quē terminū ipsis
ꝑemptorie et vna vice ꝓ omnib₉ hec sctā Synodus duxit assignandū
₇ assignat. Decernēs vlterius ꝯtra eos ꝓcedēdū fore ₇ declarādū ꝓut
iuris ₇ ratiōis fuerit. Quoꝝ omniū noīa et cognomina haberi vult ꝓ
sufficienter expressis. Insup̄ cum in p̄ma sessione huius sancte Syno/
di pene excōmunicationis anathematizatiōis ₇ interdicti decrete fue/
rint aduersus oēs ₇ singulos qui quascūq; p̄sonas ecclesiasticas vel se
culares adhoc sacrū cōciliū veniētes seu in eo stantes aut ab eodē rece
dentes temeritate ꝓpria ꝑ se vel alium seu alios arrestare inuadere ca/
pere detinere incarcerare mutilare occidere vel bonis suis spoliare vel
iniurijs affligere seu ipsos sic delinquētes receptare aut alias quomo/
dolibet impedire seu ea ꝑpetrantiū facta ₇ cōmissa rata ₇ grata habere
vel eis dare consiliū auxiliū vel fauorē publice vel occulte directe vel in
directe p̄sumpserint vel p̄sumēt in futurū/ que pene solenni decreto cō/
cilij Constātieñ. aduersus p̄dictos fuerūt ordinate/ vltra easdē penas
₇ censuras quas oēs et singulos qui mādato p̄fati dñi Eugenij/ vel p̄
fati cōuenticuli Ferrarieñ. quicq̄ p̄dictoꝝ fecerint aut facient in futuꝝ
exp̄sse incurrisse ₇ incursuros esse decernimus ac declaramus/ etiā cō/
tra eosdē tanq̄ contra fautores scismatis ad grauiora ꝓcedendū fore
decernit hec sancta Synodus oibus alijs decretis et ordinationibus
eiusdē sancte synodi in suo robore duraturis. Decernit tandē hec sācta

Synodus oēs ⁊ singulos supradictos per publicationē presentis decreti in valuis maioris ecclesie Basilieñ. affigēdum perinde artari ac artatos intelligi / ac si dicte citationis ordinationis ⁊ declaratiōis executio ad eorū ꝓprias psonas facta fuisset. Datū in sessione nostra publica in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata. ix. kl'as Aprilis. Anno a natiuitate dñi. M. cccc. xxxviij.

¶ Sessio tricesimatertia de veritate fidei catholice.

Sacrosctā generalis synodus Basilieñ. in spiritusancto legittime congregata vniuersalem ecclesiam repsentans / ad perpetuā rei memoriā. Sicut vna est xp̄i ecclesia que vt ait apl'us Est colūna ⁊ firmamentū veritatis. Sic oīa ecclesie mēbra vnitatē semꝑ obseruare necesse est in ꝓfessione catholice veritatis / atq₃ fideliter ⁊ firmiter credere quicquid per ip̄am eccl'iā de veritate fidei fuerit declaratū / vt nō sicut paruuli fluctuātes circūferant omi vento doctrine. Aut per repugnantiū dogmatū veritatē in diuisiones ⁊ scismata ꝓlabant. Dudum autē in sacra Constantieñ. synodo cōueniens catholica ecclesia veritatem de generaliū cōciliorꝫ auctoritate solēniter declarauit. Deinde in hac sacra generali Basilieñ. synodo eandē necessariā declarationē sub eodē qui sequit tenore innouauit. Primo ꝙ generalis synodus in spiritusancto legittime cōgregata generale cōciliū faciens ecclesiā catholicā militantē repsentans potestatē a xp̄o īmediate habet. Cui quilibet cuiuscūq₃ status vel dignitatis / etiā si papalis existat obedire tenet in his que ꝑtinent ad fidem / ad extirpationē scismatꝫ. Et ad generalē reformationē ecclesie in capite ⁊ in mēbris. Item declarat ꝙ quicūq₃ cuiuscūq₃ dignitatis / etiā si papalis existat / qui mandatis statutis siue ordinationibꝫ aut p̄ceptis huius sancte synodi / ⁊ cuiuscunq₃ alterius cōcilij generalis legittime cōgregati / super p̄missis seu ad ea ꝑtinentibus factis vel fiendis obedire cōtumaciter contempserit / nisi resipuerit cōdigne penitentie subijciat debite ⁊ puniat. Etiā ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrendo. Cunq₃ sicut p̄fertur quilibet cuiuscūq₃ dignitatis / etiā si papalis existat ꝯcilio generali in p̄missis obedire teneat. Declaratū etiā fuerat frequēter ac dilucide ꝙ ip̄m generale concilium ꝓ p̄missis in aliquo premissorꝫ actu cōgregatū sine ip̄ius cōsensu per nullū quauis actoritate etiam si papali dignitate p̄fulgeat dissolui transferri / aut ad aliud tempus ꝓrogari pōt. Et licet has esse veritates fidei catholice satis constet ex pluribꝫ declarationibꝫ precedentibꝫ tam in prefato Constantieñ. cōcilio q̄₃ in hoc Basilieñ. factis ad maiorē tamen soliditatē ⁊ firmitatē omniū catholicorꝫ in vnanimi ꝓfessione veritatum ipsarꝫ. Hec sancta synodus diffinit declarat / ꝓut sequitur.

¶ Veritas de ptāte cōcilij generalis vniuersalē ecclesiā repsentantis

supra papã ⁊ quẽlibet alterũ declarata p̱ Constanticñ. ⁊ hoc Basilieñ. generalia cõcilia est veritas fidei catholice.

¶ Ueritas hec est ꝙ papa cõcilium generale vniuersalẽ ecclesiã rep̄sentans actu legittime cõgregatum super declaratis in p̄fata veritate in aliquo eoꝝ sine eius cõsensu nullatenus auctoritatiue põt dissolue re/ aut ad aliud tempus ꝓrogare/ aut de loco ad locũ transferre est veritas fidei catholice.

¶ Ueritatibus duabus p̄dictis ꝑtinaciter repugnãs est censendus hereticus. Datum in sessiõe nostra publica in maiori ecclia Basilieñ solẽniter celebrata. xvij. kaleñ. Junij. Anno a natiuitate dñi Millesimoquadringentesimotricesimonono.

¶ Sessio tricesimaquarta de depositione Eugenij pape quarti.

Sacrosctã generalis Sy-

nodus Basilieñ. in spiritusancto legittime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã rep̄sentãs: Ad futurã rei memoriam. Prospexit dñs de excelso sancto suo/ de celo in terrã aspexit/ vt audiret gemitus plorãtis ecclesie super ꝑditionib᷒ aĩaꝝ p̄cioso iesu xp̄i sanguine redẽptarum/ ⁊ malis innumeris que in religionẽ xp̄ianã irruerũt. Et qm̃ iustus est ip̄e dñs ⁊ iusticias dilexit in vnũ hoiem p̱ quẽ scandalũ venit vniuerso orbi/ ⁊ quo grauiter peccante atq; correctionẽ spernẽte ira sup̱ oẽm ꝑplm venire videt̃ iudicũ facere disposuit p̱ ministeriũ eccl'ie sue cõgregate/ in noĩe ip̄ius xp̄i saluatoris omniũ qui ait/ Ubicũq; fuerint duo vel tres cõgregati in noĩe meo/ ibi ego suz in medio eoꝝ. Et qui de pctõre nolente ecclesiã audire dixit: Si ecclesiã non audierit sit tibi sicut ethnicus ⁊ publicanus. Eiusdẽ quoq; diuina ꝓuidentia p̄uidẽs resistẽtias ⁊ oppugnatões quas aduersus reformationẽ eccl'ie dei ⁊ auctoritatẽ sacroꝝ generaliũ ꝯciliorꝝ ip̄az eccl'iã rep̄sentãtiũ ac bonũ publicũ totius religiõis xp̄iane suscitatur⁹ erat in tp̄e suo. Eugenius papa quart⁹ quãtaq; scãdala diuisiões ⁊ scismata factur⁹ in orbe sacrũ synodũ Cõstãtieñ. excitauit p̱ sp̄m sctm̃ vt declarationẽ vitatẽ fidei catholice toti orbi explicaret. Dicente ꝙ cõciliũ generale vniuersalem eccl'iã rep̄sentãs: ꝑtãtẽ a xp̄o imediate habet cui qlibet cuiuscũq; dignitatis etiã si papalis existat obedire tenet̃ in his que ꝑtinẽt ad fidẽ extirpationẽ scismatis ⁊ reformationẽ generalẽ eccl'ie in capite ⁊ in mẽbris. Item ꝙ si q̄s cuiuscũq; status vl' dignitat' etiã si papalis existẽs qui mãdatis statut' siue ordinatõib᷒/ aut p̄ceptis ip̄i⁹ generalis in p̄dictis ⁊ ꝑtinẽtib᷒ ad ea cõtumaciter obedire cõtẽpserit nisi resipuerit condigne penitentie subijciat̃ ⁊ debite puniat̃ etiã ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrendo. Qua siquidem declaratiõe viam parauit misericors dñs p̱ quã ecclesia dei in prefatũ Eugeniũ multiplices excessus

qui adeo notorij sunt q̄d nulla tergiuersatiōe celari possunt ꝑpetrantē et cōtumaciter ecclesiā audire ac p̄ceptis statutis ꝛ ordinationibꝫ Synodalibꝫ obedire cōtēnentē iustū iudiciū ferre haberet iuxta cui⁹ veritatis declarate dispositionē hec sancta Synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime cōgregata vniuersalē ecclīam repñsentās necessariū eē iudicans vt cui pia nō ꝓdest correctio debita nō parcat abscisio. Post q̄ȝ in multa longanimitate patientia et mansuetudine post plures ammonitiones expectauit eundem Eugeniū vt salutarem emendationē ꝛ excessuum p̄dictorū correctionē efficeret tādem cum amplius differri non possit quominus catholice fidei ꝛ salute vniuersi christiane religionis sub auxilio spiritus parācliti ꝓuideat/ne ex vlteriori protelatione iusticie sanguis pereūtiū animarum de nostris manibus requiratur sed cum diligentia salubre regimen gregi dominico prebeat vt postq̄ȝ veritas de terra militantis ecclesie orta est. Et iusticia de celo ꝓspexit deus ipse donet benignitatem et terra nostra proferat fructū salutarem/oriat̄q̄ȝ simul nostris diebus iusticia et habūdātia pacis. Eadem sancta Synodus pro tribunali sedens per hanc suam sententiā diffinitiuā quā fert in his scriptis proñūciat decernit et declarat Gabrielem prius nominatum Eugeniū papā quartū fuisse et esse notorium et manifestum cōtumacē mandatis seu p̄ceptis ecclesie vniuersalis inobedientem. Et in aperta rebellione persistētē violatorem assiduū atq̄ȝ contemptorē sacrorū canonū Synodaliū pacis ꝛ vnitatis ecclīe dei pturbatorē/notoriū vniuersalis ecclesie scādalizatorē/notoriū Symoniacū piurū incorrigibilē scismaticū/a fide deuiū: ptinacē: hereticū: dilapidatorē iuriū et bonorū ecclesie inutilem ac dānosum ad administrationē romani pōtificij omni titulo gradu honore ꝛ dignitate se reddidisse indignū/quē ꝓpterea eadē sācta Synod⁹ a papatu ꝛ romano pōtificio ipo iure priuatū esse declarat ꝛ ꝓnūciat/ac ipm ab eisdē amouet/deponit priuat/et abijcit decernēdo nihilomin⁹ cōtra eundē ad executionē etiā aliarū iuris penarū ad quas hec eadē sancta Synodus hac eadē sua sentētia ipsū cōdēnet vlteri⁹ fore ꝓcedendum ac eidē inhibet ne deinceps pro papa vel romano pontifice se quouismodo nominet seu gerat. Q̄esq̄ȝ christicolas ab ipius obedientia fidelitate ac iuramētis ꝛ obligatiōibꝫ eidē quōlibet pstit' absoluit ꝛ absolutos eē declarat Ac omnibus ꝛ singulis christifidelibus inhibet sub penis fautorie scismatis ꝛ heresis ac priuationis omniū beneficioꝝ dignitatū ꝛ honoꝝ ecclesiasticoꝝ ꝛ mundanoꝝ. Et alijs penis iuris etiā si imperialis regalis cardinalatus patriarchalis Archiepiscopalis aut Episcopalis dignitatis aut etiā si cōmunitates vniuersitates et collegia existāt qui bus sic cōtra hanc inhibitionē fecerint sint auctoritate huius decreti ac sentētie ipso facto priuati et alias iuris incurrāt penas. Ne eidem Gabrieli notorio scismatico periuro heretico scādalisatori incorrigibili ptinaci priuato deposito amoto ꝛ taliter declarato tanq̄ȝ summo ponti

fici obediant pareant et intendāt aut eum quouismodo sustineāt vel receptent. Aut sibi auxiliū consiliū vel fauorē pstent/necnō pnunciat decernit et declarat eadē sancta Synodus oēs et singulos pcessus inhibitionis sentētias censuras cōstitutiones ordinationes et alia quecūqꝫ per eum aut alios quoscūqꝫ factos et facta qui possent pmissis obuiare irritos et inanes irrita et inania nulliusqꝫ fuisse aut fore roboris vel momēti. Datū in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ. solenniter celebrata. vij. kl'as Julij. Anno a natiuitate domini Millesimoquadringentesimotricesimonono.

¶ Sessio tricesimaquinta de stabilitate cōcilij Basilieñ.

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime cōgregata vniuersalē ecclesiā repsentans ad futurā rei memoriā. Diligētibus deum nihil in hoc seculo tam graue videri debet quod ab operibus charitatis in eius gloriā et animaꝝ salutē explendis animos eoꝝ retrahat. Cum et beatus Paulus apl'us dixerit/neqꝫ mors neqꝫ vita poterit nos separare a charitate dei que est in christo Jesu dño nostro. Idcirco hec sancta synodus in nomie ipius christi saluatoris cōgregata nō obstante quibuscūqꝫ impedimētis opera sancte reformatiōis ecclesie sancte dei et salutis vniuersoꝝ q̄ztum cōcesserit diuina pietas cōstanter et pseuerāter psequi desiderans atqꝫ iam semoto per iusticie rectitudinē pcipuo obstaculo qd per inutilez et damnosam administrationē romani pōtificis maxime oberat vnitati paci et debite gubernationi ipius ecclesie pacē cunctoꝝ q̄ztū fieri potest pquirere cupiens. Cū in decreto vndecime sessionis eiusdē sancte synodi statutū fuit q̄ hoc pñsens Basilieñ. conciliū nō possit dissolui nisi consentientibus duabus partibus eiusdē concilij scrutatis votis singuloꝝ. Primo in singulis deputationibꝫ. Et deinde in cōgregatione generali ac demū in sessiōe publica decretatione subsecuta. Et deinceps sup modo ponendi materiam dissolutionis concilij in deliberatione per deputatos duodecim fuerit certa cōclusio recepta pridie Idus decēbris. Anno a natiuitate dñi Millesimoquadringētesimotricesimooctauo statuit decernit et declarat q̄ per recessum cuiuscūqꝫ status aut dignitatis. Ab hac ciuitate Basilieñ. etiam si cardinalatus patriarchalis aut pontificalis existat Nō sit neqꝫ censeat concilū dissolutū nisi iuxta formā et modū pdictorum decreti et cōclusionis cōcessum fuerit. Et quoniā hac soliditate stabilis pmanētie concilij debite obseruata res ardue que in manibꝫ sunt poterūt maturius et ordinatius tractari. Et pcipue circa electionē futuri summi pontificis que maiorē attentionē requirit. Non intēdit hec sancta synodus ante terminū sexaginta dierū in decreto septime sessionis eius super ipa electione in hoc cōcilio fienda pfixum computādoꝝ

a die depositionis Gabrielis olim dicti Eugenij pape quarti que fuit septimo kl'as Julij ad huiusmodi electionē pcedere. Effluxo autē huiusmodi termino decernit ad eandē electionē in sacro cōcilio fore pcedendū modis ꝛ formis per ipsum conciliū declarādis vt autē sub virtuoso ꝛ idoneo pastore quē a dn̄o dari speramus fiat omniū christianorum vnio ꝛ abundātia pacis. Volens hec sancta synodus cuꝫ reali effectu cunctos q̄ꝫtum in se est inuitare ad pacem. Omnes ꝛ singulos sequētes curiam p̄tēsam prefati Gabrielis olim dicti Eugenij obedientiā et adherentiā in totum dimiserint. Et huic sacro cōcilio realiter et cum effectu infra terminū huiusmodi sexaginta dierū a tēpore predicte depositionis cōputandoꝝ adheserint atqꝫ de his coram eodem cōcilio per se vel alios legittime docuerint infra terminū p̄dictum intēdit benigne amplecti ꝛ recipe ac coꝝ statui ꝛ indemnitati cōueniēter p uidere. Datū Basilee in sessione nostra publica in ecclesia maiori Basilieñ. solēniter celebrata. vi. idus Julij. Anno a natiuitate dn̄i Millesimoquadringentesimotricesimonono apl'ica sede vacante.

¶ Indulgentie incorporatis concesse.

Sacrosancta generalis Synodus Basilieñ. ꝛc̄. Dilecto ecclesie filio ꝛc̄. Grata per te nobis et vniuersali quā in spiritu sancto legittime cōgregata representamus ecclesie hacten⁹ impensa. Et que adhuc ipendere nō desistis cōdigne p̄strin gētes obsequia illis reddunt̄ intenti nō immerito per que obsequia fructuosa tibi sint ꝛ ad me cedere valeant anime salutis incrementū. Dudum siquidē omnib⁹ ꝛ singulis qui tantū nostre cōgregationi incorporati fuerūt. Et etiā vsqꝫ ad festum assumptionis beate marie virginis tunc futurū incorparent̄. Ac nobiscū in vinea dn̄i per sex menses laborarūt. Et in antea laborarent huiusmodi eorum labores et obsequia condignis salutariū retributionū p̄mijs compensare cupiētes litteras nostras cōcessimus in hec verba.

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. ꝛc̄. Ad futuram rei memoriā. Benigna vniuersalis ecclesie puidentia thesauros spiritualiū gratiarū a christo sibi cōcessas laborātibus in vinea dn̄i merito dispensare curat / quo magis labores ac sollicita studia in psecutione salutis animarū ꝛ publici boni christiane religionis ꝛ exaltationē fidei catholice cōferant. Ut sic fructuosis eorū operibus digna rependātur p̄mia. Et ad vberiora meritoꝝ icremēta feruētius excitemur. Uirtuosum igit̄ ꝛ laudabilē zelum sup positoꝝ huius sancte Synodi fidelia obseq̄a xp̄i ecc'lie in suis necessitatib⁹ et aduersitatib⁹ exhibentiū vt p inchoatis sanctis operib⁹ cōmunē xp̄ianoꝝ vtilitatē cōcernentibus assidue laborātiū attēta ꝯsideratione pēsantes / ꝛ laborib⁹ eoꝝ digna salutariū retributionū nimiā elargiri cupiētes / vt oēs ꝛ singuli qui huic sancte synodo incorporati residēt p̄sonaliter in eadē et antea per sex mēses residerūt. Ac etiā qui hucusqꝫ ad festū assumptionis marie vir-

gīnis eidē sancte synodo incoꝛꝑati fuerint postq̄ per totidē menses in
eadē residerūt. Necnō ⁊ illi qui in nostris ⁊ ipius ecclesie negocijs extra
locū huius sacri cōcilij ꝑ nos missi sunt. Ac vt p̄fert nobiscū per totidē
mēses laborarūt cuiuscūqꝫ stat⁹ gradus ordinis vł cōditionis fuerint
Etiā cardinalat⁹ patriarchali archiepāli Epāli abbatiali p̄emineāt di
gnitate singulos ꝯfessores idoneos sclāres ⁊ regulares p̄sbyteros eli/
gere. Qui totiēs quotiēs oportuniū fuerit ipoꝝ singuloꝝ ꝯfessionib⁹
diligēter audit; ipis singulis in sinceritate fidei vnitate obediētia ⁊ de
uotiōe scē vniuersalis ⁊ romane ecclīe atqꝫ nr̄am ⁊ sūmi pōtificis ꝑ tp̄e
legittimā administrationē papat⁹ habētis ꝑsistētib⁹ ꝓ penis ⁊ cēsuris
a iuris ꝯstitutiōe vniuersalis ꝯcilij vel aplīca aut alia q̄uis vel ab hoīe
generalr ꝓmulgatis oīb⁹ debitā absolutionē impēdere atqꝫ iniūgere
valeāt penitētiā salutarē. Nisi forsitā talia fuerint ꝓpter q̄ sedes aplīca
fuerit merita ꝯsulēda. Necnō etiā vota ꝑegrinatiōis abstinētie ⁊ silīa ꝑ
eos emissa. Except; tn̄ vot; ꝑegrinatōis romāe hierosolymitane ⁊ scti
Jacobi i cōpostella i alia pietat; opa cōmutare. Quoqꝫ p̄terea p̄dicti vł
alij silēs ꝯfessores ꝑ eoꝝ incoꝛꝑatoꝝ ⁊ incoꝛꝑandoꝝ eligēdi singulos
semel in vita / ⁊ semel in mort; articulo ipoꝝ singuloꝝ silib⁹ ꝯfessionib⁹
audit; eis singulis p̄terq̄ in homicidij volūtarij casu alijs ꝓ p̄ctis oīb⁹
Etiā si talia fuerint ꝓpter q̄ sedes ipa merito ꝯsulēda existeret auctori/
tate vniuersalis ecclīe ⁊ nr̄a debite absolutōis bn̄ficiū ipēdere ac pn̄iaꝫ
salutarē iniūgere plenariā remissionē oīm p̄ctoꝝ suoꝝ ꝯcedētes iposqꝫ
⁊ ipoꝝ quēlibet a q̄busuis excōicationū suspēsionū ⁊ interdicti singlis
alijsqꝫ ecclīasticis cēsuris ⁊ penis a iure vł ab hoīe generalr etiā ꝑ lega
toꝝ vel subdelegatoꝝ sedis p̄dicte aut vniuersaliū ꝯcilioꝝ vel aplīce se
dis aut ꝓuincialis vel q̄slibet synodales ꝯstitutōes siue iuxta regularia
quorūlibet ordinū instituta incurrisse quōlibet cēsebūt. Etiā si ꝓpterea
ad sedē ipam vel aliū quēcūqꝫ spēalis habēdus foret recursus si id hūi
liter petierit iniūctis eis inde ꝓ mō culpe silī pn̄ia. Necnō alijs q̄ fue/
rint iniūgēda auctoritate p̄dicta etiā absqꝫ cuiusuis alteri⁹ sup hoc req
sita licētia absoluere atqꝫ etiā semel vt p̄mittit in vita q̄cūqꝫ vota ꝑegri
natiōis abstinētie ⁊ silīa i alia pietat; opa cōmutare etiā si talia sint ꝓpt
q̄ sedes aplīca merito foret ꝯsulēda. Et cū eis ⁊ eoꝝ q̄libet sup irregula
ritate si quā hmōi snīs aut eoꝝ aliq̄ ligati missas ⁊ alia diuīa officia nō
tn̄ in cōtēptū clauiū celebrādo vel se illis imiscēdo vel alias q̄litercūqꝫ
p̄terq̄ in bigamia vel homicidio volūtario cōtraxerint abolēdo. Etiā
oēm ihabilitat; irregularitat; ⁊ infamie maculā siue notā ꝑ ipoꝝ quēli
bet p̄missoꝝ occasione ꝯtractā eadē auctoritate dispēsare iposqꝫ et eoꝝ
quēlibet ad q̄scūqꝫ dignitates etiā si cardinalat⁹ p̄triarchal archiepāles
epāles ⁊ alias q̄scūqꝫ necnō ꝑsonat⁹ admistratōes officia ⁊ bn̄ficia q̄cū
qꝫ ecclīastica ⁊ curā aīaꝝ hn̄tia q̄ idebite ac min⁹ canonice alias tn̄ colo
rato titlo etiā si ꝑ simonie labē. nō tn̄ ꝑ violētiā aut p̄textu lraꝝ ⁊ istroꝝ
falso fabricatoꝝ adepti sunt et possident ipis tn̄ dignitatibus bn̄ficijs

officijs in quoꝝ adeptione labes simonie interuenerint suis in manibꝫ pdictoꝝ confessoꝝ libere resignatis reabilitare. Aliaqꝫ eis post reabilitationẽ huiusmodi denuo absqꝫ alicuius iuris piudicio cõferre. Et de illis ꝓuidere. Et alias desup ipsoꝝ statui ⁊ indemnitatibꝫ cõsulere etiam ad alias quascũqꝫ dignitates vt pmittit̃ ⁊ beneficia illis canonice cõferendas aut cõferenda reabilitando ac in omnibꝫ ⁊ per oĩa libere ⁊ licite possint ⁊ valeãt prout romanus pontifex pro tẽpore in legittima administratione papatus cõstitutus quomodolibet facere posset. Ita tamẽ ꝙ ipsoꝝ singuli de fructibꝫ per eos ex dignitatibꝫ psonatibus administrationibꝫ officijs ⁊ beneficijs huiusmodi indebite pceptꝭ / aliq̃lem portionẽ ꝓ fabricis ⁊ ornamẽtis ecclesiarũ seu alijs/pro vsibus iuxta voluntatẽ ⁊ discretionẽ confessoꝝ pdictoꝝ exponere debeant ac etiã teneant̃. Et quibus quidẽ absolutionibus abolitionibꝫ dispensationibus ⁊ ꝓuisionibus etiã in iudicio ⁊ extra vbi opus fuerit stari volumꝰ psonis incorporatis ⁊ incorporãdis pdictis auctoritate ipius vniuersalis tenore psentium indulgemus. Uolumus autẽ ꝙ ꝯfessores ipi de his q̃bus ratione pmissoꝝ fuerit impendẽda Satisfactio etiã similis incorporatis pdictis pro tẽpore cõfitentibus per se si supuixerint vel ꝑ heredes suos aut alios si tunc forte trãsierint faciẽdã iniungãt/ quã ipsi absoluti vel heredes aut alij pmissi facere ⁊ adimplere teneant̃ vt pfertur. Et ne ꝙ absit aliqui ꝓpter huiusmodi gratiã reddant̃ ꝓcliuiores ad illicita in posterũ cõmittenda volumus. Q̃d si ex cõfidentia remissionis hmõi aliquis vel aliqui incorporatoꝝ pdictoꝝ aliqua forte cõmitteret quo ad illa remissio eis nullatenus suffraget̃ quoniã etiaꝫ ad eos qui a nobis recesserũt ⁊ ad dissolutionẽ seu derogationẽ auctoritatis psentis sacri cõcilij improbis ausibus machinati sunt volumꝰ aliq̃tenus extendi. Nulli ergo hominũ oĩno liceat hanc paginã nostre cõcessionis ⁊ volũtatis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis aũt hoc attẽptare psumpserit indignationẽ om̃ipotẽtis dei ⁊ vniuersalis ecclesie se nouerit incursurũ. Datũ Basilee. v. kalendas Julij Anno a natiuitate dñi. M.cccc.xxxix. apostolica sede vacante.

NOs igitur vt tu qui ante datam litterarũ pdictarũ nostre cõgregationi incorporatus fuisti. Et nobiscũ ipius ecclesie causis et negocijs ꝓsequẽdis per sex menses ⁊ amplius sollicitis studijs laborasti litterarũ pdictarũ pleno gaudeas effectu. Et ne eundẽ effectũ super eo ꝙ incorporatus fueris. Et per hmõi menses nobiscũ laboraueris vt pfertur cuiusuis hesitationis supsit scrupulus tẽpore pcedente te vt pfertur incorporatũ fuisse. Ac ꝑ huiusmodi mẽses nobiscũ realiter ⁊ veraciter laborasse. Harũ serie litterarũ attestamur. Et cunctis notũ relinq̃mus volẽtes ⁊ auctoritate vniuersalis ecclesie decernẽtes ꝙ psentes littere ad ꝓbandã plene huius rei seu facti existentiã siue certitudinẽ vbiqꝫ sufficiãt. Nec ad id ꝓbationis alterius adminiculũ requirat̃ Nulli ergo oĩno hominũ liceat hãc paginã nostre attestationis volũta

tis ꝛ cōstitutionis infringere vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attemptare p̄sumpserit indignationē omnipotentis dei et vniuersalis ecclesie se nouerit incursurū. Datū Basilee vt supra.

¶Decretum quinqꝫ conclusionum.

Sacrosancta generalis Basilieñ. Synodus ꝛc. Ad ppe‑tuā rei memoriā sollicitudinē generaliū cōciliorū quorū fre‑quēs celebratio agri dn̄ici p̄cipua cultura est maxime fieri decet vt euellāt et destruāt vepres ꝛ tribulos errorꝫ/ edificēt qꝫ et plantāt sanā doctrinā veritatis p quā aīe hoīm nutriā‑tur in salutē. Qđ attendens hec sancta Synodus volēsqꝫ errores va‑rios aduersus euāgelicā veritatē ꝛ determinatiōes eccl'ie pullulantes extinguere tres catholice veritates fidei cordibꝫ oīm christianorꝫ p so‑lenne decretū sue Sessiōis firmius inserere curauit cuiꝰ decreti Tenor talis est Sacrosancta generalis Basilieñ. ꝛc. Ad ppetuā rei memoriā Sicut vna est xp̄i ecclia ita ꝛc. vt habet̄ in. xxxiij. Sessione. Hȳs autē sic p̄missis ꝓuidendū insup fuit vt ea rescinderent̄ sarculo ecclesiastice sollicitudinis que in aduersum errata sunt. Et potissime dū error in il‑lo dep̄hendit̄ q̄ animabꝰ christianorū grauius posset afferre nocumē‑tū aliosqꝫ ad errandū facilius inducere. Tanta enī nobis cura esse de‑bet cōseruāde christiane fidei vt nec in minimo p̄mittat̄ violari quā p‑tinaciter offendētes in aliquo totū offendere censet̄/ dū doctrinā eccle‑sie catholice in hȳs que fidei sunt non sequunt̄ velut ineffabilem regu‑lā/ Sed iudiciū ꝓpriū in aduersuꝫ obduratis animis sequi volūt. Ve‑rū p̄cipue cauendū est ne is q̄ aliorum doctor in via veritatis esse de‑bet alios in foueā ꝛ p̄cipiti erroris abducat et potissime talis erroris q̄ vniuersaliorū conciliorū auctoritatē eneruet quorū iudiciū summū est in terris in extirpatione errorū ꝛ cōseruatione recte fidei nec vnq̄ ali‑quis peritorū dubitauit summū pontificē in hȳs que fidē cōcernūt iu‑dicio eorūdē cōciliorū vniuersaliū esse subiectū. Cōquiescat aūt christi‑ana religio in p̄missa declaratione catholice fidei circa ipsorū cōciliorꝫ auctoritatē. Explicata in sacra cōstañ. Synodo Et deinceps cū olim Eugenius papa quartus hanc Synodū Basilieñ. sine ipsius consen‑su attemptasset prima vice dissoluere declaratū sibi fuit hoc ipsū p̄misse declarationi repugnare. Qđqꝫ nō poterat dissoluere aut in alium lo‑cum transferre vel in aliud tempus prorogare generale concilium vni‑uersalem ecclesiā representans sine ꝯsensu ipsius / ac etiā veritas iuris diuini et articulus fidē cōcernens que sine interitu salutis negligi nō potest. Tandē post longā resistentiā quā aduersus veritatem fecerat et multiplices ammonitiones atqꝫ informationes sibi p hanc sanctam Synodum factas dissolutionē ipsam reuocauit Jllāqꝫ declarauit fu‑isse irritam et inanem reuocans etiā quicquid contra huiꝰ sacri conci‑lȳ Basilieñ. auctoritatē p ipsum aut suo nomine assertū erat/ Sic vni‑uersa ecclesia et christiana religio in hac fidei veritate cōquieuit firmi‑

ter credēs nō posse fieri dissolutionē cōcilij sine cōsensu eius/spes autē omniū erat ipm dñm Eugeniū attenta maxima adhesione Huic san cte synodo p eū solenniter prestita deinceps in vnitate fidei cū tota ec/ clesia pmanere a qua iterū proch dolor se grauius p attemptatā secun dā dissolutionē hui⁹ sacri cōcilij sine cōsensu ipsius separauit. Et cum fuisset iterū ammonit⁹ vt hoc ipsum reuocaret expectatoqȝ diuturno tpe vt rursum errorē dimitteret. Et ptinatius in eo pmansit auctorita tem cōciliorꝫ generaliū ꝛ veritates fidei circa eā declaratas assidue cō culcans Quoqȝ cōsiderans hec sancta Synodus et vidēs se nihil apud eum p ammonitiones ꝛ expectationē pficere omnibꝫ christianis rei hu ius veritatē manifestare debuit ne aliquos deinceps in suos errores at trahere possit qui p ignorantiā laqueos pditionis incurrāt. Sed po/ tius lumen doctrine ecclesie catholice iugiter sequētes faciant rectos gressus suos in acquisitione eterne salutis/sitqȝ oim vna fides vna so/ cietas spes in vinculo pacis. Et vt clarius rei series ipsius innotescat possintqȝ cuncti pleni⁹ veritatē ab errore lumen a tenebris discernere. Quinqȝ cōclusiones in sua cōgregatione generali cōclusit hec sancta sy nodus nono kalēdas Iulij pxime pteriti declaratiuas eorūqȝ aduer/ sus duas veritates in decreto supra memorato positas. Prefat⁹ Ga/ briel dictus tunc Eugeni⁹ papa quartus hec attemptauit Quarū qui dem conclusionū tenor talis est.

¶ Veritatibus duab⁹ pdictis repugnat prima hui⁹ sacri Basilieñ. concilij ptensa dissolutio seu trāslatio p Eugeniū papam modernū de plenitudine ptātis aplice vt asserit attemptata.

¶ Veritatibus duabus pdictis repugnant errores Eugenij pape moderni post primā ptensam dissolutionē siue trāslationē Synodali monit⁹ ac iussis snia Et in forma sibi oblata iudicialiter reuocauit.

¶ Veritatibus duabus pdictis repugnat sacri hui⁹ Basilieñ. cōci/ lij pretensa dissolutio siue translatio p Eugeniū modernū citatū super facto reformationis attemptata de plenitudine ptātis vt asserit casu quo contra ipsum aut aliquē de suis presidentibus pcederet inexcusa/ bilem in fide cōtineret errorem.

¶ Veritatibus duabus pdictis repugnās hui⁹ sacri Basilieñ. con/ cilij iterata dissolutio seu trāslatio ptensa ipsum modernū Eugenium dissoluentē seu trāslantē in reuocatū errorē pbat iterꝫ esse plapsum.

¶ Veritatibus duab⁹ pdictis repugnās iterata dissolutio seu trās/ latio Necnō ipsius Eugenij post eius monitionē synodalē vt ipsam dissolutionē seu trāslationē ptēsam vt pmittit factā reuocaret. Declara taqȝ ptinuata ac in eadē lōga pmanētia aptaqȝ sua rebellio. Et alteri us pgregationis in vim ptense dissolutionis sub noie cōcilij generalis erectio hoc sacro durante Basilieñ. cōcilio sūt de eiusdem Eugenij pti natia euidētia testimonia que clamore accētoris.

¶ Quequidē oia deduci voluit hec sctā synodus in noticiā cunctorꝫ

p pñtes vt euulsis erroribꝫ de agro dñi vnitas fidei refloreat ꝛ oibus amplexantibꝫ verit tē eccl'ia dei cōsequaꝛ salutē ꝛ pacē q̄ p hmōi disso/lutiões ꝛ impugnatiões p pfatū Gabrielē tūc dictū Eugeniū papam quartū aduersus sctām synodū suscitatas q̄zplurima picula ꝛ detri/mēta hucusqꝫ sustinuisse dinoscit et sicuti in errore suscitata scādala et scismata succreuerūt sicut ex agnitiōe vitatis pax ꝛ trāquillitas oriaꝛ ipsaqꝫ xp̄i eccl'ia destructꝭ aduersitatibꝫ vniuersis securitate gaudeat et salute/ nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nostre declaratiōis noti/ficatiōis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s aūt hoc at/tēptare psūpserit indignationē oīpotētis dei ꝛ vniuersal' eccl'ie se noue/rit incursurū. Datū Basilee ī sessiōe nostra publica sexto nonas Julij Anno a natiuitate dñi. Mccccxxxix. ap'lica sede vacante.

¶Sessio tricesimasexta De cōceptione gloriosissime Beate marie virginis.

Sacrosctā generalis syno/dus Basilieñ. in spūsctō legittime ꝯgregata vniuer/salē eccl'iam repsentās/ad ppetuā rei memoriā Elu/cidātibꝫ diuine gratie mysteria mercedē gratiosā re/promisit eterna dei pr̄is sapiētia dū ait: Qui elucidāt me vitā eternā habebūt/ qđ etiā đ gl'iosa virgine quo ipam sapiam dei filiū eternū ī vtero ptulit ac mundo peperit sacrosctā legit eccl'ia. Nā q̄cq̄d de dignitate ꝛ sublimitate vgi/nis mr̄is educiꝛ i lucē/ Hoc nō dubiū ē ad laudē et honorē filij sui pti/nere/ Et q̄ honorificāt gr̄az et sctitatē mr̄is honorificāt ꝛ elucidāt glo/riosū nomē filij eiꝰ/ q̄ ipam sctificauit ꝛ repleuit gr̄a/ Unde si i ceterꝭ re/bus elucidatio vitatꝭ q̄ a dño deo ē pclara merita pturit i ea re spāliter fructꝰ vberrimos afferre sperāda ē q̄ sctificationē ꝛ dedicationē tēpli eiꝰ cōcernit. Jn q̄ añ secula añ q̄z terra fieret. Et ab eterno sibi māsionē ordinauit prima et eterna vitas Jd q̄z maxime cōgruit vt pax habeaꝛ in q̄stionibꝫ cōcernētibꝫ sctitatē illiꝰ p quā pax diffusa ē in terris/ Na/cenꝰ vero difficilis questio ī diuersis ptibꝫ. Et corā hac sancta synodo sup ꝯceptiōe ipiꝰ gl'iose vginis marie matris dei/ ꝛ exordio sctificatio/nis eiꝰ facta ē. Quibusdā dicētibꝫ ipam vginē ꝛ eiꝰ aiam p aliquot tē/pus aut instans tp̄is subiacuisse actualiter originali culpe Alijs autē ecōuerso dicētibꝫ a principio creationis sue deū ipsam diligēdo gratiā eidē cōtulisse p quā a macula originali illā beatissimā psonā liberans ꝛ pseruās sublimiori sanctificationis genere redemit cum fundaret eam ipsam altissimus et ipsam fabricaret filius dei patris vt esset mater eiꝰ in terris Nos vero diligenter inspectis auctoritatibus et rationibus que iā a pluribꝫ annis in publicis relationibꝰ ex pte vtriusqꝫ doctrine corā hac sancta Synodo allegate sunt Alijsqꝫ etiā plurimis super hac re visis et matura cōsideratiōe pēsatis doctrinā illam differentem glo

riosam virginē dei genitricē mariā p̄ueniente et operante diuini numi nis gratia singulari nūq̄ȝ actualiter subiacuisse originali peccato / sed immunē semp̄ fuisse ab omni originali et actuali culpa sanctāq̄ȝ im/ maculatā tanq̄ȝ piā et cōsonā cultui ecclesiastico fidei catholice recte ra tioni et sacre scripture ab omnibus catholicis approbandū fore tenen dam et amplexandā/ diffinimus et declaram⁹ / nulliq̄ȝ de cetero licitū esse in cōtrarium p̄dicare seu docere / renouantes p̄terea institutionem de celebranda sancta eius cōceptione que tā p̄ romanā q̄ȝ p̄ alias ec/ clesias sexto Idus decēbris antiqua et laudabili cōsuetudine celebrat̄ statuim⁹ et ordinamus eandē celebritatē p̄fata die in omnibus eccle/ sijs monasterijs cōuentibus christiane religionis sub nomine conce/ ptionis festiuis laudibus colendā esse / Cunctisq̄ȝ fidelibus vere peni tentibus et cōfessis ea die missarum solennijs centū primis aūt vel se/ cundis vesperis totidē / Sermoni vero verbi diuini de ea festiuitate interessentibus centūquinquaginta dies cōcessione p̄petuis tempori/ bus duratura de iniunctis sibi penitentijs / hec sancta Synodus elar gitur. Datū Basilee in Sessione nostra publica in maiori ecclesia Ba silieñ. solenniter celebrata. xv. kalendas Octobris. Anno a natiuitate dñi Millesimoquadringentesimotricesimonono.

¶ Sessio tricesimaseptima et est reuocatio protestationū conuentionum iuramētorum.

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritu sancto legittime cōgregata vniuersalē ecclesiā rep̄sentans ad futurā rei memoriā. Quoniā in ope necessario qđ fauente sup̄na gratia ag gressuri sumus in eligendo summū pontificē ꝛ prouidendo saluti ecclesie in gloriā omnipotentis dei nō so/ lū querere oportet que ad ipius operis cōsūmationeȝ p̄mouent / Uerūetiā impedimenta tollere que felici p̄gressui rerū agē/ daꝝ aduersari aut officere possunt vel quolibet cōtraire vt purius sin/ cerius liberius ipsa electio summi pontificis fiat. Omnes et singulas p̄testationes que possunt puritati sinceritati et libertati et efficatie eius/ dem electionis et eligendi per sacrū concilij summi pontificis obediē/ tie plenarie obuiare. Necnon conuentiones pactiones p̄missiones ob/ ligationes Iuramenta condicta intelligentias ꝛ impedimenta vbicū q̄ȝ qualitercunq̄ȝ et per quoscunq̄ȝ cuiuscunq̄ȝ status gradus conditio nis et p̄eminentie etiā si imperiali regali cardinalatus archiep̄ali du/ cali aut alia quacunq̄ȝ ecclesiastiastica vel mūdana p̄refulgeant digni/ tate in aduersūȝ hui⁹ electionis factas et facta fiendas ꝛ fienda ex ha/ bundanti damnat et reprobat et annullat p̄ut etiā de seipsis nulla nul liusq̄ȝ roboris vel momenti existant / Mandans sub obtestatione diui ni iu. dicij et sub excōmunicationis pena quā in cōtrarium faciēdo ipo

facto incurrant ꝛ pcipiēs ne quis talia facere vel iam factis vti aut ea-
dem obseruare quouismodo psumat. Omnesqꝫ et singulos ab hmōi
pmissionibus et obligationibus quibuscūqꝫ etiā iuramento vallatis
eadem sancta Synodus ad cautelā et ex habundāti absoluit ꝛ relax-
at ꝛ put hec de facto pcesserūt absolutos ꝛ relaxatos esse declarat. Da
tū Basilee in Sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ. so-
lenniter celebrata nono kalēdas decēbris. Anno a natiuitate domini
millesimoquadringentesimotricesimonono.

¶ Aliud decretum eiusdem Sessionis de modo eligendi sum
mum pontificem.

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritusancto legittime congregata vniuersalem ecclesiā repſentans / ad futurā rei memoriā. Cōsolabit dñs syon ꝛ ꝯsolabit oēs ruinas ei⁹ ait Esaias ppheta / ꝛ ponet desertū eius qsi delitias sollicitudinē eius quasi ortū dñi gaudiū et leticia inueniet in ea / gratiarūactio ꝛ vox laudis. ꝙ iam aspirante singulari gratia spiritus paracliti in ecclesia cōspicere speram⁹ ꝛ videre pastorē bonū constituendū a dño sup familiā suā qui sapienti et fideli regimine releuet ipsam ecclesiā a languorib⁹ suis quos ex inutili et dānosa administratione hactenus ppessa est. Et licet diuersis tpibus diuersi modi super electione romanoꝝ pontificū obseruati sint put necessitas et vtilitas ecclesie exposcebat. Nunc tamen cura rei hui⁹ sub directione omnipotentis dei incūbit huic sancte Synodo congregate p reformatione ecclesie et salute omniū fideliū in noīe christi saluatoris qui ait / Ubi sūt duo vel tres cōgregati in noīe meo ibi ego sum in medio eorū. Et iam post editionem salubrium decretorū et sacrorū canonū atqꝫ iustam depositionē illius qui ipsos canones et decreta spernebat ac paruipendebat sancte reformationi ꝛ restaurationi legis diuine ac publice saluti vehementer obsistens. Sup est virū talem querere a dño ꝛ cū beneplacito sue benignitatis eligere p quē desiderata cunctis gentib⁹ ipsa reformatio atqꝫ salutaris gubernatio ecclesie dei / in salutarē reducant effectū. Nam et singulariter futurū pastori incūbit bene regēdi necessitas dū recens exemplū sui pdecessoris ob eius dānosum regimē eiecti ante oculos positū habebit. Dudū quoqꝫ in Sessione hui⁹ sācte Synodi celebrata. xij. kalēdas Julij. Anno a natiuitate dñi Millesimoquadringentesimotricesimosecundo statutū fuit de electione romani pōtificis si sedem apostolicā hoc sedente cōcilio vacare cōtingeret in hunc modū / Hec sancta Synodus decernit statuit atqꝫ diffinit qd in euentu vacationis sedis apostolice hoc sacro concilio durante electio sūmi pontificis in loco istius sacri cōcilij fiat. Et interdicit ne alibi celebret In cōtrariū attemptata quauis auctoritate etiā si papali nō obstantibus quibuscunqꝫ cōstitutionib⁹ editis vel edendis aut alijs in cōtrarium faciēdo ac si de ipsis esset de verbo ad verbum facienda mētio spe-

cialis aut iuramento firmata existant quibus ex certa sciētia derogat et decernit nulla et irrita esse et nullius roboris vel momenti ipso iure Contrarium vero facientes et attemptantes sint tam actiue q̄z pas, siue quo ad electionem romani pontificis et quascunqz alias digni, tates inhabiles ⁊ omnibus habitis dignitatibus perpetuo priuati et infamie notam et excōicationis sententiam incurrāt ipso facto Quod si forsitan aliqua de facto pretensa electio presumeretur tam electus p̄ tensus q̄z illi adherentes et cum pro tali gerentes supradictas penas incurrant. Absolutionem vero omnium et singulorum qui premissis sententias aut aliquam earum incurrerint quoquō dicta sancta Sy. nodus tantūmodo p̄terquā in mortis articulo sibi reseruat decernens presens decretum ligare afficere vim et effectum habere et sortiri post quadraginta dies continuo prime secuturos a die publicationis eius dem. Deinceps autem in nostro decreto septime Sessionis ordinatū fuit quod in euentum predictum vacationis sedis apostolice hoc sede⁊ te generali concilio ante sexaginta dies a tempore ipsius vacationis continue computandos ad electionem romane pontificis minime p̄, cederetur / quē terminuz sexaginta dierum postq̄z vacauit ipsa sedes per depositionem Gabrielis olim Eugenij pape quarti hec sācta Sy nodus dixit expectandum Decreuitqz a fluxo illo termino electionez romani pontificis in hoc sacro concilio esse fiendam modis et for, mis per ipsum concilium declarandis prout in decreto nostro tricesi, mequinte Sessionis plenius continetur. Cum aūt iam post eiusdem termini lapsum adhuc per plures dies ad electionem prefatam proce, dere distulerimus ecclesiaqz acerrimos dolores patiatur dum protela tur sedis apostolice diuturna vacatio Et differtur noui pastoris ele, ctio / ipse quoqz qui iustissime depositus est varijs artibus ecclesiā con turbare conatur et apostolice sedis primatum nephanda presumtio, ne tenere et occupare in graue scandalum ecclesie / Et magnum peri, culum fidei et religionis christiane qui pertinaciam suam indies ma, gis ac magis hominibus manifestando mense septembris proxime p̄, terito horrendam infectiuā aduersus veritates fidei in hanc sanctaz Synodum eiusqz fautores et defensores promulgauit / non correctio nem seu emendationem proferens sed omnem incorrigibilitatem et pertinaciam ostendens atqz p̄prijs factis toti mundo manifestans quod necesse est ecclesie catholice de prudenti et fideli pastore prouide re qui eam a persecutionibus tam reprobi hominis defendat fidem qz conseruet ac iusticiā et veritatez tueat̄ animasqz p̄cioso christi san, guine redemptas quas prefatus Gabriel seducere nitit̄ dirigat in vi, am salutis / Nam sicut res ipsa iudicat plura et maiora scandala in, dies euenient nisi per auxilium gratie dei de remedio prouideret̄ opor tuno. Ad quod querendum et de idoneo pastore p̄uidendū necessitas fidei maxime nos impellit / Volens itaqz tandem hec sancta Syno,

dus post maturam et longam expectationem exsoluere debitum obsequiū dño deo suo et saluti atq3 necessitati ipsius ecclesie vt tenet̄ prouidere ad laudem et gloriam beatissime trinitatis patris et filij et spiritussancti Statuit decernit et declarat electionez romani pontificis fiendā et celebrandā esse ꝓ hac vice p hoc sacrū cōciliū Basilieñ. seu ei⁹ auctoritate modis et formis infrascript̄. ¶ Et p̄rio ꝙ vna cū dilecto ecclīe filio Ludouico tituli sctē Cecilie sctē romane ecclīe p̄sbytero cardinali sirolateñ. vulgariter nūcupato p̄sente et p̄sidente in h̄ sacro cōcilio. Et alijs ipsius sancte romane ecclesie cardinalibus si qui ante consūmatam electionem futuri summi pontificis aduenerint et adherentes huic sacro concilio eidem electioni interesse voluerint. Alij tam de prelatis q̄3 ceteris honorabilibus ecclesiasticis viris in sacerdotio aut saltem diaconatus ordine constituti vsq3 ad numerum triginta ⁊ duorum per eandem Synodum ad predictam electionē faciendā in nostra generali cōgregatione/ ac in Sessione publica nominādi et deputandi potestatem habeant/ prout scdm deum et conscientias suas eisdem videbit̄ hac vice libere eligendi summū pontificem auctoritate huius sancte Synodi ita vt ille absq3 vlla exceptione ab vniuersali ecclesia summus pontifex habeat̄/ qui ab omnibus p̄dictis sic debentibus ꝓ hac vice eligere/ aut saltem a duabus partibus ipsorum fuerit electus. Et cōsensum vt infra dicit̄ p̄stiterit Nec valeat electio nisi due partes predictorum in ipsum electum consenserint et conuenerint qui omnes pro hac vice eligere debentes tanto attentius/ sinceris mentibus et expurgatis conscientijs idoneum et pervtilem pastorem eligere curent/ quāto ecclesiam in maioribus necessitatibus positam cōspiciunt. Ad solum deum oculos dirigentes/ qui in districtissimo examine de tanto ⁊ tam arduo negocio Ex quo pendet salus vniuersalis ecclesie reddituri sunt rationem. Ordinat insuper statuit et decernit hec sancta Synodus ꝙ supradicti eligere debentes die sequente post nominationem eorum in congregatione generali conueniant omnes in maiori ecclesia Basilieñ. in q̄ missa ⁊ sermo solēnes celebret̄. Et fiāt ꝓut de more fieri in die quādo intrat̄ Cōclaue tenebit̄q3 eodem die publica sessio/ et ibi omnes suscipiant Eucharistie sacramētum/ ac iuramētum prestent qd̄ in vicesimatertia Sessione huius sancte Synodi extitit ordinatum/ Quibus peractis sine redeūdo in domos suas intrent Conclaue ad hoc ordinatū in domo huius ciuitatis Basilieñ. in qua sacra deputatio/ ꝓ cōibus teneri cōsueuit/ ad electionē huius celebrādā ⁊ cōsequēter p̄sentandū ac intimādū/ ceteraq3 faciendū obseruādū et ꝓsequendū q̄ in p̄senti decreto exp̄ssa sunt et q̄ in ceteris hic nō expressis alia decreta huius sancte Synodi/ necnon alie constitutiones et ordinatiōes videlicet tā in corpe iuris clause q̄3 extrauagātes q̄ hacten⁹ obseruari cōsueuerūt De cardinalib⁹ et alijs electorib⁹ romani pōtificis statuūt ⁊ decernūt q̄ omnia saluis exp̄ssis in p̄dicto de

creto volumus in suo robore pmanere. Et etiã in pdictis ad eligendũ. p hac vice deputatis et deputãdis locũ habere quẽadmodũ de cardinalib9 in pdictis decretis cõstitutõib9 ꝛ ordinatiõib9 statutũ ꝛ ordinatum reperit. Sed nullũ eisdẽ expssis quouismodo piudiciũ generari. ¶Electus autẽ in papã pñtata sibi electione si presens in hac ciuitate fuerit / p aliquos ex ipis vel alios ad hoc habẽtes mandatũ ab eis in psentia notarij Et saltẽ decem psonarũ requisitus teneat infra diem naturalẽ ab hora requisitionis cõsentire ac iurare modo et forma inferius descriptis. Alioquin eius electio p infecta habeat. Volumus autem ꝙ si cõtingeret ipm electũ hmõi electionẽ nõ acceptare seu ei nõ cõsentire modo ꝛ forma ꝛ in tpe ordinatis ꝙ pfati ad eligẽdũ ordinati ad alterius electionẽ pcedant priusꝙ exeãt cõclaue si pfatus electus in hac ciuitate fuerit / Si vero fuerit extra ciuitatẽ eo casu infra triduũ post noticiã habitã in cõcilio. Et per ipm cõciliũ in cõgregatõe generali declaratã de recusatõe p electũ facta iterũ intrent cõclaue p electiõe alterius facienda omnib9 modis ꝛ formis sicut superius dictũ est. Et si q̃s ipsoꝝ electoꝝ a tempore primi ingressus cõclauis in antea recederet a concilio vel decederet. Aut impedimentũ haberet per qð non posset electioni interesse / vel etiã cõclaue intrare nollet alius loco eius surroget de eadẽ natiõe per ipos ad eligendũ deputatos. Aut per maiorẽ partẽ ipsoꝝ qui habebit cõmunicare ꝛ iurare / put pfati deputati aut maior pars ipsoꝝ ordinauerit / duretq3 ptãs oĩu3 ꝛ singuloꝝ pdictoꝝ absq3 noua deputatõe electoꝝ donec electio per eos facienda realiter per consensum electi sortita fuerit effectũ. Hanc aũt formã et modũ electionis approbat / statuit / ordinat / ꝛ decernit hec sancta synodus p hac vice ꝛ ad omnẽ scrupulũ submouendũ omnes et singulos in eadem synodo pñtes ꝛ venturos / ꝛ qui ei adherebũt quantũ ad hmõi electionis opus et totalẽ effectũ ab omnib9 sententijs excõicatiõis si quas forsan incurrerint. Et quibuscũq3 censuris a iure vel ab hoie generaliter vel specialiter / etiã a cõcilijs generalib9 vel sentẽtijs pontificalib9 pmulgatis absoluit ipsosq3 ad oẽs actus in eadẽ synodo agẽdos actiue vel passiue quatenus opus est habilitat ꝛ habiles esse declarat / volens etiã vt specialiter in omnib9 ad eligẽdũ deputatis aut deputãdis vt pmittit locum habeat cõstitutio Clemẽtis. v. que ordinat vt nullus ex cardinalib9 cuiuslibet excõicationis suspẽsionis ꝛ interdicti ptextu a dicta electõe repelli valeat. Ceteris eiusdẽ cõcilij decretis in his que superius expressa nõ sunt semp saluis supplens ex certa scientia ꝛ plenitudine ptãtis omnes ꝛ singulos defectus si q̃ forsitan interuenerint in pmissis ac etiã suspẽdẽs oĩa iura positiua in cõcilijs generalib9 / ꝛ a sũmis põtificib9 edita ꝛ statuta ꝛ ordinatões cõsuetudines ꝛ puilegia q̃buscũq3 cõcessa / et penas ɔtra quoscũq3 ordinatas. Et eis derogans inq̃tũ effectũ pñtis decreti impedire possent quoquõ in cõtrariu3 facientib9 nõ obstantib9 quibuscũq3. Preterea cum necessitas rerũ ꝛ circũstãtie tempis id ex-

poscant/ vt hec sacra synodus et ipse summus pontifex per dei gratiā in primo assumēdus quā maxime vnū sint eadem charitate/ ⁊ vnanimi cōsensu q̄pluribꝫ ad hec vigentibꝫ rationibꝫ ordinat ⁊ decernit/ vt electus in summū pōtificē priusq̄ aliquid graue in his que ꝑtinēt ad administrationē papatus exerceat insignia coronatōis sue assumere debeat in loco huius sacri cōcilij ad quē si absens fuerit infra terminū sibi assignandū per deputatos ad eligendū vel maiorem partem eorūdem venire teneatur.

¶ Forma cōsensus professionis ⁊ iuramenti prestandi per ipsum electum in pontificem.

IN nomine sancte ⁊ indiuidue trinitatis patris ⁊ filij ⁊ spūssancti Ego. N. electus in papā omnipotēti deo/ cuius ecclesiā suo p̄sidio regendā suscipio. Et beato Petro apostoloꝝ principi corde ⁊ ore ꝓfiteor q̄diu in hac fragili vita cōstitutus fuero/ me firmiter credere ⁊ tenere fidem catholicā ſm traditionē apostoloꝝ generaliū cōciliorꝫ ⁊ aliorꝫ sanctoꝝ patrū/ maxime autē sacroꝝ octo concilioꝝ vniuersaliū videlicet primi Niceni/ secūdi Constantinopolitani/ tertij Ephesini/ quarti Calcedoneñ. quinti et sexti/ item Constantinopolitani septimi/ item Niceni octaui quoq̄ Constantinopolitani/ Necnō Lateraneñ. Lugduneñ. Vieneñ. Constantieñ. ⁊ Basilieñ. generaliū etiā cōcilioꝝ et illā fidem vsq̄ ad animā ⁊ sanguinē cōfirmare/ defensare ⁊ predicare/ ritūq̄ pariter sacramentoꝝ ecclesiasticoꝝ ecclesie traditū omnimode ꝓsequi ⁊ obseruare polliceor/ etiā fideliter laborare ꝓ tuitiōe fidei catholice et extirpatōe heresum ⁊ erroꝝ reformatiōe moꝝ/ executiōe ⁊ obseruatōe decretoꝝ Constantieñ. ⁊ Basilieñ. cōcilioꝝ ac pace in populo christiano/ iuro etiā ꝓsequi celebratione cōcilioꝝ generaliū ac cōfirmatiōē electionū iuxta decreta sacri Basilieñ. cōcilij. Hanc autē ꝓfessionem mea manu subscripsi/ ⁊ tibi omnipotēti deo cum in die tremēdi iudicij redditurus sum/ de hoc ⁊ alijs meis operibꝫ rationē pura mente sup altare offero/ quam in primo publico cōsistorio solēniter repetam. Datum vt supra patebit.

¶ Decretū inhibitōis ne bona electi et eligentiū rapiant.

SAcrosancta ⁊c. ad ꝑpetuā rei memoriā. Cum ea que laudabiliter ꝓ reprimēdo conatus malignantiū ordinata sunt nullatenus negligi deceat/ sed potius diligenti seruari studio sacrū canonē dudū in cōcilio Constantieñ. editū aduersus illos qui bona electoꝝ seu etiam eoꝝ famabant/ de nouo electi in summos pontifices rapere vellent/ Innouat hec sancta synodus sub hmōi tenore. Omnis etas ab adolescētia sua ꝓna est ad malum. Ad id p̄sertim ad quod cupiditatis ⁊ auaricie stimulis incitatur/ Fiunt autē ⁊ facte sunt leges/ ⁊ earū metu humana refrenet audacia/ tutaq̄ sit inter improbos innocētia ⁊ refrenet nocendi facultas. Cum itaq̄ nōnunq̄ euenisse cōperimus/ quod electo Romano pōtifice nō/

pulli sub p̄textu p̄tense cuiusdā abusiue licentie rez z bona sit electi quā si culmine diuitiarū adepto falso p̄tendentes occupanti cōcedi. Nedū illius sic electi imo aliqñ nōnulloꝝ quos electos esse mēdaciter cōfingunt domos res z bona Cardinaliū aut electoꝝ Romani pontificis z alioꝝ in loco cōclauis existentiū etiā violēter inuadūt/ recipiūt occupant z trāsportant lucrifacta existimantes/ ex quibꝫ si p̄mitterent plura pericula/ scandala/ rapine/ furta/ z nōnunq̄ homicidia sequerent. Nos igit tam scelerate temeritatis z audaciā viam p̄cludere/ et hmōi periculis z scandalis obuiare volētes/ p̄fatū dānantes sceleratū abusum talia fieri hoc edicto p̄hibemus. Statuentes q̄ quicūq̄ cuiuscunq̄ status aut cōditionis existāt cōtra hoc p̄sūpserint attemptari aut ad hoc auxiliū cōsiliū vel fauorē prebere penas quas in violentos raptores z occupatores hmōi iura atq̄ ap̄lice z imperiales cōstitutiones statuūt/ z ipso facto excōmunicatōis sententiā incurrant/ a qua nisi p̄ hanc sanctā synodū aut futurū Romanū pontificē preterq̄ in mortis articulo z facta satisfactiōe absolui nequeant/ z omni officio beneficio priuilegijs ac dignitate ecclesiastica z mūdana feudisq̄ z rebus alijs si que aut quas in Romana vel alijs ecclesijs obtinebit sit priuatus z intestabilis actiue z passiue existat. Ciuitas vero que in p̄missis culpabilis fuerit ecclesiastico subiaceat interdicto huic adijcientes sancioni vt dñi temporales rectoresq̄ z officiales ciuitatis vel loci vbi electionez romani pontificis cōtigerit celebrari illa iminente p̄missa fieri sub grauibus penis publice z realiter p̄hibeant z p̄hibitionē diligenter faciāt obseruari. Ceteris cōstitutionibꝫ circa talia editis in suo robore duraturis. Et q2 nunc iminet electio Romani pontificis per hanc sanctam synodū seu eius auctoritate celebranda vbi obseruatōe z executōe prefate cōstitutiōis opus est nos oīa z singula predicta agendi z exequēdi illis p̄sonis tam ecclesiasticis q̄ secularibꝫ/ que postmodū in nostra cancellaria nominabunt plenā z liberā cōmittimus/ z cōcedimꝰ facultatem z potestatē decernentes litteras super hoc fieri cum censuris et alijs remedijs iuris etiam cum inuocatōe brachij secularis z clausulis oportunis. Datum vt supra.

¶ Ne tempore electionis fiat audientia.

Sacrosancta. zc. ad futurā rei memoriā. Ne variarū reruz occupatio actum salubrem electōis futuri pontificis impediat aut p̄turbet. Decernit hec sancta synodus vt ad tam necessariū z tam salubre electiōis negotiū attentius p̄cedatur audientiā z omne causarū z litium exercitiuz in hoc sacro cōcilio per audientiā camere a die quo deputati ad eligendū summum pontificē intrabūt cōclaue. Et deinceps ad publicationē electionis ipsius sūmi pontificis inclusiue suspendēda esse eademq̄ hoc presenti decreto suspendit et p̄hibet irritū decernens et inane quicquid in cōtrariū fuerit attemptatū. Datum vt supra.

¶Sessio tricesimaoctaua

Sacrosctā generalis Synodus Basiliensis in spiritusancto legittime cōgregata/ vniuersalem ecclesiā representans/ Ad perpetuā rei memoriam. In Esdra scriptum est veritas magna ꝛ fortior pre omnibꝫ/ Omnis terra veritatē inuocat/ Celū etiam ipsam benedicit/ veritas manet ꝛ inualescit ineternuꝫ ꝛ viuit ꝛ obtinet in secula seculoꝝ. Non est apud eam accipere psonas neqꝫ differentias/ sed que iusta sunt facit omnibꝫ in iustis cuiusquidē veritatis fortitudinē dum pugnare conat Gabriel quondā dictus Eugenius papa quartus iusto iudicio a papatu depositus seipm magis deijcit et prosternit qui nuper apud florentiam put per sūmariā informationē accepimus libellū quēdam qui incipit. Moyses seruus dei pmulgauit/ in quo pretensam trāslationē prefatam huius sacri concilij in Ferrarieñ. quā erroneā in fide pluribus decretis ꝛ epistolis nostris lucidissime declarauimus. Necnon erectionē scismaticā cōuenticuli Ferrariensis sub noīe generalis concilij/ hoc sacro durante concilio in vim prefate translationis attemptataꝫ maiori semper cum ptinatia defendere ꝛ approbare conat. Adijciens ꝙ a recta linea per anfractus erroris exhorbitauimus. Quodqꝫ concilium Constantiense in malignū sensum et a sana doctrina penitus alienum pertaxim⁹ in hoc ꝙ declarauimus per sessionē nostrā .xvi. kaleñ. Junij pxime preteriti celebratā tres veritates/ quarū tenor sequit.

¶Veritas de potestate concilij generalis vniuersalem ecclesiā representantis super papam ꝛ quēlibet alterū declarata per Constantieñ. ꝛ hoc Basilieñ. generalia cōcilia est veritas fidei catholice.

¶Veritas hec ꝙ papa cōcilium generale vniuersalem ecclesiam representans actu legittime congregatū super declaratis in prefata veritate/ aut aliquo eoꝝ sine eius cōsensu nullatenus auctoritatiue potest dissoluere/ aut ad aliud tēpus prorogare/ aut de loco aut locum transferre est veritas fidei catholice.

¶Veritatibus duabus predictis pertinaciter repugnans est censendus hereticus. Conat quoqꝫ ipse Gabriel post predicta per eum asserta sub obscuritatibus verboruꝫ mundum inuoluere dicens se damnare ꝛ reprobare veritates predictas ad sensum Basiliensem quem inquit facto demonstrauit. Neqꝫ illum sensum explicans / nec in quo sensu eas approbare velit manifestās que fortassis ideo subticet/ quoniaꝫ manifeste videt verba dictarū veritatū ita clara esse ꝛ aperta sicut sunt ꝙ de nulla obscuritate notari merito possunt. Nec ad multiplices ptrahunt sensus/ ꝛ per cōsequens ꝙ ille primus sensus iuxta quem se dicit reprobare dictas veritates nullatenus allegare potest. Hoc autē

notū facimus vniuersis catholicis ꝙ nullū sensum in hijs habet hec sācta Synodus/nec habere vult nisi quē sacra Synodus cōstātieñ. habuit in declarationibꝫ suis sensum verum et catholicū quēqꝫ semꝑ habuimꝰ in declaratōibꝫ ꝑ nos factis/In scḋa vndecima duodecima vicesima nona ꝛ alijs Sessionibꝫ nr̄is ac ep̄lis synodalibꝫ pariter cū cardinalibus sancte romane ecclesie patriarchis archiep̄is episcopis oratoribus principū abbatibus doctoribꝫ qui in nostro cetu affuerūt fideliter et vnanimiter credentibus ꝙ cōciliū habet potestatē immediate a christo cui papa obedire tenet̄ ꝓut veritas p̄fata in concilio cōstātieñ. declarata diffiniuit qḋqꝫ hec veritas ē iuris diuini ꝙ papa ipse cōciliū generale vniuersalem ecclesiā repn̄sentans legittime congregatum eo modo quo frequenter declaratū est sine eius consensu dissoluere/Aut de loco ad locum transferre nō potest/neqꝫ aduersus has veritates p̄ualere potuit Gabriel ipse qui p̄tensam dissolutionem huius sacri concilij sine eius consensu prima vice ꝑ eundē gabrielem attemptatā hoc sacro cōcilio eidem ex parte dei omnipotentis p̄cipiente atqꝫ mandante iudicialiter reuocare cōpulsus est/ac in sua adhesione eam declarauit nullā irritam et inanem. Ipsaqꝫ nonobstante concilium legittime continuatum fuisse et prosecutionē habuisse et habere debere reuocando etiam expresse litteras incipientes/deus nouit. que suo nomine facte dicebant̄/ et aduersus huius sacri concilij et aliorum cōciliorū auctoritatem varios errores continebant. Item duas litteras suas incipientes inscrutabilis et in archano Alias etiā quascunqꝫ ac quicquid per ipsum aut suo nomine in preiudiciū aut derogationem huius sacri concilij Basilieñ. seu contra eius auctoritatē factam et attēptatum seu assertū erat ecclesia catholica tunc in pace cōquieuit tenens firmiter esse verum et catholicum/ꝙ papa absqꝫ consensu cōcilij ipsum dissoluere aut transferre non potest/Cognoueruntqꝫ cuncti fideles ꝙ acquiescere oportet iudicio generalis concilij summū pontificem cum post tam diuturnam resistentiā duorum annorum quibus ipsam dissolutionem idem Gabriel iustificare conabat̄ acquieuit iudicio generalis concilij presentans iudicialiter corā eodem formā sue confessionis quēadmodum sacrum concilium ordinauit reuocando expresso vt dictum est/ quecunqꝫ asserta per eum aut nomine suo in contrariū. Possuntqꝫ oēs catholici nunc videre quāta plaga inferret̄ eccl'ie dei si reuocaretur in dubium illa declaratio sancta in concilio Constātieñ vigore cuiꝰ depositio Johānis. xxiij. et priuatio bn̄dicti a iure papatꝰ si qḋ habebāt sic in suis obediētijs nūcupatorū/ac etiā electio Martini cui successit olim Eugeniꝰ facte sunt Et a quibꝰ cōsequēter oēs creationes cardinaliū/ꝓmotiones p̄latorū et aliorū ordinū et graduum ecclesiasticorum facte sunt quantūcūqꝫ declarationis eiusdem auctoritatis date a christo concilijs generalibus vigor deperiret si summi pō/

tifices possent cōcilia dum cōgregata essent transferre de regione in regionem sine cōsensu ipsoꝝ ⁊ eisdē cōciliis precipe vt dissoluerent / aut discederēt etiam si nollent quotiens liberet ipsis pontificib⁹. Veruȝ in hac reprobatione dictarū veritatū / quā idem Gabriel facit in prefato libello intelligere possunt oēs fideles / quō iam id verificat̄ quod a septem annis in sua duodecima sessiōe ipsius de ipso Gabriele p̄dixit hec sancta synodus cum ait / Et quantū ex eius verbis factisq̄ȝ colligi potest / nil aliud p̄tendere videt̄ nisi vt ecclesiaȝ pessundet iusq̄ȝ sibi et successorib⁹ faciat nō solum obrogandi ritum sacroꝝ cōcilioꝝ ⁊ ea ꝓ libito dissoluendi. Sed ⁊ ipsoꝝ decreta spū dei ꝓmulgata a quib⁹ status pendet vniuersalis ecclesie irritādi ⁊ abolēdi / ⁊ presertim declarationē illā ꝙ in his que ad fidem extirpationē scismatis ⁊ generalē reformationem in capite ⁊ in mēbris p̄tinent quilibet eccl'ia papalis dignitat̄ decretis generalis cōcilii subiicit̄ / Hec in prefata. xii. sessione habētur que nunc idem Gabriel aperte manifestat. Unde oēs intelligere possunt q̄ȝ iuste hec sancta synodus hucusq̄ȝ eidem restitit / cōspiciūt animum obduratū quo auctoritati generaliū cōcilioꝝ factis ⁊ verbis resistebat cōtemnendo etiā ⁊ violando volūtarie sacros canones ꝓ salute animaꝝ editos. De quib⁹ ait Damasus papa / Uiolatores canonū volūtarie dictati a sanct̄ patrib⁹ grauiter iudicant̄ / ⁊ spūsancti instinctu / cuius ac dono dictati sunt dānant̄ / q̄m blasphemare in spm̄sctm̄ nō incōgrue vident̄ qui cōtra eosdē canones nō necessitate cōpulsi / sed libenter vt p̄missum est aliquid aut p̄terue agunt aut loqui presumūt / aut facere volentib⁹ sponte cōsentiūt. Talis enim p̄sumptio manifeste vnū genus est blasphemātiū in spm̄sanctū. Reprobat insup prefatus Gabriel ⁊ dānat suā depositionē ad quā hec sancta synodus iuxta depositionē prefate veritatis in cōcilio Constātieñ. declarate post longā expectationē ⁊ maturā examinationē iudicialiter p̄cessit ꝓpter heresim scisma / simoniacā notoriā prauitatē piuriū ⁊ cōtemptū ac violationē assiduā Synodaliū decretoꝝ cōcernentiū reformationē ecclesie generalem in capite ⁊ in mēbris quib⁹ incorrigibiliter scandalizabat ecclesiam dei a quibusquidē nequaq̄ȝ se in prefato libello expurgat / sed conuicia ⁊ maledicta in hoc sacrum cōciliū ⁊ supposita eius referre conat̄ ⁊ sententiā in iudicē ferre a quo legitime condemnatus extitit / ⁊ postq̄ȝ per ecclesiā hereticus iudicatus est veros catholicos doctrinā ipsius ecclesie inuariabiliter tenētes hereticos appellare presumit sicut mos est condemnatoꝝ de heresi in suis iudicib⁹ maledicere et heresim obiicere soleant cum veritate fuerint manifestissima superati ad que omnia pleniorem responsionē fecimus in responsione synodali. Datū in nostra generali cōgregatōe Nonas huius mensis octobris. Renouat etiam penas quas aduersus supposita huius sancte synodi eo ꝙ sue p̄tēse ⁊ erronei translatione nō parebant iam dudū anno p̄terito in cōuenticulo Ferrarieñ. ꝓmulgauit. Cum itaq̄ȝ ex dicto libello omnib⁹ constare

posset quō p̄fatus Gabriel in crimine heresis ac scismate/ de quibꝫ cō/demnatus est se ptinacius obduratum reddebat/ ꝛ magis ac magis se hereticū cōprobet vniuersis et singulis xp̄ifidelibꝫ hec sctā synodus precipit atq̧ mandat/ vt iuxta verbū moysi serui dei dicētis /Recedite a tabernaculis hominū impioꝝ a tabernaculo ꝛ cōsortio ac omni ad/herentia ipius Gabrielis tanq̄ a choro Dathan ꝛ Abiron auctoribus scismatis recedāt cum effectu / illūq̧ oīno deuitēt iuxta p̄ceptū apl'i .iij. ep'la ad Titū qua dicit hereticū hoiem post primā et scōm correctionē deuita sciens q̄ subuersus est qui eiusmodi est ꝛ deliquit ꝓprio iudicio condemnatus. Nam etiā iuxta doctrinā Johānis in scōa canonica sua/ Non habenti doctrinā eccl'ie nec est dicendū aue. Omnesq̧ huic diui/ne sn̄ie nō acq̄escentes merito ptimescere habēt/ q̄m in discreto exami/ne diuini iudicij reddituri sunt rationē si participationē adherentiā et fauorē dicto Gabrieli p generale cōciliū condēnato tanq̄ heretico pre/stent. Et q̄m vt ait btūs Greg. Illa capitula recipi nō debēt quoꝝ dā/nant auctores. Ne ex doctrina p̄fati libelli quē in cōfirmatione sue he/resis ꝛ scismatis dictus Gabriel post suā cōdēnationē effecisse dicitur quēpiā fideliū in hac re seduci cōtingat hec sctā synodus districtius in/hibet p̄cipit atq̧ mādat/ Oīibꝫ ꝛ singulis xp̄ifidelibꝫ cuiuscūq̧ digni/tatis/ etiā si cardinalatꝰ patriarchalis pōtificalis aut alteriꝰ cuiuscūq̧ ecclesiastice vel secularis. Etiā si vniuersitates cōmunitates vel collegia fuerint ne p̄fatū libelluz publicare p̄dicare approbare seu defendere p̄su/mant/ seu eidē quouismodo assentire credere aut fauere/ vel eo vti seu vtentibꝫ eo cōsiliū/ auxiliū vel fauorē p̄stare. Neq̧ etiā p̄tēsis censuris seu sentētijs inouatiōis declaratiōis dānatiōis reprobationis nūcia/tionis cōfirmatiōis/ ꝛ depositiōis in eodem libello quōlibet cōtentis quas nullas nullius roboris vel momēti esse decernimꝰ/ ꝛ declaramꝰ obedire attēdere seu ea obseruare/ aut vigore eorūdem/ vel alioꝝ quo rūcunq̧ mandatoꝝ vel cōfessionū aut indultoꝝ quascūq̧ dignitates. Etiaz si cardinalatus patriarchalis archiep̄alis ep̄alis fuerint vel be/neficia/ aut alia q̄cūq̧ bona suppositoꝝ huius sancte synodi ꝛ eidē ad/herentiū quouismodo impetrare occupare aut detinere. Etiā si motu ꝓprio eis cōcessa dicant/ vel ipsos sic impetrātes occupātes vel detinē/tes ad possessionē eorūdē recipe vel admittere/ seu eos in eisdē sustine/re quouismodo p̄sumāt sub penis fautorie scismatis ꝛ heresis /necnon alijs penis excōmunicatiōis priuatiōis ab omnibꝫ dignitatibꝫ/ etiā si vt premittit cardinalatus patriarchales archiep̄ales aut pontificales fuerint beneficijs ꝛ officijs ꝛ inhabilitatiōibꝫ ad easdē ꝛ interdicti du/dum in octaua tertiadecima ꝛ vicesimanona / ac alijs sessionibꝫ huius sancte synodi in talia facientes ꝓmulgatis/ quas hec sancta synodus innouat/ ꝛ quas omnes hij singuli predicti ipso facto incurrūt,/nec ab alio q̄ ab hac sācta synodo preterq̄ in mortis articulo valeant de pre/dictis absolui. Et si qui huic sacro cōcilio incorporati aut ei adherētes

vigore mandatoꝝ prefati Gabrielis olim Eugenij post eius suspen/
sionem ab administratōe papali emanatoꝝ suis dignitatibꝫ aut bene
ficijs quibuscūqꝫ spoliati essent/aut spoliarent̄ in futurū possint nihilo
minus sine alia cause cognitōe aut requisitionis alterius auctoritatis
possessiones hmōi dignitatū ⁊ beneficioꝝ ꝑ se vel ꝑ alios reintrare ⁊ re
cuperare alijs penis cōtentis in decretis nostr̄ semꝑ in suo robore du/
raturis. Datū in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilien̄. so
lēniter celebrata. iij. Kalen̄. Nouēb. Anno a natiuitate dn̄i Millesimo
quadringentesimotricesimonono. Apl'ica sede vacante.

Aliud decretum.

SAcrosancta generalis synodus ⁊c. Magna nobis est sol
licitudo vt electiōes pastoꝝ quibꝰ incūbit regere gregē do
minicū rite celebrent̄/ ⁊ quantū possibile est cūcta remoue/
antur que ipsarū puritati obuiare possunt/ Quia vero se/
pius cōtingit hactenus monasterioꝝ ⁊ ecclesiarū p̄latis de/
cedentibꝰ ⁊ eoꝝ corporibꝫ tumulatis ꝓpter expectationē absentiū vocā
doꝝ ex locis longinq̄s eccl'ias ip̄as ⁊ monasteria vacātia interim dispē
dia plurima suscepisse. Et ꝓpter diuturni interim expectati tp̄is spacia
varia regimina ⁊ p̄cū subornatiōes factas fuisse/ vnde ecclesijs sepius
magne iacture ꝓuenisse noscunt̄. Statuit et ordinat hec sctā synodus
q̄ de cetero ad electiōes de ꝑsonis eccl'iarum ⁊ monasterioꝝ regimina
faciēdas vbi absentes hactenus vocari cōsueuerūt nō teneant̄ illi de ca
pitulo vel cōuētu in quo electio faciēda fuerit aliquos vocare absentes
in locis vltra duas dietas ab ipsa eccl'ia vel monasterio distātibꝫ existē/
tes/ canonibꝫ aliter disponētibꝫ nō obstātibꝫ quibuscūqꝫ. Et idem ī ele/
ctionibꝫ ad quascūqꝫ dignitates faciēdas intelligat̄/ ꝑ hoc tn̄ priuile/
gijs statutis ⁊ cōsuetudinibꝫ illarū ecclesiarū ⁊ monasterioꝝ/ in quibꝫ
ad ip̄as electiōes facīētes prelati religiosi aut alij de alijs ecclesijs aut
monasterijs vocādi sunt nō intēdimꝰ in aliquo derogare. Predicta q̄ꝫ
in casu electionū dūtaxat volumꝰ intelligi alijs casibꝫ in quibꝫ absentes
vocādi sūt in dispositōe iuris cōmunis remanētibꝫ. Insuꝑ qm̄ ī modo
⁊ in forma eligēdi ecclesijs ⁊ monasterijs p̄latos maxime cū in eoꝝ ele
ctionibꝫ ꝑ viam scrutinij ꝓcedit̄ multa req̄runt̄ a iure obseruāda quoꝝ
emissio hmōi electos nullas reddit vel saltē anullādas. Unde dispen/
dia ⁊ q̄ꝫplurima discrimina eisdē ecclesijs ⁊ monasterijs hactenꝰ sepe/
numero euenerūt/ ⁊ cōtinuo in posterū euenire possent/ ad obuiādum
eisdē discriminibꝫ ⁊ dispēdijs. Statuit hec sctā synodus q̄ suꝑiores ad
q̄s earūdē electionū spectat cōfirmatio electōes quaslibet hmōi dūmō
illas alias a maiori parte capl'oꝝ seu cōuentuū eccl'iaꝝ ⁊ monasterioꝝ
hmōi prius tn̄ vocatis vocādis ⁊ cōione suscepta ⁊ iuramētis p̄stitis pri
mitus iuxta formā decreti nr̄i desuꝑ editi de personis idoneis celebra
tas cognouerint suꝑ reliq̄s formā cōcernētibꝫ iuxta traditionē canonū

absqꝫ tamen malicia ꝛ fraude obmissis / ad cõfirmatões hmõi electionum ꝓcedere / ꝛ taliter electis cum ipsarũ qualitas ꝛ ecclesiaꝝ vtilitas ꝑsuaserit vt idem in ecclesijs ꝛ monasterijs eidem ꝑesse ipsasqꝫ in spũalibus ꝛ temporalibꝫ regere ꝛ gubernare ac dispensare possint et valeãt. In postulationibꝫ tamen quorũcũqꝫ nullatenus iuramẽta ꝛ cõmunio sicut nec in electionibꝫ obmittat. Constitutiõibꝫ eisdẽ in cõtrariũ faciẽtibus nõ obstantibꝫ quibuscũqꝫ. Datũ Basilee vt infra patebit.

¶ Aliud decretum.

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritusancto legittime congregata vniuersalem ecclesiã repñsentans / ad futurã rei memoriã. Nuꝑ in decreto nostre tricesimesecũde sessiõis suꝑ electiõe romani põtificis ꝓmulgato inter cetera statuimꝰ ꝙ vna cũ dilecto eccl'ie filio Luduico tũc sãcte Cecilie cardinaliũ Arelateñ. vulgarit nũcupato / et alijs cardĩalibꝫ sacro sancte Romane ecclesie / si qui ante cõsumatã electionẽ aduenirẽt / ꝛ ipi electioni interesse vellent. Alij trigintaduo tam de ꝓlatis qꝫ de ceteris honorabilibꝫ ecclesiasticis viris assumerent qui ꝓ hac vice auctoritate huius sancte synodi ipm Romanũ pontificẽ eligere haberent / ita vt ille ab vniuersali eccl'ia sũmus pontifex habeat qui a duabꝫ partibꝫ omnium predictoꝝ fuerit electus / ꝓut hec oĩa in ꝑdicto decreto latius cõtinent / inter quos trigintaduos noĩauimus ꝛ eligimus dilectos ecclesie filios Thomã abbatẽ de dondrainã ordinis Cistercieñ. dioces. candide case. Johãnem de Segobia archidiaconũ ꝺ villavissosa in ecclesia Oneteñ. Thomam de Corcellis canonicũ Cimbianeñ. in sacra theologia magistros cõmittentes eidẽ plenariã facultatẽ eligẽdi si vellent ac assumẽdi secũ vnũ / duos vel tres alios ꝓut eis videret qui assumpti ꝛ electi silem ꝛ eandẽ secũ potestatẽ haberẽt ꝛ facultatẽ mandato vice ꝛ auctoritate huius sacri Basilieñ cõcilij noiandi et eligendi restantes electores ipsius futuri Romani pontificis ꝛ etiã alios officiarios ꝓ cõclaui necessarios / ita ꝙ nullus ꝑ eos eligẽdus ꝛ nomiandus censeret esse electus ꝛ noiatus nisi a maiori parte predictoꝝ eligentiũ noiatus esset ꝛ electus. Quibꝫ iniũximus vt reciperẽt ꝛ noiarent ipos restantes electores ex toto corpore cõcilij habendo respectũ ad natões ꝛ deputatiões in hoc sacro cõcilio existentes quantũ fieri posset. Recepimusqꝫ ab ipsis tribꝫ prenoiatis iuramentũ ꝙ eligerent viros timoratos ꝛ idoneos qꝺqꝫ nõ reuelarent electos ꝑ ipsos vsqꝫ ad publicationem eorũdem in generali cõgregatõe aut sessione. Sed ipsaꝫ electionẽ sic per eos factã clausam sub eoꝝ sigillis reponerent in aliquo loco tuto sub fidei custodia vsqꝫ ad illã diem publicatiõis / volẽtes autẽ tres predicti deputati nostri cõmissionẽ sibi ꝑ nos factã exequi coassumpto sibi dilecto ecclesie filio Cristãno de Broetz regine in theologia magistro ꝑposito ecclesie sancti Petri in Brũna Olumoceñ. dioces. die qnta mens Noueb. in domo fratrũ minoꝝ Basilieñ. cõuenietes elegerũt

et nominarūt tam de p̄latis q̄ȝ de ceteris vsqȝ ad complementū nume
ri triginta duorum ipsis in eodem numero ex nostra ordinatione cō,
prehensis quos in certa cedula descripserunt/ et eandem clausam sub
sigillis eorum in loco tuto sub fida custodia reposuerunt vsqȝ ad diem
publicationis fiende Subsequenter vero die quarta kalendas eiusdē
mēsis nouēbris in nostra generali cōgregatione ad hoc specialiter in
dicta p̄fatā cedulam aperientes nominationē et electionē sic p eos fa,
ctā publicauerūt in qua psone infrascripte noīate ꝛ deputate sunt ab eis
dem p electorib⁹ futuri romani pontificis Johānes archiep̄s Tharē
tasieñ. Otto dortuseñ. Georgius viceñ. Franciscus Gebenneñ. Ludo
uicus viseñ. Bernhardus aqueñ. Guillin⁹ vorcelleñ. Georgi⁹ augu,
steñ: Johānes iporigeñ. Fridericus Basilieñ. Ludouicus thanaeñ.
eccl'iarū epi Aberannus sancti benigni fructuarieñ. ordinis sancti be
nedicti yporigeñ. dyocesis Jacobus de secusia ordinis sancti Benedi
cti thaurineñ. dyocesis Conradus de lucella Cisterciēn. ordinis Basi,
lieñ. dyocesis Raymūdus Contheñ. ordinis sācti Bn̄dicti rutheneñ.
dyocesis Petrus sancti cucufacis eiusdē ordinis Barthioneñ. dyoce
sis Thomas de drondriana ordinis Cistertieñ. cādidicasse dyocef.
Anthonius arularū ordinis sancti benedicti Elueñ. dyocef. monaste
riorū abbates Johānes de segobia Archidiaconus de villauissogia
in ecclesia oneteñ. Cristānus de Gretzregine p̄positus sancti Petri in
brūna olomuteñ. dyocef. Nicolaus thibenth Penitētiari⁹ cōstantieñ.
rothomageñ. p̄uincie Thomas de corcellis canonic⁹ Ambianeñ. Jo
hānes de valle rector parrochialis ecclesie deplenceer Lenoneñ. dyoce
sis in theologia magistri Guilhelm⁹ hugonis archidyacon⁹ meteñ.
legū doctor/ frater iohānes de monte cameto p̄ceptor dom⁹ sancti an,
thonij de benuerso Thaurineñ. dyocesis Verzellan⁹ archidiaconus
Cracouieñ. Bernhardus de bostho canonicus Jlardeñ. frater Bar,
tholomeus de pronauis p̄ceptor dom⁹ de clauatio ordinis sācti An,
thonij yporrigeñ. dyocef. Johānes wiler decanus Basilieñ. Raymū,
dus albiol canonicus Thirasoneñ decretoꝝ. Heinricus de iudeis le,
gū doctores Jacobus de saltzburga licentiat⁹ in iure canonico canoni
cus ratisponeñ. Omnes suprascripti sunt in sacerdotio cōstituti.

¶ Noīa vero psonarū quas in alijs officijs necessarijs p cōclaui depu
tauerūt sunt hec Ludouicus ep̄us lausaneñ. p locūtenente camerarij
durante ipso cōclaui: Pro custodib⁹ cōclauis percenallus belliceñ. Ni
colaus grossetanus epi Johānes sancte Michaelis de clusa ordinis
sancti Benedicti thaurineñ. dyocesis Franciscus habundātie ordinis
sancti Augustini gebēneñ. dyocesis monasteriorū abbates Frācīscus
de fuse ordinis minorū magister in theologia: Vilhelmus de cōstātia
legū doctor canonicus Spireñ. Johānes de turicella decanus Sego
briceñ. Theodericus nagel canonicus Rigeñ. Pro clericis cerimonia
rū gratia Eneas de senis Tridentiñ. Michael de brumē Beluaceñ. ec

clesiarū canonici notariū aplici/ꝓ promotoribꝫ hugo barardi Johan/ne Sletzenrode. Pro ꝓcuratore fiscali robertus magnani Pro solda/no petrus de atrio Deinceps aūt loco bernhardi epi aqueñ qui alle/gatis ꝑ eū pluribus causis ab ingressu cōclauis Et officio electionis ad qđ deputatus erat se excusauit habitis deliberationibꝫ in sacris de putationibꝫ loco ei⁹ in nostro generali cōgregatione noiauim⁹ ꝛ depu tauim⁹ Ludouicū epm Marsillieñ. Hanc itaqꝫ noīationē electionē ꝛ deputationē tā debētiū eligere sūmū pontificē q̄ꝫ officiarioꝝ necessa/riorū ꝓ cōclaui ꝑsenti decreto/ eadē sancta Synodus approbat et cō/firmat Eāqꝫ validā esse atqꝫ in omnibꝫ vim robur et effectū habere de cernit et declarat supplens ex certa scientia ꝛ plenitudine ptātis Om nes et singulos defectus/ si qui forsan interuenerint in ꝑmissis. Datū in Sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ. solēniter cele/brata tertio kalēdas nouēbris. Anno a natiuite dñi. Mccccxxxix.

¶Sessio tricesimanona cōfirmatio electionis pape.

Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spūsancto legittime cōgregata vniuersalē ecclesiā repsentās/ ad futuram rei memoriā. Deus patrū nostrorū ꝛ dñs misericordie qui fecit oia verbo suo. Et si de omnibꝫ a se creatis ꝓuidentia erat cuncta certo gubernans ordine/ speciali tamē cura di lectā suā ecclesiā semꝑ dirigit/ ꝓ qua vnigenitū suum dedit cōsolās eā iugiter ꝑ spm paraclitū qui ipam in afflictionibꝫ ad/iuuat/ in ꝑsecutionibꝫ cōfortat/ in tribulationibꝫ letificat. Nec eā qui/buslibet tēptationibꝫ seculi hui⁹ vinci aut separi ꝑmittit. In cui⁹ glori ose nomine cōgregata hec sancta Synodus auctoritate duorū prece/dentiū cōcilioꝝ et duoꝝ romanoꝝ pontificū dū restaurationē legis di uini/ ꝛ sacrorū canonū reformationiqꝫ morū sollicito ꝑquisiuit studio simul etiā extirpationē heresum pacificationēqꝫ christianoꝝ principū multis ꝓsequens laboribus/ varias aduersitates ꝑtulit/ ꝛ ꝓpter veri tatē et iusticiā plurimas ꝑsecutiones ꝑpessa est. Adiuuante tñ virtute dei sedulo ꝑseuerauit in ꝓsecutiōe sancte reformatiōis ecclie ꝓ honore dei ꝛ salute oīm aīarū/ Cū aūt hoc opus feliceᷤ ꝓgressus habere non pōt ꝓpter aduersitates ꝛ resistētias plurimas/ quas Gabriel olim di ctus Eugeni⁹ papa quart⁹ i cōtrariū opponebat decreta salubria ꝛ sa/cros canones cōtemnēs et paruipendēs auctoritatēqꝫ sacrorū cōcilio rū verbis et factis cōculcās determinatiōes fidei catholice ꝑ ecclesiā factas ꝑtinaciter impugnādo ꝛ abusibus varijs atqꝫ criminibꝫ eccle/siā dei notorie et incorrigibiliter scādalizando ꝓut in ꝓcessibus super hoc deductis lati⁹ cōtinet/ Ubi tādē apud eū nulla ꝓficiebat āmoni/tio Oportuit ad illa iuris remedia recurrere ꝛ a sūmo pōtifice q̄ nimi um dānose ꝛ inutiliter administrabat eundē deponere postq̄ꝫ deposi/

tionē cū quattuor mēses et ampli⁹ essent effluxi ꝯsiderātes qm̄ grauibus sit omisso dispēdijs quot ⁊ quāta sit plena periculis eccl'ie romane ꝓlixa vacatio sicut exacti cōsideratio tp̄is edocet. Ad electionē noui pōtificis ꝓcedere duxim⁹ repetitis pri⁹ in nostra publica Sessione tricesimaseptima illis q̄ dudū de electione sūmi pōtificis/ in hoc cōcilio fienda in euentū vacationis sedis ap̄l'ice ipso cōcilio durante in quarta et septima Sessionib⁊ eiusdē sancti Synodi Statuta et ordinata fuerant et facta solēni declaratione q̄ ꝓ hac vice electio romani pontificis fienda et celebranda erat p̄ hoc sacrū Basilieñ. cōciliū seu ei⁹ auctoritate atq3 etiā ordiatiōis p̄ decretū facte tricesimeseptie Sessiōis Vna cū dilectissimo eccl'ie filio Ludouico tituli sācte Cecilie romane ecclesie p̄sbytero cardinali Arelateñ. vulgariter nūcupato p̄n̄te vel p̄sidēte i hoc sacro ꝯcilio Et alijs ip̄i⁹ sctē romane eccl'ie cardinalib⁊ si q̄ ante cōsūmatā electionē futuri romani pōtificis aduenirent/ ⁊ huic sacro ꝯcilio adherētes eidē electiōi interesse vellent. Alij tā de p̄latis q̄3 de ceteris honorabilib⁊ ecclesiasticis viris in sacerdotio aut saltē in diaconatus ordine costituti vsq3 ad numerū trigintaduoꝝ p̄ eandē sanctā Synodū ad p̄dictā electionē faciendā in generali sua cōgregatione/ ac in Sessione publica noīandi ⁊ deputādi ptātē haberēt ꝓut fm deū ⁊ suas cōscientias eisdē videre⁊ hac vice libere eligēdi sūmū pōtificē auctoritate hui⁹ sācte Synodi ita vt ille absq3 vlla exceptiōe ab vniuersali eccl'ia sūmus pōtifex habere⁊ q̄ ab oīb⁊ p̄dictis sic debētib⁊ pro hac vice eligere aut saltē a duab⁊ ptib⁊ ipsoꝝ esset elect⁹ et cōsensū suu3 iuxta formā in eodē decreto ordinatā p̄staret Scōm cui⁹ decreti depositionē trigintaduo archiep̄i ep̄ali abbaciali dignitatib⁊ et graduū ac scientiarū titulis insigniti noīati et deputati in nostra generali cōgregatione ac demū in Sessione publica quoꝝ nomina dignitates gradus ⁊ ordines hic habere volum⁹ ꝓ sufficienter expressis. Die tertia kalēdas hui⁹ mēsis nouēbris celebrata missa solenni p̄ p̄fatū cardinalē Arelatensem/ ac p̄ singulos ipsoꝝ suscepto diuine eucharistie sacramēto de manu eiusdē cardinalis in p̄sentia toti⁹ cleri et ppl'i. Et iuramētis solēnib⁊ p̄stitis ip̄i pariter cū eode3 cardinali cōclaue intrauerūt i ea domo ciuitatis Basilieñ. In qua deputatio ꝓ cōibus teneri cōsueuit Vbi cū magna deuotiōe septē diebus insistētes. Quinq3 scrutinia successiue demane diuersis diebus celebrata missa/ et inuocata spiritussancti gratia pegerūt. Et tādē facto quīto scrutinio ea hora qua ꝓcessio hui⁹ sacri cōcilij domū p̄fatā circuībat/ cantādo hymnū. Veni creator sp̄us ⁊c. Cōptū etiā religiosū et nobilem virū Amedeū ducem Sabaudie in solitudine rippalie Gebenneñ. dyocesis iā a pluribus annis in virtute cōtinētie honeste cōuersantē et virtutē dn̄o in sp̄u humilitatis ac simplici et humili habitu deseruientē in sūmū pōtificē vniuersalis ⁊ romane ecclesie esse electū iuxta p̄fati decreti nostri tricesimeseptime Sessiōis dispositionē. Queq3 dē electio postmodū apta fenestra

cõclauis fuit p dictũ cardinalẽ Arelateñ. publice nũciata decãtatoq3 Te deũ laudam⁹ p oẽs supra dictos ad eligẽdũ deputatos cõcorditer sup electione ipsa deũ glorificantes et orationib⁹ cõuenientibus subiũ ctis/ipsi a cõclaui exierunt in pluuialib⁹ ꝛ mitris/ aliisq3 habitib⁹ cõ decẽtib⁹ ꝓ vt statui vniuscuiusq3 cõpetebat cõcomitãtib⁹ p̃latis ꝛ aliis suppositis huius sacri cõcilii ac professionibus omniũ collegiorum et cõuentuũ huius ciuitatis Basilieñ. cũ reliquiis et decẽtibus ornamẽ tis populiq3 multitudine copiosa ecclesiã maiorẽ Basilieñ. adierunt/ vbi ipsi prelati et alii de sacro concilio vnanimiter deo gratias retule runt. Iteratoq3 sepedictus domin⁹ cardinalis Arelateñ. in ambone p̃sentibus omnibus electoribus deputatis/ꝛ in hoc cõsentientib⁹ at q3 idipsum approbantib⁹ retulit quomodo ipsa electio rite et canoni ce fuerat celebrata Notariis apostolicis qui in cõclaui fuerant etiam idem attestantib⁹. Que omnia cõsiderans hec sancta Synodus ꝛ spẽ magnã gerens in dño q᷑ p̃fatus Amedeus ꝓ sapientia experientia iu sticia clemẽtia et ceteris virtutibus suis plurimos fructus salutis ef ficiet in populo dei/ fidem cõseruando/ mores reformando paceq3 cõ ponẽdo inter principes christianos et ppl'os velut sãctitatis amator et pacis cultor/ qui cũ omnibus pacem ꝛ cũ nullo differentiã aut discor diã habere famat᷑ domui sue bene et laudabiliter p̃positus grandiũq3 populorũ prudentissim⁹ gubernator et in rebus ecclesiasticis et spũali bus nõ mediocriter exercitatus habita sup hoc in quattuor deputatio nibus omniũ suppositorũ huius sacri cõcilii cõcordi ꝛ vnanimi delibe ratione. Et demũ in generali cõgregatione cõclusione subsecuta ipsa3 electionem laudat/ recipit et approbat/ ꝛ ex habundanti ꝛ ex certa sciẽ tia hoc presenti decreto ratificat et cõfirmat. Declarans eundẽ Ame deũ. absq3 vlla exceptione ab vniuersali ecclesia teneri/haberi et repu tari debere electũ in verũ ꝛ legittimũ summũ et romanũ põtificem. Et hoc ipsum p p̃sentis decreti publicationẽ ad noticiã volum⁹ deduci cũ ctorum. Datũ in Sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ. solenniter celebrata. xv. kalẽdas decẽbris. Anno a natiuitate dñi Mil lesimoquadringentesimotricesimonono.

¶ Sessio quadragesima De consensu felicis pape.

Sacrosctã generalis Synodus Basiliensis in spiritusancto legittime cõgregata/ vniuersalem ecclesiã representans/ Ad perpetuã rei me moriam. Cũ sicut ait beat⁹ Hilari⁹ ꝓpriũ ecclesie esse soleat vt tunc vincat cũ ledit᷑ tũc intelligat cũ arguitur tunc secura sit cũ sepata videtur Archa enim per quã ecclesia designat᷑ eleuata est in sublime cõfidit hec san cta Synodus q᷑ ille qui post nubilum dat serenum inclitam sponsa3 suam succedentibus turbationũ fluctibus agitatam oculo clemẽtiori

ex alto respicit nō ferens eam in sui nominis iniuriam diutius concul-cari Ipsa etenim Synodus posuit in domino spem suam ꝛ factus est protector eius/nec miscdia3 suā abstulit qui varijs aduersitatē generibus congrua apposuit remedia p̄mentibus quidem grauibus calamitatibus et irruentibus personis aduersus ecclesiā ipsam ꝛ auctoritatē eius excitauit eandē sanctā Synodū spiritus paraclitus vt ad electio-nem noui pastoris et romani procederet pontificis qui se apponeret murū pro domo israel/Quequidem electio tam cū solēnitate cōgrua in eadem Synodo rite et canonice celebrata extitit de persona sanctissimi felicis quinti tunc Amedei ducis Sabaudie ac decani militū in solitudine rippalie Gebennen̄.dyocesis in humilitatis spiritu dn̄o famulantiū ꝑut in decreto tricesimenone Sessionis dicte Synodi suꝑ hoc confecto plenius continet Cuius tenor talis est.

¶ Sacrosancta ꝛc. Ad ꝑpetuā rei memoriā. Deus patrū nostrorum ꝛc. post cuiusquidē decreti publicationē prefata Synodus dilectissimū ecclesie filiū Ludouicū tituli sancte Cecilie p̄sbyteru3 cardinalem Arelaten̄. vulgariter nūcupatū de latere et alios legatos et oratores suos videlicet/plerosq3 ep̄os abbates magistros et doctores iuris diuini et humani nobilem virum Johannē comitem in Tierstein protectorem dicte Synodi imperiali auctoritate deputati vicegerentem et certos milites ad eundem electū transmittendos duxit vt ipsi electionem p̄fatā p̄sentarent et consensū eius exposcerent et requirerēt iuxta formā in decreto tricesimeseptime Sessionis p̄fate Synodi statutā ꝛ ordinatā Quibusquidē legatis et oratoribꝫ in p̄fati electi sn̄ia cōstitutis ipsumq3 p̄sentato sibi die videlicet iouis. xvij. mensis decembris. Anno a natiuitate dn̄i Millesimoquadringentesimotricesimonono decreto electionis predicte ex parte eiusdē Synodi supplici precū instā-tia repetitis vicibus requirentibus quatinus pro cōsolatione ecclesie dei maximis hijs tēporibus aduersitatibus et tribulationibꝫ cōstitute electioni hm̄oi acquiescere et cōsensum prestare aliaq3 ad quē iuxta decretū. xxxvij. Sessionis hm̄oi tenebat facere ꝛ adimplere dignaret. idem electus tunc in magna vt cernebat spiritus anxietate constitutꝰ merore cōpressus. Cum hinc desiderium quietis cui sub suaui cōtemplatione deposita tēporaliū negociorū cura vacare delegerat in solitudine predicta retraheret ꝛ humane cōditiōe infirmitas honoris ꝛ magnitudine refugeret huic vniuersalis ecclesie auctoritas ꝛ rei publice necessitas impelleret/et licet diutiꝰ trepidauerit ignorans quid cōsultius ageret in premissis post multiplices seorsum cū grauibus personis habitas cōsultatiōes metuēs etiā vt dicebat/ne ipsius sic ad vniuersalis ecclesie ꝛ rei publice ministeriū necessitate cogente vocati contradictionis reluctatio diuinā contra se indignationē ꝑuocaret ꝛ grauioris forsan dispēdij in eccl'ia dei occasionē induceret nō honoris aut t̄paliū rerū cupidine ductꝰ S3 obsequēdi necessitate impulsus et affe-

etu publice salutis ꝓcurande in humilitatis spũ tanti oneris sarcine humeros supposuit et se aplice sollicitudinis iugo submisit/ Electioni qꝫ de eo facte genib⁹ flexis erortisqꝫ lachrymis/ etiam infra statutum ad hoc in decreto. xxxvij. Sessionis huiõi terminũ ad laudẽ dei omnipotentis deuote cõsensit ꝛ humiliter acquieuit/ ac ꝑ dictũ cardinalem quo vocari vellet noĩe interrogat⁹ ꝑut moris est in romanũ ꝑ tpe pontificẽ electo felix nomẽ duxit sibi eligendũ clamide ꝛ caputio quib⁹ tũc vtebaᵗ depositis etiã genib⁹ flexib⁹ ꝓfessiõeꝫ iuxta ꝑfate tricesimeseptime Sessionis cõtinentiã atqꝫ formã emisit/ et ꝓpria manu subscripsit die et anno superi⁹ expressis cuiusquidẽ ꝓfessionis tenor talis est.

¶ In nomine sancte ꝛ indiuidue trinitatis patris ꝛ filij ꝛ spũssancti Ego felix elect⁹ in papã omnipotẽti deo cui⁹ ecclãm suã ꝑsidio regendã suscipio ꝛ beato Petro aploꝝ principi corde ꝛ ore ꝓfiteor quãdiu in hac fragili vita cõstitutus fuero me firmiter credere ꝛ tenere fidẽ catholicã ẜm traditionẽ aploꝝ ꝛ generaliũ cõciliorũ/ ꝛ aliorũ sanctorũ patrũ maxime aũt sanctoꝝ octo conciliorũ vniuersaliũ videlicet primi niceni secũdi cõstantinopolitani: tertij ephesini et quarti calcedoneñ. quinti ꝛ sexti. Itẽ cõstãtinopolitani septimi. Itẽ niceni octaui qꝫ constãtinopolitani/ necnõ lateraneñ lugduneñ. vienneñ. cõstantieñ. et Basilieñ. generaliũ etiã cõciliorũ/ et illã fidẽ vsqꝫ ad vnũ apicẽ inuiolatã seruare ꝛ vsqꝫ ad aiam ꝛ sanguinẽ cõfirmare defensare et ꝑdicare/ ritũqꝫ pariter sacramẽtorũ ecclesiasticorũ ecclesie traditũ omnimodã ꝓsequi ꝛ obseruari polliceor etiã fideliter laborare ꝓ tuitione fidei catholice ꝛ extirpatione heresum ꝛ errorũ reformatione morũ executione et obseruatione decretorũ cõstantieñ. ꝛ Basilieñ. cõciliorũ ac pace in populo xp̃iano/ iuro etiã ꝓsequi celebrationẽ cõciliorũ generaliũ ꝛ ꝯfirmationẽ electionũ iuxta decreta sacri Basilieñ. cõcilij hãc aũt ꝓfessionem mea manu subscripsi ꝛ tibi oĩpotẽti deo cui in die tremẽdi iudicij redditurus sũ. de hoc ꝛ alijs meis opib⁹ rõnẽ pura mente sup altare quã in primo publico ꝯsistorio solẽniter repetã. ¶ Quibus peractis cardinalis alijqꝫ legati ꝛ oratores ꝑdicti iuxta cõmissionem ꝛ ꝑtãtẽ eis traditã ip̃m electũ depositis sibi indumẽtis cõsuetis ꝑ traditionẽ vestis albi coloris Et anuli de papatu inuestierunt/ ꝛ alba pluuiali ceterisqꝫ ornamẽtis papalib⁹ cõgruẽtib⁹ induerũt Et in cathedra posuerũt Ipse cardinalis alijqꝫ epi ꝑlati principes comites barones ꝛ nobiles reuerentiã ꝛ obediẽtiã romanis pontificib⁹ exhiberi solitas exhibẽtes in processiõe solẽni cruce ꝑcedẽte more papali vt decuit Ad ecclĩam monasterij sãcti Mauritij ordinis sãcti Augustini in dicta solitudine ꝯstitutã ꝑcedentes/ ꝛ dũ ip̃e elect⁹ fuit ante altare ꝓstrat⁹ diu orauit ꝛ hymni Te deũ laudam⁹ decãtatiõe finita ꝛ paᵗ noster ꝛ alijs suffragijs ꝛ collecta cõsuet/ ꝑ dictũ cardinalẽ dict⁹ eũdẽ electũ intronisauerũt. Ipsũ sup altare maius dicte ecclie eleuãtes/ demũ ip̃e elect⁹ astãtib⁹ ibidẽ solẽne bñdictionẽ dedit ꝛ idulgẽtias ꝯcessit In his oĩb⁹ decẽtib⁹ ꝛ cõgruis

solénitatib9 obseruatis Queq́dē p̄missa oīa sex notarijs publicis τ de cē ad hoc spāliter req̄sitis testib9 plerisq3 p̄latis principib9 comitib9 ba ronib9 nobilib9 magistris doctorib9 τ alijs insignib9 τ notabilib9 vi/ ris ibidē p̄ntibus τ ista attestātib9 gesta fuere put in instrumētis pu/ blicis q̄rū tenores Ipsa Synodus p̄nti decreto habet τ haberi vult sufficienter expressis plenius continet.

¶Declaratio quod domino felici sit obediendum

PRefata igit sacrosctā Synodus q̄ electionē felicis tūc Amedei hmōi ei9 solēni decreto cūct xp̄ifidelib9 publicari curauit ɔsensū p eūdē electū. Dicte electioni p̄fatū ac sūmi apl'at9 acceptationē h̄ p̄nti decreto publicat τ ad noticiā deducit τ deduci vult singulorū Ipsasq3 electionē acceptationē ɔsensus p̄stationē pfessionē inuestiturā et intro nisationē gratas et ratas habēs auctoritate vniuersalis ecclesie ex cer ta scientia approbat roborat et cōfirmat. Decernēs τ declarās eidem electo tāq3 vnico vero τ indubitato ecclesie romane pastori ab oibus christifidelibus de necessitate salutis obediendū fore τ debere obediri Ac eisdem christifidelib9 quacūq3 etiā si impali cardinalatus patriar/ chali regali pōtificali abbaciali seu alia q̄uis ecclesiastica vl' mūdana p̄ fulgeant dignitate/ aut principat9 ducat9 marchionat9 comitatus seu cuiusuis alteri9 dn̄i titulo patiant/ necnō ciuitatū cōmunitatum opi/ dorum villarū τ locoꝝ ac studiorū quorūcūq3 vniuersitatib9 et ecclesi arū tā metropolitanarū aliorū cathedraliū q3 collegiatarū capl'is ac monasterioꝝ cōuētib9/ necnō ordinū mēdicātiū generalib9 mistris et puincialib9/ ac q̄buscūq3 alijs cuiuscūq3 dignitat preminētie grad9 or/ dinis vel cōditiōis fuerint sub obtestatiōe diuini iudicij/ necnō excōi/ catiōis suspēsionis τ interdicti ac priuatiōis oīm dignitatū honoꝝ et officiorū eccl'iasticoꝝ τ tpaliū iuriūq3 feudoꝝ τ b̄nficioꝝ eccl'iasticorū quorū penis quas τ alias iur penas cardinales patriarche archiepī epī abbates generales mistri τ puinciales magistri τ doctores/ capl'a cōuēt9 ceteriq3 supranoīati τ alij eccl'iastici q̄cūq3 mādat hmōi iobedi entes seu i aliq̄ cōtratenētes ipo facto icurrāt/ ad ipas vo penas ꝯ re/ ges/ p̄cipes/ duces/ marchiones/ comites barones milites τ alios dn̄os tpales τ seculares psonas quascūq3 q̄ silr' iobediētes τ rebelles fuerint/ ipsa sancta Synodus vniuersalis eccl'ie seu ipse felix sua apl'i ca auctoritate pcedere curabit iusticia mediāte auctoritate dei oīpotēt τ eiusdē vniuersal' eccl'ie districte p̄cipit atq3 mādat/ q̄tenus eidē electo vo τ idubitato dicte romane eccl'ie pastori reuerēter vt tenēt obediāt τ intēdāt. Et insup oīa τ singula idulta lr̄as pcessus sn̄ias cēsuras τ mā data p̄tensa p Gabrielē olim Eugeniū papā quartū Qui tāq3 scisma tic9 heretic9 τ alijs diuersis criminib9 q̄b9 eccl'iam dei icorrigibil'r scā/ dalizabat irretitus Et ab oī gradu honore τ dignitate papali p p̄fatā synodū iusto iudicio deposit9 τ amot9 extitit seu ei9 aucte quōlibet cō cessa pmulgata d facto q̄ p̄missis obuiare possint put sūt cassa irrita

et inania. Nulliusqꝫ roboris vel momēti fore decernens pariter ⁊ aliJs in decreto depositōis ⁊ ammonitōis dicti Gabrielis qđ incipit / Prosperit dñs de excelso sancto suo. Contentis vtpute fautorie scismatis et heresis ⁊ aliJs etiam iuris penis quas cōtrafacientibꝰ ⁊ rebelles ipo facto incurrant. Inhibet ne prefato Gabrieli sic deposito ⁊ amoto eiusqꝫ mandatis nūciJs ⁊ litteris / aut exinde secutis ꝓcessibꝰ sententiJs ⁊ censuris pretensis quōlibet obediāt pareant / seu ea exequanť / aut exequi faciant seu ꝓcurent eidem Gabrieli seu nūciJs mandatis litteris ⁊ pretensis ꝓcessibꝰ sententiJs ⁊ censuris suis huiusmodi vtentibꝰ vel ea exequentibꝰ assistentiā auxiliū cōsiliū vel fauorē p̄stare p̄sumant decretis aliJs eiusdē synodi in suo robore nihilominus duraturis. Datū Basilee in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ. solēniter celebrata. iiiJ. kł. MarciJ. Anno a natiuitate dñi. M.ccccxl.

¶ Sessio quadragesimaprima in qua cōdemnanť quidā libelli scādalosi ⁊c. per Gabrielē olim Eugeniū papā quartū.

SAcrosctā generalis Synodus Basilieñ. in spū scto legittime cōgregata vniuersalem ecclesiā representās / ad ꝑpetuā rei memoriā. Licet vt sacroꝝ canonū aperte testať auctoritas cōdempnatis de heresi / ⁊ ab ecclesia dei p̄stitis nulla sup catholicos iudicandi sit attributa vel ꝑmissa ptās / ac fidelibꝰ christicolis queuis illoꝝ cōmunio sub grauissimis iuris diuini pariter ⁊ humani penis sit penitus interdicta / qꝛ tñ inualescēte hominū malicia ⁊ humani generis inimico omniū heresuꝫ satore ꝓcurāte plerūqꝫ nōnulli taliter dānati sic suos obdurant animos in sua ꝑtinatia gloriātes / Et vniuersalē ecclesiā ac sibi deuotos sub p̄tensis colore iudicialis sententie libelli scādalis ⁊ cōtēptibꝰ ⁊ plenis in vniuersis afficere ⁊ ꝑturbare nō vereнť. Non solū debitū sed ⁊ necessariū reputamus vt cōtra dānabiles huiusmodi ausus debita ordinemꝰ antidota dignaqꝫ animaduersiōe cōtra taliū fautores artius exurgamꝰ Nuper siquidē dum Gabriel olim Eugenius papa quartus nūcupatus multiplicia ⁊ enormia crimina vniuersalē ecclesiā dei scandalizātia que adeo notoria erant qđ nulla tergiuersatōe celari poterāt ꝑpetrauerat / ⁊ ecclesiā audire ac p̄ceptis statutis ⁊ ordinatōibꝰ synodalibꝰ obedire cōtemneret / hec sctā synodus necessariū esse iudicās / vt cui pia nō ꝓderat correctio debita nō parceret abscisio. Postqꝫ in multa longanimitate patiētia ⁊ mansuetudine post plures ammonitiōes expectauerat eundē vt salutarē emēdationē ⁊ criminū p̄dictoꝝ correctionē efficeret / Tandē cum amplius differre nō posset quominus fidei catholice ⁊ salute vniuerse xpiane religionis sub auxilio ipius paracliti ꝓuidenť eadē sctā synodꝰ in sessione publica Basilee. viJ. kł. IuliJ. Anno a na-

tiuitate dñi.M.ccccxxxix.solẽniter celebrata p suã sniam inter alia di/ ctũ Gabrielẽ fuisse ꝛ esse notoriũ ꝛ manifestũ scismaticũ ꝛ hereticũ/ac diuersis alijs criminib9 vniuersalẽ ecclesiã scãdalizãtib9 irretitũ. Cũqꝫ ꝓpterea a papatu ꝛ romano pontificio ipso iure ꝑuatũ esse declarauit ꝛ ꝓnũciauit/ac ipm̃ ab eisdẽ amouit ꝛ deposuit inhibẽdo singulis fi/ delib9 sub grauib9 penis tunc exp̃ssis ne eidẽ Gabrieli sic ꝑuato ꝛ depo sito tanqꝫ sũmo pontifici obedirẽt parerẽt ꝛ intẽderẽt/vel cum quouis/ modo sustinerẽt aut receptarẽt/aut auxiliũ cõsiliũ vel fauorẽ p̃starent/ ꝓut in snĩa ꝛ decretis nostris desuꝑ cõfectis plenius cõtinet. Cum aũt sicut accepim9 nuper quedã famosa/scripta/scãdalosa/iniuriosa/scis/ matica/a fide deuia/ꝛ heretica/quã ip̃e sniam diffinitiuã appellat q̃ in/ cipit/Om̃ sctõꝝ patrũ snĩa ꝛc. Per quã dictus Gabriel inter alia san/ ctissimo dño nostro Felici q̃nto in romanũ põtificẽ electo vero vnico ꝛ indubitato xp̃i vicario ꝛ ei9 Felicis q̃nti electorib9 ꝑ hoc sacrũ cõciliũ cũ debita maturitate ꝛ ꝓuidentia circũspecta. Ad hoc tunc ordinatis ac alijs q̃ in cõclaue ꝓ electõe romani põtificis in hac sctã synodo ingres/ si fuerũt/ꝛ in ea interuenerũt/eisqꝫ credẽtib9 ꝛ adherentib9 cõuicia plu rima ꝛ turbatões in suis ꝑsonis dignitatib9 beneficijs ꝛ reb9 temere ꝛ calũniose inferre molitus est. Decernẽdo ꝛ declarãdo eos fuisse ꝛ esse dignitatib9 ꝛ bñficijs ꝛ officijs suis ꝑuatos ꝛ inabiles ad eadẽ/Licet de facto nomĩe ipius Gabrielis emanauerit ꝛ publicata fuerit in vni uersalis ecclesie ꝛ dicti Felicis q̃nti ludibriũ dedecus ꝛ cõtemptũ. Nos attẽdentes q͛ illoꝝ scripta recipi nõ debent quoꝝ dãnant auctores/et ne ex dicta scriptura p̃tensa ꝑ quã idem Gabriel se ꝑtinacius obdura/ tum ac magis ꝛ magis hereticũ ꝛ omni crudelitate repletũ. Cõprobat quẽpiã fideliũ in hac reseduci ac ꝯturbari cõtingat. Hec sctã synodus volẽs vt tenet suꝑ hoc salubriter ꝓuidere p̃tensam scripturã/ac q͛cq̄d ex ea secutũ est/declarat fuisse ꝛ esse oĩno irrita ꝛ ĩania/nullũqꝫ debuis se ac debere sortiri effectũ seu nocumẽtũ vel notũ afferre cuiqꝫ vel quõ/ libet attulisse/ipsasqꝫ quatenus ꝓcesserũt de facto/ꝛ que posterũ sequi possent in irritũ reuocat cassat ꝛ annullat. Inhibet q̃ꝫ mandat atqꝫ p̃ci pit vniuersis xp̃ifidelib9 cuiuscũqꝫ status/grad9/ordinis/dignitatꝭ/ aut cõditõis fuerint/Etiã si impiali/regali/ducali/cardinalat9/pa/ triarchali/pontificali/seu alia quauis ecclesiastica vel mũdana ꝑful/ geant/Ac ciuitatib9/vniuersitatib9/cõmunitatib9/villis/opidis/ca/ stris/ꝛ collegijs/quibuscũqꝫ sub fautorie scismatis ꝛ heresis ac cõmu/ nicatõis/quo ad singulares. Interdicti vero quo ad ciuitates/vniuer sitates/cõmunitates/villas/opida/castra/ꝛ collegia p̃dicta/Necnõ priuatõis omniũ et singuloꝝ dignitatũ/beneficioꝝ/officioꝝ/priuile/ gioꝝ/ꝛ honoꝝ ecclesiasticoꝝ ꝛ mundanoꝝ/ac inhabilitatõis ad eadẽ alijsqꝫ indicto ꝛ ceteris nostris decretis cõtentis penis quas cõtrafaci/ entes ꝛ rebelles ipso facto incurrere volumus/ne scripturã ꝛ in ea cõ/ tenta hmõi acceptare/publicare/p̄dicare/et defendere/aut eisdẽ quo/

uismodo cõsentire vel fauere/ nec eis obedire seu ea attẽdere vel obser/uare aut eoꝝ quarũcunqꝫ ꝑtensaꝝ priuationũ ꝛ ꝓcessuũ inde secutoꝝ etiã quascũqꝫ censuras cõtinentiũ ꝑ ipm Gabrielẽ dãnatũ factoꝝ/aut in posterũ forsan faciendoꝝ ꝑtextu dignitates beneficia ꝑsonas res ꝛ bona Felicis q̃nti electoꝝ ꝛ alioꝝ in eadẽ ꝑtensa scriptura quoquõ cõ/prehẽsoꝝ quouismodo impetrare/ occupare/ inuadere/ ꝑturbare/ vel detinere/ aut ipos impetrãtes /inuadẽtes / ꝑturbãtes / capiẽtes / vel detinentes ad possessionẽ eorũdẽ seu alios recipere admittere seu eos in illis sustinere/ absqꝫ ipsis ac dicte scripture ac in eis contentis aliisqꝫ p̃missis assentientibꝫ ꝛ illis vtentibꝫ seu ea publicãtibꝫ et defendentibꝫ auxiliũ/ cõsiliũ /vel fauorẽ prestare quoquõ audeant vel ꝑsumãt. Nec premissa quantũ in eis est executõi demandari ꝑmittant. Datum Basilee in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ. solẽniter celebrata. x. kl'. Augusti. Anno a natiuitate dñi. Mccccxl.

¶ Sessio quadragesimasecũda de prouisione Felicis pape quinti.

Acrosancta generalis synodus Basilieñ. in spũsancto legittime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã repñsentans/ ad futurã rei memoriam. Inscrutabilis diuine altitudinis ꝓuidentia ad extollendũ ꝛ cõseruandũ dñici gregis agrũ in inuocatõe spũssancti adunati inter multiplices nobis incũbentes sollicitudines illa nos cura ꝑpẽsi⁹ angit ꝛ vrget/ vt que ꝓ xp̃iane religionis incremento ꝛ reipublice vtilitate ꝑ nos sũmo studio edita sunt et decreta votiue dirigi ꝛ firmiter valeant adimpleri/ ꝛ vt Romanus pontifex decretoꝝ hmõi executor et cõseruator ꝑcipuus illa tanto amplius tantoqꝫ liberius exequi possit ꝛ manutenere/ ac alias felici regimini eccl'ie dei ardentius intendere quo cõgrue ꝓuisionis auxilio iuxta sui status exigẽtiam ab vniuersali ecclesia suffultus incũbentia sibi ꝛ suis onera expẽsarũ grauissima cõmodius ꝛ facilius cõspexerit posse supportare. Cum itaqꝫ sanctissimus dñs Felix papa quintus ad sũmi apostolatus apicem assumptus / nõ mũdanarũ rerũ cupidine ductus/ cum patrimoniũ beati Petri ꝛ terras romane ecclesie proch dolor ꝑ alios thyrãnides cerneret occupatas allect⁹. Sed diuine volũtati resistere nõ volẽs ꝛ ecclesie dei in tam graui fluctuatõe cõstitute pie cõpatiens / iugũ tanti oneris ꝓ dei reuerẽtia fidei cõseruatõe et vniuersalis eccl'ie cõsolatiõe suis humeris suscipiens ꝓpriis derelictis decreta hmõi cum omni humilitate susceperit. ea qꝫ ꝛ fidem catholicã obseruare ꝛ manutenere pure ꝛ simpliciter iuxta mentẽ ꝛ tenorẽ eorũdẽ ꝓfessus fuerit ad prosecutionẽ totius boni reipublice ꝛ religionis xp̃iane. Nec nõ defensionẽ au/

ctoritatis generaliũ cõciliorum et decretorum pdictorum affectib9 sinceris anhelãs grauiaq; et importabilia expẽsarũ onera in diuersis ac magnis ecclesie dei ingruentib9 negotijs. Presertim pro executõe illorum sanctorum operum/ ppter que eadem sancta synodus cõgregata est cum de patrimonio beati Petri aut aliũde nullã adhuc subuentionẽ habuerit hactenus subierit et ptulerit ac grauiora necessario dietim subire et perferre habeat per que vt cõfidimus et speramus idem Felix papa patrimoniũ huiusmodi et terras ecclesie recuperare/ paceq; ecclesie dare poterit dño cõcedente. Attendens itaq; hec sancta synodus qd spiritualia sine temporalib9 diu subsistere nequeũt. Premissis et alijs diuersis rationabilib9 et euidentib9 causis p mota volens etiã q in decreto sue sessionis. xij. tertio idus Julij Anno a natiuitate dñi Millesimoquadringẽtesimotricesimotertio celebrate qd incipit/ Sicut in cõstruẽda domo ordinatũ est laudabiliter adiplere hoc irrefragabili decreto vsq; ad quinquẽniũ a die date presentiũ cõputandũ quintũ. Et deinde ad aliud qinquẽniũ extunc prime subsecuturũ decimũ denariũ veri valoris Anni sm cõmunẽ extimationẽ quorũcũq; fructuũ reddituũ et prouentuũ primi anni omniũ et singulorum canonicatuũ et prebendarũ dignitatum personatuũ administrationũ prestimoniorum prestimonialiũ portionũ/ et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum cum cura et sine cura secularium et regularũ cuiuscũq; cõditionis/ ordinis/ aut religionis fuerint et quocũq; nomine censeant. Etiam si dignitates ipse patriarchales/ archiepiscopales/ episcopales/ abbatiales/ prioratus/ cõuentuales/ ac in metropolitanis seu alijs cathedralib9 maiores post pontificales aut in collegiatis ecclesijs principales et electiue fuerint a dicta die in antea siue per obitũ aut liberã seu ex causa permutatõis resignationes vel alias quouismodo et qualitercũq; preterq; per priuatiõnẽ causa reformatiõis aut resignationẽ simplicẽ in foro cõsciẽtie seu p optionem prebendarum in ecclesijs vbi illarũ optiões fieri cõsueuerũt vbicũq; in Romana curia vel extra vacantiũ oneribus necessarijs illis p tempore incũbentib9 deductis et quottidianis distributionib9/ necnõ zenodochijs pauperum hospitalibus in quibus hospitalitas actu tenetur leprosarijs quoq; et alijs in titulum beneficij concedi non solitis dumtaxat/ exceptis a quibusuis capitulis/ collegijs/ cõuentibus/ et personis ecclesiasticis et secularibus/ exemptis et non exemptis/ cuiuscũq; dignitatis/ status/ gradus/ ordinis/ seu conditionis existant/ illa pro tempore possidentibus aut fructus redditus et pventus huiusmodi ex statutis et consuetudinib9 cõmendis/ seu alias quouismodo percipientibus pro vna infra sex et alia p medietatib9 infra alios sex mẽses eiusdem primi anni sanctissimo domino Felici pape quinto/ suisq; collectoribus et sub collectoribus per eum deputatis vel deputãdis realiter et cum effectu persoluendũ et per eos exigendũ/ leuandũ/ colligendũ/ et recipiendũ eidem dño Felici pape pro sua ac cardinalium et officialiũ

p̄dictorū prouisione auctoritate vniuersalis ecclesie tenore p̄sentiū re/
seruet cōstituit deputat z assignat statuens et decernens capitula con/
uentus collegia et personas ipsas ad solutionē quinti et decimi dena/
rij hmōi dicto domino felici pape eiusq͡ electoribus et subcollectoribꝫ
modo premisso faciendā fore efficaciter obligatos Q̄ꝺq͡ si infra vnū
mēsem a die quo collectores z subcollectores hmōi in ecclesia cathedra
li se quintū vel decimū denariū hmōi ab illius debitorib⁹ recipere pa/
ratos obtulerint z publicauerint quēlibet terminorū p̄dictorū sequen/
tiū in solutiōe hmōi defecerint negligētes seu remissi fuerint seculares
persone excōmunicationis Capitula vero cōuentus et collegia huius
modi suspensionis a diuinis sentētias eoipso incurrant/ A qua quidē
excōmunicatione sententia ab alio aut a nobis/ aut dicto domino feli/
ce papa seu cui ille adduxerit cōmittendum p̄terq͡ in mortis articulo
constituti nisi prius de tunc debito vt p̄mittit͛ denario eidem domino
felici pape quinto/ eiusue collectoribus z subcollectoribus satisfecerint
Aut desup̄ cū eis cōcordauerint absolutiōis beneficiū nequeāt obtine/
re/ z si capitula cōuentus collegia et persone p̄dicte excōmunicationis
et suspensionis sentētias hmōi per tres menses dictum mensem imme
diate sequētes animo qꝺ absit sustinuerint indurato extunc eorū eccl'ie
monasteria/ z loca ecclesiastica sint supposita interdicto tā diu z quo/
usq͡ a sententijs vt p̄fert͛ absolui z interdictū hmōi meruerint relaxa/
ri/ non obstantibꝫ quibuscūq͡ cōstitutionib⁹ z ordinatiōib⁹ aplicis ac
statutis vsibus et cōsuetudinibus ecclesiarū monasteriorū prioratuū
locorū et ordinū quorūcūq͡ iuramēto cōfirmatione apostolica vel qua
cūq͡ alia firmitate vallatis litteris quoq͡ gratijs priuilegijs libertati
bus exemptionibus indultis et cōcessionib⁹ capitulis cōuentibus et
collegijs predictis/ eorūq͡ ecclesijs monasterijs prioratibus dignitati
bus locis z personis in genere vel specie sub quacūq͡ verborū forma
vniuersalis ecclesia apostolica vel alia quauis auctoritate factis et cō
cessis/ etiam si de eis et eorū totis tenoribus in p̄sentibus specialis et
expressa mentio fienda foret z quo ad hec eis nullaten⁹ suffragari vo/
lumus ceterisq͡ contrarijs quibuscūq͡ aut si capitulis cōuentibus col
legijs et personis p̄dictis cōmuniter vel diuisim quōlibet indultum ex
istat/ aut interim indulgeri contingat/ Q̄ꝺ ad solutionem seu presta/
tionem denarij huiusmodi aut cuiuscunq͡ alterius oneris vel subsi/
dij non teneant͛/ z ad id compelli aut ad id quod intēdit suspendi vel
excōmunicari seu ipsi vel eorum loca interdici nō possint per litteras
non faciētes plenam et expressam/ ac de verbo ad verbū/ de indulto
huiusmodi eorūq͡ ecclesijs monasterijs dignitatib⁹ beneficijs locis
personis et ordinibus ꝓprijs mētionē/ vult tamē z assentit hec sācta
Synodus q̄ si aliqua natio regnū vel prouincia modū ꝓuisionis hu
iusmodi sibi nō conuenire censerit aut allegauerit onerosam/ Prefat⁹
domin⁹ felix papa auditis illius rationibus et considerandis debite

ponderatis cum eadem natiõe/aut eius psonis put rationabiliter ex/
pedire videbit conuenire/ ꝛ cum eis cõcordare possit/ ꝛ quicquid cum
eo in hoc sit conuentũ aut cõcordatũ fuerit id ipa sancta synodus gra/
tum ꝛ ratum perinde haberi decernit ꝛ declarat/ ac si de hoc in presen/
ti decreto plena et expressa mentio haberet. Quodq; denarius predi/
ctus vacatione predicta quotiensc̄ũq; infra primũ annũ huiusmodi in
quacũq; natione occurrente ꝛ eo durante vltra semel nullatenus exiga
tur/ nec quisq; ad illum soluendũ amplius teneat. Insuper vult et de/
cernit hec sancta synodus q̄ si qua capitula collegia ꝛ cõuentus/ ac ec/
clesiastice seculares siue psone cuiuscũq; dignitatis/ status/ ordinis/ seu
cõditionis existant fructus redditus ꝛ puentus primi anni huiusmo/
di/ aut aliquã illoꝝ quottam siue partem ex statutis cõsuetudinib; seu
priuilegijs/ aut alias quouismodo leuare ꝛ percipere cõsueuerũt. Per
hoc p̄fato dño Felici pape in exactione huiusmodi denarij nullatenus
preiudicet districtius inhibentes/ capitulis/ collegijs/ cõuentib; ꝛ p
sonis ipsis sub sententijs et penis supradictis ne illos vel illã in preiu/
dicium dicti denarij p eo anno quoquõ petere vel exigere audeant seu
presumãt. Per hoc tñ hec sancta synodus/ capitulis/ collegijs/ cõuen
tibus ꝛ psonis predictis quominus annis dictũ primũ vacationis an
num sequentem illos et illã p ea parte que ob impositionẽ denarij hu/
iusmodi eis deferat petere ꝛ exigere valeant/ nõ vult ꝛ intendit preiu/
diciũ generari. Preterea cum nõnulli Germanice apud nos cõstitu/
ti natione ipam p ceteris plus fore grauatã coraz nobis allegauerint
si in ea denarius huiusmodi ab alia moderatone exigi deberet ꝛ leua/
ri/ Hec sancta synodus his et alijs rationabilib; causis mota benefi/
cia quecũq; ꝛ qualitercũq; infra dictã nationẽ cõsistẽtia valorẽ quinq;
marcharũ argenti ꝭm cõmunẽ extimationẽ eoꝝ necessarijs onerib; de
ductis/ nõ excedentia hoc decreto nullatenus includi/ nec de illoꝝ fru/
ctib; redditib; et puentib; denariũ huiusmodi solui leuariq; seu exigi
debere decernit ꝛ declarat/ volens atq; statuens q̄ si de vero valore in
premissis quãdoq; hesitari cõtigerit aut cõtendi. Collectores ꝛ subcol
lectores huiusmodi vnã ꝛ is cui solutio denarij huiusmodi p tempore
incũbit aliaz psonas pro discussione dubij et contentionis huiusmodi
eligere/ ꝛ si illas discordare cõtingeret/ loci ordinarius aut eiusdez in
spiritualib; vicarius seu officialis generalis. Si vero occasione metro
politane vel cathedralis ecclesie dubiũ aut cõtẽtio exorta fuerit casus
discordie huiusmodi capitulũ cum altera personarũ sic electarũ dubiũ
huiusmodi habeant terminare. Quorũ quidẽ personarũ ac in casu di/
scordie huiusmodi ordinarij seu eius vicarij ꝛ capituli predictoꝝ sentẽ
tie ꝛ terminatõi partes hinc inde stare ꝛ parere sine omni cõtradictio/
ne debeãt ꝛ teneant. Ceterũ hec sancta synodus collectorib; ꝛ subcolle
ctorib; denarij p̄tacti p tempore deputatis sub obtestatõe diuini iudicij
ꝛ excõmunicatõis pena quã cõtrafaciẽtes incurrere vult ipo facto di/

stricti⁹ inhibet/ ne quicq̃ vltra denariũ huiusmodi a ꝑsonis ꝓ tempore soluentib⁹ ꝛ debentib⁹ ꝑtextu cedule quitantie seu liberatōis per ipm de eo qđ sibi solutũ fuerit facte petere ꝛ exigere audeant seu presumāt. Sed qđ de cōpetenti salario eis per camerā dicti dñi felicis pape assignando cōtenti remanere debeant/ decernit/ vult/ ꝛ ordinat/ quodq̃ collectores ꝛ subcollectores ipsi sic in exigēdo denariũ huiusmodi modum obseruent q̃ persone de indebito grauamine nō imerito querulari cogant̃. Ac ꝓpterea calices libri iocalia ꝛ alia ornamenta ecclesiastica nullatenus impignorent̃ distrahant̃ vel alienent̃: vult tñ et decernit eadem sancta synodus ne ꝑsonas sententijs p̃dictis ꝓ tēpore illaqueatas vltra modũ in absolutōe obtinenda ad curiā veniēdo grauari contingat/ q̃ p̃fatus dñs felix papa quintus Collectorib⁹ ꝛ subcollectoribus ipsis ꝛ alijs ꝓut opus ꝛ expediens videbit̃ ꝑsonas sic ligatas a censuris huiusmodi absoluendi ꝛ interdicta relaxandi ꝛ tollendi plenam et liberā cōcedit facultatē. Teneant̃q̃ ipsi collectores ꝛ subcollectores solutōe dicti denarij facta/ Capitula cōuentus ꝛ collegia ac personas predictas a sententijs ꝛ censuris predictis gratis/ ꝛ sine aliqua difficultate absoluere/ interdictũq̃ forsan positũ similiter tollere ꝛ relaxare. Pro cuiusquidē absolutōis sublatōis ꝛ relaxatōis/ Litteris etiam sigillatis si p̃dicti eas habere voluerint/ etiā si per notariũ fuerint subscripte ad soluendũ vltra sextā partē vnius floreni de camera nullatenus cōstringi valeant vel cōpelli. Eos aũt qui cōtrafecerint excōmunicationis sententiā incurrere voluit ipso facto. Quodq̃ post decēniũ a dicta die cōputandũ assignatio ꝓuisionis huiusmodi cesset penitus ꝛ expiret. Capitulaq̃/ cōuentus/ collegia/ ꝛ ꝑsone p̃dicte absolutionē denarij huiusmodi ratiōe dignitatũ/ ꝛ alioꝝ beneficioꝝ p̃dictoꝝ extunc in antea vacaturoꝝ decetero nullatenus teneant̃. Decernēs omnes ꝛ singulos ꝓcessus penas sententias ꝛ censuras quos ꝛ quas cōtra capitula cōuentus collegia/ ꝛ ꝑsonas huiusmodi ob nō solutionē ratione beneficioꝝ post decēniũ vacaturoꝝ huiusmodi per q̃ uēcũq̃. Etiā si papali dignitate p̃fulgeat quauis auctoritate fieri ferri ꝛ ꝓmulgari contigerit irritos ꝛ irritas ac irritũ ꝛ inane q̃cq̃d i cōtrariũ sciēter vł ignorāter fuerit attemptatũ. Datũ Basilee in sessione nostra publica in ecclesia maiori Basilieñ. solēniter celebrata/ pridie Nonas Augusti. Anno a natiuitate dñi Millesimoquadringētesimoquadragesimo.

¶ Sessio. xliij. de visitatiōe btē marie virg.

Sacrosctā generalis synodus Basilieñ. in spũsctō legittime cōgregata/ vniuersalem ecclesiā repñtans/ Ad ꝑpetuā rei memoriā. Inter assiduas militātis ecclie turbatōes ꝛ ꝓcellas/ q̃b⁹ pa dietim affligit̃ illa singular̃ iocũditas ꝛ egregia exultatio cōmunitati fideliũ relicta est/ vt dñm crea

torem nostrū intimis pcordijs diligētes eundē in sanctis suis deuote
glorificēt. Per hec eni vt ipe dn̄s q̄ gratiā illis pstitit digne collaudat̄
ꝛ ipoꝝ sctōꝝ ꝓmtiora erga nos reddimus patrocinia. Quoquidē sin-
gulariter est agendū cū calamitates irruūt que absqꝫ demeritis hoīm
nō cōtingūt/ vt ꝑ ipoꝝ sctōꝝ preces ꝛ merita misericordia dn̄i sup pec-
catis hominū imploret̄ ꝛ humanū genus ab iminētibꝰ malis ꝛ innu-
meris periculis pseruet̄/ iter aūt oēs qui celestē regē ꝓ nobis interpel-
lent pcipue ad gloriosissimā illā ꝛ omni laude dignissimā dei genitricē
mariā est recurrendū que quāto altior existit tāto humilius ad nos re
spicit/ omnes ad se trahere cupiēs ꝓ quibꝰ in vtero gestauit saluatorē
Hec apud deū quē ipsa peperit sedula ꝓ nobis aduocata nos iuuat/
nos tuet̄/ nos ptegit/ nos exaltat. Hec oībꝰ q̄ ad eam recurrūt ꝓm-
ptissimū exhibet patrociniū. Hinc igit̄ sanctissime virgini et si plures
festiuitates venerāda sctōꝝ patrū antiqtas cōsecrauerit. Irruentibꝰ tn̄
dietim maioribꝰ mūdi calamitatibꝰ ꝛ angustijs que ad expetēda eius-
dem virginis auxilia vehemētius vrgent iucūditatē illā sibi celitus da
tam nō imerito cōuenit celebrari. Dum virgo eadem beatissima cele-
sti edocta nūcio ꝛ spūsctō duce ascendens cum festinatiōe in montana
humilē zacharie domū intrauit. Jesus eīm qui in vtero illius erat festi
nabat adhuc in ventre matris Johānē positū sanctificaret/ Et ipa vir
go gloriosissima cognatā Elizabeth visitans nōminus illā suaꝫ quam
fructuoso salutauit alloquio/ Maximā nanqꝫ leticiaꝫ fideliū mentibꝰ
debet ingerere excellens illud mysterium quo matres ille gloriose toti-
us salutis nostre ferentes pmordia tam familiariter inter se exultarūt.
Cum virgo excellentissima de stirpe dauid maria/ ꝛ veneranda inter fi
lias Aaron Elizabeth inuicem colloquunt̄/ quarum altera creatorem
omniū ꝛ saluatorē nostrū/ altera precursorē Johānem gestat in vtero.
Et sancte ille miraculo matres effecte diuina inter se bn̄ficia cōmemo-
rant. Felix quidem illa cōuentio ꝛ magnis diuine gratie splendoribus
illustrata qua tales ꝛ tante in vnum matres pariter affuerūt/ quarum
altera virgo ꝛ spūsancto. Altera sterilis ꝛ in senectute cōceperat/ ꝛ vtri
usqꝫ partū celestis angelus prenūciauit qua Johānes adhuc maternis
reclusus claustris venientē ad se dn̄m in marie vtero venerat̄. Qua re
pleta spiritusancto Elizabeth pceptui filij dei ꝛ saluatoris hominū gra
tulat̄ quā ipsa pphetans Beatissimā dixit mariā que credidit ꝛ reuela
ta mysteria pandit Qua deniqꝫ repleta ineffabili gaudio mater dn̄i
maria omnia in corde suo cōferens/ vel que prius ab angelo/ vel tunc
ab Elizabeth pceperat in canticū ꝛ laudem dn̄i ꝓrumpit. Nunc ad mi
rabilem dei potentiam qui respexit humilitatem ancille sue collaudat
Nunc magnitudinē operū eius glorificat/ Nunc refert misericordiaꝫ
que a ꝓgenie in ꝓgenies super se timētes diffundit/ Nunc iusticiā qua
superbi domant̄ et humiles exaltant̄ magnificat/ Nunc ꝓmissionem
abrae ꝛ semini eius factam et iam tunc completam cōmemorat. Ac q̄

se beatā omnes generatiōes vsq3 ad cōsūmationē seculi diceret diuina inspiratōe pphetauit. Eandēq3 pphetiā sic manifeste videmus iugiter adimpleri vt supuenientes generatiōes ipam virginē beatā & beatissimam magis ac magis dicere conent. Quis igit tantā leticiā satis potuerit explicare/ Quis tāta mysteria dignis laudib9 psequat/ Quis hec gaudia sufficienter exponat dum Johānes nōdum natus exultat. Elizabeth aduētu vginis colletat. Maria mysterijs gaudet. clausus in vtero saluator a suo recognoscat pcursore/ letant angeli. Celū & terra iucūdant/ Et tota trinitas nouis laudib9 glorificat. Hec igit gaudiorum magnitudo specialib9 est extollēda preconijs/ Hec singularib9 solēnitatib9 celebranda/ in qua & dnm qui gestat in vtero & virginem que portat/ & sterilem que cōcepit/ & precursorē qui visitat cōdecentib9 psequi debemus honorib9/ Jn cuius cōmemoratōe q tribulati sunt Mariam implorāt/ que gaudio4 huiusmodi memor vt sperādū est nō supplicantes exaudiet. Sed sicuti ex sua clementia cōsueuit etiam supplicare volentes preces subueniet. Que considerans hec sancta synodus cum in hoc tempore tota proch dolor christianitas in laborib9 & angugustijs constituta cernat. Cunq3 fere vbiq3 diuisiones & bella per humani generis hostem introducta vigeant/ & ipsa etiā ecclesia militans non mediocrib9 agitet pcellis. Dignum esse iudicauit solēnitatē hanc q cōgrue visitatio beatissime virginis appellat in singulis christianorum ecclesijs celebrari/ aut honorata in hac celebritate per pias & deuotas fideliū mentes mater gratie & omis cōsolationis sacerrima virgo maria benedictū filium suum iam multis hominū peccatis offensum sua intercessione cōcilians pacem & vnitatem fidelib9 largiat. Jdeoq3 statuit & decernit eadem sancta synodus ad honorē ipius virginis dei genitricis/ Et post expleta resurrectiōis dnice/ penthecostes/ gloriose trinitatis/ sacri corporis christi/ beato4 Johānis baptiste/ et apostolorum Petri & Pauli solēnia. Jn quib9 ecclesia post solēnitatē annunciationis dnice quā prefata visitatio temporis ordinis cōfestim sequebat est occupata p singulas christiano4 ecclesias quolibet Anno sexto Nonas Julij festum huiusmodi visitatiōis gloriose virginis celebret. Hoc igit solēne festum amplectent christifideles & omnes qui beatam virginē singulari deuotiōe psequunt secum in hac solēnitate sue exultationis cōgaudeant. Quā vt eo libentius in diuinis honorent officijs que magis spiritualib9 fuerint excitati munerib9. Jpa sancta synodus omnib9 christifidelib9 qui matutinis pcessioni sermoni missarū solennijs/ vel primis vel secūdis vesperis huius gloriose virginis festiuitatis interfuerint p vnoquoq3 officio4 predicto4 centū dies de iniūctis penitentijs misericorditer elargit. Datum in sessione publica in ecclesia maiori Basilien. solēniter celebrata Kalen. Julij. Anno a natiuitate dni Millesimoquadringentesimoquadragesimoprimo.

Sessio quadragesimaquarta

¶Sessio quadragesimaquarta de tuitione suppositorum

Sacrosctā generalis Synodus Basilieñ. ⁊c. Ad ꝑpetuā rei memoriā catholice ecclesie sanctis operibꝰ cōtinue intenti si cunctis fidelibꝰ in ministranda iusticia sic nos decet esse fauorabiles ⁊ benignos illos non imerito qui pro fidei orthodoxe atqꝫ generaliū cōciliorꝫ auctoritatis defensiōe fideles labores impenderūt ⁊ impendūt iusticie fauoribus attollere debemꝰ ⁊ munire ꝓsidijs/ qbꝫ ꝑ nos mature facta secreta inseqn do a ꝑuersis ambitiosorū illatis subleuari et inferēdis molestationibꝫ preseruari valeant/ ⁊ sic eorundē decretorū transgressorū illorum presertim qui nobis incorporati/ Et huius sancte Synodi decreta manutenere ⁊ defendere iurauerūt cōtēptū puniri facere sicqꝫ erga singulos iusticiā ordine debito exercere vt alter in alterius iniuriā nō facile ꝓsileat ⁊ formidata in reprobis vltione impiorū nocēdi temeritas cōpescat ⁊ inter eos tuta sit innocētiū trāquillitas/ postqꝫ dudū omipotēs dn̄s nimiā afflictā eccl'iam suā spōsam pietatis oculo respicere ⁊ fideliū cordibꝫ inspirare dignatus fuerit vt Synodus vniuersalis duorū etiā generaliū cōciliorū auctoritate ⁊ duorū sūmorꝫ pontificū successiue approbatione errorū heresūqꝫ extirpatiōe ac generali eccl'ie in capite ⁊ in mēbris reformatōe/ atqꝫ regū et principū aliorūqꝫ catholicorū adinuicē diffidentiū pacificatiōe in hāc ciuitatē Basilieñ. cōueniret Nos aūt occurrētia q̄ nōnulli aduersus oꝑa p̄dicta inferre conabunt ac etiā futura q̄ verisimiliter inferri possent impedimenta circūspicientes ⁊ vt illa ꝓ quibꝰ cōueneramꝰ cōmunē christianorꝫ salutē cōcernentia ad fines optatos ꝑduci ac eos ꝑ que directe vel indirecte impediri ipsiqꝫ incorporati ab eis retrahi possent obuiare cupientes ꝑ nōnulla salubria decreta statuendo diffiniuimꝰ. Primo qꝫ nullus eidē Synodo ꝑ se vel ꝓcuratorē incorꝑatꝰ aut incorꝑandus. Etiā ꝓcurator ipe a tꝑe arrepti itineris aīo veniēdi ad ipam synodū sine fraude cōtinuati ꝓ quacūqꝫ causa tūc mota vel in antea mouēda aut alia quauis occasione ad romanā curiā seu coram quocūqꝫ iudice ordinario vel delegato extra locū dicte Synodi ea durāte inuitus trahi aut cōtra eū inuitū ꝓcedi posset decernētes extunc irritū et inane nulliꝰ roboris existere vel momēti quicquid in cōtrariū ꝑ quēcūqꝫ etiā romane pontificis auctoritate attēptari cōtigerit in futurū. Deinde vero vt siqs eccl'iam cathedralē dignitatē beneficiū officiū pensionē vel cōmendā alicuiꝰ ex incorꝑatis vel incorꝑandis seu adherentibꝰ eidē Synodo a romano pontifice vel quouis alio impetrare/ aut etiā motu ꝓprio cōcessu attēptare attēptent/ Non solū ius qδ in tali ecclesia dignitate bn̄ficio seu officio habere p̄tēderet sed etiā oībus beneficijs esset ipo iure ꝓuatus Et ad obtinēdū bn̄ficia in futurū inabilis. Et successiue videlicet tertio

Idus septēbris. Anno dñi. Mccccxxxiij. ꝙ quicūqȝ etiā ꝑ romanū pō/
tificē vel ei⁹ auctoritate in ꝑiudiciū lesionē vel derogationē seu iniuriā
dicte Synodi vel incorꝑatorū seu incorꝑandoꝝ eidē ꝑ se vel ꝓcurato/
rē aut familiariū suoꝝ seu in eorū seruitijs vbicūqȝ existentiū facta seu
disposita erāt fierentqȝ aut disponerent̄ forsan in futurū titulū vel pos/
sessionē quocūqȝ tāgētia siue in cardinalatus ⁊ patriarchalis dignita/
tibus/ aut ꝑlaturis cathedraliū etiā metropolitanarū ecclesiaꝝ mona
sterijs vel alijs beneficijs ꝑstimonijs comēdis vnionibȝ pēsiōib⁹ offi
cijs et rebus ecclesiasticis vel tꝑalibȝ Et circa ipsa aut alias quōcūqȝ
⁊ qualitercūqȝ etiā si motu ꝓprio directe vel indirecte essent ipso iure ir
rita et inania et ꝓ infectis penit⁹ habent̄ ꝑtes lesas extunc in pristinū
statū reponēdo / ⁊ ꝑ quēlibet iudicē cōpetētē reponi mādādo / adijciēs
ꝙ si ꝑtextu talis cōmissionis ad aliquam occupationē deueniret̄ / nisi
occupans infra decē dies elapsis .lx. diebȝ a dicta die .iij. Idus septem/
bris si ꝑ partē lesam foret requisitus a tali occupatōe et turbatōe reali/
ter et pure desisteret ac parti lese de ꝑceptis post concessionem hmōi sa
tisfaceret vltra penas ꝑdictas excōmunicationis sententiā incurrat eo
ipso. Taliū etiā cōcessionū executores eisdē penis subiaceāt. Decernen
tes ꝓut in ipsis decretis quorū tenores ⁊ effect⁹ haberi volum⁹ pro ex/
pressis pleni⁹ cōtinet̄ / verū qꝛ sicut clamorosa dictorū suppositorū que
rela didicim⁹ pleriqȝ ābitiosi quorū effrenata cupiditas modū habe/
re nescit ad dignitates bñficia et honores modis improbis aspirātes
ac ꝑ exquisitas vexationes dictorū incorporatorū illos ab hmōi sāctis
operib⁹ retrahere satagentes nōnullorū ex eisdem incorporatis ⁊ sup
positis ecclesias parrochiales metropolitanas epāles atqȝ monaste/
ria/ Aliasqȝ dignitates cōmendas pensiones canonicatus ⁊ ꝑbēdas
officia et beneficia ecclesiastica / necnō iurisdictiones eisdē incorporatis
et suppositis ratione ecclesiarū dignitatū et beneficiorū hmōi cōpeten
tes / ac alias res et bona cōtra diffinitiones et ꝑdicta ac alia decreta
nostra quorū tenores et effectus similiter haberi volumus ꝓ expressis
in auctoritatis ecclesie ⁊ cōciliorū ꝑdictorū vilipendictorūqȝ supposito
rū graue ꝑiudiciū nō sine manifesta diuine maiestatis offensa impe/
trare extorquere inuadere acceptare et occupare seu in illis propria te/
meritate se intrudere / dictaqȝ supposita illorum possessionibus et re/
bus spoliare et priuare ac processus etiā penales contra eos facere vel
fieri procurare pensiones etiā nōnullis ex dictis incorporatis sup eccle
siasticis cathedralibus alijsqȝ dignitatibus et beneficijs ecclesiasticis
assignato aliosqȝ fructus beneficiorum que ipsi incorporati obtine/
bant et obtinent retinere subtrahere vsurpare ⁊ de illis satisfacere recu
sare et denegare alijsqȝ diuersis iniurijs in ꝑsonis bonis ac rebus pre
dictis illos affligere atqȝ cōcessiones impetrationes ⁊ acceptationes
hmōi in suarū ꝑditionem animarū exequi nō erubescunt prout adhuc
non erubescūt. Nos quorum interest in premissis oportune prouisio/

nis remedia adhibere volentes statui vniuersalis ecclesie et supposi‐torum predictorum indemnitati et quieti salubriter prouidere decre‐tis et diffinitionibus predictis inherētes illaqꝫ innouātes ac eis adij‐cientes hoc ꝑpetuo Synodali decreto auctoritate vniuersalis ecclesie decernimus et declaramꝰ impetrationes electiones collationes ⁊ dis‐positiones quaslibet de dictis ecclesiasticis cathedralibus monaste‐rijs dignitatibus cōmendis pensionibus officijs et beneficijs iurisdi‐ctionibus Ceterisqꝫ rebus ⁊ bonis ꝑdictis / Necnō processus preten‐sos omnesqꝫ ⁊ singulas quascunqꝫ etiā suspensionū excōmunicationū interdicti priuationū inabilitationū / aliasue sentētias censuras et pe‐nas seu ꝓcessus alios cuiuscūqꝫ qualitatis existant in se cōtinentes ad‐uersus ipsa supposita / ac in eorū ꝑiudicium lesionē vel derogationem aut odiū / ac cōtra ꝑdicta ⁊ alia decreta nostra quōcūqꝫ et qualitercū‐qꝫ ꝓmulgatos et factos / Ac oīa inde secuta tanqꝫ de facto attēptata ꝓ‐ut sunt irrita ⁊ inania nulliusqꝫ roboris vel momenti fuisse ⁊ existere ac pro infectis haberi debere / nullum quoqꝫ ex eisdem suppositis vel quēcūqꝫ alium illis innodatū fuisse aut in antea innodari posse / Im‐petrantes vero seu detinentes et occupatores ꝑtextu collationū dispo‐sitionum etiam motu ꝓprio factarum aut detentionū vel occupatio‐num. De hmōi ecclesijs dignitatibus beneficijs officijs iurisdictioniꝰ‐bus ⁊ bonis in illis etiā in quibus seu ad que ipsa supposita ex nostris vel aplicis alijsue canonicis collationibꝫ et ꝓuisionibus aut alias quō‐libet ius habuerint ꝓut habent que obstañ. obedientie diuersitatibus vel alijs legittimis impedimentis contra suos aduersarios causas in‐choari seu prosequi cōmode non potuerūt etiam si ecclesie dignitates beneficia et officia vel res et bona huiusmodi triū annorum vel alte‐rius cuiusuis lōgioris temporis spacio occupata fuerint / Aut colora‐tus ꝑtendat titulus pretextu etiam decreti nostri de pacificis possesso‐ribus quod incipit Quicunqꝫ nō violentus. quod contra ipsa supposi‐ta in casibus premissis locum habere non volumus / nullum titulum vel ius quodcunqꝫ acquisiuisse seu acquirere Ipsosqꝫ etiam incorpora‐tos nullum ius titulum vel possessionē perdidisse aut aliquod in iure eis competenti preiudicium generari potuisse quo minus ipsi quoti‐enscunqꝫ oportunitas ad id se obtulerit possessionem ecclesiarū cathe‐draliū dignitatū beneficiorum vel aliorum predictorum quibus spo‐liati extiterūt ꝑ se vel alium seu alios absqꝫ alia cause cognitione / seu alterꝰ auctoritat; requisitiōe ꝯtinuare / eorūqꝫ sup qbꝫ sniam vel snias q̄ ꝑtes ꝑ se vel ꝓcuratorē p̄ñtibꝰ Et vsqꝫ ad finē se defendētibꝫ in rem trāsiuerint iudicatā apud nos cōtra suos aduersarios obtinuerint il‐lorum et present; decreti vigore possessionē adipisci et intrare et super illis de quibus possessionē nōdū habuerint actionē intētare et ius suū ꝓsequi valeāt Spoliatos insup alioꝝ ⁊ ꝑsentis decretorū nostrorū au‐ctoritate in illū statū in quo ante spoliū occupationem seu nouitatem

hmõi erant perinde ac si facte non fuissent repositos ꝛ restitutos esse. Impetrationes autẽ ꝛ cõcessiones etiam motu ꝓprio ꝺ ecclesijs cathedralibus monasterijs, dignitatibus cõmendis pensionibus seu cuiuscuis qualitatis beneficijs aut alijs reb᷒ vel bonis vt p̄ferẽ factis virib᷒ vacuas / necnõ illos q̄ eas occupare p̄sũpserint cuiuscũqꝫ status etiã si cardinalatus patriarchali archiepali episcopali alia ve ecclesiastica vel mundana p̄fulgeant dignitate iure quod in eis habere pendebãt ꝛ alijs beneficijs omnibus priuatos ac ad alia in posterum obtinenda inabiles fore. Illos vero ex eis qui preter tu talium cõcessionũ ꝛ impetrationum ad aliquã occupationem precesserunt et vt ab huiusmodi occupationibus et turbationibus desisterent iuxta tenorem decreti nostri quod incipit: Ut sacri. requisiti talibus requisitionibus nõ paruerint vltra predictas excõicationis / necnõ earundẽ impetrationẽ et cõcessionũ receptiones et executores quo ad singulares ꝑsonas easdẽ sententias et penas. Quo vero ad nos incorporatos qui vt prefertur huic sancte Synodo iurauerunt et in premissis auxilium consilium et fauorem p̄buerint periurij reatum incurrisse et de beneficijs quib᷒ ratione premissorũ / vt preferẽ priuati existũt / per eos ad quos spectat huius decreti auctoritate libere disponi posse similiter decernimus et etiã declaramus / Et ne metus pene metus sit p̄sumptiõis qui aliquã aut aliquod ecclesiã cathedralem etiã metropolitanã aliãue platuram dignitatẽ cõmẽdã pensionẽ officiũ aut beneficiũ ecclesiasticũ seu etiam vt supra designata iurisdictionẽ res et bona p̄dicta quecũqꝫ cuiuscũqꝫ qualitatis fuerint eorũdẽ incorpatorũ et suppositoꝝ oĩbus ꝛ singulis cuiuscũqꝫ dignitatis vt p̄dictũ est existãt / qui occupãt ꝛ detinẽt seu etiã occupabũt ꝛ detinebũt forsitan in futurũ vltra p̄dictas ꝛ alias tã p nostra qꝫ alioꝝ generalium cõcilioꝝ decreta sanctionesqꝫ canonicas inflictas quas occasiõe p̄missorũ incurrisse noscunẽ penas / sub excõicationis necnõ ꝑpetue infamie penis quas quẽlibet cõtrafaciẽtẽ incurrere volum᷒ ipso facto p̄cipim᷒ atqꝫ mãdam᷒ vt infra duorũ mẽsiũ a data p̄ñtis decreti vel etiã interim infra. xij. dierũ spaciũ a tp̃e quo illi᷒ noticiam habuerint cõputãdo ab oĩbus et singulis occupationib᷒ ꝛ ꝑturbationib᷒ ꝑ eos sic factis penit᷒ desistãt ac eccl̃ias dignitates Cõmendas pẽsiones officia ꝛ beneficia atqꝫ res et bona p̄dicta quib᷒ dicti incorpati spoliati fuerint aut sup ꝗbus sñiam vel sententias q̄ in ꝑtibus ꝑ se vel ꝑ ꝓcuratorẽ p̄ñtib᷒ et vsqꝫ ad finẽ se defendẽtib᷒ in rem trãsiuerũt iudicatã obtinuerint / illarũ possessionẽ liberã ꝛ vacuã dimittãt nec nõ de ꝑceptis ꝛ qui durãte occupatione hmõi ꝑcipi potuissent fructib᷒ expensis et interesse ꝓpterea passis ꝑtibus lesis ac etiã de pẽsionib᷒ vt p̄ferẽ assignatis necnõ b̄nficiorũ eorũdẽ incorpatorũ fructib᷒ ꝛ alijs rebus ꝛ bonis p̄dictis integre et realiter satisfaciãt / aut cum eis amicabiliter cõcordent Quod si facere cõtẽpserint ac penas p̄dictas dãnabilit̃ incurrere / Illisqꝫ per alium mensem duobus mensibus lapsis aut. xij.

diebus p̄dictis insordescere non formidauerint extunc vltimo men/
se hm̄oi lapso cum crescente contēptu crescere debeat et pena et ecclesia
nō habeat quid vlterius faciat/ Si singularis persona decem. Si ve
ro vniuersitas aut capitulum aut aliud collegium seu cōmunitas fue,
rit.xxx. Marcharum auri pro vna camere apostolice ac pro alia parti
lese/ ꝛ pro tertia equalibus partibus mediato vel immediato domi,
no Ciuitatis vel loci in qua seu quo ecclesia dignitas beneficiū cōmen
da officium vel res huiusmodi extiterit si vices suas impendere volue
rit alioquin cuicunqꝫ alteri operam efficacem ad id prestanti pro labo
re applicandarum penas incurrat eo ipso/ Interim vero non minus
patriarche archiepiscopi episcopi/ Ceteriqꝫ ordinarij seu collatores eti
am si capitula vniuersitates vel collegia fuerint/ alieqꝫ ꝑsone ad quas
ecclesiarum cathedralium electio/ necnō dignitatū beneficiorū officio
rum et aliorū p̄dictorum collatio presentatio, ꝓuisio seu queuis alia di
spositio cōmuniter vel diuisim ꝑtinet infra simile duorū mensium vel
duodecim dierum et vnius alterius mensis a fine duorum mensiū vel
duodecim p̄dictorū dierum cōputando spaciū postq̄ꝫ pro parte illorū
quorum interest fuerint requisiti sub omnibus et singulis superius de
signatis ꝛ pecuniarijs penis quas cōtrafacientes et rebelles etiā ipso
facto incurrere volumus/ Omnibus etiā maioris excōmunicatiōis
vel defectus tituli/ alijsqꝫ exceptionibus oppositionibus appellatio/
nibus ꝛ interfugijs cessantibꝫ et reiectis et absqꝫ quarūcūqꝫ causaruꝫ
cognitione quā eis ꝛ alijs quibuscūqꝫ iudicibꝫ ecclesiasticis et seculari
bus sub eisdē penis et casibꝫ p̄missis penitꝰ interdicimus/ Electiones
collationes p̄sentationes et quasuis alias dispositiones modo p̄sū/
ptas p̄sentis decreti auctoritate sicuti de facto processerūt de facto re/
uocent retractent et annullent impedimēta prestita submoueāt occu/
patores ab occupatis expellant et de ꝑceptis fructibus et qui percipi
potuissent necnō expensis et interesse predictis etiā per incarceratione
personaꝝ occupantiū si opus fuerit fatisfieri ac partes lesas in eū sta/
tum in quo ante occupationē seu factam nouitatē huiusmodi fuerint
reponere et reintegrare procurēt/ vasalli etiā insuper et quicunqꝫ debi/
tores ꝛ subditi ecclesiarum cathedraliū dignitatū beneficiorū cōmen/
darū et aliorū predictorū nullatenꝰ occupatoribus predictis sed eis/
dem incorporatis suppositis ꝛ spoliatis vt prius obediant ꝛ pareant
in omnibus/ ipsiqꝫ debitores de fructibus redditibus prouētibꝫ iuri/
bus ꝛ offensionibus ecclesiaꝝ dignitatum beneficiorum ac aliorū hu/
iusmodi sub excōicationis pena quā cōtrafacientes incurrere volumꝰ
ipso facto respondeant et integre satissaciant vel cum eis amicabiliter
concordant. Quod si facere neglexerint ꝛ intrusis de fructibus et iuri/
bus huiusmodi respondere presumpserint/ tales a debito nullo modo
liberatos fore/ sed incorporatis vt prefertur spoliatis realiter teneri de
cernimus. Preterea si archiepiscopi ceteriqꝫ prenominati p̄missa non

adimpleuerint eisq̃ nō paruerint cū effectu/ ex tūc lapsis duob⁹ mēsi bus ꝛ adhuc alio mēse p̄dictis ecclīe ciuitates ꝛ alia loca in quib⁹ ta/ lia loca ecclesie dignitates beneficia aliaq̃ p̄dicta fuerint vt p̄mittitur occupata tādiu ecclesiastico subiaceāt interdicto quousq̃ rebelles p̄di cti ꝑ ecclesiā vel secularē fuerint potētiā a ciuitate vel loco expulsi/ aut mādatis nostris hm̄oi fuerit satisfactū quib⁹ expulsis vel vt p̄mittit̄ sa/ tisfacto diuina possunt officia resumi et cōtinuari. Que oīa ꝛ singula etiā impendētib⁹ ꝑ appellationē vel alias locū habere volum⁹ ꝛ decer/ nimus/ Porro in casu nō paritiōis liceat interim dictis incorpatis ꝛ suppositis post lapsum duorū mēsiū aut. xij. dieꝝ p̄dictoꝝ brachij secu laris/ necnō rectoris et officiarioꝝ ciuitat̄ vel loci hm̄oi auxiliū īuoca/ re/ quos etiā in subsidiū iusticie p̄sentis decreti tenore inuocamus/ re quirim⁹ ꝛ monem⁹ vt ipsi post simile duodecim dieꝝ spaciū a tp̄e req̄ sitionis sup hoc eis facte cōputandorū auxiliū/ cōsiliū et fauorē ac po/ tentiā possibiles sub excōicationis et priuatiōis priuilegioꝝ que ab ec clesijs obtinēt penis quas eos nisi fecerint q̄ mādam⁹ incurrere volu mus ipso facto p̄stare nō postponāt quorū potētia ꝛ auxilio p̄fatis spo liatis ecclesiarū dignitatū beneficiorū officiorū rerū et bonorū p̄dicto rū possessionē tā eiusdē decreti quā ꝓpria auctoritate ac etiā ꝑ potentiā intrādi et cōtinuādi ac intrusos suos expellēdi plenariā cōcedim⁹ ptā/ tem et facultatē/ Omnes aūt christifideles cuiuscūq̃ etiā si cardinala tus patriarchali archiep̄ali ep̄ali vel alia ecclesiastica vel mūdana pre fulgeāt dignitate q̄ p̄sens decretū temere violare aut illi⁹ executionem denegare seu directe vel indirecte impedire ac ꝑtibus aduersis adhe/ rere vel fauere seu eorū aliquē receptare defendere aut tueri p̄sūpserint quo ad singulares ꝑsonas excōicatiōis necnō triū/ Quo aūt ad capl̄a vniuersitates ꝛ collegia ecclesiastici interdicti et. x. Marcharū aurivt supradictū est applicādarū penas incurrere decernim⁹ eo ipso/ Ceteꝝ q̃ p̄terita nos cōmouēt futuris cautius obuiare periculis p̄nūtiū teno re sub ĩterminatiōe diuini iudicij ꝛ sub excōicatiōis priuatiōis inhabi litationis pecuniarijs et alijs superi⁹ expressis penis/ quas ipso facto quēlibet cōtrafaciētē incurrere volum⁹ districti⁹ inhibem⁹/ ne aliquis cuiuscūq̃ cōditionis ꝛ excellētie fuerit ecclesiastice vel mundane etiā si cardinalatus patriarchali archiep̄ali ep̄ali vel alia quacūq̃ p̄fulgeat dignitate/ quasuis ecclīas patriarchales metropolitanas vl̄ alias ca thedrales monasteria p̄laturas dignitates officia cōmēdas pēsiones iurisdictiōes vel alia cuiuscūq̃ qualitatis bñficia siue res ꝛ bona q̄bus cūq̃ noīb⁹ censeant̄ ad ipos ꝑ tp̄e incorpatos ꝛ incorpandos huic sa/ cro Basilien̄. aut alteri vniuersali legittime ꝯgregādo cōcilio vel ipoꝝ familiares ꝑtinētia eodē ꝯcilio durāte ꝛ ĩ eo p̄ricipaliter existētes ĩ p̄iu diciū lesionē derogationē seu odiū concilij seu incorporatorum vel in corporandorū huiusmodi a quocunq̃ etiā romano pōtifice impetra/ re vel motu proprio collata acceptare aut in illis se intēdere seu in co/

rundem incorporatorũ odium siue preiudicium suos cõsanguineos ꝑ
curare aut fautores in personis et bonis affligere seu molestare vel eos
dem incorporatos ꝑ tẽpore inuitos alibi quã in eodem cõcilio sup re
quacũq; trahere aut ad respondendu; seu iudiciũ subeundũ cõpellere
ꝑsumat. Quoscunq; ꝓcessus etiã quascũq; penas in se continentes et
quicq̃d in cõtrarium forsitan attẽptari cõtigerit irritũ et inane nullius
q; roboris vel momenti existere ex nunc prout extunc nũciantes et de/
cernentes. Non intendimus tamẽ aliquos ex incorporandis in futu/
rum qui ante eorum incorꝑationem sup aliquibus criminibus apud
suos superiores delati forent ꝛ legittime ꝑuenti hoc decreto tueri quin
possit contra eos sup criminib⁹ hmõi etiam vsq; ad diffinitiuã senten
tiam inclusiue procedi/ absolutionez vero omniũ ꝛ singuloꝝ qui ꝑfa/
tas sentẽtias censuras et penas vel earũ aliquaz incurrerint quoquo
modo Synodo ꝑ tp̃e sedenti et illa dissoluto romano pontifici tãtũ/
mõ ꝑterquã in mortis articulo reseruam⁹. Postremo vt nullus ipi⁹
decreti ignorantiã ꝑtẽdere valeat decernim⁹ id ꝑ publicationẽ in ꝑsen.
ti Sessione factã vim habere et ita vniuersos ꝛ singulos lapsis duob⁹
mensibus aut duodecim diebus ꝑdictis astringere ꝛ artare ac si eis
ꝑsonaliter apprehensis intimatũ foret/ Quocirca vobis venerabilib⁹
patriarchis primatibus archiepiscopis episcopis abbatibus priori/
bus ꝑpositis decanis Cantoribus archidyaconis ceterisq; in dignita
tibus quibuscũq; cõstitutis ac cathedraliũ ecclesiarũ canonicis distri/
cte ꝑcipiendo Mandam⁹ quaten⁹ vos aut vnus vestrũ ꝑ vos vel ali/
um seu alios premissa omnia et singula vbi et quãdo expedire videri/
tis sollenniter publicantes si et postquã sup premissis vel aliquo eorũ
pro parte alicuius ex incorporatis ꝛ suppositis ꝑdictis vel alterius
ꝑmotorum negociorum nostrorũ aut nostri vel romani pontificis ꝑ
curatoris fiscalis quibus sup his omnimodã atq; plenariã ꝯcedim⁹
potestatẽ requisiti fueritis vel fuerit requisit⁹ et vobis qꝫ aliq̃s vel aliq̃
ex ꝑturbatorib⁹ ꝑdictis aliquã vel aliquas ex sentẽtijs ꝛ penis supius
expssatis incurrerit ad earũdẽ penaꝝ declarationẽ ꝯtra eos ꝓcedẽtes
Illas tãdiu in ecclesijs vestris ꝛ alijs locis dñicis alijsq; festiuis die/
b⁹ easdẽ penas incurrisse publicetis ꝛ publicari faciat; ac vt tales eui
tetis et ab alijs euitari faciatis et alias ad plenariã penarũ ꝑdictaru;
executionẽ ꝓcedere curet; donec sup hijs satisfactiõe preuia debite me
ruerint absolutiõis bñficiũ obtinere. Et nihilomin⁹ legittimis super
hijs ꝑ vos habẽdis seruatis ꝓcessib⁹ eos quotiẽs opus fuerit aggra/
uare curetis/ ꝯdictores auctoritate nostra appellatiõe postposita cõpe
scẽdo/ inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Nos eñ
vobis ꝛ vr̃m singulis oẽs ꝛ singulos q̃ sñias ꝛ penas hmõi vl' eaꝝ ali
quã incurrerint quoquõ i loco nr̃e sacre cõgregatiõis ea durãte ipa ve
ro dissoluta i loco romane curie ꝛ extra etiã ad ptes illas ꝟo ex eis ad
q̃s tut⁹ nõ patebit accessus seu in locis in q̃bus libera mãdatoꝝ nroꝝ

executio fieri nō poterit sup que ptes sese vel pmotoꝝ aut pcuratoris predictoꝝ iuramēto stari volumus in audientia litterarū cōtradictaꝝ et in valuis maioris ecclesie ciuitatis vel loci in qua vel in quo hāc vel aliam generalē synodū pro tempore sedere vel ea dissoluta. Aut non sedente Romanū pontificē cum sua curia residere cōtigerit in loco ecclesie dignitatis vel rei super qua vel quo agetur/ aut alio vicinior in quo partis sese cōmoditas se obtulerit in valuis maioris ecclesie ciuitatis vel loci huiusmodi adinstar edictoꝝ publicoꝝ monendi/ requirendi/ et citandi plenā et liberā auctoritate vniuersalis ecclesie cōcedimus tenore presentiū facultatē. Volētes et eadem auctoritate decernētes monitiones requisitiōes et citationes sic factas vim habere/ ac eosdem sic monitos et citatos artare/ perinde ac si eis personaliter apprehensis facte forent. Non obstantib⁹ nostris atq; apostolicis cōstitutionib⁹ et ordinatiōib⁹ quibus quo ad premissa derogamus et derogatū esse volumus/ ceterisq; ꝯtrarijs quibuscūq;. Datum Basilee in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ. solēniter celebrata. v. idus Augusti Anno domini. Mccccxlij.

¶ Sessio quadragesimaquinta seu vltima

Sacrosctā generalis synodus Basilieñ. in spūsctō legittime cōgregata/ vniuersalem ecclesiā repñtans/ Ad futurā rei memoriā. Desiderauit Ezechias rex vt fieret pax et veritas in dieb⁹ suis/ et nos desiderio desiderauimus vt pax et vnio ecclesie in dieb⁹ nr̄is hoc sacro durāte Basilieñ. cōcilio daref/ verum cum ex plurimis impedimentis que dietim ingerunt et in futuruz succrescere possent formidef/ ne pax et vnio huiusmodi desiderate in hac ciuitate Basilieñ fieri/ aut actus cōciliares libere exercere valeant. Volentes pterea casibus futuris puidere/ ac vt fides et auctoritas generaliū cōcilioꝝ vniuersalē ecclesiā representantē illibate permaneant/ quodq; vnio et pax vera ecclesie dentur. Necnon vt continuef celebratio generaliū cōcilioꝝ attento/ quod iam sanctissimus dñs Felix papa quintus preuidens necessitatis casuz pro futuro concilio nomiauit inclitam ciuitatem Lugduneñ. in partibus Galliarū. Jn hocq; satisfaciendo decretis sacroꝝ Constātieñ. et Basilieñ. huius generaliū concilioꝝ dictam ciuitatem Lugduneñ. quam experientia docēte generaliū synodoꝝ hactenus in ea celebrataꝝ accōmodam et idoneam reputamus tenore presentiū/ in nomine sancte et indiuidue trinitatis p futuro primo celebrando concilio nominamus/ deputamus et assignamus. Cumq; immineant vigentissime cause vt breui fiat alterius generalis cōcilij celebratio. Propterea statuimus et ordinamus vt infra triēnium a datis presentiū cōputandum generale

Sessio quadragesimaquinta seu vltima

concilium in prefata ciuitate Lugdunen. celebret. Decernentes quod cardinales/patriarche/archiepiscopi/episcopi/prelati/seu quicunque alij qui ad generalia concilia de iure vel cosuetudine couenire debent in termino premisso ad dictum locum accedere teneant/dummodo post dissolutionem huius concilij hoc vel alio in loco cotinuati restat vnus annus ante huiusmodi triennij finem. Volumus etiam et specialiter concedimus quod predictum terminum futuri celebrandi concilij abbreuiare valeat prefatus papa Felix. Per premissa autem et si recte inspicientibus aliud videri non debeat. Ad maiorem tamen veritatis manifestationem declaramus quod non intendimus neque volumus hoc sacrum generale concilium Basilien. dissoluere aut dissolutum quomodolibet censendum esse. Quinimo in hoc loco cotinuandum fore et cotinuari debere/ Dum tamen integra et plena libertas atque securitas/ necnon saluusconductus per inclitam ciuitatem Basilien. nobis et eidem synodo concessi seruent illesi. Adijcientes quod si aliquod fieret impedimentum quominus in hac ciuitate Basilien. iuxta ritum cosuetum actus conciliares libere exercere possent/ Aut libertas seu securitas et saluusconductus huiusmodi non seruarentur quibus casibus seu eorum aliquo quod deus auertat aduenientibus super quo stari volumus arbitrio seu attestationi dilectissimorum cardinalium et venerabilium episcoporum aliorumque dilectorum ecclesie filiorum per nos hodie deputatorum/aut maioris partis eorum pro tempore presentium cum subscriptione eorum inde super conficiendo publico instrumento et sigillis eorundem iminendo extunc prout exnunc/ et exnunc prout extunc hanc sanctam synodum pro ipsius cotinuatione ab hac ciuitate Basilien. ad ciuitatem Lausanen. eiusque vti prouincie Bisuntinen. locum abilem tutum et idoneum ad generalis cocilij celebrationem. In nomine patris et filij et spiritussancti tenore presentium transferimus ac translatum esse decernimus cum eisdem modis/formis/qualitatibus/et ordinationibus cum quibus in hoc loco Basilien. cotinuata fuit et stat de presenti. Datum Basilee in nostra publica sessione in ecclesia maiori Basilien. solenniter celebrata. xvij. Kal. Junij. Anno a natiuitate domini. Mccccxlviij.

¶ Bulla Nicolai pape quinti super approbatione actoꝝ et gestorum in concilio Basilieñ.

Jcolaus episcopus seruus seruoꝝ dei / Ad ꝑpetuã rei memoriã Ut pacis qua nihil desiderabili⁹ in vniuersali eccl'ia amplissime diffundat / ⁊ ꝑduret serenitas / ⁊ oĩm corda q̃s exagitauit ⁊ defatigauit diuisio / vnitas integra ad cuiuslibet status ⁊ honoris ꝓsperitatẽ cõsolidet / libenter ẜm nostre ⁊ ap'lice auctoritatis plenitudinẽ magnitudinẽqꝫ volũtatis omnia amplectimur / ꝑ q̃ nõ solũ sup ꝑñtibꝫ ⁊ futuris sed ⁊ p̃teritis / vt firma illibataqꝫ ꝑmaneant / debite ꝓuisiõis adhibeat̃ remediũ. Cum itaqꝫ post crebras variasqꝫ cõturbatiões / quibꝫ multis ab annis sancta dei subiacuit ecclesia / causantibꝫ diuisionibꝫ / que inter felicis recordatõis Eugeniũ papam quartũ p̃decessorẽ nostrũ / ⁊ tunc Basilieñ. cõciliũ viguerũt / hoc in nostro tp̃e ⁊ ex altissimi dei ꝓuidẽtia ineffabili interpositiõe tractatuqꝫ oratoꝝ charissimoꝝ in xp̃o filioꝝ francoꝝ anglie ⁊ renati Sicilie regũ / necnõ delphini Uieneñ. primogeniti francoꝝ regis illustris / pacem ecclesie redditã videbamus / dum ꝑcepim⁹ venerabilẽ ⁊ charissimũ fratrẽ nostrũ Amedeũ primũ cardinalẽ / ep̃m Sabineñ. in nõnullis ꝓuintijs ap'lice sedis legatũ vicariũqꝫ ꝑpetuũ Felicẽ papã quintũ / tunc in sua obediẽtia nominatũ / iuri qd̃ in papatu asserebat se habere adhmõi pacẽ ecclesie obtinendũ cessisse / Eos vero q̃ Basilee postmodũ Lausane sub noĩe generalis cõcilij / hactenus cõgregati ꝑmãserũt ordinasse ⁊ publicasse / nobis tanq̃ vnico ac indubitato sũmo põtifici obediendũ esse a cũctis fidelibꝫ. Et p̃fatã Lausaneñ. dissoluisse cõgregationẽ. Desiderãtes igit̃ toto affectu ea ꝑficere / quibꝫ xp̃ifideles suppressis ⁊ extinctis dissensionũ ⁊ differentiarũ seminarijs cõmuni fruantur cõcordia cuiuslibet eoꝝ status / honoris / reputatiõis ⁊ q̃etis stabilitate firmata / quascũqꝫ ꝓmotões; electões; ꝯfirmatões / postulatões / admissiones / translatões / cõmendas / administratões / ⁊ ꝓuisiones / ad quascũqꝫ patriarchales / metropolitanas / ⁊ cathedrales ecclesias. Necnõ abbatiales dignitates ac monasterioꝝ regimina quorumcũqꝫ exemptoꝝ / necnõ exemptoꝝ / necnõ quascũqꝫ collatões / ꝓuisiones / ⁊ dispositões / q̃rũcũqꝫ beneficioꝝ / ecclesiasticoꝝ / regulariũ / ⁊ secularium / de iure patronatus etiã laicoꝝ / cum cura vel sine cura / etiã si ecclesie parrochiales fuerint / aut canonicatus ⁊ prebẽde dignitates maiores post pontificales in cathedralibꝫ vel principales in collegiatis existant ꝑsonatusqꝫ ꝑpetue administratões vel officia / etiã curata vel electiua in quibuscũqꝫ ecclesijs / prioratus / cõuẽtuales / aut cuiuscũqꝫ cõditiõis / qualitatis vel nature fuerint / etiã alterius generis q̃ expressa paris vel maioris. Etiã si ex quauis causa tunc dispositiõi apostoli

ce specialiter vel generaliter reseruata fuerint litigiosa / aut alias affecta vel ad sedem apostolicā quōlibet deuoluta in vim quoꝛuꝫ seu pretextu collationū / ꝓuisionū / reseruationū / aut aliarū dispositionū huiusmodi seu alicuꝰ premissoꝝ / alias ꝙ ex titulo priuatiōis factarū premissarum occasionū / diuisionū ipsarū ecclesiarū / beneficioꝝ / dignitatū / officioꝝ / personatuū / administrationū / ac canonicatuū / ⁊ prebendarum habita seu adepta sit possessio ⁊ possident᷑ de presenti. Admissiones etiam resignationū quoꝛūcūq; beneficioꝛū dignitatū ecclesiarum simpliciter vel ex causa permutatiōis factarū / auctoꝛisationū ⁊ institutionū pēsionū. Item quarūcūq; super quoꝛūcūq; beneficioꝝ ecclesiasticoꝝ fructibꝫ reseruationibꝫ ⁊ assignationibꝫ cum ꝓcessibꝫ ⁊ fulminationibus inde secutis / necnō vniones annexiones incoꝛpoꝛatōes quarumcūq; dignitatū ⁊ beneficioꝝ ecclesiasticoꝝ secularū ⁊ regularū q̇buscūq; p̄riarchalibꝫ / archiep̄alibꝫ / abbatialibꝫ vel capitularibꝫ mēsis aut monasterijs / cōuentibus / dignitatibus / canonicatibus / ⁊ prebēdis vel beneficijs seu ad inuicem sub quibusuis verboꝝ formis dimēbrationes etiam ecclesiasticaꝝ ⁊ beneficioꝝ quoꝛūcunq;. Ecclesiarum quoq; monasterioꝝ studioꝝ q; generaliū fundationes / erectōes / suppressiones / ⁊ subiectōes / ⁊ quoꝛūcunq; beneficioꝝ creatōes exemptiones. Item renouationes pallij / dationes / cōsecrationes / benedictiones personarū de oꝛdine ad oꝛdinē translatiōes / infeudatōes / institutiones / cōtractuū cōfirmatiōes / facultatis testandi cōcessiones / absolutiōes / liberatiōes / quitātias / suꝑ quibuscūq; debitis rōne decimaꝝ semidecimarū / indulgentiarū / annatarū / cōmuniū / ⁊ minutoꝝ seruitioꝝ / vel alias quōlibet dispensationes / tam suꝑ etatis ꝙ natalium ⁊ aliarum inhabilitatū defectibꝫ suꝑ incōpatibilibꝫ in quocūq; numero etiā si ad curas parrochiales / matrimonijs / iuramēto / oꝛdinibꝫ / ⁊ voto etiam transmarino ⁊ rebus alijs quibuscūq;. Necnon absolutiōes a quibuscūq; excōmunicationū / anathematizationuꝫ / ⁊ alijs cēsuris ecclesiasticis interdictoꝝ tā generaliū ꝙ specialiū relaxatiōes / Ac etiā illarū fulminatōes ⁊ appositiōes iuramentoꝝ etiā fidelitatū relaxationes / rehabilitatōes ab omni macula irregularitatis / aut alia inhabilitate vndecūq; ꝓcesserit / restitutōe etiā ad famā ⁊ honoꝛes gratiaꝝ indultoꝝ / indulgētiaꝝ ⁊ priuilegioꝝ / ⁊ quascūq; alias cōcessiōes / ac oīa ⁊ singula tam iusticiā ꝙ gratiā ꝯcernētia siue in foꝛo cōsciētie / aut cōtētioso in ꝑsonis / aut locis que tꝑe cōcessionū ⁊ alioꝝ p̄missoꝝ obediuerunt p̄fato venerabili ac charissimo fratri nr̄o Amedeo cardinali / episcopo legato ⁊ vicario supꝛadicto: tunc Felice papa quinto noīato / ac cōgregatis antedictis / seu eoꝝ alteri tam ꝑ ip̄m tūc Basilien̄. cōciliū ⁊ amedeū in sua obediētia Felicē q̄ntū nūcupatū / ꝙ illos q̇ in Basilen̄. ⁊ Lausanen̄. ciuitatibꝫ sub noīe generalis cōcilij cōgregati remāserūt / aut aliū seu alios sua aut alteriꝰ coꝝ auctoꝛitate etiā de latere legatos delegatos siue alios q̄scūq; ab eis vel coꝝ altero ꝑtātē hn̄tē cōiūcti vl̄

diuisim qualitercũq; facta gesta cõcessa data idulta disposita ꝛ ordina
ta etiã si maiora ꝛ grauiora aut alti⁹ cuiuscũq; nature a pmissis existãt
et specialẽ reqrant expssionẽ/ que volumus ꝛ decernim⁹ p expssis speci
fice haberi cum omnib ꝛ singulis inde secutis. Ac etiã oĩa et singula
p ordinarios in dictis locis facta p bono pacis ꝛ vnionis eccl'ie motu
pprio ex certa sciẽtia ꝛ de apl'ice ptãtis plenitudine de ꝯsilio ꝛ assensu ve
nerabiliũ fratrũ nostroꝝ scẽ romane eccl'ie cardinaliũ pſentiũ serie ap
probamus/ ratificam⁹ ꝛ etiã cõfirmam⁹ rataq; ꝛ firma haberi volum⁹
Necnõ potiori p cautela de psonis patriarchaꝝ/ archiepoꝝ/ epoꝝ/ ꝛ
abbatũ quibuscũq; ecclesijs ꝛ monasterijs quarũ ꝛ quoꝝ assecuti sunt
possessiões ꝛ possidẽt de pñti. Necnõ de dignitatib prioratib psona,
tib administrationib officijs canonicatib ꝛ pbendis cõmendis ꝛ be,
neficijs quibuscũq; etiã sedi apl'ice specialiter vel generaliter reseruatis
deuolutis vel quõlib; affectis eoꝝ possessorib quibuslibet de nouo p,
uidemus/ ac ipoꝝ omniũ fructus reditus ꝛ pvẽtus/ Necnõ emolumẽ
ta singula in quibuscũq; ꝛ vbicũq; etiã extra diocesim/ in quib eccl'ia
monasteriũ prioratus dignitas seu beneficiũ hmõi fuerit consistentia
ad eoꝝ possessores spectare ꝛ ptinere. Et ꝙ ipsi in suarũ eccl'iaꝝ mona,
sterioꝝ prioratuũ dignitatũ ꝛ bñficioꝝ put eoꝝ singulos cõcernit pos
sessionib p hmõi bono pacis ꝛ vnionis pacifice remaneãt ꝛ q̃eti/ decer
nimus ꝛ declaram⁹ gratis ꝛ absq; solutõe cõmuniũ vel minutoꝝ serui,
uicioꝝ annatarũ aut vacãtie tam nostre camere q̃ venerabiliũ fratrũ
nostroꝝ scẽ romane eccl'ie cardinaliũ collegio facienda noĩa ꝛ cogno,
mina valoresq; ipsoꝝ beneficioꝝ ꝛ dignitatũ/ ac nõ obstantias ipoꝝ
possessoꝝ p expressis habentib cõstitutionib ꝛ ordinatõib apl'icis nõ
obstantibus quibuscũq;/ Insup quascũq; obligationes seu debita de
ꝛ sup annatis seu cõib et minutis seruitijs iuxta curie nostre cõsuetu
dinẽ Ceterisq; iuribus nobis ꝛ sancte romane ecclesie Cardinaliũ col
legio ceterisq; officialibus debitis/ si que deberi dicerẽt occasionũ qua
rũcũq; metropolitanarũ ꝛ cardinaliũ ecclesiarũ monasteriorũ digni,
tatũ prioratuũ etiã cõuẽtualiũ beneficioꝝ ꝛ officiorũ hmõi vsq; ad pre
sentẽ diẽ possessorib⁹ antedictis ex simili scientia remittim⁹ ꝛ relaxa,
mus pariter ꝛ donam⁹. Eosq; q̃ hmõi debitis obligati essent ab om,
ni eorũ solutione absoluim⁹ et liberam⁹. Et sup illis dari quitantias
potẽtib⁹ aut volẽtib demãdam⁹ in forma plena debita et oportuna/
Fructus etiã illos quos durante hmõi diuisione ex dictis ecclesijs di
gnitatibus beneficijs ꝛ officijs pceperũt etiã si nobis et camere apl'ice
debiti essent penit⁹ ipsis ꝛ cuilibet ipoꝝ remittim⁹ de dicte sedis mu,
nificentia liberali camerario thesaurario clericis camere collectorib⁹
et subcollectoribus nostris quibuscunq; inhibeñ. sub ex cõicationis sen
tentia et alijs censuris eccl'iasticis atq; penis quas remissioni ꝛ inhi,
bitioni nostris hmõi ꝯtrauenietes incurrere volum⁹ ipo facto/ ne fru
ctus pdictos occasione pmissa dicta diuisione durante pceptos ꝛ per

nos remissos vt pferat a quoquã quõlibet exigere seu extorquere presu/
mãt. Dictorũ rursus possessorũ singulis aduersarijs sup pfatis eccle/
sijs monasterijs prioratibus dignitatib⁹ officijs et bñficijs ppetuum
silentiũ imponẽtes / Quascũqz pmotiones impetratiões cõcessiões p
uisiões declaratiões et litteras desup p ipsis aduersarijs ⁊ alijs qui/
buscũqz in piudiciũ ipsoꝝ possessorũ vel derogationẽ hmõi p nos con/
firmatorũ quõlibet etiã si motu pprio ex certa sciẽtia aut plenitudine
potestatis ⁊ de venerabiliũ fratrũ nostroꝝ sancte romane ecclesie car/
dinaliũ cõsilio ⁊ assensu tã p dictũ nostrũ pdecessorẽ qz nos siue alium
quẽcũqz illius aut nostra auctoritate siue alia quacunqz factas datas
cõcessas et habitas / Etiã si in vim earũ ipsis aut alicui eoꝝ iure vel ad
rem ius quesitũ foret / necnõ diffinitiuas et alias etiã q in rem transie
rũt iudicatã / sup ecclesijs ⁊ alijs pmissis in romana curia vel alias vbi
cũqz cõtradictos possessores pmulgatos snias ⁊ quecũqz inde secuta
pdictis motu ⁊ scientia ac plenitudine p bono pacis ⁊ vnionis pdicta
rũ cassam⁹ irritam⁹ ⁊ annullam⁹ ac cassa irrrita infecta nullaqz ⁊ ina
nia ac virib⁹ vacua declaram⁹ ⁊ denũciam⁹ / Illas vero ex sententijs
q p pdictis possessiõib⁹ sup pmissis ac etiã quascũqz alias sentẽtias et
surrogationes q p quibusuis psonis ptibus se defendẽtib⁹ illaꝝ oim
noib⁹ et cognoib⁹ p expressis habẽtes ⁊ q in rem trãsiuerũt iudicataz.
In Basilieñ. seu Lausaneñ. ciuitatib⁹ seu in curia pfati venerabilis ac
charissimi fratris nostri Amedei primi cardinalis vt premittit legati
vicarijqz ppetui felicis quinti in sua obedientia nominati vsqz in hodi
ernũ diem plate ac surrogatiões p altero ex collitigantib⁹ mutuo se de
fendentib⁹ facte sunt / validas ⁊ ratas decernentes / necnõ quascũqz li
tes ⁊ causas desup in nostra curia vel alibi cõtra ipos possessores super
predictis ecclesijs dignitatib⁹ / beneficijs ⁊ officijs quõlibet pendẽtib⁹
quoꝝ omniũ etiã si vna vel due seu plures diffinitiue vel alie snie plate
sint status pñtib⁹ p expssis habentib⁹ ad nos aduocam⁹ ⁊ totaliter ex
tinguimus. Et p maiori omniũ ⁊ singuloꝝ securitate ⁊ roboris validi
tate qbuscũqz psonis tam ecclesiasticis qz secularib⁹ cuiuscũqz dignita
tis / status / gradus / ordinis / cõditõis / vel pemineñtie existant. Etiã si
cardinalatus / patriarchatus / archiepali / epali / aut alia quacũqz pful
geant dignitate / necnõ quarũcũqz tam cathedraliũ qz collegiatarũ et
aliarũ eccliarũ ⁊ monasterioꝝ / capitulis / collegijs / ⁊ cõuẽtib⁹ / ac sin/
gularib⁹ psonis earũdẽ illiqz vel illis ad quẽ seu ad quos dictarũ eccle
siarũ beneficioꝝ ecclesiasticoꝝ ⁊ officioꝝ electio / collatio / puisio / pñta/
tio / seu queuis alia dispositio cõiter vel diuisim ptinet / ac hmõi posses/
soꝝ aduersarijs / quib⁹ p nos ad nostrũ pdecessorẽ seu aliũ quẽcũqz fa/
cte sunt concessiones ⁊ puisiones de hmõi ecclesijs / bñficijs / ⁊ officijs
possessis / omib⁹ ⁊ singulis alijs quoꝝ interest vel intererit quõlibet in
futurũ. Mãdam⁹ expsse inhibẽtes vicz patriarchis / archiepis / ⁊ epis /
sub suspensionis ab ingressu ecclie. Minorib⁹ vero psonis singularib⁹

sub excõmunicatõis. Necnõ dictoꝝ possessoꝝ aduersariis sub filii excõmunicatõis ac priuatõis omniũ & singuloꝝ bñficioꝝ suoꝝ que obtinẽt & inhabilitatõis ad illa & ad alia i posterũ obtinẽda ppetueqꝫ infamie Collegiis vero capl'is & cõuẽtibꝫ sub suspensionis a diuinis penis sententiis & censuris quas cõtrafacientes & rebelles / ꝑut quẽlibet ipsoꝝ concernit ex nunc/ꝑut ex tunc & ex tunc/ꝑut ex nunc incurrere volum⁹ ipso facto/ ne ipi seu eoꝝ alter publice vel occulte/ directe vel indirecte quouis quesito colore vel ingenio cõtra declaratões/ ꝯcessiões/ aꝑprobatões/ ratificatões/ cõfirmatões/ & alia pdicta vel eoꝝ aliqđ in piudiciũ dãnũ & grauamen dictoꝝ possessoꝝ et derogationẽ pmissoꝝ per nos cõfirmatoꝝ aut alicui⁹ eoꝝ facere dicere & attẽptare/ seu ipsi pnominati ad q̃s spectat hmõi/ electio/ collatio/ ꝑuisio/ pñtatio/ seu queuis alia dispositio quẽquã aliũ ad eccl'ias dignitates bñficia et officia seu alia pmissa hacten⁹ sic possessa recipe & admittere/ neqꝫ possessores hmõi sup pmissis in aliquo vexare/ pturbare/ molestare/ seu inqetare/ quõlibet psumãt aut psumat/ sed ea oĩa & singula inuiolabiliter & sine cõtradictõe quacũqꝫ quãtũ in eis est manuteneãt & obseruent dictosqꝫ possessores in possessione sua hmõi teneãt & defendãt. Si que etiã (qđ absit) p quẽpiã quacũqꝫ etiã auctoritate nr̃a cõtra pmissa seu eoꝝ aliqua/ aut in piudiciũ dictoꝝ possessoꝝ seu alicuius eoꝝ nouitates facte fuerint seu fierent illas ac quecũqꝫ inde secuta ex nũc ꝑut ex tunc habemus & haberi volum⁹ p infectis. Et nihilomin⁹ cõtra veniẽtes & rebelles hmõi siue patriarche/ archiepi/ aut epi fuerint ab ingressu ecclesie. Minores vero psonas singulares excõicatos/ necnõ dictos aduersarios & eis auxiliũ dantes vltra excõicatõis penã/ bñficiis & officiis suis priuatos inhabiles & infames. Capitula vero collegia & cõuentus a diuinis suspẽsos p quẽlibet ordinariũ loci aut alterũ i dignitate ꝯstitutis siue canonicũ alicui⁹ eccl'ie cathedralis p quẽcũqꝫ ex hmõi possessoribꝫ eligendũ & reqrendũ seu executionẽ dandũ sup hmõi nostra voluntate in romana curia siue extra declarari & denũciare volum⁹ & mandamus. Sup quibus omnibꝫ & singulis ipsis & eoꝝ cuilibet auctoritate aplica damus atqꝫ cõcedim⁹ facultatẽ reiectis in pmissis omnibꝫ et singulis cautelis & appellatõibꝫ quibuscũqꝫ in piudiciũ pmissoꝝ interpositis seu interponẽdis quas tanqꝫ friuolas & inanes cum inde secutis & secuturis ex tunc ꝑut ex nunc & ex tunc ꝑut ex nunc cassamus/ irritamus/ annullamus/ & p infectis haberi volum⁹. Uicecancellario & q̃buscũqꝫ aliis officialibꝫ nostris expresse inhibẽtes ne ad cuiusuis instãtiã sup causis ptensarũ appellationũ hmõi aut alias via simplicis querele/ seu restitutõis in integrũ aliquã cõmissionẽ signare siue rescriptũ etiã extra romanã curiã ꝯcedere/ nec auditores causaꝝ palatii nr̃i siue ordiarii loci/ aut q̃cũqꝫ alii cõmissiões siue rescripta hmõi recipere seu causas desup motas & mouẽdas audire psumãt seu attẽptẽt. Adiiciẽtes ꝙ si vllo vnqꝫ tpe appareret de aliqua cõcessione seu declaratõe per

nos aut nostros seu dicti pdecessoris litteras quascūqȝ clausulas etiaȝ derogatorias generales vel speciales sub quacūqȝ verboꝝ forma in se cōtinentes. Licet in illis dicatur nō obstātibus clausulis dicentibus q̄ illis nō derogetur/nisi de eis specialis mentio fiat/aut qd de verbo ad verbū ꝛ cum toto tenore illarū inseri debeat facta seu fienda p quā dictos possessores seu coꝝ aliquē in hmōi suoꝝ beneficioꝝ possessionē/ seu alias turbari/vexari/molestari/seu inqetari/ aut cōtra hmōi nr̄as cōcessiones/puisiones / ꝛ alia per nos approbata fieri atqȝ cōtrauenire possit. Etiā si motu ꝓprio ex certa sciētia/siue de plenitudine ptātis / ꝛ de ipoꝝ venerabiliū fratrū nroꝝ cardinaliū cōsilio ꝛ assensu emanarēt seu emanassent tales declaratōes aut cōcessiones ꝓ bono pacis ꝛ vnionis ecclesie nullaten⁹ effectū sortiri/sed ꝓ infectis ex nūc/ꝓut ex tunc haberi volumus/ verū si in obediētia pdictoꝝ tunc nūcupati Felicis et illoꝝ qui Basilee ꝛ Lausaneñ sub noie generalis cōcilij tunc pmanserūt duo vel plures sup vno vel pluribus bñficijs litigarēt possessio nō possidēti nō afferat pīudiciū/ sȝ cuilibȝ ius suū sp saluū ꝯseruetur/etiā vnicuiqȝ maneat ius/ qd añ hmōi diuisionē sibi q̄situ erat. Et si fuerint aliqua eccl'ie seu bñficia quarū seu quoꝝ caput in vna obediētia ꝛ mēbra in altera existāt mēbra reducantur ad caput. Saluo tñ q mēbrū obtinēs in illi⁹ remaneat possessiōe si ius eidē cōpetebat ante hmōi diuisionē. Ceterū qȝ difficile foret pñtes lr̄as ad singula in qbus eis forsan fides faciēda fuerit loca deferre dicta auctoritate aplica decernim⁹ qd illarū transsūpto manu publica ꝛ sigillo alicui⁹ epi aut illi⁹ vicarij seu curie ad supioris ecclesiastice signato ꝛ munito/ perinde ac si originales lr̄e hmōi exhiberentur fides plenaria adhibeatur ꝛ stetur. Mandātes nihilominus lr̄as in filij forma ꝓ qbuscūqȝ pticularibus psonis eas petētibus ꝛ habere volētibus illorū noibus ꝛ cognoibus specifice exp̄ssis cum designatōe eccl'ie dignitatis/beneficij siue beneficioꝝ aliarūqȝ cōcessionū supius designatarū in cācellaria nr̄a ꝛ alibi gratis ꝛ sine solutiōe alicui⁹ taxe saluo moderato salario scriptoꝝ expediri irritū decernim⁹ ꝛ inane si secus sup his a quoquā quauis auctoritate scienter vel ignorāter cōtigerit attēptari. Nulli ergo oino hominū liceat hāc paginā nr̄e approbatōis/ratificatōis/ cōfirmatōis/ꝓuisionis/decreti volūtatis/impositōis/cassatōis/remissionis/relaxatiōis/donatiōis/absolutōis/liberatōis/inhibitōis/impositiōis/irritatōis/annullatōis/declaratōis/denūciatōis/aduocationis/extinctōis / volūtatis/mandati/datiōis/cōcessionis/ adiectionis/ꝛ cōstitutiōis infringere vel ei ausu temerario cōtraire. Si qs aūt hec attēptare p̄sumpserit indignationē omnipotētis dei ꝛ beatoꝝ Petri ꝛ Pauli aploꝝ eius se nouerit incursurū. Datū spoleti Anno incarnatiōis dñice. Millesimoquadringētesimoquadragesimonono. xiiij. kaleñ. Julij. Pontificatus nostri Anno tertio. P. de noxeto/Marcellus de curia registrata in camera aplice consilij.

uentauit in uinea . cũ dñs [illegible]

[illegible]

[illegible] am de s[illegible]

debeant facere [illegible] pariens [illegible] [illegible]
fodiam. Quantum quantibile est corripere
monita [illegible] ibi. et si quod fecerit [illegible]
te quia [illegible] habent [illegible] in dim
tere [illegible] ubi [illegible] posuit illi manus.
Sexto quia semper est tempus curandi ani
mas [illegible] differens ibi [illegible] vnus
quisque [illegible]. Dicit itaque arborem fici.
Arbor ista prior est qui dum est in pecc
sterilis est et [illegible] usque ad senium unde
hic dicitur. ecce tres anni sunt ex quo ve
nio querens fructum [illegible]
[illegible] invenio. hoc est [illegible] pueritia in
qua aliqui [illegible] in bonis operibus
[illegible] sicut samuel [illegible] [illegible]
agnes fecerunt fructum. Alii autem non fa
ciunt fructum nec in pueritia nec in adoles
centia sua nec etiam in iuventute [illegible]
tamen homo ad hoc [illegible] ut fructum
faciat. unde canticorum [illegible] non est in
ter eas. In paradiso non erat arbor sterilis
[illegible] ex omni ligno paradisi comede. hoc
[illegible] [illegible] lignum sine
fructu. vinea [illegible]. [illegible]
vinea fuit [illegible] [illegible]
[illegible] vineam de egipto
[illegible] in hac vinea plantatur
[illegible] per baptismum. Cultores
huius vinee [illegible]
[illegible] fructus. [illegible]
[illegible]
[illegible] vinee
[illegible] in [illegible]

[illegible]
duce [illegible] qui [illegible]
primum. ad [illegible]
et gaudium [illegible]
decorticavit. [illegible]
[illegible] anath[illegible]
vel ostendere eis [illegible]
[illegible] anath[illegible]
malach in fine. [illegible]
tiam [illegible] anath[illegible]
[illegible]. Qui non diligit [illegible]
est sit anath[illegible]
[illegible]
imperare [illegible]
[illegible]
tempus ad [illegible]
[illegible] per mortem [illegible]
tem [illegible]
[illegible]. Scrutabor [illegible]
Et debet ponere [illegible]
[illegible] peccatorum suorum. [illegible]
[illegible] indulgentiam [illegible]
[illegible] [illegible]
manus [illegible]
significatur [illegible]
inclinacionem non [illegible]
per impositionem [illegible]
et [illegible]
[illegible] absolu[illegible]
[illegible] omni tempore [illegible]
[illegible] quia alia tempora [illegible]
[illegible]
[illegible]